

బ్రహ్మనంద వారిణి

mohan
PUBLICATIONS
ఆధ్యాత్మిక గ్రంథ నిలయం

ఆధ్యాత్మిక, జ్యోతిష, వాస్తు, ఆరోగ్యాల అనేక
విషయాలు తెలుసుకోండి... ఫేస్ బుక్
FB@mohanpublications

మోహన్ పబ్లికేషన్స్

కోటగుమ్మం, అజంతా హోటల్ ఎదుట,
రాజమహేంద్రవరం - 533101.

mohanpublications.com
granthanidhi.blogspot.in

బ్రహ్మ నంద వాణి

(శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస మానసపుత్రుఁడగు
శ్రీ బ్రహ్మనందస్వామి దివ్యోపదేశములు)

మూలము :

శ్రీ ప్రభ వా నంద స్వామి

అనువాదము :

చిరంతనా నంద స్వామి

శ్రీ రామ కృష్ణ మఠము

మైలాపూరు :: మద్రాసు-600004

విజ్ఞప్తి

‘బ్రహ్మనంద బోధనలు’ (శ్రీ బ్రహ్మనంద స్వామి జీవితోపదేశములు) అను పేర నిదివఱకు మాచే బ్రకటింపబడియున్న గ్రంథము నిపుడు ‘బ్రహ్మనంద వాణి’, ‘బ్రహ్మనంద చరిత్ర’యునని రెండు పేర్వేఱు పుస్తకములుగా బ్రకటించి యున్నాము. పాఠకుల యుపయోగార్థమై ప్రస్తుత ‘బ్రహ్మనంద వాణి’ యందు స్వామి సంగ్రహ చరిత్ర చేర్పబడినది. ఐనను ‘బ్రహ్మనంద చరిత్ర’ను గూడ చదివినచో, స్వామి మహత్త్వమును వ్యక్తిత్వ విశేషములును బాగుగా దెలియగలవు.

శ్రీ రామకృష్ణమఠము
మైలాపూర్, మద్రాస్-4
డిసెంబరు, 1971

ప్రకాశకులు.

మున్నుడి

నావికనకు దిక్కుచీయంత్రమువలె సద్గురువరేణ్యుల జీవితోపదేశములు మానవకోటికి జీవయాత్రయందు మార్గదర్శకములు. పరమగమ్యమగు పరంజ్యోతిని బ్రాపించుటకు వీరల దివ్యజీవితోపదేశములే సాధకుల తెల్లరకును దోడునీడలు. వీరి మహోపదేశములు అత్యానుభవచంద్రికలు. జీవితము మూఁడునాళ్ళ ముచ్చటయేనా? పరలోకము కలదా? భగవంతుఁడనువాఁడు నిజముగాఁ గలఁడా?—యనునట్టి సమస్యల కన్నిఁటికిని ఆత్మద్రష్టులగు వీరల చరిత్రోపదేశములే మనకు సరియగు సమాధానము నొనఁగఁగవు. జగదేకపూజ్యుఁడగు శ్రీరామకృష్ణుల సమహంసకు కాశీవర ప్రసాదలబ్ధిమానసపుత్రుఁడగు శ్రీ బ్రహ్మానందస్వామి యిట్టి మహనీయులలో ప్రధానగణ్యుఁడు.

“ఆధ్యాత్మవిద్యా విద్యానమ్” అనునట్లు సమస్తవిద్యలకును శిరోభూషణ మనఁదగు బ్రహ్మవిద్య స్వామి తెల్లుకరతలామలకమై యొప్పెనో శిష్యుల కాతఁ దొనరించిన యిందలి బోధలవలన వెల్లడికాఁగలదు.

సాంకేతిక (పారిభాషిక) పదములతో నిండియుండి జటిలమైయున్న ప్రాచీనవేదాంతశాస్త్రగ్రంథము లనేకములు ఆధునికలగు సాధకులకును సామాన్యపాఠకులకును అందుపాటులో ముండుట లేదు. శ్రీ బ్రహ్మానందస్వామి బోధనలు అట్లుకాక ఆధ్యాత్మికతత్త్వములను, సాధనయందలి

రహస్యములను అరటిపండ్లవలె చీతికి అందిచ్చినట్లు విశదీకరించును.

భక్తులకును శిష్యులకును స్వామి యనేకనందరహస్యములతో జేసిన యుపదేశములు వంగభాషలో 'ధర్మప్రసంగ' యనుపేర గ్రంథరూపము నొందియున్నవి. మూలరూపమున నైననేమి. అనువాద రూపమున వైననేమి, దేశదేశాంతరములలో, ఖండఖండాంతరములలో వ్యాప్తి నొందియున్న యీ గ్రంథము సాధకుల కెల్లరకును దోడునీడయై యుండఁదగిన పవిత్రగ్రంథ రాజము. స్వామి దివ్యవాక్కులు తమ మహోన్నతభావములను పరిఘటముచే, పరశమృదుల పదజాలమనెడి సోయగముచే, అంతర్భావములనెడి తేనియలచే నెల్లరియుల్లములను బిల్లవింపఁజేయుచుండును.

ఈ గ్రంథమునకు మూలము శ్రీ ప్రభవానందస్వామిచేఁ గూర్చఁబడి, మద్రాస్, శ్రీరామకృష్ణమఠమువారిచేఁ బ్రకటింపఁబడియున్న The Eternal Companion—Brahmananda—His Life and Teachings అను గ్రంథము. శీర్షికలక్రమమున నందర్భావసారముగ ఇందుఁ గొన్ని సూర్పులు చేయఁబడినవి. అవశ్యకమగు తావులందు తాత్ప్రమాణములు పాదదీపికలు (Foot notes) గాఁ జేర్చఁబడినవి.

చిరంతనానందస్వామి.

ఓం నమో భగవతే శ్రీరామకృష్ణాయ!

శ్రీ బ్రహ్మనందస్వామి సంగ్రహచరిత్ర

శ్రీ బ్రహ్మనందస్వామి శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస
మానసపుత్రుడు. “అమ్మా! నదా నాకొకఁడు
తోడువీడయై యుండఁగోరెదను. నిర్మలహృదయుఁడు,
నదా నీపాదపద్మములనే నమ్ముకొనియుండువాఁడును అగు
నొకబాలుని నాకడకుఁ గొనిరమ్ము” అని పరమహంస జగ
న్మాతను (కాళిని) ప్రార్థించెను. అంత నొకనాఁ డాతఁ
డొక దివ్యదృశ్యమును గాంచెను. “ఇదిగో, నీపుత్రుఁడు”
అని జగన్మాత యాతనియొడిలో నొక బాలునిఁ గూర్చుండఁ
బెట్టఁగా, పరమహంసశరీరమంతయు కంపించెను. తనకు
పుత్రుఁడు గలుగు లెట్లు? ఆభావమే యాతనికి మరణ
వద్యశము. తాను అస్థలితబ్రహ్మచారిగదా! కాని లోకుల
రీతిని దాను పుత్రునిఁ గనఁబోవుట లేదనియు, అబద్ధుఁడు
తన (పరమహంస) మానసపుత్రుఁ డనియుఁ దనకు జగ
జ్జనని బోధపఱున నాకఁడు శాంతి నొందెను. మఱియొక
దివ్యదృశ్యమున, గంగానదిపై వికసితశతపత్రకమలమున,
పాదములఁ జిలుగజ్జియలతో నృత్యముచేయుచుండిన యిరు
వురు బాలరమ—గోపాలకృష్ణుని, తన కిదివఱకు జగన్మాత
జూపిన బాలుని—శ్రీరామకృష్ణుఁడు గాంచెను. అనృత్య
మును గని యాతఁడు సమాధిపీఠి నొందెను.

బ్రహ్మనందస్వామి బాల్యనామము రాఖల్ చంద్ర
 ఘోష్. పంగదేశమున ఇరువదినాలుగు పరగణాలను
 జిల్లాలో ఆనందమోహన ఘోష్, తైలానకామినియు నను
 పుణ్యదంపతులకు క్రీ. శ. 1883-వ సం॥ జనవరి 21-వ
 తేదీని రాఖల్ జన్మించెను. వీరు కాయస్థశ్రీయులు.
 తండ్రి జమీందారు; తల్లి సాధ్వీమతల్లి, కృష్ణభక్తురాలు.
 కాని రాఖల్ బాల్యముననే ఆమె గతింప, నవతితల్లి
 యయ్యును ప్రేమపూరితురాలగు నామెచే రాఖల్ పెంపఁ
 బడియెను.

సుందరాకారుఁడు, దృఢశరీరుఁడునై రాఖల్ పెంబొందు
 చుండ, తండ్రి ఆనందమోహనుఁడు నెలకొల్పిన పాఠ
 శాలలో రాఖల్ విద్యాభ్యాసముచేయసాగెను. ధీమంతుఁడును
 నవసీతకోమలహృదయుఁడును అగు రాఖాలుని వ్యభావము
 గ్రహించి ఉపాధ్యాయుఁడు పిల్లలను గొట్టుట మానివేసెను.
 రాఖల్ తమయింటిసమీపమందలి కాళికాలయావరణమునఁ
 దోడిబాలురతోఁ గూడి కాళిని పూజించును; కుటుంబమున
 దుర్గాపూజలలో విశేషశ్రద్ధాభక్తులు చూపును; సమీపమందలి
 యొకతోటకుఁ బోయి తన్మయఁడై చెలికాండ్రతో శ్రీకృష్ణ
 కాళీసంకీర్తన మొనరించును.

పదేండ్లప్రాయమున రాఖల్ కలకత్తాలోని యొక
 ఆంగ్లోన్నతపాఠశాలలోఁ బ్రవేశించి చదువుకొనుచు, దానికి

నంబందించిన వ్యాయామసాధకసమాజమున జేరి మహాత్మా హముతో మల్లయుద్ధము, కుస్తీ, గరిడిమున్నగు సాధనల నభ్యసించుసాగెను. నాడు నరేంద్రనాథ్ అను నామమునఁ దోడిబాఱరకును, కాలక్రమమున విశ్వమానవకోటికిని నాయకుడైన శ్రీవివేకానందస్వామిని రాఖాల్ కలసికొనిన దీవ్యాయామసమాజముననే. ఇరువురును సమవయస్కులే. ఇరువురకును అద్భుతమైత్రి కుదిరెను. ఇరువురును నాడు ప్రఖ్యాతి చెందిన బ్రాహ్మసమాజమున సభ్యులై ప్రార్థనాదులకఁ బోవుచుండెడివారు.

అధ్యాత్మికచింతచే రాఖాల్ బడిచదువు నలక్ష్యముచేయుచుండుటఁ గాంచి, యాతనిదృష్టి షఱిలించుటకై తండ్రి యాతనికి బాల్యముననే వివాహ మొనరించెను. కాని అదృష్టవశమున ఈ వివాహమే శ్రీ పరమహంస సాన్నిధ్యమునకు హేతుభూతమై రాఖాలున కెంతయో తోడ్పడెను. రాఖాల్ బావమఱియగు మనోమోహనమిత్రుఁడును అత్తయగు శ్యామసుందరీదేవియు ఇదివఱకే శ్రీరామకృష్ణుని మహాభక్తులు. ఈ మనోమోహనుఁడే రాఖాలును 1881-వ సం॥ నడుమ శ్రీ రామకృష్ణుని నన్నిదికిఁ దోడ్కొని వెడలెను. తన దివ్యనందర్శనములవలన శ్రీ రామకృష్ణుఁడు రాఖాలును గుర్తించి, అతనిపై అపార ప్రేమానురాగములు చూపసాగెను. రాఖాల్ అపురూపమైన చనవుతో గురుదేవుని నేమిండువాఁడు.

ఎంతటి వాత్సల్యము చూపినను, తన ప్రియపుత్రుని శిక్షణమున శ్రీ రామకృష్ణుడు అఖండశ్రద్ధ వహించెను. ఒకనాఁ డాతఁడు రాఖాల్ తన సమక్షమునకు వచ్చియుండ, “నీ మోమున ఒకవిధమైన మాలిన్య మావరించివల్లు కనిపించుచున్నది. ఏమైనను తప్పు చేసితినా, చెప్పు”మని, తుదకు “హాస్యమునకు అసత్యమాడితిని” అని రాఖాల్ వలన విని, “ఎన్నఁడును అబద్ధములాడకు” మనియు “సత్యారాధనమే ముఖ్యమైన ఆధ్యాత్మిక సాధన” యనియు హెచ్చరించెను. తన ప్రియపుత్రుఁడు లీలించుచు బొంకులు లేని వాఁడై” యుండవలయునని శ్రీ రామకృష్ణుని యాశయము.

రాఖాలునకు గురుదేవుఁడు మంత్రోపదేశ మొనర్చి, దాని వలన రాఖాల్ తన యిష్టదేవతాస్వరూపమును దర్శించెను. ఐనను రాఖాల్ ఒకనాఁడు ధ్యానసమయమున విశేషచిత్త విక్షేపము నొందఁగా, శ్రీ రామకృష్ణుఁ డవటికి వచ్చి సంగతి విని, “నాలుక జొపు”మని, తన వ్రేలితో నాలుకపై నేమియో వ్రాసి యవలీలగా అవరోధమును దొలంగించెను.

రాఖాల్ ఆహర్నిశము భగవన్నామమును స్మరించుచుండుట గాంచి శ్రీ రామకృష్ణుఁడు బ్రహ్మానందపరవకుఁడై, ప్రియశిష్యున కనేక యోగరహస్యములను దెల్పెను. ఐనను గురుదేవుఁ డాతనికి లౌకికవాంఛావేళమున్నదని గ్రహించి, భార్యయొద్ద కపుడపుడు పంపుచుండు

వాడు. అచిరకాలముననే భార్యయు సహకరింప, రాఖాల్ పూర్ణవిరక్తుఁ డయ్యెను. రాఖాల్ తన యోగశక్తిచే ఇతరుల మనోభావములను అవలీలగా గ్రహించి తన సిద్ధులను వినియోగించుచుండువాడు. కాని యోగసిద్ధుల నెంత మాత్రము లక్షింపరాదని గురుదేవుఁడు తీవ్రముగా మందలించెను.

దైవవశమున 1885-వ సంవత్సరము నడుమ శ్రీ రామ కృష్ణునికు కంఠమున బాధ యంకురించి, యది క్రమముగా 'క్యాన్సర్' (రోహిణి)గాఁ బరిగణింప, నరేంద్రాదులగు నితర సోదరశిష్యులతోఁ గూడి రాఖాల్ అఖండ శ్రద్ధాభక్తులతోఁ గురుదేవుని సేవింపసాగెను. రాఖాల్ శక్తిసామర్థ్యములను గంభీరస్వభావమును గని గురుదేవుఁ డొకనాఁడు, "రాఖాల్ ఒక మహారాజ్యము నేలఁగలిగిన వివేకసామర్థ్యములు గలవాఁడు" అని ప్రశంసించెను. గుణగ్రహణ పారీక్షుఁడును, సోదర శిష్యబృందమునకు నాయకుఁడును అగు నరేంద్రుఁ డందలి యంతర్ధామమును గ్రహించి, "రాఖాలు నింతటిమండి మన మందఱము 'రాజా' యని సంబోధింత" మని పలుక, సోదర శిష్యులెల్లరును ఆమోదించి రాఖాలునెడ విశేష ప్రేమగౌరవములను జూపసాగిరి. నాటినుండియు నాతనిని 'రాజా' యనియు 'మహారాజు' అనియుఁ పిలుచుచుండిరి.

రాఖాలునకు క్రమముగా భావనమాదిప్థితులును, అనేక దివ్యదర్శనములును, యోగసిద్ధులును గలుగసాగెను. కాలాంతరమున అద్వైతానందస్వామి యను నామమున ప్రసిద్ధుడైన శ్రీరామకృష్ణశిష్యుఁ డొకనాఁడు కొన్ని కాషాయవస్త్రములను, జనమాలలను సన్నాసులకు సమర్పించుటకై గొవివచ్చి, గురుదేవున కర్పింప, నాతఁడు వానిని స్వయముగా రాఖాల్ నరేంద్రాచారిశిష్యుల కొనఁగెను.

ఎంతటి యుత్తమవైద్యచికిత్సలను, ఉపచారములను ఒనర్చినను, నానాటికి శరీరస్థితి క్షీణింప, గురుదేవుఁడు కలకత్తాలో కాశీపురవనభవనమున 1884-వ సం॥ అగష్టు 16-వ తేదీని మహాసమాధి (నిర్యాణము) నొందెను. అనంతరము రాఖాల్ సోదరశిష్యులతోఁ గూడి బారా (వరాహ) నగర మను తావునఁ దా మేర్పఱచుకొనిన మతమున శాస్త్రీయముగా సన్నాధవస్వీకార మొనర్చెను. రాఖాల్ బ్రహ్మానందస్వామి యయ్యెను. తీవ్రవైరాగ్యసంపన్నులైన వారు తపశ్చర్య లొనర్చుచుండిరి. తీర్థయాత్రలు చేయుచు నింకను విశేషతపమొనర్చుటకై బ్రహ్మానందస్వామి జగన్నాథమునకు వెడలి భిక్షులసముచేయుచుండ, బిరరాంబోస్ (వసువు) అను శ్రీ రామకృష్ణశిష్యుఁడగు జమీందారు అచటఁ దనభవనమునఁ దనతో సదుపాయముగా నుండఁబట్టుపట్టెను. తీవ్రతపసమావధిని పాదించుటకై దృఢసంకల్పుఁడగు

తాపసి సౌఖ్యసౌకర్యములను లక్షించునా? బ్రహ్మనంద
స్వామి యటనుండి మఠమునకు మఱివచ్చి, ఉత్తర
హిందూస్థానమున తపమొనర్చుటకై బయలుదేరి, మఠమున
నాయకుడగు నరేంద్రనాథుడు, తమమహారాజున కెచ్చట
నేమి యిబ్బంది గలగునోయని సుబోధనందుఁ డను
సోదరశిష్యునిఁ దోడుగాఁ బంపెను. ఆతనితో కాశికిని
నర్మదాతీరమందలి ఓంకారనాథమునకును వెడలి బ్రహ్మ
నందస్వామి తీవ్రతపమాచరించెను అనదీతీరమున స్వామి
యొకప్పుడు అఱుదినముల పర్యంతము నిరంతరసమాధి
నిమగ్నుడై యొప్పెను. అటనుండి పంచవటి కేఁగి
యచట సంకీర్తనచేయుచు నొక్కపట్టున మూఁడుదినముల
వఱకును సమాధినిమగ్నుడై యుండెను. ఎన్నరైనను
ధన మీయఁబోయినను స్వామి స్వీకరించువాఁడు కాఁడు.
అటనుండి ద్వారకాబృందావనములకు యాత్రల నొనర్చి
బ్రహ్మనిష్ఠాగరిష్ఠుడై నిరంతరతపోనిష్ఠలో మహారాజు
అన్నపానముల మాత్రమే మఱచుచుండ, సుబోధనందుఁడు
ఆశ్చర్యచకితుఁ డగువాఁడు. మహనీయుఁడును పరమహంస
ప్రియుఁడును ఆగు విజయకృష్ణగోస్వామి యీనమయమున
మహారాజును దర్శించి, “స్వామీ! ఆధ్యాత్మికజీవితమునఁ
గోరఁదగినదంతయు గురుదేవులు మీ కొనఁగియేయుండిరి
గదా? మీ రింకను ఇంతటితపశ్చర్యల నవలంబింపనేల?”
యని ప్రశ్నింప, బ్రహ్మనందుఁడు చిఱునవ్వునవ్వి,

“ఆయనవలన నేను పొందినదానిని పిరా ప్తిగా నొనరించు
కొనఁగోరెదను” అని నమాధానించెను. ఇట్టిదిగదా మహా
ద్వల సాధనపరాయణత!

అనంతరము సుబోధానందుని వీడి, సోదరశిష్యుఁడును
మహాయోగియు నగు తురీయానందునిఁ గలపికొని, మహా
రాజు ఉత్తరదేశమున అనేకపుణ్యక్షేత్రములను సందర్శింప
సాగెను. బృందావనమున నుండిన కాలమున అర్ధరాత్రును
లేచి తెల్లవాఱు పర్యంతము జనధ్యానముల నాచరించువాఁడు.
ఆపు డాతఁడు పొందిన దివ్యానుభవములు వర్ణనాతీతములు.

కాలచక్రము అతి శీఘ్రముగాఁ దిరిగెను. 1893-వ
సం॥న శ్రీ వివేకానందస్వామి అమెరికాలో చికాగో విశ్వ
మత మహాసభయందు అద్వితీయ విజయోపేతుఁడై హిందూ
మత (సనాతనధర్మ) విజయధ్వజస్థాపన మొనర్చిన సంగతి
లేఖాదులమూలమున బ్రహ్మానందస్వామికిఁ దెలియవచ్చెను.
స్వామి తన మహాతపఃఫలితముగా బ్రహ్మానంద సామ్రాజ్య
మున సుప్రసిద్ధితుఁడై యున్నాఁడు. లోకకల్యాణార్థ మాతఁ
డిక శ్రీ రామకృష్ణసంస్థయందలి మహాబాధ్యతలను నిర్వ
హింపవలసియున్నది. అంతరాత్మప్రేరణమున నాతఁడు
కలకత్తాయందలి బారా (వరాహ) నగరమునుండి ఆలం
బజారునకు మార్చబడియుండిన తమ మతమునకు మఱి
లెను. అది శ్రీ. శ. 1894-వ సంవత్సరాంతము.

ఏమ్మట రెండేండ్లకు శ్రీ వివేకానందస్వామి ఆమెరి
 నుండి దిగ్విజయ యాత్రతో కలకత్తాకు విచ్చేసెను
 స్వాగతార్థమై బహిరంగమహానకతో స్వామిని బ్రహ్మానంద
 స్వామియే పుష్పమాలాంకృతు నొనర్చి, “గురువత్ గురు
 పుత్రేషు” అనుచు, వివేకానందుడు బ్రహ్మానందునకు
 పాదాభివందన మాదరించెను. అంతట బ్రహ్మానంద మహా
 రాజు నమయోచితముగా, “జ్యేష్ఠభ్రాతా పితృనమః” అనుచు
 వివేకానందస్వామికి ప్రణమిల్లి, వారల పరస్పర ప్రేమ
 గౌరవములు దేవతలకు సైతము దర్శనీయమై విరాజిల్లెను.

భారతీయ సముద్ధరణోద్యమమునకై ఆమెరికా వేళీయ
 భక్తు లొసంగిన ధనము వంతయు, “ఇంతటిమండి దీనికి
 మన మహారాజే ధర్మకర్త” యనుచు వివేకానందస్వామి
 బ్రహ్మానందస్వామి చేతికి అందించెను.

రాఖల్ నరేంద్రులను ఒండొరులతోఁ బోల్చుచు,
 “నరేంద్రుడు ఒరనుండి తీసిన జ్ఞానఖడ్గ మైనచో, రాఖల్
 జగన్మాత యొడిలోని బిడ్డ” యని శ్రీ రామకృష్ణుడు కొని
 యాడియుండెను. వివేకానందస్వామి తన సందేశమును
 లోకమునకు భేరినినాదమువలె, వేదాంత సింహగర్జనము
 వలెఁ బ్రకటించ, బ్రహ్మానందస్వామి ప్రశాంతముగను
 అజ్ఞాతముగను గురియుచు, నానా కుసుమములను వికసింపఁ
 జేసి దివ్యఫలనన్యములను ఒనగూర్చు మంచువలెఁ దన

మానజీవితముల మూలమున ఆత్మప్రభావమును వ్యక్తీకరించెను. వివేకానందుడు నవీన భారతీయజాగృతికి పునాదులను నిర్మించినచో, బ్రహ్మానందుడు వానిపై మహాభవమును నెలకొల్పెను. వివేకానందుని ధీరవీరవ్యక్తిత్వము ఎవ్వనినైనను జడస్వభావమునుండి మేల్కొల్పుగల్గినచో, బ్రహ్మానందుని యంతరవలొక నాయత్తదృక్కులు వానికి తరణోపాయము చూపగల్గెను. “మన ‘రాజా’ మహోన్నతాధ్యాత్మికక్తికి పెన్నిధి” యని వివేకానందస్వామియే వక్కాణించెను. ఇరువురును ఈశ్వరకోటిలోని వారనియు, నిత్యసిద్ధులనియు, తన యాంతరంగికు లనియు గురుదేవుడు ప్రవచించెను 1902-వ సంవత్సరారంభమున వివేకానందుడు బ్రహ్మానందుని శ్రీ రామకృష్ణమఠసేనాసంఘ (Sri Ramakrishna Math and Mission) నర్వాధ్యక్షు నొనరించెను.

నలువది యేండ్లెనను నిండకమునుపే దైవవశమున 1902-వ సంవత్సరమున వివేకానందస్వామి పరమపదించి, సంస్థనిర్వహణభారమంతయు బ్రహ్మానందస్వామియే చహింపసాగెను. అంతకు ముందుగనే కలకత్తాలోని బేలూరులో ప్రధానమఠమును, మద్రాసున నొకమఠమును, హిమాలయములలో మణియొకటియు నెలకొల్పఁబడెను. అమెరికాలో న్యూయార్క్, కాన్ప్రాన్సిస్కోలలో వేదాంత కేంద్రములు వెలసెను.

భవననిర్మాణమున, జెమనివారణాది సేవాసంఘకార్య నిర్వహణమున, విద్యావిధానమున, గ్రంథప్రకటనమున, అది యిది యననేల, సర్వకార్యములందును మహారాజు నదువదేశము లొసంగుచుఁ దనక క్తిసామర్థ్యములను బ్రకటింపసాగెను. మత సేవాసంఘకార్యదర్శియు మహారాజు పోదరశిష్యుఁడును అగు శారదానందస్వామి ఆతనియభిప్రాయములను శిరసావహించువాఁడు. సేవాసంస్థలలోఁ బేరుపొందిన కాశీయందలి రామకృష్ణ సేవాసంఘనిలయమునకు మహారాజు మూలశిలాస్థాపన మొనర్చెను; బెంగుళూరున శ్రీ రామకృష్ణాశ్రమమునకు ప్రారంభోత్సవము జరిపెను. అచటి పూజామందిరమునకు హరిజనుఁడును నిమ్నజాతివారును వచ్చుట గని హర్షించి, స్వయముగా హరిజనులగూఁడెమునకు వెడలి వారిని ప్రోత్సహించి యాశీర్వదించెను.

కేరళదేశమందలి తిరువనంతపురమునను, ఒరిస్సాలోని సుప్రసిద్ధ పుణ్యక్షేత్రమగు భువనేశ్వరమునను శ్రీరామకృష్ణాశ్రమములకు మహారాజు శంకుస్థాపన మొనర్చెను. 1917-వ సంవత్సరమున చెన్ననగరమందలి సుప్రసిద్ధ శ్రీరామకృష్ణ సేవాసంఘ విద్యార్థి నిలయమునకు నూతనభవన శంకుస్థాపన మొనర్చెను. మహారాజువర్యవేక్షణప్రోత్సాహములచే దేశములోఁ బలుతావులందు ఆనేకవైద్యశాలలు, సేవాశ్రమములు, కాళ్యతదార్మికసంస్థలును ప్రతిష్ఠితమైనవి.

ఈమహాకార్యముల నడుమ మహారాజు తీర్థయాత్రల కేగెను, అందందు మహాతపమొనర్చుచు, దేవతాదర్శన మొనరించుచు, అశ్రువారలతో దేహస్మృతిరహితుడై వ నిదర్శనము లెన్నియో కలుపు. శిష్యుల నాతఁ డిట్లు హెచ్చ రించును! “భగవత్పాదార్థమే జీవితపరమోద్దేశ్యము. అనందసాగరనిమగ్నులై అమృతవ్యరూపులు కండు. భక్తి జ్ఞానముల నొంది మానవులయందలి మాధవుని పేవింపుడు. కర్మము జీవితపరమావది కాదు; నిష్కామకర్మము భక్తి సాధనము.....కర్మ మొనర్చుడు, తోడ్పడనే ఉపాసన సాగింపుడు.”

శిష్యులను, ఉపదేశార్థులను అనేకసంవత్సరములు గోధిం చిన పిమ్మటఁ గాని స్వామి వారలకు ఉపదేశించువాఁడు కాఁడు. కాని కాలక్రమమున నాతఁడు మహాదారహృద యముతో అర్థితుల కనేకులకు మంత్రోపదేశముచేయుచు, అనేకులను శిష్యులుగా స్వీకరింపసాగెను. స్వప్నమునఁ గొందఱు మహారాజువలన మంత్రదీక్ష నొందువారు.

మహారాజు సర్వదా అఖండదైర్యవంపముఁడు. ఒక స్పృడు టింకెలుపేయుచుఁ బరుగెత్తుకొనివచ్చు నొకపిచ్చి యెద్దును, మఱియొకప్పు డొకపెద్దపులియు గంభీరముగా నిలిచియుండిన మహారాజును నమిపించి తొలఁగిపోయిన వఁట!

సహజముగా గంభీరవదనఁడయ్యు, మహారాజు హన్య
రవప్రియుఁడు. శ్రీరామకృష్ణుని మానవపుత్రఁడగు వీతఁ
డును గురుదేవునివలెనే సమాదిప్థితినుండి బాహ్యవ్రజ్ఞ
నొందునపు డీతవియందలి హన్యరసము ప్రదీప్తమై గోచ
రించెడిది. కమ్మలు నూపికొని ధ్యానించు శిష్యునిచెంతఁ
గొన్నిఁజనులనో, మధురాహారములనో పెట్టించి,
యాతఁడు లేచి వానిని గాంచినంతవే, “సరి, నాయవా!
వీతఃసంఘములు సిద్ధించినవా?” అని మహారాజు చమత్క
రించును. ఇటు లాతఁడు హన్యరసముతో రంగరించి
వేదాంతబోధచేయును.

దీక్షజనవేవాతత్పరుఁడును తనసోదరశిష్యుఁడును అగు
శ్రీ అఖండానందస్వామితో మహారాజు ఒకప్పు డొకమంచి
‘తమషా’ చేపెను. తనను బేలూరుమఠమున మఠికొన్నా
ళ్ళుండుమని మహారాజు చెప్పినను, తన యాశ్రమమునకు
వెళ్ళక తప్పదనిన అఖండానందునితో మహారాజు, ‘సరిలే!’
యని చేకుఁజామున ఆతనిని స్నేషనునకు పల్లకి నెక్కించి
తీసికొనివెళ్ళుటకై కొందఱు బోయీల నేర్పఱచి, వారి
చెవిలో రహస్యముగా నేమియో చెప్పెను. బోయీలు తమ
‘ఓం బాయ’ నినాదములతో తెల్లవారుపర్యంతము తెరల
మఱుఁగున మన్న అఖండానందస్వామిని బేలూరుమఠావర
ణముచుట్టను క్రిప్పిక్రిప్పి, సూర్యోదయమునకు మఠము
ముంగిట పల్లకి దింపిరి! ఎడట వెంటనే మహారాజు కుళల

ప్రక్కంతో ప్రత్యక్షము కాఁగా సోదరశిష్యు లిరువురును
అలింగన మొనర్చుకొని వసిబాలకులవలె నవ్వుకొనిరి!

ఇటు లొకవైపున హాస్యవతుడుఁడై యుండియు మఱి
యొకవైపున మహారాజు బాహ్యప్రజ్ఞావన్తకో నైతము దివ్య
దర్శనములను గాంచఁగల్గునంతటి భగవద్భావప్రపూర్ణుఁడై
యుండెను. శ్రీ రామకృష్ణ శిష్యుఁడగు శ్రీ విజ్ఞానానంద
స్వామి మహారాజునుగూర్చియు అతని దివ్యదర్శనములను
గూర్చియు నిట్లు వచించెను. “దేవతలు పురాణకల్పితరు
కారు; వా రుండుట వాస్తవము. ఏకమై యొప్పు భగవానుని
యనేకాంశములే, అనేక కళలే దేవతాస్వరూపములను
దాల్చుచున్నవి. మహారాజు దేవతలను గాంచి వారితో సంభా
షించెడివారు, కావున నా కీ విషయము తెలియును.”

“చక్కఁగాఁ బండి తీయనిరసముతో నిండియుండియు,
పైకి ఆకుపచ్చఁగనే కాన్పించు నొకజాతి మామిడిపండు
వంటివాఁడు రాఖాల్” అని శ్రీ రామకృష్ణుఁడు పలుకును.

అవసానసమయమునకుఁ గొన్నితినములకు ముందు
మహారాజు తీవ్రవ్యాధిగ్రస్తుఁడై యుండినను, అతని వద
నము దివ్యతేజోమయమై దీపించెడిది. సందర్శింపవచ్చిన

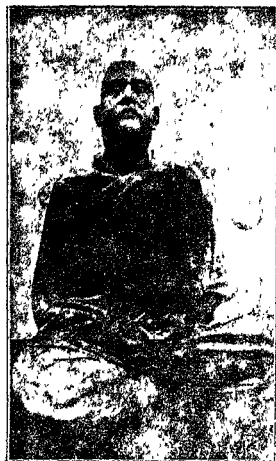
భక్తులను, శిష్యులను ఎల్లరను నన్నిదికిఁ దిలిచి ప్రతి
వ్యక్తిని ఆశీర్వదించుచు, ప్రతివారితోడను ఒక్కొక్క
దివ్యప్రేమమయవాక్కు పలికెను. తన దివ్యానుభవములను
ఇక దాచక, తన యలౌకిక దర్శనములను ఆ యోగిం
డ్రుఁడు వర్ణింపసాగెను. ప్రళాంతముగా నిట్లు పలికెను:
“అహా! బ్రహ్మానందసాగరము! ఓం! పరబ్రహ్మమునకు నా
ప్రణామములు! ఓం! పరమాత్మునకు నా ప్రణామములు!”

ఏ గోపాలకృష్ణునకుఁ దా నొకావొక పూర్వజన్మమున
నెచ్చెలియో, అట్టి గోపాలకృష్ణ దివ్యదర్శనముల నొందుచు,
వానిని బ్రహ్మానందస్వామి కన్నులకుఁ గట్టినట్లు వర్ణింప
సాగెను. అతఁ డిట్లు పలికెను: “.....బాలకృష్ణునితో
నృత్యము చేయఁగోరుచున్నాను. నా క్రీడ యిప్పుడు
నమాప్తమైనది. చూడుఁడు! అదిగో, బాలకృష్ణుఁడు నన్ను
బుజ్జగించుచున్నాఁడు! తనతో నన్ను రమ్ము, రమ్మని పిలుచు
చున్నాఁడు! పచ్చుచున్నా నోయి!....”

1822-వ సం॥ ఏప్రిల్, పదియవ తేదీ సాయంకాలమున
బ్రహ్మానందస్వామి బ్రహ్మానందసాగరమున విరీనమయ్యెను.
కలకత్తా, బేలూరు మఱాలయావరణమున స్వామి. శరీర
మునకు అంశ్యక్రియలు జరుపఁబడెను. ఆచటనే బ్రహ్మ

వంద మందిరమును నొక దివ్యాలయము వెలసియున్నది. అందు స్వామి భ్యానస్థితుడై యున్నట్లు చలువరాతి విగ్రహము సుప్రతిష్ఠితమై యలరాదుచున్నది.

అమెరికానుండలి దక్షిణ కాలిఫోర్నియాలో వేదాంత సంఘాధ్యక్షుడైన శ్రీ ప్రభవానందస్వామితో శ్రీ రామకృష్ణ శిష్యుడగు శ్రీ శివానందస్వామి శ్రీ బ్రహ్మానందస్వామి మహాత్త్వముమగూర్చి వలికిన యీ క్రిందివాక్కులు చిర స్మరణీయములు: “వీవు భగవత్పుత్రుని వందర్శించియున్నావనుమాట మఅవకుము. భగవంతునిఁ గాంచియున్నావని గ్రహింపుము.”

SWAMI BRAHMANANDA

బ్రహ్మ సంధానోధనలు

౧

రత్నాల వర్తకునికే

రత్నము విలువ తెలియఁగలదు *

శ్రీరామకృష్ణ జన్మదిన బహిరంగోత్సవము నకు మఱునాఁడు, అది 1916-వ సంవత్సరము, మార్చి నెల, 14-వ తేది సాయంకాలము. ప్రాచీన బేలూరుమతభవనమున గంగానది కభిముఖముగా నున్న వసారాయందలి బెంచిపై శ్రీ రామకృష్ణశిష్యులగు శ్రీ ప్రేమానంద స్వామియు శ్రీ అఖండానందస్వామియు నాసీ నులై యుండిరి. సమీపమున నున్న మఱియొక బెంచిపై నితర శిష్యులును బ్రహ్మచారులును అనేకులు గూర్చుండియుండిరి. ఆ బృందము

* శ్రీ ఓంకారేశ్వరానందస్వామి వ్రాసియున్నదాని ననుసరించి యీ ప్రకరణము క్రోడీకరింపఁబడియున్నది.

2 రత్నాల వర్తకునికే రత్నము విలువ తెలియఁగలదు

నందలి అచలానందస్వామి శ్రీ ప్రేమానంద
స్వామి కిట్లు విన్నవించెను :

“స్వామీ! శ్రీ గురుదేవుని (శ్రీరామ
కృష్ణుని) గూర్చి తాము మాకేదైనను సెల
వీయవలయునని నాప్రార్థన. ఆయనను గూర్చియు
ఆయన యుపదేశములనుగూర్చియు కథామృత
మునఁ (Gospel of Sri Ramakrishna) జదువుట
కంటెను తమముఖతః ఆలకించుట మాకు విశే
షాత్మోద్ధారకము, మఱియు దివ్యప్రేరణ
జనకము.”

అంతట శ్రీ ప్రేమానందస్వామి యిట్లు
చెప్పసాగెను : “శ్రీ గురుదేవుని యుపదేశ
ములు బహు అల్పముగమాత్రమే కథామృత
మున వ్రాయబడియున్నవి. అందును పునరుక్తి
విశేషము. అప్పుడప్పుడు ‘మ.’ శ్రీ గురు
దేవుని గందర్శించుచు, తాము వినినరీతిని వ్రాసి
కొనుచుండువారు. కాని శ్రీరామకృష్ణులు
మరియొకరీతిని, తమ శిష్యుల మనస్తత్త్వము
లనుబట్టియు వారివారి విభిన్నగ్రహణ శక్తి

బ్రహ్మనంద బోధనలు

సామర్థ్యములను బట్టియు బోధించువాడు. తమ యతిశిష్యుల కాయన ఏకాంతముగ తత్త్వ బోధ లొనరించిరి. గృహస్థశిష్యులు గదినుండి వెళ్ళినంతనే ఆయన లేచి, తలుపు గడియవేసి, త్యాగవైరాగ్యములను గూర్చి మాకు ఉజ్జ్వల వాక్కులతో బోధించువాడు. విషయభోగములు తుచ్ఛములనియు హేయములనియు మా లేత మనస్సున నాటుకొనునట్లు ఆయన యుపదేశింప బూనును. సంసార మెంతటి నిస్సారమో, మరు భూమివలె తాపభూయిష్టమో, ఎండమావుల వలె భ్రాంతి సంతాపజనకమై దప్పికనుమాత్ర మెట్లు తీర్పజాలకుండునో తన కృపావిశేషమున నాతఁడు మాకు విశదీకరించును. నికృష్ట శారీర సుఖములవెంట మా మనస్సు పరుగులెత్తకుండు టకుఁగాను నెత్తురు, మాంసము, ఎముకలు, మల మూత్రములు మున్నగువానితోఁ గూడుకొని యున్న మానవశరీరముయొక్క తత్త్వమెట్టిదో వివేచించు విధానమును ఆతఁడు మాకు బోధించును. జగత్తునంతయు మోహింపఁజేయుచున్న మహా మాయా ప్రభావమునుగూర్చి తెలుపుచు,

4 రత్నాల వర్తకునికే రత్నము విలువ తెలియగలదు

మానవుడు తన దివ్యత్వమును మఱచి, “పున రపిమరణం పునరపి జననమ్” అను నటుల బడే పడే మాయాజాలమున నెట్లుపడిపోవుచున్నాడో ఖూకు వివరించును. ప్రాపంచిక భోగములకై మతిమాలిన యీ ప్రాచులాలలో, ఈ యుబ లాటములో సుఖాభాసయు రసాభాసయు నే కాని మఱెమియు లేదని నరుడు తన హృదయాంత రాశమున గ్రహించియేయుండును. ఐన నేమి? ముట్టెనుండి బొడబొడ రక్తము కాటుచున్నను ముండ్లతుప్పలను దినుట మానని లొట్టిపిట్టవలె దానెంతటి బాధపడుచున్నను గూడ విషయభోగ ముల కోసమెగబడుచు నే యుండును. తన కామ సంతృప్తి నిమిత్తము నరునకు కనకము కావల యును. కామకాంచనములు! జగత్తనగా నింత కంటె నేమున్నది? సంసారకూపములోనికి మాన పుని లా గి వే యు న వి కామకాంచనపాశములే కదా ? ఈ పాశముల నెవ్వడు విడుల్చివైచు కొనునో వాడే ఉత్తీర్ణుడగుచున్నాడు. తన వర్తనముననే కాక, భావమునందు సైతము కామము నెవ్వడు విసర్జించునో వాడే సమస్త

ప్రాపంచిక సుఖత్యాగి. వాడే నిజమైన విరాగి. సన్న్యాసి. కాషాయ వస్త్రధారణమునఁ గాని, మత్స్యమాంసాది విసర్జనమునఁగాని సన్న్యాసము ఇమిడియుండునట్టిది కాదు.

“విభిన్న సంప్రదాయముల వారగు సాధకులు దక్షిణేశ్వరమున శ్రీ గురుదేవుని సందర్శింప వచ్చుచు, ఆయనతో సంభాషించి వారెల్లరును మహాసంతృప్తి నందుచుండువారు. ప్రతివాని కిని వాని ప్రత్యేకమార్గముననే ముండదు గాయన నూచింపఁగల్గుచుండుటయుఁ బ్రతివ్యక్తియుఁ దన ప్రత్యేక సంప్రదాయమున శ్రీ గురుదేవుఁడు సిద్ధుడని భావించుచుండువాఁడు. శ్రీ రామ కృష్ణుని ఆశయములు ఆకసమంతటి విశాలమును సాగరమంతటి గంభీరము ననియు నాతనికి వివిధ సంప్రదాయములును మార్గములును అన్నియుఁ గొట్టినపిండి యనియు వా రెఱుఁగరైరి. వాని నన్నిటిని ఒకటి వెంబడి నొకటిగా నవలంబించి యాయన ప్రతిమార్గమూలమునను ఒకే గమ్యమును బ్రాపించియుండెఁగదా ?

రత్నాల వర్తకునికే రత్నము విలువ తెలియఁగలదు

“భగవత్ సాక్షాత్కారమే జీవిత పరమా
 డర్శనమును విషయము నెన్నఁడును మఱవకుండు.
 ఆ పరమగమ్యమును బ్రాపించుటకే మీరు
 సంసారమును త్యజించియున్నారు. ప్రేమవికాస
 మును భక్తివికాసమును గాంచుటకై తీవ్ర
 ప్రయత్న మొనర్చుండు. భగవంతుండు మన
 ప్రాణములకు ప్రాణము, మన యాత్మకు ఆత్మ
 ఆతఁడు మన హృదయేశ్వరుండు, మనకు అత్యం
 తావుండు. అనురక్తహృదయులై భగవంతుని
 కోసము పరితపింపుండు. భగవదవతారమూర్తికి
 అంతరంగకోటిలోనివారును అనుచరులునగు శ్రీ
 బ్రహ్మానందస్వామి మున్నగు నిత్యసిద్ధుల సంసర్గ
 సంసేవనములనెడి మహాభాగ్యము నందియున్న
 మీ రెంతటి ధన్యాత్ములు! ఈ గుడవశాశమును
 జాఱవిడువకుండు. మీరు పౌరుషోపేతులు! దేవ
 తలు కండు! మీ జీవితముల నితరులకు ఒజ్జబంతు
 లుగా నొనర్చుండు!”

ఇట్లని శ్రీ ప్రేమానందస్వామి కొంచెము
 సేవూరుకుండి మరల నిట్లు వచింపసాగెను :

“మేము గతించిన పిమ్మట జనులు తండ్రోపతండములుగా ఉపదేశార్థము యువకులగు మీ యొద్దకు వత్తురని నాకు విస్పష్టముగా గోచరించుచున్నది.”

ఒక యువసన్న్యాసి : “కాని, స్వామీ, అదెటు సంభవము? తండ్రోపతండములుగా జనులు రావలసియున్న పక్షమున, మీ జీవితకాలముననే రావలయును.”

శ్రీ ప్రేమానందస్వామి యిట్లు సమాధానించెను : “మాకంటె నీవు తక్కువవాడ వనుకొనఁబోకుము! నీవు శ్రీ మాతృదేవి యనుగ్రహము నందియున్నావు. జనులు మాపాదధూళినిఁ గైకొనవచ్చుచున్నంత మాత్రమున మేము ఘనులమైతిమని భావించుచుంటివా? కాము! మొదట మేము శ్రీ రామకృష్ణునిఁ గాంచితిమి, పిమ్మట సంసారమును విడనాడితిమి; ఆయనను జూడకుండఁగనే సంసారమును త్యజించిన నీవే నిజముగా ఘనుడవు.”

యువసన్యాసి: “కాని స్వామి, శ్రీరామ కృష్ణులు మిమ్ము ఘనుల నొనర్చియున్నారు.”

శ్రీ ప్రేమానందస్వామి : “కాదు! నాయనా! శ్రీరామకృష్ణులు మమ్ము ఘనులను జేయలేదు. ఆయన మమ్ము ‘అనామ’కులను జేసినారు. మీరును ‘అనామకులు’ గావలసియున్నది. అభిమానమును అహంకారమును మీ మనఃఫలకమునుండి తుడిచివేసికొనుఁడు. ‘అహంకారము అంతరించినంతనే అన్ని బాధలును తుదముట్టును’ అని శ్రీరామకృష్ణులు వచించువారు. ‘నేను గాను, నేను గాను, ప్రభూ! సర్వము నీవే.’ నాగమహాశయుని జీవితమును దిలకింపుఁడు! ఆయనయందహంకారము లవలేశమును లేదయ్యె. గిరీశచంద్రఘోష మహాశయు లిట్లు అనుచుండు వారు : ‘మహామాయ తన జాలమున నాగమహాశయుని, వివేకానందుని బంధింపఁబూనెను ; కాని నాగమహాశయుఁడు (పరమ నైశ్చానుసంధానమున) పరమాణువు కంటెను పరమాణువై మాయాజాలమునఁ బట్టువడఁడయ్యె; ఇంక వివే

కానందుఁడో, (సర్వాత్మభావమున) మహత్తు కంటెను మహత్తరమగు పర్యంతము అఖండాత్మ స్వరూపమే తానగుపర్యంతము పెరిగిన కతన మహామాయ యాతనిఁ దనవలగో వైచుకొనఁ జాలకపోయెను.'

‘ఈ మాయాజాలము దేనితోఁ గూడుకొని యున్నదో మీకుఁ దెలియునా? శబ్దస్పృశ్చదులు, కామ కాంచనములు, పేరుప్రతిష్ఠలు, అహంకార మమకారములు—ఇత్యాదులతో, వీని యన్నిటి తోడను మాయ మానవుని బంధించుచున్నది. ఈ మాయాజాలమునుండి వెలువడుఁడు; వెలు వడితిరా, మనస్సు తిన్నగా భగవత్పాదపద్మము లపైవ్రాలును. ‘మనవీవ మనుష్యాణాం కారణం బంధమోక్షయోః’ అనునటుల సమస్త బంధ మోక్షములును మనస్సున నే యున్నవి.

‘‘తాకికుఁడు విషయసుఖములచే, పేరుప్రతిష్ఠ లచే, కామ కాంచనములచే వ్యామోహితుఁడై యున్నాడు, సాంసారిక భోగసురాపానమత్తుఁడై యున్నాడు. మీరును మత్తులగుఁడు, నిష్కామ

10 రత్నాల వర్తకునికే రత్నము విజయ తెలియఁగలదు

కర్మాచరణానందముచే, భగవత్ప్రేమామృతా
స్వాదనముచే, భక్తిపారవశ్యముచే, సమాధి
సంజనిత బ్రహ్మానందముచే మత్తులగుఁడు!”

ఇంతలో శ్రీ బ్రహ్మానందస్వామి వచ్చి
(శ్రీ) ప్రేమానందస్వామి సరసను నిశ్చ
బ్దముగాఁ గూర్చుండెను : శ్రీశివానందస్వామి
వచ్చి వారికెదురుగానున్న యొక బెంచిపై నాసీను
డయ్యెను. యువసన్నాతములును బ్రహ్మచారు
లును ఇంచుమించుగా అటువదియింది వచ్చి
స్వాములచుట్టును ఉపవిష్టులైరి. శ్రీ రామకృష్ణ
మానసపుత్రుఁడును ఆతని కత్యంతాత్మఁడునునగు
శ్రీ బ్రహ్మానందస్వామి సాన్నిధ్యమున నేమి, శ్రీ
రామకృష్ణునకు అంతరంగకోటిలోని వారగు
శ్రీ ప్రేమానంద శివానందస్వాముల సాన్నిధ్య
మున నేమి, ఎల్లరమానసములును దివ్యానంద
సంభరితము లయ్యెను, ఎల్లరును పారమార్థిక
చింతానిమగ్నులైరి. సమస్తప్రకృతియు నిశ్చ
బ్దమై యున్నట్లు తోఁప, వారల హృదయ
సీమలందు ప్రశాంతి రాజ్యమేలుచుండ, సమీప

మున గంగానది తన దివ్యతోయములతో
మెల్లఁగాఁ జూటుచుండెను.

కాల మెట్లు కడచుచుండెనో తెలియని యా
మహా నిశ్శబ్దతను గొంతసే పైనపిమ్మట జగన్నా
థమునందలి సుప్రసిద్ధశంకరమఠమును గూర్చియు
వందలి సాధువులనుగూర్చియు సమావేశమున
నొక జిజ్ఞాసు వెలువడియెను. అంతట గోష్ఠి
యొక విషయమునుండి మఱియొక విషయము
నకు బ్రాచ, శ్రీ బ్రహ్మనందస్వామి యిట్లు
వచింపసాగెను : “నేనొకప్పుడు జగన్నాథమున
నుండగా, రంగస్వామి యను నొక సాధువును
గలిసికొంటిని. ఆతఁడు తొంబది యైదేండ్ల
వృద్ధుఁడు, మహావిరాగి. సదా భగవద్భక్తిపర
వశుఁడై యుండువాడు. ఆలయమున మొదట
భగవంతునకు నివేదింపబడిన నేకాని యాతఁడే
యాహారమును గ్రహించువాఁడు కాఁడు. ఒకప్పు
డాతఁడు తీవ్రవ్యాధిగ్రస్తుఁడై యుండ నేనాతని
కొక యకావధము నీయఁబూనితిని, కాని యాతఁడు
స్వీకరింపఁడే! ఆతని యాచారమును గ్రహించి

12 రత్నాల వర్తకునికే రత్నము విలువ తెలియఁగండు

యుండిన నేను గొంచెము పాలు జగన్నాథునకు
నై వేద్య మొనర్చునట్లు ఆలయార్చకునితో
నేర్పాటుచేసి యాపాలలో ఔషధముఁ గలిపి
తిని ; రంగస్వామి యా పాలను భగవత్ప్రసాద
ముగా స్వీకరించెను.”

మతప్రచారకుఁడును ప్రసిద్ధరచయితయు నగు
నొకా నొక వ్యక్తినిఁగూర్చి ప్రసంగము వెలు
వడియెను. అంతట శ్రీ శివానందస్వామి యిట్లు
వచింపసాగెను :

“కాని సాంసారిక చింతానిమగ్నుడై యున్న
యాతఁడు మతమునుగూర్చి — పరమార్థమును
గూర్చి-యేమి గ్రహింపఁగలఁడు? త్యాగవైరా
గ్యములకు ఆలవాలమగునట్టి జీవితము గడపని
వాఁడు ఉపదేశకుఁడు గాఁజాలడు. వైరాగ్యము-
సంగరాహిత్యము—పారనూర్థిక జీవన ప్రథమ
నియమము. పాండిత్యము గలవాఁడు పుస్తక
ములు వ్రాయుఁగాక, లేక ఉపన్యాసము లిచ్చుఁ
గాక, కాని హృదయమున వైరాగ్యము లేనిచే,
తాను జేయు నుపదేశములను స్వయముగా అవ

లంబింపనిదే, వాని వాక్కులు నిష్ప్రయోజనము
లైపోవును. ఏలన, ఆ వాక్కులు శక్తిహీన
ములు, వానివలన జనులకుఁ గలుగు నావేశము
తాటియాకుమంటవలె రప్పున లేచి చప్పునఁ
జల్లారిపోవును.

“కొలఁదిమందిమాత్రమే బ్రాహ్మసమాజము
నకు వచ్చుచుండ, అనేకులు బేలూరుమఠమునకు
వెళ్లుచున్నారని బ్రాహ్మసమాజ ప్రచారకుఁ
డొకఁడు మొఱలిడుచుండినట్లును, జనుల నాక
ర్షించుటకుఁ గాను యువతులగు పాటకురాండ్ర
మేళమును దమ సమాజమున నేర్పాటుచేయుట
మంచిదని యందుమీఁదట నొకవ్యక్తి సూచించి
నట్లును మొన్న నేను వినియుంటిని. శ్రీశివనాథ
శాస్త్రి మహాశయుఁ డీసంగతీ విని, బ్రాహ్మ
సామాజికులు మఱితగా బేలూరుమఠ సన్న్యా
సుల త్యాగవైరాగ్యములను తమ జీవితములకు
అనువర్తింపఁజేసికొనినచో, వారును జనుల నాక
ర్షింతురని పలికెనట.”

శ్రీ బ్రహ్మనందస్వామి : శివనాథశాస్త్రి
మహాశయుఁడు నిష్కపటహృదయుఁడు, సత్య

14 రత్నాల వర్తకునికే రత్నము విలువ తెలియఁగలదు

సంధుఁడు, నిజమైన ముముక్షువు. ఇప్పుడు భువ నేశ్వరమున నివసించుచు నియమనిష్ఠుల నవలం బించుచున్నాఁడు. ఆత్మప్రబోధము కొంత యీ వఱకే కలిగినది. ఏమైనను శ్రీరామకృష్ణ దేవ సంసర్గభాగ్యము నొందియున్న వ్యక్తి గదా ! బ్రాహ్మసమాజమున మఱియొక మహానాయకుఁడు శ్రీ విజయ (కృష్ణ) గోస్వామి. ఆయన విడనాడుటచే ఆ సమాజమునకు గొప్ప నష్టము వాటిల్లినది.

శ్రీ శివానందస్వామి : “ఒకనాఁడు స్వామిజీ, (శ్రీవివేకానందస్వామి) అఖండానందస్వామియు నే ను ను గంగానదిపైఁ బయనించుచుంటిమి. స్వామిజీ మహర్షి దేవేంద్రనాథ తాకూరును గూర్చి విశేష ప్రశంసాపూర్వకముగా ముచ్చటించుచుండిరి. అంతలో అకస్మాత్తుగా మహర్షి యొక్క నావ మాకుఁ గొంతదూరమున గోచరించినది. గౌరవసూచనార్థము మే మాయనను సమీపించితిమి. మేము శ్రీ రామకృష్ణ దేవుని శిష్యులమని కనుఁగొనినంతనే పట్టరాని యానంద

మున ఆయన వదేవదే యిట్లు పలుకసాగిరి :
 ‘అహా! శ్రీ రామకృష్ణదేవుని ప్రేమ యెంతటి
 మహత్తరము! ఏమి యఖండభక్తి!’ అంతట
 మహర్షి యుపనిషత్తులనుండి కొన్ని ఘట్టములను
 బతింపుడని స్వామిజీనిఁ గోర, స్వామిజీ పఠించిరి.
 కొంతసేపు విని యాయన యిట్లనిరి : ‘ఉపనిషత్తు
 లలోని భక్తి ఘట్టములు నాకు అవగాహన
 మగును, నేను వానిని గొనియాడెదను ; అద్వైత
 భావములతో నాకు నిమిత్తములేదు.’”

చర్చలను గొంతసేపు వినినపిమ్మట శ్రీ ప్రేమా
 నందస్వామి యిట్లు పలికెను : “శివనాథశాస్త్రి
 మహాశయుఁడు గాని, బ్రాహ్మసమాజమునందలి
 విద్యాధికులగు నిరంతర సభ్యులు గాని శ్రీ గురు
 దేవుని సందర్శింపవచ్చునపు డాయన కేవలము
 పసిపిల్ల వానివలె నొక్కొకప్పు డిట్లు అడుగు
 చుండువారు : ‘నాస్థితి నిజముగా మతిపోయినవాని
 స్థితివంటిదా? భగవచ్చింతచే నేను పిచ్చివాడనై
 పోతినా?’ గురుదేవుఁ డొక పిచ్చివాడని నిజముగా
 భావించినవారు కొందఱు లేకపోలేదు!”

శ్రీ బ్రహ్మానందస్వామి : “రత్నాల వర్తకునికే రత్నము విలువ తెలియఁగలదు. ఒకప్పు డొక పేదవాని కొక రత్నము దొరకెను. దాని విలువ తనకుఁ తెలియక పోవుటచే ఆతఁడు వెల నిశ్చయించుకొనుటకై దానిని గూరలబజారునకుఁ దీసికొనివెళ్ళెను. కూరగాయల వర్తకుఁడు దానిని జూచి, ‘దీనికిమ్మత్తుగా ఐదుకానుల వంకాయల నిచ్చెద’ననెను. కాని పేదవాఁడు దాని విలువ యెదఱాలై యుండునని యూహించి, ‘యెదఱాల వంకాయల నిచ్చెదవా?’ యనెను. కూరల వర్తకుఁడు నిరాకరింప దాని నాతఁడు బియ్యపు వర్తకునియొద్దకుఁ దీసికొని వెళ్లఁగా, ఆతఁ డొక బస్తాబియ్య మిచ్చెదననెను; కాని పేదవాఁడు నాలుగు బస్తాలు కోరెను. అనంతర మాతఁ డొక కంసాలియొద్దకు వెళ్లఁగా, కంసాలి వందరూపాయల నిచ్చెదననెను. ఈ మదింపు పేదవానికి మఱిత యాశ పుట్టింప నాతఁ డా రత్నము బజముగా విలుగలదని గ్రహింప నారంభించుటచే కాని నొక రత్నాల వర్తకునియొద్దకుఁ దీసికొని వెళ్ళెను. రత్నాలవర్తకుఁ డిరువదివేల రూపా

రత్నాల వర్తకునికే రత్నము విలువ తెలియఁగలదు

యల నిచ్చెదననెను, గాని యదియుఁ దనకు సంతృప్తికరము గాకుండుటచేఁ బేదవాఁడు దాని నా పట్టణమందలి పేరు మోసిన రత్నాల వర్తకునియొద్దకుఁ గైకొనివెళ్లేను. ఆతఁడు దానిని జూచినంతనే దాని నిజమైన విలువ కనుఁగొని వెంటనే పదిలక్షల రూపాయల నిచ్చెదననెను. సంగతి సందర్భము లీ విధముగా నుండును. సాధుసత్తముని యోగ్యతను నిర్ణయించుటనిన మాటలా? అది దానిని గ్రహించువాని యోగ్యతను శక్తిసామర్థ్యములను బట్టి యుండును. కొందఱచే శ్రీ రామకృష్ణులు సాధు సత్తములు గను మఱికొందఱచేఁ బిచ్చివాఁడుగను బరిగణింపఁబడిరి. కాని యెఱుకగలవారు ఆయనను సాక్షాద్భగవ దవతారమూర్తిగా గ్రహించిరి.”

భగవంతునికోసము పరితపించితివా,

తప్పక వీకాతఁడు కానవచ్చును

శిష్యుఁడు : స్వామి ! శ్రీ రామకృష్ణదేవులు లోకులను గూర్చి యెట్లు భావించువాడు ? ఆయననుగూర్చి మాకుఁ గొంత తెలుపవలయునని మా ప్రార్థన.

స్వామి : శ్రీ గురుదేవులు సర్వభూతములను భగవత్స్వరూపములుగఁ గాంచువాడు. శిష్యుల యెడ ఆయన అపారప్రేమను గాంచి స్వామిజీ (వివేకానందస్వామి) ఒకప్పుడాయనతో నిట్లనిరి : “మీరు మమ్మందఱను ఇంతగాఁ బ్రేమించుచుందురుగదా ? ఇట్టి ప్రేమపాశము వలన మీకును జడభరతుని గతియే కలుగుట సంభవింపదా ?” * గురుదేవు లిట్లు సమాధా

* జడభరతుఁడు పూర్వజన్మమున రాజై యుండఁదన పెంపుడు లేడియెడ ప్రేమపాశబద్ధుఁడై మఱు జన్మమున స్వయముగా లేడియై పుట్టెనను భాగవతకథ యందు సూచితము. ‘యద్భావం తద్భవతి — ఎట్లు భావించువో అట్లు గుడు’వనియు దేనియందును మమకారము కూడదనియు గ్రహ్యము.

నించిరి : నిజమే, ప్రాకృతవిషయములను గూర్చి-
 విహిక విషయములనుగూర్చి - చింతాసక్తుడగు
 వానికి అట్టి గతియే కలుగును. కాని మీలో
 నున్న నారాయణుని నేను బ్రేమించుచున్నానని
 మీరు గ్రహింపవలసియున్నది. మీలో నెవరి
 యందుఁ గానిండు, పురుషుఁ డనియో, స్త్రీ
 యనియో నే నెన్నఁడైనను ఆసక్తుడ నగుచున్న
 పక్షమున, మీ గొడవ పూర్తిగా వెంటనే విస-
 ర్జింతును.” శ్రీరామకృష్ణుడు తన బాలశిష్యు-
 లకు సన్న్యాసబోధలు తలకెక్కించుచుండ నని-
 లోకులాయననుగూర్చి తఱచు లేనిపోని విమ-
 ర్శలు చేయుచుండ, అట్టి విమర్శలు తమ చెవిని
 బడునెడ, ఆయన యిట్లు సమాధానించువారు :
 “ఎవరైనను సంసారలై యుండుటకు నా కెంత
 మాత్రము ఆక్షేపము లేదు. అదిగాక సన్న్యా-
 సులు కండనియు, కామకాంచనములను విడిచి
 పెట్టుండనియు అడ్డమైన పురుషులకును స్త్రీలకును
 నేను జెప్పట లేదు. కొంత ఆత్మప్రబోధము
 ఈవఱకే యెవరికిఁ గలిగియుండునో వారికి
 మాత్రమే సన్న్యాసమును గూర్చి తెలుపుదును.

ఈ యువకులు మొదట వివేకవైరాగ్యముల నలవఱచుకొని, పిమ్మట, ఇచ్చవచ్చినచో, సంసారమునఁ బ్రవేశింపవచ్చునని నాయభిప్రాయము.” తమయొద్దకు వచ్చుచుండువారి కనేకులకు నిజముగా ఆయన యిట్లు చెప్పుచుండువారు : “మొదట సంసారమున దిగి సంసారానుభవము జంపాదించి, సంసారమనిన, ఇంక మీకు బాధగా నున్నప్పుడు నివారణోపాయమునకై నా వద్దకు రండు.” సర్వమనస్తత్వములకును సరిపడు నట్లాయన బోధలు వేర్వేరుగా నుండెడివి.

తురీయానందస్వామి కుఱ్ఱవాడై యుండగా, కామచింతలను విడనాడు పెట్లని యొకప్పుడు శ్రీ రామకృష్ణదేవు నడిగెను. శ్రీ గురుదేవులిట్లు సమాధానించిరి: “కామమును విడనాడుటయా? నీవు కామమును విడిచిపెట్ట నేల? విడిచిపెట్టఁబూనుటకుబదులు నీవు నీ కామమును వృద్ధిచేసికొనవలసియున్నది!” ఆయువశిష్యున కీ యువదేశము వింత గొలిపెను; కాని యాతఁడేమియు మాటాడ లేదు. గురుదేవు లంతట

భగవంతునికోసము ధరితపించితివా-తప్పక కానవచ్చును 21

నిట్లు వివరించిరి: “సీ కామచింతలను, కామక్రోధాదుల నన్నిటిని భగవంతునివైపు మరల్చుము.”*

* “తదర్పితాఖిలాచారస్సన్ కామక్రోధాభిమానాదికం తస్మిన్నేవ కరణీయమ్” —నారద భక్తిసూత్రములు, 151 శా. “కామోత్కంఠత గోపికల్ భయమునం

గంసుండు వైరక్రియా
సామగ్రిన్ శిశుపాలముఖ్యస్పృహకుర్
సంబంధులై వృష్టులున్
బ్రేమన్ మీరలు భక్తి నేము
నిదె చక్రిం గంటి మెట్టైనను
ద్వామధ్యానగరిష్ఠుడైన హరిఁ
జెందన్ వచ్చు దాత్రీశ్వరా!”
—శ్రీమదాంధ్రభాగవతము, సప్తమస్కంధము, 18.

జ. “అలుకనైనఁ జెలిమినైనఁ గామంబున
నైన బాంధవమున నైన భీతి
నైనఁ దగిలి తలఁచ నఖిలాత్ముడగు హరిఁ
జేరవచ్చు వేఱుపేయఁ దడఁడు.”

—శ్రీమదాంధ్రభాగవతము, 7-1 L

తఱచుగా ఆయన తమ్ము సూచించుచు నిట్లు వచించువాడు; “దీనిని నీవు ప్రేమించినపక్షమున సర్వము సిద్ధించును. భగవంతునిఁగూర్చి నీవెంత తీవ్రముగాఁ బరితపింతువో భగవంతుఁ డంత విశేషముగా నీకు వ్యక్తమగుచుండును.”

(శ్రీ) రామకృష్ణుల మనస్తత్త్వమున అనేక దృష్టాంతము లిమిడియుండెడివి. జ్ఞానమునుగూర్చి, ప్రసంగించినపుడెల్ల శుద్ధ బ్రహ్మజ్ఞానియై ప్రసంగించువాడు. ప్రేమను, భక్తినిఁగూర్చి ప్రసంగించునపుడో, శుద్ధప్రేమియై మహాభక్తుడై ప్రసంగించువాడు. కేవలతాకికజ్ఞానము నిస్సారమనియు, మిథ్యాభూతమనియు ఆధ్యాత్మికజ్ఞానమును, భగవత్ప్రేమానురాగములను బడయుటకై మానవుఁడు తీవ్రప్రయత్నమొనర్పఁదగుననియు ఆయన మా మనస్సున బాగుగా నాటుకొనఁజేసిరి.

శిష్యుఁడు: గురుదేవుని సమాధిస్థితినిఁగూర్చి, మాకుఁ గొంత తెలుపఁగోరెదను.

స్వామి: గురుదేవునిసమాధిస్థితు లనేకవిధములుగా నుండెడివి. కొన్నిటిలో ఆయన శరీరము బిట్టబిగిసికొనిపోయి ప్రమానువలె నిశ్చలముగా నుండెడిది. ఇట్టి సమాధిస్థితినుండి సామాన్యబహిఃప్రజ్ఞను బొందు టాయనకు సులభమైయుండెడిది; కాని సమాధిగాఢమైయుండు నితరసమయములలో బాహ్యస్మృతి నొందుటకుఁ జాలనేవు పట్టుచుండెడిది. అట్టి సమయములం దాయన లోఁతునీటిలో మునిగి పైకి వచ్చు వ్యక్తివలె దీర్ఘనిశ్వాసము నిగుడ్చువారు. అంతః గొంత సేపటివఱకు కాయన తూలుచు, మద్యపానమువలె వ్యవహరించువారు, అపు డాయన మాటలు సైతము ముద్దమాటలై అస్పష్టముగా నుండెడివి. కాని ప్రమముగా సామాన్యస్థితికి వచ్చునారు.

నీవు ప్రచారముచేయునపుడెల్ల, ఉపన్యసించునపుడెల్ల శ్రీ రామకృష్ణదేవుని యుపదేశములను ఉదాహరించుచుండుము. ఆయనవాక్కులు వేదశాస్త్రములపైఁ దమ దివ్య తేజమును బఱపుచు వాని యంతరార్థమును వెల్లడించుటకుఁ దోడ్పడును.

(శ్రీ) రామకృష్ణదేవులు కపటము నెంత మాత్రము సహింపజాలకుండెడివారు. మనః పూర్వకముగా భగవంతునిఁ బ్రేమించువారనిన, భజించువారనిన, ఆయన కెంతయో ప్రీతి. “హృదయపూర్వకముగా భగవంతు నెవ్వఁడు ప్రార్థించెనో వాఁడు శీఘ్రముగా సమస్తదోష విముక్తుఁడగు”నని ఆయన వచించువారు.

గురుదేవునిరాత్రు లనేకము సమాధిస్థితి యందో, భగవన్నామసంకీర్తనముననో, స్తోత్రముననో గడచుచుండెడివి. ఆయన యెన్నఁచో కాని రాత్రి గంటకంటె నెక్కువ నిద్రించువారు కారు. గంటకంటె నెక్కువసేపు సమాధిమిగులై యుండుట తఱచు కనుఁగొనువాడను. ఒకొక్కప్పుడు మాతో మాటలాడఁ బ్రయత్నించువారు; కాని, మాటలు వచ్చెడివికావు. అనంతర మిట్లు వచించువారు: “చూచితిరా, సమాధిస్థితిలో నుండఁగా మీతో మాటలాడఁ గోరెదను; కాని యట్లు చేయఁ బ్రయత్నించునపు డెల్ల నావాగ్బంధనమైనట్లు తోచును.” సమాధి

భగవంతునికోసము పరితపించితివా-తప్పక కావవచ్చును 25

స్థితినుండి సామాన్యజాగ్రదవస్థకు వచ్చునెడ,
అనేక సమయములలో, ఏ యదృశ్య వ్యక్తి
తోడనో సంభాషించునట్లు గొణుగుచుండువారు.

ఆయన యిట్లు అనుచుండువారు: “భగ
వంతునిఁ గాంచుటకై మీరు వానినిమిత్రము
పరితపింపవలయును,” ఇట్లని యీ కథ చెప్పెడి
వారు:

“ఒక సాధకుఁడు తనగురుని సమీపించి,
‘భగవత్ప్రప్తిమార్గము నాకుఁ జూపుఁడు’ అని
యడిగెను. గురువు శిష్యునిచేయిఁ బట్టుకొని
యొక నదియొద్ద కాతనిఁ గొనిపోయి. చల్లగా
నాతని తలఁబట్టి నీటముంచి, కొంతసే పటు
లుంచెను. కొంత తడవునకుఁ జేయి విడువ, శిష్యుఁ
డూపిరికై నోరు తెఱచుచు, గిజగిజలాడుచుఁ
బైకి వచ్చెను. అంతట విస్మితుఁడై గురునిఁ దిల
కింప, గురువు మందహాసమొనర్చుచు నాతని
నిట్లడిగెను: ‘సరే, నీటిలో నున్నవుడు నీ కెటులుం
డెను?’ ‘అయ్యా, చెప్పెడిదేమున్నది? ఊపిరి
కోసము గిజగిజ కొట్టుకొంటిని!’ అని శిష్యుడు

బదులుచెప్పెను. అంతట గురు వాతని కిట్లు బోధించెను: 'మంచిది, ఊపిరికోసము నీ వెట్లు పరితపించితివో అట్లు భగవంతునికోసము పరితపించితివా, తప్పక నీ కారణము కానవచ్చును. ''

వివేకానందస్వామి నవయాననవంతులై యుండఁగా మొదట శ్రీ రామకృష్ణదేవుని నన్నిధికి వచ్చినప్పుడు ఆయనతోఁ దఱచు వాదించుచుండువారు. స్వామిజీ యపుడు నిరాకారతత్త్వమునమాత్రమే విశ్వాసియై యుండి శ్రీరామకృష్ణుల దివ్యదర్శనములు కేవల మాయన చిత్తవిభ్రాంతులుగా గణించి స్వయముగా ఆయనతో సైత మట్లు చెప్పిరి. దేవతామూర్తులకు ప్రణామమాచరింప భక్తులు ఆలయమునకు వెడలునపుడు వారినిగూడ స్వామిజీ నిందించువారు. గురుదేవుని శిష్యులలో ననేకుల కిది యాగ్రహకారణమయ్యెను; కాని స్వయముగా గురుదేవు లెంత మాత్రము కలఁతనొందలేదు. ఆయన నరేంద్రునిపై నెన్నడును కోపపడనోపకుండెరి.

'నరేన్' (నరేంద్రుఁడు; వివేకానందస్వామి పూర్వనామము నరేంద్రనాథదత్త)నకు నరేనే,

భగవంతునికోసము పరిశ్రమించితివా-తప్పక కానవచ్చును 27

సాటి; ఆతనితో నెవ్వరును సరిపోల్పఁదగదు' అని యాయన వచించువాడు. అనంతర మాయన స్వామిజీకి భగవానుని సగుణవిద్యనాంశములం దన్నిటను సాక్షాత్కారము గలిగింప, స్వామిజీ కాలాంతరమున నిట్లు వచించువాడు: సాకారు నిగాఁగాని, నిరాకారునిగాఁగాని, భగవంతుని నీవెట్లు భావించినను, వానియందే బుద్ధి నిలు వుము; భగవన్నిష్ఠుడవై యుంటివా, భగవత్ప్రప్తి నొందుదువు.'

శిష్యుడు: స్వామీ, శ్రీ రామకృష్ణులను గలిసికొనినవాడు భగవత్సాక్షాత్కారమునకై నియమనిష్ఠుల నవలంబింప నక్కఱలేదని యనే కుల యభిప్రాయము. ఆయన నెఱిగియుండు టయే చాలును. మహాభక్తులగు రామదత్త మహాశయులుకూడ ఈ యభిప్రాయమే కలిగి యుండిరి.

స్వామి: రామదత్తమహాశయుల సంగతి వేఱు. ఆయన కాయనే సాటి. ఆయన నిజమైన విశ్వాసము గల వ్యక్తి. ఆ విశ్వాసము క్రమ

ముగా బలీయమై యావజ్జీవితము ఆయనయందు విలసిల్లెను. ఏ కొలఁదిమందికో, వ్రేళ్ళపై లెక్కింపఁదగినవారికో, అట్టి విశ్వాసముండును. జనసామాన్యవిషయమున అది కేవలము నాలుక చివరిమాట.

శిష్యుఁడు: శ్రీ మాతృదేవిని (శ్రీ శారదాదేవిని) దర్శించినవారును సాధుసేవచేసినవారును నగు భక్తులు తమ సాధనల నిక సాగింప నక్కఱలేదని తలఁచుచున్నారు.

స్వామి: మాతృదేవిని దర్శించినంతమాత్రమునను సాధుసేవ చేసినంతమాత్రమునను సరి పోదు. వివేకవైరాగ్యముల నవలంబించుటయు ధ్యానపరాయణమగు జీవనము గడుపుటయు అత్యవశ్యకము.

శ్రీ రామకృష్ణవివేకానందవాక్కులు పరస్పరభిన్నములు కావని గ్రహింపుము

స్వామి: భగవద్భక్తిని బడసి సాక్షాత్కారమునందుటయే మానవజీవితపరమోద్దేశ్యము; లేనిచో జీవితము కేవలము నిరర్థకము. వట్టి బూటకము. ఆహారనిద్రాదులు మానవజన్మమునకు పరమలక్ష్యములు కావు, ఇవి కేవలము పశుస్వభావమునకుఁ జెందునట్టివి. మానవశరీరమున భగవానుఁడు విశేషముగా వ్యక్తమగుచుఁ బ్రకాశించుచున్నాఁడు, — ఈ తత్త్వమును గ్రహింపఁబూనుము.

ఆహా! యువకులగు మీరు నియమనిష్ఠల నవలంబించుచు భగవద్దర్శితజీవితము గడుపుటకు వలయు సదుపాయములను బడయుటకుఁగాను ఈ మఠనిర్మాణమునకై స్వామిజీ (శ్రీవివేకానంద స్వామి) తమ గుండెనెత్తురు ధారపోసిరిగదా! మీజీవితము సులభతరముచేయు తన సంతత ప్రయత్నమున ఆ మహనీయుడు తీవ్రాతితీవ్ర

పరిశ్రమకులోనై స్వయముగా తన ఆయుర్దాయమును క్షీణింపజేసికొనెను గదా! ఆహా! సమస్త మానవకోటియందును ఆయన కెంతటి యపారము, అగాధమునైన ప్రేమ!

స్వామిజీ మూలమున శ్రీ రామకృష్ణుల తత్వము లోకమునకు వెల్లడియైనది. ఈయ భయుల వాక్కులును బోధలును పరస్పరభిన్నములు కావని గ్రహింపుము. జనసామాన్యబుద్ధికి శ్రీ రామకృష్ణుని యాన్నత్యము అందనిదగుటచే ఆయన జీవితోపదేశములను వివేకానంద స్వామి యెల్లరకును అవగాహనమగునటు లొనఁగించిరి.

వివేకానందవాఙ్మయమును శ్రద్ధగావంతుము. ఆయన బోధలను గ్రహింపనిదే శ్రీ రామకృష్ణ తత్వమును గ్రహింపఁబూనుట నిష్ప్రయోజనము. ఈయ భయుల యుపదేశములను పఠించుచు, మననముచేయుచు, దోడ్పడనేనిష్ఠతో జపధ్యానముల నాచరించుచుండుము. ఇప్పుడు నీవు యువకుడవు, యౌవనమే జీవితమున ఉత్తమదశ.

శ్రీరామకృష్ణ వివేకానందవాక్కులు-గ్రహింపుము

నీ మనోబుద్ధులు సక్రమమార్గమున వర్తించు నట్లు నియమించుకొనుము ; మనస్సంయమము చేకూరినంతనే నీవిక దేనినిగూర్చియు భయ పడనక్కఱలేకుండును మనస్సు అరికట్టుకొన గలిగితివా, సాధనపథమున విశేషముగా పురో గమించితివన్నమాటయే. మనస్సును పెడదారినిఁ బోవఁ బ్రయత్నించునపుడెల్ల, వివేకమను కొరడా నువయోగించి దానిని మరలించు చుండుము.

ఆత్మపరీక్ష చేసికొనుము

శిష్యుడు: స్వామీ, నేను సాధనచేయుచున్నాను, కాని నాకు దానిలో (జపతపములలో) రుచి కలుగకున్నది. నేనేమి చేయవలయును?

స్వామి: ఒక్కసారిగా రుచి కలుగుట సాధ్యమా? కాదు. అందులకు తీవ్రప్రయత్నముచేయుము. అభిరుచిని సాధించుటకై నీశక్తి సామర్థ్యములనన్నిటిని కేంద్రీకరింపుము. భగవదితరవిషయములందు నీశక్తి సామర్థ్యములను వ్యర్థముచేయకుము. మనఃపూర్వకముగా బూనుకొనుము. ఇతరవిషయముల నెంతమాత్రమును లక్షింపకుము. సాధన సాగింపుము! పురోగమింపుము! నీవు పొందు వికాసముతో ఎన్నడును తృప్తిపడియుండకుము. నీలో నీవు తీవ్రమైన—ప్రచండమైన—అసంతృప్తిని గలిగించుకొనఁబ్రయత్నింపుము. ఇట్లను కొనుము: “నే నేమి వికాసమునొందుచున్నాను? ఏమియు లేదు!” గురుదేవులు (శ్రీ రామకృష్ణులు) జగజ్జననితో

నిట్లు మొఱలిడువారు : “అమ్మా, మఱియొక దినము గతించినది, కాని నిన్ను గనలేదు!”

సత్కార్యచరణమున నెంతకాలము విని యోగించితివో, నిరర్థకవిషయములలో నెంత వ్యయించితివో, ధ్యానమున నెంతసేపు గడిపితివో, ప్రాలుమాలికతనమున నెంతవ్యర్థ పుచ్చితివో, పరుండబోవునపుడు ప్రతిరాత్రియుఁ గొంచెము సేపు పర్యాలోచించు కొనుము. ధ్యానావలంబనమున, బ్రహ్మచర్యావలంబనమున మనస్సును దృఢపఱచుకొనుము.

శ్రీమంతులు తమ యిండ్లలో కావలివానిని బెట్టుకొందురు; దొంగలను, పశువులు మొదలగు వానిని ఆవరణములోనికి రానీయకుండుటయే వాని పని. మనస్సే మానవుని కావలివాడు. మనస్సు ఎంతదృఢమైనా, అంతమంచిది. మనస్సు ‘తంటా లమారిగుఱ్ఱము’ వంటిది. అట్టి గుఱ్ఱము తన కాతును బెడత్రోవను బట్టింపగలదు. కళ్ళెమును బిగించి గుఱ్ఱమును నిరోధింపగలవాఁడే సరియైన త్రోవను బోఁ గల్గును. సాధన చేయుము,

ముందంజ వేయుము! 'ఇల్లులుకగనే పండు గయైనదా?' కాషాయవస్త్రమును ధరించినంతనే, లేదా, ఇల్లు, వాకిలి విడిచిపెట్టినంతనే, సర్వము సిద్ధించినదనుకొనుచుంటివా? ఇంతవఱ కాధ్యాత్మిక కానుభవ మేమైనను పొందితివా? కాలము పరుగిడుచున్నది. ఉత్తరక్షణమును సైతము వ్యర్థము చేయకుము. మహా చెప్పిన, జపతపములను తీవ్రముగా మఱి మూడునాలుగేండ్లపాటు అవలంబింపగలుగుదువు. అటుపిమ్మట, మనస్సును శరీరమును దుర్బలమైపోవ, విశేషమేమియు సాధింపజాలకుండువు. శ్రద్ధలేనిచే ఏమి సిద్ధింపగలదు?

“మొదట ముముక్షుత్వమును శ్రద్ధాభక్తులను గలిగి యుండనిండు, అంతట సాధనలను ప్రారంభింత” మనుకొనుచున్నావు కాబోలును. అట్లు పొసగునా? ప్రాతఃకాలము కాకముందే పగటిని గనగలమా? భగవంతుడు ప్రత్యక్షమగునప్పుడు శ్రద్ధాభక్తులును ప్రేమయు పరివారమువలె వానిని వెంబడించును.

తపస్సును నియమనిష్ఠలును లేనిదే యేవైనను సిద్ధింపఁగలదా? అవతారమూర్తులు సైతమెంతటి తీవ్రతపస్సు చేయవలసివచ్చినదో తెలియదా? శ్రమపడనిదే ఎవరైనను ఏమైనను సాధింపగలిగిరా? బుద్ధశంకరాదులు తమ జీవితమున నెంతటి బ్రహ్మాండమైన తపోనియమనిష్ఠలనవలంబించిరో! ఎంతటి తీవ్రమైన రాగ్యమో వారిది!

నిజమైన విశ్వాసము మొట్టమొదటనే కలుగవలయునన్నఁ గలుగదు. మొదట అనుభూతి, తరువాత విశ్వాసము. మొదట సాధకుడు తన నమ్మికను—“గుడ్డినమ్మిక” యేయనుకొందము—గురూపదేశములందు, లేదా, ఎవరో యొక మహాత్ముని యుపదేశములందు—ఁగించవలయును, ఁచిననే పురోభివృద్ధి నొందును.

ముత్తైవుఁడేవను గూర్చి శ్రీ రామకృష్ణులు చెప్పిడి సామ్యమును నీవెఱుగవా? స్వాతివర్షపుఁజను కొకటి పట్టువడుటకై సాగరోపరిభాగమునఁ దనచిప్పలను విరివిగాఁ దెఱచుకొని

ముత్తైపుఁజేప దేలియాడుచుండును. చినుకు ఒకటి లభించినంతనే యది సముద్రగర్భమునకు బోయి దానిని జక్కని ముత్తైముగా నొనరించును. నీగురుకృప యనెడి వానచినుకు నీకు లభించియున్నది; కావున ముత్తైపుఁజేపవలె నీ వానందసాగరమున మునిగి బ్రహ్మసాక్షాత్కారమనెడి మత్స్యమును నిర్మించుము.

ఆత్మవిశ్వాసమును బూనుము. ప్రయత్నము లేనిదే ఆధ్యాత్మిక జీవనమున విజయము నందఁజాలవు. ఏదియో యొక నిష్ఠను—సాధనను— అవలంబించి కనీసము మూడు నాలుగేండ్లయినను దీక్షతో కృషిచేయుము. ప్రత్యక్షముగా, అవుదు నీకెట్టి వికాసమును గలుగనిచో, తిరిగి వచ్చి నా చెంపలు వాయింపుము!

రజస్తమస్సుల నతిక్రమించి సత్త్వగుణ నిష్ఠుడై ననే కాని, జనధ్యానము లనునవి యసాధ్యములు. తరువాత సత్త్వమును సైత మతిక్రమించి, పునరావృత్తిరహితమైన తురీయావస్థను బొందవలసియున్నది.

మానవజన్మ మొంతటి పాపనము! మహా
పుణ్యఫలము! మానవుడు మాత్రమే భగ
వంతునిఁ గనుఁగొనఁగలఁడు. భగవత్సాక్షా
త్కారమే మానవుని పరమప్రాప్త్యము—
ముఖ్యోద్దేశ్యము — కావలయును. బ్రహ్మ
ప్రాప్తికై తీవ్రప్రయత్నమొనర్చి యీ జన్మము
ననే ముక్తినిొందుము.

స్థూలావస్థనుండి సూక్ష్మావస్థను, అందుండి
కారణావస్థను పిమ్మట సంతకంబైన శ్రేష్ఠమగు
మహాకారణమును తుదకు సమాధిస్థితిని బొందు
నట్లు క్రమక్రమముగా మనస్సు సుద్ధరింపవల
యును. భగవానునకు సంపూర్ణాత్మార్పణము
గావించుకొనుము. భగవంతుడే సర్వము.
“సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ — సమస్తము
బ్రహ్మమే.” సర్వము వానిదే.

లాభనష్టములనుగూర్చి లేనిపోని యంచ
నాలు వేయుచుఁ గూర్చుండకుము—తటపటా
యింపకుము. పట్టుచుని కొంతసాధన చేయుకుండ,
ఓక్కవినముననే ఆత్మార్పణ సాధ్యమగునా?

అది సిద్ధించినచో, సర్వము సిద్ధించినదన్నమాటయే. అందులకై తీవ్రప్రయత్నము చేయవలయును. అస్తిత్వము శాశ్వతము. మానవాయుఃప్రమాణము మహా చెప్పిన, నూతేంద్రు. శాశ్వతజీవనమును దానితోఁబాటు శాశ్వతానందమును బొందఁగోరెదవేని, ఈ నూతేంద్ర సుఖములను విడనాడుము.

దేవుడు కలడు

స్వామి: భగవత్పాద పద్మముల నాశ్రయింపుము, వీడకుము. సదా భగవంతునే స్మరించుచుండుము. లౌకిక చింతలతో నీకాలమును వ్యర్థముచేసికోకు. మనస్సుయొక్క బహిఃప్రవృత్తి నరికట్టి దానిని భగవంతునిపై నిలుపఁ బ్రయత్నింపుము. ప్రయత్నము—తీవ్రప్రయత్నము—చేయుము. ఆధ్యాత్మిక జీవనము ఎట్టి యానందము-ఎట్టి చమత్కృతి- కలదో, నీ కవుడు బోధపడును? ఇహముననే—ఈ జన్మముననే—నీవు మాయను దాటవలయును. ఆధ్యాత్మిక సాధనకు దిగిన నేకాని-ఆత్మవిష్టనవలంబించిన నేకాని-ఇది సుసాధ్యముకాదు. విశ్వాసము-దృఢవిశ్వాసము-కలిగి యుండవలయును. ఏ సంశయమును నీమనస్సునఁ బ్రవేశింపనీయకుము.

శిష్యుడు: సంశయము వచ్చినచో?

స్వామి: బ్రహ్మసాక్షాత్కారము నొందు
నంతవఱకు సంశయములు వచ్చుచు నేయుం
డును.*

సంశయములు మనస్సును గలంచునపుడు
భగవంతు నాశ్రయించి వానిని ప్రార్థింపుము.
ఇట్లు భావింపుము: “దేవుడు కలడు. నా మనో
మాలిన్యములవలన నేను వానిని గనజాల
కున్నాను. వానికృపవలన, నా మనస్సు పరిశు
ద్ధమైనంతనే, వానిదర్శనలాభము నందగలను.”

మనస్సు వానిని గనజాలదు, తెలిసికొన
జాలదు. ఈ ‘మర్త్యమనస్సు’నకును మానవ
బుద్ధికిని భగవంతుడు అతీతుడు, నీకు గోచరించు
నట్టి యీ బాహ్య ప్రపంచము మనఃపరి

*. “చిద్యతే హృదయగ్రంథిః, చిద్యంతే స్వసంశయాః,
క్షీయంతే చాన్య కర్మాణి, దృష్ట ఏవాత్మ నీక్వరే.”

—ముండకోపనిషత్తు.

(బ్రహ్మ సాక్షాత్కారము నొందునపుడు అజ్ఞానము
నశించును, సరుస్త సంశయములును విచ్ఛిన్నములగును,
వర్వకర్మములును క్షయించును.)

కల్పితము, మనఃపరిమితము. మనస్సే దీనికికర్త. దీనిని కల్పించినది. తనపరిమితిని—అవధిని— అది దాటిపోజాలదు.

మనకుఁ దెలిసిన యంతఃకరణము వెనుక— దాని కాధారభూతమై సూక్ష్మంతఃకరణము బీజరూపమున వెలయుచున్నది. జపధ్యానముల వలనను, ప్రార్థనవలనను ఈయంతఃకరణము వికాసమునొందును, అంత నూతనదృష్టి— దివ్యదృష్టి— కలుగును. సాధకుఁడు అనే కాధ్యాత్మికతత్త్వములను దర్శింపవచ్చును. కాని యిది పరమావధికాదు. ఈ సూక్ష్మంతఃకరణము సైతము భగవంతునిఁ బ్రాప్తింపజాలదు. పరమాత్మను గనఁజాలదు. కాని యది నిన్ను వానికి సన్నిహితునిఁ జేయును. ఈ స్థితిలో సాధకునకు సంసారము విస్మరముగాఁ దోచును. అపు డాతడు భగవచ్చింతా నిమగ్నుఁడై యుండును.

తరువాత లభించునది సమాధి. సమాధ్యను భవము వర్ణనాతీతము—సదసదతీతము. ఈ దివ్యానుభవమున సుఖముగాని, దుఃఖముగాని,

తేజముగాని, చీకటిగాని, ఉండదు సర్వము
అఖండాద్వితీయబ్రహ్మము—అనిర్వచనీయము.

శిష్యుడు: స్వామి! మా సాంసారికవిధులను
మేమెట్లు నిర్వర్తింపవలయును?

స్వామి: న్యాయబుద్ధితో వానిని నిర్వర్తించు
చుండుము, కాని, భగవంతునిచేతిలో నీవొక
ఉపకరణమవని సదా మది నుంచుకొనుము.
కర్మానకుండవై యుండరాదు. భగవంతుడే
కర్తయని మనఃపూర్వకముగా—నీ హృదయాం
తరాళమున—దెలిసికొనియుండుము

సదా వానియందే మనసు నిలిపియుంచుము.
సజమే, కర్మమొనర్చుచు నీవు నీమనస్సును భగ
వంతునియందు లగ్నముచేయజాలక పోవచ్చును.
అహంకారము తల యెత్త వచ్చును. కాని,
యెన్నడును అపజయముల నెంచి యద్వైత్యపడ
కుము. నీ ప్రయత్నములను ఇనుమడింపుము.
ప్రారంభమున అపజయములు (ఎవరికైనను)
తప్పవు. కాని, ఆత్మవిశ్వాసము కలిగి
యుండుము, అద్వైత్యము నొందకుము. నీ యాద

వేపుడు కలండు

ర్భమును అనుభవములోనికిఁ గొనివచ్చుటకు గట్టిప్రయత్నము చేయుము. ఎన్నిమాడులైనను ప్రయత్నింపుము. ‘హతోవా, జిత్వావా’— జయింపనైనను జయింపవలయును, తత్ప్రియత్నమున మరణింపనైనను మరణింపవలయును— ఇదియే నీ సూత్రమై యుండవలయును.

“ఈ జన్మముననే నేను భగవంతునిఁ గనవలయును”— ఇదియే నీ మూలమంత్రము కావలయును. భగవత్ప్రాప్తికి నీకుఁ దోడ్పడనియెడల ఈ శరీరము వలనఁగాని, ఈ మనస్సువలనఁగాని, ఏమి ప్రయోజనము? ఒకవేళ ప్రయత్నముననే నీవు మరణింపవలసివచ్చుచో, దాని నెన్నటికిని లక్షింపకుము.

భగవత్సాక్షాత్కారమే పరమాదర్శము

శిష్యుడు: స్వామి! (లక్ష్మీనారాయణాది) దేవతలు పురాణకల్పితంలా, లేక, యథార్థముగాఁ గలరా! పూజాది కర్మకాండము నెడ నాభావము ఎట్లుండవలయును?

స్వామి: ఈ దేవతలందఱును కేవలము ఒకే భగవత్త్వము యొక్క నానాకళలై—నానారూపములై వెలయుచున్నాడు.

తమతమ మనోభావముల ననుసరించి మానవుల నేక రీతులుగ భగవంతు నుపాసించుచుందురు. భిన్న మనోభావములను తృప్తిపఱచుటకై భగవత్ప్రీతికిఁగాను వేదశాస్త్రములు నాలుగు ప్రత్యేక మార్గములను సూచించుచున్నవి.

ఒక మార్గము కర్మకలాప సంబంధమైన ఉపాసన—అనగా, విగ్రహమునఁగాని, ప్రతీకమునఁగాని, భగవంతునారాధించుట.

జపప్రార్థనల మూలమున భగవంతు నుపాసించుట యింతకంటె విశిష్టమార్గము. సాధకుడు

తన యిష్టదేవత యొక్క దివ్యరూపమును
ధ్యానించును. తన యిష్టమూర్తి నాతడు
ప్రార్థించును. వానినిగూర్చి జపించును.

ఇంతకంటెను విశేషము ధ్యానయోగము.
ధ్యానము అనగా భగవంతునిగూర్చిన నిరంత
రభావప్రవాహము* ఈ విధమైన ఉపాసన
నవలంబించునపుడు సాధకుడు తన యిష్టదేవతా
స్వరూపసందర్శనమున నిమగ్నుడై యుండును.
ఇందు ప్రార్థనగాని, జపముగాని యుండదు. కాని
ద్వైతభావము నిలిచియుండును: 'భగవంతుడు
కలడు, నేనును గలను.'

* “ధ్యానం చ తైలదారావ తవిచ్ఛిన్న
రూపమ్” అనువట్లు ఒకపాత్రనుండి మఱియొకపాత్రలోని
కిరీటోయబడు చమురువలె తత్వమునుగూర్చి, లేదా, ఇష్ట
దైవమునుగూర్చి తెంపులేని భావప్రవాహమే ధ్యానము.

ఈజన్మముననే భగవంతునిఁ గని తీర వలయునని సంకల్పింపుము

స్వామి: నేఁ డనేకులు తమ జీవితమును దేశసేవార్థము, మానవసేవార్థము సమర్పింప వలయునని భావించుచున్నారు. ఆధునికవిద్యా ప్రభావమున ఈ భావము దేశీయుల తలకెక్కి యున్నదని నా నమ్మకము. స్వయముగా సుశీల ప్రతుఁడు కానిదే యెవ్వఁడును ఇతరులకు మేలు చేయఁజాలఁడు. భగవంతుని శరణుపొంది, భగవత్ కృపాపాత్రుఁడైనవాఁ డెన్నడును దప్పుట డగు వేయఁజాలడు అట్టివాని జీవితమే లోక కల్యాణసాధనభూతము. వాని ప్రతికార్యమును ప్రతివాక్కును—వేయేల, వాని జీవనవిధానమే విశ్వకల్యాణ హేతుభూతమై విరాజిల్లును. “మొదట మూలస్తంభమును బట్టుకొను” మని శ్రీగురుదేవులు వచించువారు. అనఁగా మానవ జీవితపరమ పావ్యుడగు భగవంతుని సాక్షాత్కరించుకొనుమని భావము. మాధవునియందు గాఢ

విశ్వాసమును బూని మానవసేవ యొనర్చుము. భగవత్సత్కారము నొంది భగవన్నిమిత్త మాత్రుడై యొప్పునట్టివాఁడు స్వయముగా శాంతినిొంది యితరులకు శాంతి నొనఁగూర్పఁ గలుగును.

“తన యనంగు బిడ్డలగు భక్తుల హృదయ మున భగవానుడఁ నెలకొనియుండును.” అని శ్రీగురుదేవులు వచించువాడు కావున మనము నిర్మలహృదయులమై యుండవలయును; నిర్మల హృదయమే భగవన్నిలయము. *పవిత్రహృదయమునకు భగవంతుఁ డతిదూరస్థుడు. మన హృదయము నిర్మలమై. అద్దమువలె స్వచ్ఛమై వెలయునపుడే పూర్వ సంస్కారము లన్నియు నిర్మూలమైనపుడే-భగవంతుఁడం దధివసించును. అపుడే భగవంతుఁ డచట ప్రత్యక్షమగును.

నిర్మలమానసము భగవానుని విస్పష్టముగా ప్రతిబింబింప జేయును. అద్దము మలినమై యున్నచో, దేనిని ప్రతిఫలింప జేయజాలదు. మలిన హృదయమున భగవత్ప్రతిబింబము భాసింపదు. మీరందఱును నిపుడు చిరుతప్రా

యమువాడు. మీయం దేమాలిస్యమునులేదు. మీ హృదయసింహాసనమును భగవంతునికై సంసిద్ధ మొనర్చుడు. మఱి దేనికిని అందు దావుండరాదు. నిర్మలులై శాంతిచిత్తులై యుండుడు. ఈజన్మముననే భగవంతునిఁగనుఁడు

పవిత్రగ్రంథములను వీడి చెత్తపుస్తకములను జదువుచు మీ కాలమును వ్యర్థముచేసికొనకుడు. భగవంతునియందు భక్తివిశ్వాసములను బురి కొల్పని గ్రంథములు నిరర్థకములు. అవి పాండిత్య పటాటోపమునకు మాత్రమే వినియోగించును. నాయనా! దుర్లభమగు నీమానవజన్మమును ధన్యమొనర్చు కొనఁగోరెదవేని, ఆత్మకల్యాణము నందఁగోరెదవేని, భగవన్నామము నాశ్రయించి భ్యాససాగరనిమగ్నుడవుకమ్ము, ఊరక పైపై నఁ దేలుచుండక తదీయ రత్నాకరమున మునుఁగుము.

సంగరాహిత్యమే మానవ జీవితాదర్శమని లోకమునకుఁజాటుటకై శ్రీ రామకృష్ణదేవులీ యుగమున నావిర్భవించియున్నారు. మాన

పుడు విషయసుఖములవెంటఁ బరువులిడుచు పశుప్రాయుడై పోవుచున్నాఁడు. నీ జీవితము సార్థక మొనర్చుకొనఁ గోరెదవా, భగవంతుని శరణుపొందుము. మాయాసుఖములనువీడి నీ 'జన్మహక్క'గు శాశ్వతానందము నరయుము. దానిని సంపాదింపుము.

త్యజింపుము! సంసారమోహమును పరిత్యజింపుము! భగవత్ప్రీతికై సమస్తము విడనాడుము. వానిని నీవాని నొనర్చుకొనుము. "నీవే తండ్రివి, నీవే తల్లివి, నీవే మా నెచ్చెలివి, నీవే మా సర్వస్వము."*

తుచ్ఛతాకికభోగములను విడనాడి భగవంతుని ధ్యానించుచు, చింతించుచు దినములు గడపిన నేమన మానవజీవితమును ధన్యమొనర్చుకొని యథార్థసౌఖ్యము నందఁగల్గుదుము.

* శ్లో. "త్వమేవ మాతా చ పితా త్వమేవ,
త్వమేవ బంధుశ్చ నఖా త్వమేవ;
త్వమేవ విద్యా ద్రవిణం త్వమేవ,
త్వమేవ నర్వం మమ దేవదేవ!"

మనుష్యత్వము, ముముక్షుత్వము, మహా
పురుషసంక్రమము— భగవత్సాక్షాత్కారము
నొందుట కీ మూఁడును ప్రధానసాధన భూత
ములు.*

భగవదనుగ్రహమున నీ కీమూఁడును లభించి
యున్నవి. వీనిని సద్వినియోగ మొనర్చి నీ
జీవితము వ్యర్థము కాకుండునట్లుద్ధరించుకొనుము
తాత్కాలిక సుఖములకై దేవులాడకుము.
కాశ్వతానందము నరయుము. మఱియొక
మౌనవజస్మమున నీకు మోక్షేచ్ఛ యుండ
వచ్చును గాని నీ విపుడు పడిసియున్న మహా
పురుష సాంగత్యము లభింపక పోవచ్చునను
విషయము మాత్రము విస్మరింపకుము. ఇది
మహాదుర్లభము, అనేకజన్మార్జితపుణ్యఫలము.
అనన్యసామాన్య భాగ్యముచే శ్రీ రామకృష్ణ
ప్రశిష్యబృందమునఁ జేరి శ్రీరామకృష్ణదేవుని

* శ్లో. “దుర్లభం క్రయమేవైత దైవానుగ్రహ హేతుకమ్,
మనుష్యత్వం ముముక్షుత్వం మహాపురుషసంక్రయః.”

—వివేక చూడామణి.

ప్రాపు నొందితివి. కొఱగాని పనులు చేయుచు నీ జీవితమును వ్యర్థము చేసికొనకుము.

శ్రద్ధ ! గురువాశ్చములం దత్యంత శ్రద్ధ గలిగి వర్తించినచో, సర్వము సాధింపఁ గల్గుదువు. గురువాశ్చములందు శ్రద్ధ లేనిదే పారమార్థిక జీవనము నిష్ఫలమగును. పిల్లిపిల్ల తనతల్లి నాశ్రయించునట్లు భగవంతు నాశ్రయింపుము. ఆశ్రయించితివా, భగవంతుఁడే నీ యండయై, తోడునీడయై నిన్నుఁ గాపాడును.

జ్ఞాన రాగరమున నీ తెలివి నిన్ను ఎంతవఱకుఁ గొనిపోగలదు? భగవంతుఁడు అవాఙ్మానన గోచరుఁడు. గురుని శరణుపొందుము. తన విజ్ఞానముచే బాధ్యతాభిజ్ఞతచే, ఆతఁడు నీకంటె నెన్నియోమడుఁగులు నీ స్థితిగతులను జక్కఁగా గ్రహించి సమస్త భ్రమప్రమాదములనుండియు నిన్నుఁగాపాడును, సద్గురుచరణాశ్రితుఁడగువాని కేహనియుఁ బాటిల్లఁ జాలదు. మానవుఁడు భగవంతునిఁ గనుఁగొను పర్యంతము అనేక భ్రమప్రమాదముల కగ్గమగుచుండును. కాని,

యాతఁడు గుడిని శరణుపొందెనా తప్పుల కవ
కాశము తక్కువగును. “తండ్రి తన బిడ్డచేయి
పట్టుకొనియుండెనా, బిడ్డ పడిపోవునను భయ
ముండ” దని శ్రీ గురుదేవులు వచించునారు
తెలియక నీవు తప్పుల పాల్పడినను, నీకు ఆశ్రయ
భూతుఁడగు గురువు వానినన్నిటినిఁ దుడిచి
వేయును.

త్యాగముతోడిదే శాంతి. త్యజింపుము,
వైరాగ్యముఁ బూనుము. శ్రేయస్సిద్ధిని, శాంతిని
బడయఁగోరెదవా, భగవదర్థము సమస్తము
త్యజింపుము. మనస్సు రాగద్వేషాఢీనమగు
చుండును. కాని, మానవుఁడు దానిని నిగ్రహింప
వలయును. సంకల్పబల మున్నచో, నిస్సంగియై
నరుండు నారాయణునిఁ గాంచఁగలుగును.

సన్న్యాసమునకును సేవశ్రుధారణమునకును
నిజముగానెట్టి సంబంధమును లేదు. కావిగుడ్డలను
గట్టినంతనే కామ కాంచనత్యాగివని చెప్ప
వలనుపడదు. సన్న్యాసము—త్యాగము—
ప్రకటనార్థముగాదు. స్వార్థమునునదేమియు లేక

భగవంతునకు పూర్తిగ ఆత్మార్పణ మొనర్చు కొనియుండువాఁడే నిజమైన సన్న్యాసి. “సర్వేశ్వరా! ఈ నాశరీరము, మనస్సు, బుద్ధిని— సర్వము నీకు సమర్పించుచున్నాను. ఇవన్నియు నీవే. వీనిని నీ యుపకరణములుగా నొనర్చు కొనుము.” నిరంతరము భగవంతు నిట్లు ప్రార్థింపుము : “పరమేశ్వరా! నాకు శుభాశుభ ములననెట్టివో తెలియదు; నేను నీవాఁడను, పాల ముంచినను నీట ముంచినను నీదేభారము.” భగవంతునిఁ బ్రార్థింపుము! సదా, సర్వదా ప్రార్థించుచుండుము. భగవంతుఁడే నీయనన్య గతియని నమ్ముము.

నీవు మదినుంచుకొనవలయు మఱియొకముఖ్య విషయమిది: భగవత్సాక్షాత్కారమే మానవ జీవిత పరమావధియని భగవదనుగ్రహమున నీవు గ్రహించియున్నావు. జనులు నిన్ను భూషింతురు గాక, దూషింతురుగాక; శౌరవింతురుగాక, తృణీ కరింతురుగాక; లోకమున నీకు సముచితస్థానము లభించుఁగాక, లభింపకపోవుఁగాక; శరీరము నిలఁ

చుఁగాక, పతనమగుఁగాక—నీ యాదర్శములను, నీ నియమములను లేశమును విడకుము. “ఎటులైనను సరియే, ఈ జన్మముననే భగవత్సాక్షాత్కారము నొందితీరవలయును” అని నిశ్చయించుకొనుము. నీ జీవితము నిట్లు నియమించుకొనఁగలిగినచో, శ్రీరామకృష్ణ భగవానునివత్సవని గ్రహింతును; సాధు సాంగత్యమున నీ జీవితము ధన్యమొనర్చుకొంటివని గ్రహింతును.

ఈ సందర్భమున మఱియొక విషయమును స్పష్టమొనర్పవలసియున్నది. గురుననఁగా నెవ్వరు? గురువు బ్రహ్మజ్ఞానియై యుండవలయును. తనకే దారి తెలియనివాఁడు ఇతరులకు దారి చూపుట యెట్లు పొసంగును? మంత్రములు సదా ప్రభావోపేతములనుటకు సందియములేదు, కాని స్వయముగా జ్ఞానహీనులై మత ధర్మముల పేర స్వలాభ పరాయణులై యుండునట్టి గురునామకులవలన మంత్రోపదేశము నొందినచో, అయ్యది నిజమైన శాంతినిగాని, జ్ఞానమునుగాని కల్గింపఁజాలదు. శ్రీరామకృష్ణపరమ

హంస శిష్యులయొద్దకు--ఆతని వత్సలయొద్దకు--
వచ్చియున్న నీవు నిజముగా ధన్యుడవు! శ్రద్ధా
భక్తులుగలవాఁడును నిష్క-పటియు నగువాఁడు
శ్రీరామకృష్ణ దేవునియండఁ జేరవలసినదే.
ఈ యుగమున నిజమైన శాంతి మతెచ్చటను
లభింపఁజాలదు. శ్రీరామకృష్ణ భగవానుఁడు
తన జీవితమున మూర్తిభవింపఁజేసిన పరమా
దర్శము ననుసరించువాఁడు శాశ్వతానందమున
కధికారియై యొప్పును. భగవత్ప్రీతి సాధనము
లగు వివిధ మార్గములన్నియు శ్రీరామకృష్ణ
దేవుని శిష్యులకుఁ దెలియును, నీ యదృష్టవశే
మున నేమార్గము నీ కుపదేశింపఁబడియున్నదో,
ఆ మార్గముననే పురోగమింపుము; మఱియు
మనఃపూర్వకముగ గురునిఁ బ్రార్థింపుము. ఆతఁడు
భౌతిక శరీరముతో నున్నను, లేకున్ననుగూడ
నీకు దారిఁజూపును. నిజమైన గురువు శరీరపతనా
నంతరము అదృశ్యలోకమున నెలకొనియుండ
తన శిష్యులందఱును ముక్తులగు పర్యంతము
వారికిఁ దోడునీడయై యుండును'

“సాధనచేయుము! నాయనా, తీవ్రసాధన

చేయుము. సమస్త సంశయములను విడిచిపుచ్చి
 నీ గురూపదేశము ననుసరించి సాధనలందు
 నిమగ్నుడవగుము. నీ పారమార్థికతను బ్రక
 టింపక సదా గుప్తముగ సాధనచేయుచుండుము.
 ఏకాంతమగు నొకమూలకో, వనమునకో వెళ్ళి
 రహస్యముగ నీహృదయకుహరమున ధ్యానింపు”
 మని శ్రీ గురుదేవులు వచించువాడు. కొంత
 కాలముపాటు కొంచెము ప్రయత్నించితివా,
 ధ్యానాయత్త జీవన మెంతటి వినోదకరమో
 నీకుఁ దెలియఁగలదు. సంపూర్ణమగు మనఃపరి
 వర్తనము నందెదవు. బ్రహ్మజ్ఞానిప్రాప్తు నొంది
 యున్న నీ వాందోళన పడినక్కఱలేదు. తప్పక
 విజయము నొందుదువు.

దేహమే దేవాలయము

స్వామి: సమాధి సాధారణముగా రెండు విధములని చెప్పబడుచున్నది. మొదటి విధమగు సవికల్ప సమాధిస్థితియందు సాధకుని ప్రత్యేక వ్యక్తిగత ప్రజ్ఞ నిలిచియున్నను, భగవంతుని దివ్యరూప సాక్షాత్కారము భాసించుచుండును. రెండవవిధమైన నిర్వికల్ప సమాధిస్థితియందు సాధకుడు తన వ్యక్తిత్వభావమును గోల్పోయి, భగవద్రూప దర్శనము నతిక్రమించును. సమస్త ప్రపంచమును అపుడు అదృశ్యమగును. ఆనంద సమాధి యను మఱియొక విధమైన సమాధిస్థితియుగలదు. సామాన్యమానవుఁ డీదివ్యానుభూతినిఁ బొందినయెడల, వాని మనశ్శరీరములు ఆ మహోత్కృష్ట బ్రహ్మానందమును భరింపఁజాలవు. అతఁ డీక నిరువదియొక్క దినములకంటె జీవింపఁజాలఁడు.

మాకు బోధించుచు, శ్రీగురుదేవులు (శ్రీరామకృష్ణులు) ఒకనాఁడు శబ్దబ్రహ్మ సాక్షాత్కార

మునుగూర్చి సాంతముగా వివరించిరి. దీనిని నాటి నామధ్యాహ్నాధ్యానవిషయముగా గ్రహించితిని. ధ్యానస్థితుడనై యుండ, అకస్మాత్తుగా శబ్ద బ్రహ్మ సాక్షాత్కారము నందితిని.

శ్రీ గురుదేవు లొకప్పుడు నాతో నిట్లు పలికిరి : “ఆలయమున నేను ధ్యానించుచుండ, మాయావరణములు ఓకదానివెంబడి నొకటిగా నాయెఱుఁగుండి విడిపోయినవి. కోటి సూర్య ప్రకాశమును మించిన దివ్యజ్యోతిని అమ్మనాకుఁ జూపించినది. ఆ జ్యోతినుండి యొక దివ్యస్వరూపము వెలువడినది. అపు డాహూప మాతేజము లోలీనమై పోయినది. రూపరహితమైనది రూపము నొంది, మఱల రూప రహితతత్త్వమున లీనమై పోయినది.”

దేహమే దేవాలయము. అందే పూజాధ్యానములను ఆచరింప వలయును. సహస్రారమున ప్రజ్ఞ లయించినప్పుడు, మనస్సు అందుండి వెలువడ నిచ్చుగింపదు. ఈ విశాల బహిఃప్రపంచమున నేమున్నదో, అది యంతయు నీయందే

దేహమే దేవాలయము

కలదని నీకవుడు అనుభూతమగును. “ఆలయమున దేవునిఁ గాంచినవాఁ డీక నందుండి వెలువడఁ” డని యొక సామెత కలదు.* తన హృదయ దేవాలయమున దేవునిఁ గాంచిన వాఁడు ముక్తి నొందునని దీని యంతరార్థము. బాహ్యప్రపంచమున నిర్మింపఁబడు దేవాలయములు ప్రారంభ దశయందలి సాధకులకు సాహాయ్య భూతములు. మానవశరీర మనెడి మహోత్తమ దేవాలయము నకు అవి కేవలసాంకేతికములు, ప్రతీకములు.

కనుబొమల నడుమ జ్ఞాన నేత్రమనెడి కన్ను గలదు. అది తెఱచుకొనినపుడు, ఆనందనిర్ధరి వెలువడును. సమస్త ప్రపంచమును ఆనందమున లయమైనట్లు తోచును.

* “రథం తు వామనం దృష్ట్వా పునర్జన్మ న విద్యతే-
శరీరమను రథమున ఆత్మయను వామననిఁ గాంచిన వాని
కిఁకఁ బునర్జన్మము లేదు.” అని యిట్టిదే మఱియొక రోకో-
క్తికలదు.

భగవంతునే యన్వేషింపుము

దుఃఖము నెవ్వరును గోరరు. ఎల్లరును సుఖమునే కోరుదురు. కాని సంసార మోహితుడగు మానవుడు సర్వానంద నిలయమగు భగవంతుని వీడి, సాంసారిక పుత్తళికలగు నిరర్థకవిషయముల వెంటఁబడి పరువులెత్తుచుండును. నిజమైన యానందమును గోరుదువేని నీవీయాట బొమ్మలఁ ద్రోసివైచి భగవంతునకై పరితపింపుము. నిన్నాతఁడు తన యంకమునఁ జేర్చుకొనుటకై పరుగిడివచ్చును. ఆటబొమ్మలగు సాంసారిక విషయములను లక్షించితివా, నీకు అవియే లభించును. భగవంతుని లక్షించితివా, నీకాతఁడు పట్టువడును.

“ఆకులను లెక్కింపక మామిడిపండ్లను దినుము.” భగవత్ప్రాప్తియే జీవితపరమార్థము. మొదట వానినిఁ జేరుము. జననమరణ రహస్యమును దెలిసికొనుము. అజ్ఞానవిద్రనుండి మేల్కొనుము. అమృత సాగర నిమ

గ్నోడవై మరణాతీతుడవు గమ్ము. భగవంతునిగూర్చి నిరంతర ప్రార్థనచేయుము.

భగవంతున కనేక నామరూపములు గలవు; మఱియు నాతడు నామరూపరహితుడు, వానిని బూజింపుము. భగవచ్చింతా నిమగ్నోడవు కమ్ము. వానిని నీ వేరూపమున అర్పించినను, ఏ నామమున అనుసంధానించినను, ఒక్కటియే. మనఃపూర్వకముగా నుపాసించుచో, నీవు వాని భవ్యదర్శనము నొందుదువు. “పంచదార యప్పమును నీ వెట్లు పట్టుకొని తినినను తీయగఁజేయుండు”నని శ్రీగురు దేవులు వచించువారు. శ్రద్ధావంతుడవై యగాధ (సచ్చిదానంద) సాగరమున మునుగుము. బాగుగా మునిగి వెదకినచో శాశ్వతనిధి నీ కైవసమగును. ప్రయత్నించినంతనే భగవంతుని గనఁజాలనిచో నిరుత్సాహివి గాకుము. సముద్రమున అమూల్య మణులపారముగ నున్నవి. తాని యొక్క సారి మునిగినంతనే నీవు వానిని గనఁగొనఁ జాలక పోవచ్చును. ధ్యాన సాగర నిమగ్నోడ వగు

టకై యోరిమితోఁ బ్రయత్నింపుము. సకాలమున నీకు వాని యనుగ్రహము తప్పక కలుగును. నీ వొక ప్రముఖుని సందర్శింపఁ గోరుదువనుకొనుము. అతని పరిజనుల సాయమున నీవు సందర్శనము నేర్పఱచు కొందువుగదా. ఇట్లే భగవదనుగ్రహము నొందుటకు సాధు జన సాహాయ్యము నరసి యనేక సాధనల నొనర్పవలసియుండువు

భగవంతుఁ డాత్ముల కల్గనాత్ముడని తెలిసికొని పరితప్త హృదయుడవై వాని కృపా సందర్శనములకై ప్రార్థింపుము. బిడ్డవలె వాని నిమిత్తమై విలపింపుము. నీయందుండి యతఁడెంతో కాలము దాగియుండజాలడు.

నావికుని దిక్కుచీ యంత్రమువలె మనస్సు నేకాగ్ర మొనర్చుము. ఓడ యేదిక్కునకుఁ బయనించినను దిక్కుచీ యంత్ర మెప్పుడును నుత్తర దిశ నే చూపుచు నోడసక్రమ మార్గమునఁ బయనింప సాహాయ్య భూతమగుచుండును. మనస్సు భగవంతుని లక్షించునట్లు నియమించుకొనుము; జీవననౌక నిరుపద్రవముగ సాగిపో

గలదు. ఇటులాచిరించు మానవుడు దుష్ట సంసర్గమునఁ బడినను దన శ్రద్ధా భక్తులను గోల్పోవకుండును. భగవానునిఁ గూర్చి విన్నంతనే యానందోన్మత్తుఁ డగును. చెకుముకితాయి నీటిలో వేలకొలది యేడ్లుగఁ బడియుండు గాక, బయటికిఁ దీసి తాతిలోఁ గొట్టి సంతనే నిప్పు రవ్వలను వెలిగ్రుక్కను.

గాలిచే నిటునటు నెగురఁ గొట్టబడుచుండు రాలిన యాకువలె నేకాగ్రచిత్తుఁడగు మానవుడు భగవంతుఁడు తిన్నుంచిన చోటనే సత్య పుండై యుండును. అతనికి స్వీయేచ్ఛ యనునదే మియునుండదు. అతఁడు సంసారమున నున్నను దోడ్తోడనే జ్ఞానానంద సాగరమున నిమగ్నుఁడు కాఁగలడు.

శుద్ధమనస్సు పొడయగ్నివుల్ల వంటిది, దానిని నీవు గీసినయంతనే బుస్సున నంటుకొనును. కాని యది నెమ్ముకొనెనా, యెంత గీసినను వెలుఁగనే వెలుఁగదు. ఇటులనే మనస్సు సంసార మాలి న్యము నొందెనా, దానిని మజల పూర్వవినిర్మలస్థితికిఁ దెచ్చుటెంతయు దుస్సాధ్య మనిపించును.

భగవత్కృపను కనుగొనుము

భగవన్నామస్మరణచే నీ మనశ్చరీరములు నిర్మలమగును, భగవన్నామ ప్రభావమున గాఢ విశ్వాసముఁ బూని భగవంతునిఁగూర్చి ధ్యానింపుము. భగవన్నామము కీర్తించినచో, భవబంధములు విచ్ఛిన్నములైపోవ నీవు నిర్భయఁడవగుదువు; ముక్తి నొందుదువు.

భగవత్కృపను బడయుటయే, భగవంతునిఁ గనుగొనుటయే సమస్త సాధనలయొక్కయు పరమ ప్రయోజనము. మనస్సును గప్పియున్న కామ కాంచన పంకిలమును గడిగివేయవలయును. హృదయము పరిశుద్ధముకానిదే భగవత్కృప ప్రకాశితము కాదు.

(శ్రీ) గురుదేవులు చక్కని దృష్టాంతము దెలుపువాడు: మట్టితోఁ గప్పబడియున్నంతవఱకు సూదంటుతాతిచే నూది యాకర్షింపఁబడదు. మట్టి కడిగివేయఁబడినంత నే నూది సహజముగ సూదంటుతాతివై పున కాకర్షింపఁబడును. ఈశ్వర

చింతాధ్యానములచే మనో మాలిన్యము కడిగి
వేయఁబడును. తత్క్షణమే భగవంతుఁడను నయ
స్కాంతము మాననాంతః కరణమును సూదిని
తనవైపున కాకర్షించుకొనును. మనస్సు నిర్మల
మైనంతనే భగవత్కృప ప్రవహింపసాగును.
భగవత్కృపయే భగవానుని బ్రకాశితు నొన
రించును.

స్వప్రయత్నముచే మానవుఁడు భగవంతుని;
గనుగొనఁగలఁడా? బుద్ధి వానిని గ్రహింపఁ
గలదా? వాని కాత్మార్పణ మొనర్చు కొనుము.
వానిని శరణుపొందుము; ప్రేమింపుము. భగవ
త్ప్రీతికై పఠితపింపుము. తదేకచింతచే భగవ
దున్మత్తుఁడవగుము.

భగవంతుని గనుగొనుటయే పరమపురు
షార్థము. తన్ని మగ్నుఁడవగుట నేర్చుకొనుము.
రజఃప్రవృత్తియు కార్యపరతయుఁ గాదు మన
గమ్యము. నిష్కామకర్మము భగవచ్చింతా
నిమగ్నతకు కేవలము సాధనము. ధ్యానింపుము,
లోతునకుఁ బొమ్ము. లోతునకుఁ బోయినకొలఁ

దియు భగవంతుఁ డొక్కఁడే యథార్థమనియు
మిగిలినదంతయు మిథ్యయనియు గ్రహింపఁగలవు.
ఎన్నఁడును నాఁగక సదా ముందంజ వేయు
చుండుము. నీ సాధనలవలనఁ గొంచె మాధ్యా
త్మిక ప్రబోధము కలిగినంతనే యదియే గమ్య
మను కొనఁబోకుము. వికాసము! అధికాధికతర
వికాసము! బాగుగా లోతునకుఁ బొమ్ము.
ప్రత్యక్షముగ, ముఖముఖముగ, భగవంతునిఁ
గనుఁగొని వానితో నీవు సంభాషింపవలయును.

వాదములును గ్రంథపఠనమునుజాలును! ఇకఁ
నీ మనశ్శక్తి సామర్థ్యములను గూడఁగట్టుకొని
వానిని భగవంతుని వైపునకే మరల్పుము. ఇతర
విషయములను లక్షింపకుము. ఆనందసాగర నిమ
గ్నుడ వగుము.

క్షణిక సుఖములకై శాశ్వత బ్రహ్మనందము
నొడ్డి వేయకుము. బ్రహ్మనందము నొక్కపరి
రుచి చూచితివా, విషయ సుఖములు రసహీన
ములై తోచును.

నీ కట్టెదుట ననేకమైన యింద్రియాకర్షక

విషయములు గాన్పించుచున్నవి; కాని కడసారి
 నీవు కన్నులు మూసికొనినంతనే యవన్నియు
 నేమయిపోవుచున్నవి? ఈ విషయ భోగములు
 తమస్సునుండి మహా తమస్సునకు మానవునీడ్చి
 కొనిపోవుచున్నవి. ఏ మార్గమును నీ వవలంబిం
 తువు? తమస్సునఁ బడఁద్రోయు మార్గమా? జ్ఞాన
 జ్యోతినిఁ గాంచు మార్గమా?

అహా! నాయనలారా, అల జ్ఞానపథమును
 మీరు రవంత గాంచియున్నారు. ఇక తమో
 మార్గమువైపునకు మరలకుండు. విషయాకర్ష
 ãలు బలీయము లనుటకు సందియములేదు. వానికి
 మీరు లొంగితిరా, యవి మనస్సులో ననివార్య
 మైన దుష్ట సంస్కారములను బుట్టింప, మనస్సు
 మీయెఱుక లేకయే మి మ్మథోగతి నొందిం
 చును. భగవంతున కాత్మార్పణ మొనర్చు
 కొనుటయే విషయాకర్షణలనుండి సురక్షితముగ
 బయల్పడు నుపాయము. భగవద్బలమున బలీ
 యుడవై యుండుము. ఈ బలమే నిన్ను చూచూ

జాలమునుండి తొలగించును. * భగవత్కృప
గాంచినవాడే యీ సుసారము నతిక్రమింపఁ
గలడు.

* క. “బలయుతులకు దుర్బలకు

బల మెవ్వఁడు నీకు నాకు బ్రహ్మాదులక.”

బల మెవ్వఁడు ప్రాణులకును

బల మెవ్వఁడు డట్టి విభుఁడు బల మమరేంద్రా!”

— శ్రీమదాంధ్ర భాగవతము, ప్రహ్లాదచరిత్ర, 17-284.

భగవంతుని శరణుపొందుము

స్వామి: “పతివ్రతకుఁ దనప్రాణేశ్వరునిపై నుండెడి ప్రేమ, లొకటనకు సాంసారిక విషయము లందుండెడి రాగము, లోభికిఁ దాను గూడఁబెట్టు కొనిన బంగారముపై నుండెడి మక్కువయు నను నివి మూఁడును ముప్పిరిగొన్నచో నెట్టి యను రాగ మమరునో, అట్టి యనురాగము గాఢముగాఁ గల్గియున్న నరుఁడు నారాయణునిఁ జూచు”నని శ్రీ గురుదేవులు (శ్రీ రామకృష్ణులు) వచించు వారు. దీని యర్థమేమో నీకుఁ దెలియునా ? సకలమైన కోరికలను నీడి, మనస్సు భగవంతుని కోసము తీవ్రముగాఁ బరితపించునప్పుడే నరుఁడు నారాయణుని జేరి వాని దివ్యదర్శనము నొందు నని దీని తాత్పర్యము. “ప్రాయశ్చిత్తములు, బాహ్యచారనిష్ఠలు మున్నగు వాని నన్నిటిని

విడిచిపెట్టి నన్నే శరణుపొందుము” అని గీతలో భగవానుడు తెలుపుచున్నాడు. *

మనఃపూర్వకముగా భగవంతుని శరణు పొందుము. సదా నిర్మల—నిష్కపట—హృదయముతో, ఇట్లు ప్రార్థింపుము: ప్రభూ! నాకేది మంచిదో, ఏది ఇష్టదో, తెలియదు. పూర్తిగా చిన్న నమ్మియున్నాను. పారమార్థిక జీవనము నకు నాకు వలయుదాని సంతయు సీవే అనుగ్రహింపుము. మహోత్తమ లాభముగలుగుమార్గమున నన్ను నడిపింపుము సదా నిన్ను స్మరించుటకును ధ్యానించుటకును వలయు మనోబలవిశ్వాసములను అనుగ్రహింపుము.”

* కొ. “స్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య మామేకం శరణం వ్రజ, ఆహంత్యా సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి

మాకుచః.”

—గీత, 18-66.

(సమస్త ధర్మాధర్మములను, అణగ, ప్రాయశ్చిత్తములు, బాహ్యచారనిష్ఠలు మున్నగువాని నన్నిటిని వీడి నన్నే శరణుపొందుము; నిన్నెల్ల పాపములనుండియు నిముక్తునిఁ జేసెదను, కోకింపకుము.)

త్రికరణశుద్ధిగా భగవంతునకు ఆత్మార్పణము
గావించుకొనుట నిజముగా అంత తేలికగాదు.

“భగవంతుని శరణుచొచ్చియున్నాను, నాదే
మియు లేదు, నాసర్వస్వము వానిదే. వాఁడెట్లు
చేయించిన అట్లు చేయుచున్నాను” అని యనే
కులు చెప్పుచుందురు. కాని వారి దైనందిన
జీవితచర్యలను బరిశీలించితిమా, వారు చెప్పెడి
దొకటియు, చేసెడిది మఱొకటియు నని మనకు,
దెలియఁగలదు. ఏదైనను మంచి చేసిన యెడలఁ
“ఓహో! నే నెంతటి ఘనకార్యమును సాధించి
తినో” అని గర్వోద్రిక్తులై, ఘనతనంతయు
తమకే ఆపాదించుకొనుచుందురు. కాని లేశము
కష్టము సంప్రాప్తించినంతనే, “ఆహా! భగ
వంతుఁడు నా కెంతటి విపత్తు కలుగఁజేయు
చున్నాఁడు!” అని దోషమునంతయు భగవం
తునిపైఁ బెట్టుచుందురు. లోకులనేకు లిట్లే
కాలక్షేపము చేయుచుందురు.

బాహ్యవేష భాషాదులను జూచి జనుల గుణ
గణములను మనము గణుతించుచుందుము, కాని

భగవంతుడు వారి హృదయాంతరాళమును గమనించును. నిష్కపటచిత్తుడై ప్రార్థించు వాని కడకు భగవంతుడు పరుగెత్తుకొని వచ్చును. ఇది నిస్సంశయము. నిర్మల హృదయుడవై యుండుము. నీ మనస్సును మాటలును ఏకమై యుండవలయును. భగవంతుని శరణుపొందుము.

వేలకొలది, లక్షలకొలది జనులలో, ఏ ఒక్కఁడో నిజముగా భగవత్ప్రార్థిని గోరుకొనును. మఱి యిట్టివారిలో, ఏ కొలదిమంది మాత్రమో ఆ కోరికను— ఆ పరితాపమును— నిలుపుకొందురు. * మహాదృష్టవశమున నీవు వానిని దెలిసికొనవలయుననెడి కోరిక గలిగి యున్నావు గావున, దానిని తీవ్రమొనర్చు

* శ్లో “మమప్యాణాం నహప్రేమ కర్చి ద్యతతి సిద్ధయే,
యతతామపి సిద్ధానాం కర్చి న్నాం వేత్తి తత్త్వతః,”

—గీత, 7-3,

(వేలకొలది జనులలో మోక్షార్థ మొకడు ప్రయత్నింపబడుచున్నాడు; అట్టి ముముక్షువులలో ఒకానొకడు నన్ను (అనగా పరమాత్మను) యథాస్థితిగఁ దెలిసికొనుచున్నాడు.)

కొనుము. నీవు కూర్చుండియున్నను, పరుండి
యున్నను, భుజించు చున్నను, పనిచేయు
చున్నను, భగవంతునిట్లు ప్రార్థింపుము,—నిరం
తరము ప్రార్థింపుము: “ప్రభూ! నీ యనుగ్రహము
నొంద నన్ను సమర్థునిజేయుము; నీ యనుగ్రహ
మును దెలిసికొనుటకు నాకు శక్తినిసగుము.
నన్ననుగ్రహింప నీవు సంసిద్ధుడవని నాకు తెలి
యును.

పరమ సత్యస్వరూపుడగు భగవంతుని శర
ణుపొందఁ గోరువా రెందఱు? మానవుడు అవి
వేకియై తన తెలివి తేటల నంతయో నమ్ముకొని
యుండును. భగవత్తత్త్వమును గ్రహింపఁజాలక
మానవుడు భగవంతుఁడే లేడని చెప్పవచ్చును.
తన తెలివి యెంతటి అస్థిరమైనదో కొంచెమైనను
గ్రహింప నేరకున్నాఁడు. నేఁడు తాను నిజమను
కొనునది రేపు తనకే భ్రమగాఁ దోచును. ఐనను,
ఈక్షణమునఁదన కేది సత్యమని తోచునో,
అదియే పరమసత్యమనియు—పరమార్థమనియు
ఎల్లరును దాని నంగీకరింపవలయుననియుఁ దలఁచు
చున్నాఁడు.

ఎన్నెన్ని మాతృరీతుల మానవుడు మాయా
మోహితుడు కాదగియున్నాఁచో, అల జగ
న్మాతకే యెఱుక!

భగవత్సాక్షాత్కారము నొందిన వారెవ్వ
రును అనంతము, అఖండము, అప్రమేయమునగు
భగవత్తత్త్వమునకుపరిమితి నాలోపింపఁబూనరు.
భగవంతుడు— పరమాత్మ—వారికి ప్రత్యక్ష
తత్త్వము కాని, కేవలము ఊహాసంబంధమైన—
అభిప్రాయ సంబంధమైన—విషయము కాదు.
భగవంతుడు కలఁడు. ఆతఁడు అనంత ప్రేమ
మూర్తి, అవాఙ్మానసగోచరుడు. తన యనంత
కృపా కటాక్షమున భగవంతుఁ డెవ్వరికి
సాక్షాత్కరించునో, వాఁడె వాని మాయ
లను— వాని తత్త్వమును—గ్రహించును. వాని
సందర్శనము నొందిన మానవునకు అఖండ
జ్ఞానము కలుగును, సమస్త సంగపాశములును
విచ్ఛిన్నమైపోవును. సాక్షాత్కారము నొందిన
వాఁడు తాను భగవంతుని వాఁడనియు, భగ
వంతుడు తన వాఁడనియు సేచ్ఛయముగా
నెఱుఁగును.

ఔను, బ్రహ్మ సాక్షాత్కారము నొందిన వానికి అఖండ జ్ఞానోదయమగును. ఐహికాముష్మిక రహస్యము లన్నియు వాని కట్టెదుటఁ దెరిచిన గ్రంథములు.

మనము తెలివితేట లనుకొనునది అజ్ఞానము నకు మాటుపేరు. మానవుఁడు ఇహమున అఖండానందము నందఁగోరుచో, తా నెవ్వఁడో, ఎందులకు జన్మించెనో, ఈ జీవితోద్దేశమేమో, తెలిసికొనఁ దలచుచో, బ్రహ్మజ్ఞానము నొందఁ బూనుఁగాక!

పిల్లలు ఆటలలో నొక స్తంభమును బట్టుకొని దాని చుట్టును దిద్దిర తిరుగుచుందురు; పట్టువదలినచో, బళ్ళునఁ దలక్రిందుగాఁ బడుదుమనియు హాని కలుగుననియు వారికిఁ దెలియును. మనము కూడ నిట్లే భగవంతుని ఆశ్రయించుకొని, ఆతఁడే మనజీవనమూల స్తంభమని తెలిసికొనియుండవలయును. భగవంతుని ఆశ్రయింపుము, ఆశ్రయించితిమి, ఇంక నేప్రమాదము నుండదు. జ్ఞానమార్గముకాని, భక్తి మార్గముకాని, కర్మమూ

ర్గముకాని, నీ వేమార్గ మవలంబించినను సరియే,
భగవంతునిఁ బొందుదువు. నీ జీవితము
ధన్యమై వెలయ మానవకోటికి నీవు వరప్రసాద
మై యొప్పుదువు*.

శ్లో. “స్నాతం తేన నమస్త తీర్థ
నలిలే నర్వాఽపి దత్తావని
ర్యజ్ఞానం చ నహస్రమిష్ట
మఖిలా దేవాశ్చ సంపూజితాః
సంసారాచ్చ నమద్భుతాః
స్వవీతరప్తైలోక్య పూజ్యోఽవ్యసౌ
యన్య బ్రహ్మవిచారణే క్షణమపి
స్తైర్యం మనః ప్రాప్ను యాత్.”

శ్లో. “కులం వవిత్రం జనవీ కృతార్థా
వసుంధరా పుణ్యవతీ చ తేన,
అసారసం విత్పుట సాగరోఽపీ
రీనం వరే బ్రహ్మణి యన్య చేతః.”

—మాతవంహిత.

బ్రహ్మవిచారమున నెవ్వని మనస్సు క్షణమైనను
స్తైర్యము నొందునో అట్టి మహనీయుఁడు నమస్తపుణ్య
తీర్థములందును స్నానమొనర్చినవాఁడును, నమస్తవసుంధ

భగవంతుడు కల్పితరువు. నడుడు వానిని దేనికై యర్థించునో దానిని బడయును. కాని సచ్చిదానంద సాగరమును గనుగొనఁబూనుటకు బదులు సంసార పంకమునఁ గూలఁబడి మాన

రను దానమొనరించికొనఁడును, సహస్రయజ్ఞముల నాచరించినవాఁడును, సకలదేవతలను పూజించినవాఁడును, తన పితరులను సంసారబంధవిముక్తుల నొనరించినవాఁడును. త్రిలోకపూజ్యుఁడనై వెల్గొందుచున్నాఁడు.

పరబ్రహ్మమనెడి యఖండసచ్చిదానంద సాగరమున నెవ్వనిమనస్సు లీనమగునో, అట్టి పుణ్యపురుషునిమూలమున వాని కలము, లేదా, వంశము పాపనమై యొప్పును, జనని కృతార్థురాలగును, వసుంధర పుణ్యవతియై ప్రకాశించును.

యోగియగు మహనీయుని కటాక్షప్రభావమునుగూర్చి సూతనంపాత యిట్లు వక్కాణించుచున్నది:

శ్లో. “యస్యానభవవర్యంతా తత్తేవ బుద్ధిః ప్రవర్తితే,
తద్దృష్టిగోచరాః సర్వే ముచ్యంతే సర్వపాకకైః.”

అత్మపాక్షశార్థము ఎవ్వని మనస్సు పరతత్త్వమున లగ్నమైయుండునో అట్టి మహనీయుని కటాక్షమును బడయువా రెల్లరును సమస్త పాపవిముక్తులగుదురు.

పుడు తాను హాయిగా నున్నానని తలచుచుండును—మహా మాయాలీలా ప్రభావము! సంసార యాతనలు తన్నెదుర్కొనుచుండ జీవితము తుదకు నిర్వృత్తిమై పోయెనని వానికిఁ దోచును. ఈకల్పతరు చ్ఛాయను నీవు గూర్చుండియున్నావు. దివ్యుఁడవు కాగోరుము; నీవు దివ్యుఁడివై వెలయుదువు. పశువపుగాఁ గోరెదవా, పశువవే యగుదువు.

మాయా వరణమున (భగవదున్ముఖునిఁ జేయు) విద్యయు (భగవద్విముఖునిఁ జేయు)న విద్యయుఁ గూడఁ గలవు. నిత్యానిత్యవస్తువివేకము, సంసార సంగత్యాగము, లేక వైరాగ్యము ననువానితోఁ గూడుకొని యుండునదే విద్య. విద్య నాశ్రయించు చున్నావనిన, భగవంతునాశ్రయించు చున్నావన్న మాటయే. ఇఁక కామ, క్రోధ లోభ మోహ మద మాత్సర్యములతో, గూడుకొనియున్న అవిద్య మానవుని వట్టి పశుప్రాయునిఁ జేయును. వివేక వైరాగ్యముల నలవలచుకొన్నచో, అవిద్య నాశనమగును. అవిద్యకు లోబడినచో, భగవంతునకు దూరమగును.

డవై తాపత్రయా ధీనుడ వగుదువు. ఒక వంక విద్యయు మఱియొక వంక లవిద్యయు—రెండు నుగలవు. రెంటిలో దేని నెన్నుకొనుట కై నను మానవున కధికారము గలదు—తనయెన్నికనను సరించి మానవుడు ఫలప్రాప్తి నందుచుండును. సీ బాధలకు భగవంతుని నిందింప నేల? వివేకమును గోల్పోయి మౌఖిలు తాత్కాలిక నుభానురక్తు లగుచుండుడు. స్వయం కృతాపరాధ ఫలితమే తరువాతఁ గలుగు దుఃఖము, యాతన, కొఱవిని దాకినచోఁ కాలకమానునా? శ్రీరామకృష్ణ దేవులిట్లు వచించువాడు “వెలుతురు నిచ్చుట దీప స్వభావము. దాని వెలుగునఁ గొందఱు భాగవతపారాయణ చేయుచుండ మఱిగొందఱు దొంగ దస్తావేజులు సృష్టించు చుండవచ్చును. ఆ దోషా దోషములు దీపమునకంటగట్టరాదు.”

శ్రీ గురుదేవులు మఱియు నిట్లు పలుకుచుండువాడు. “మలయమారుతము వీచుటచే చేవ గల చెట్లు చందనవృక్షములుగ మారును. కాని చేవలేని విర్భాగ్యుల జెట్లు మలయమారుతము

తమ్ముఁ దాఁకినను యథావ్రకారము గనే యుండును.” ఇదే రీతిని మానవులును నిరుతేజఃగులు గనున్నారు. ఒక తెజఃగు వాడు సాధుసాన్నిధ్యమునొంది వారి బోధనలను విన్నంతనే ప్రబోధమునొందుదుడు. సంసార ముత్త్యమని గ్రహించి జనన మరణ కీలకముఁ గనుఁగొనుటకును భగవంతునిఁ దెలిసికొనుటకును పరితప్త హృదయులై వెంటనే సాధననిష్ఠు లగుదురు. ఇట్టి వారు తప్పక సాక్షాత్కార లాభము నొందుదురు.

మఱియొక తెజఃగువాడు గలడు. వారికి నీవెంతటి తత్త్వబోధ లొనరింతువుగాక, వారియందు చలనము గలుగదు. శాశ్వతముగ ఈ లోకముననే యుందుమని తలంచుచు, వారు తాములేనిదే ప్రపంచము సాగదనుకొనుచుందురు. ప్రత్యక్షమగు నైహిక సుఖములను అజ్ఞాతమగు పరముకొఱకై విడనాడుట యవివేకమని వారి తలంపు. ఇట్లు వారు సంసార కూపమునఁగూలఁ బడియుందురు.

మనఃపూర్వకముగ, నిష్కపటముగ భగవంతునిట్లు ప్రార్థింపుము: “ప్రభూ! నాకు వివేకము

నిమ్ము. నన్నహంకార విముక్తునిఁ గావింపుము.
నీ సంకల్పవశవర్తియై మెలఁగు విధానమును
దెలుపుము. నన్ను నీ వానినిఁ జేసికొనుము.”

భగవత్ప్రీతికై పరితపింపుము. శ్రీరామ
కృష్ణదేవుని శరణుజొచ్చి యున్నావు కావున,
ఆయన కృపాపాత్రుడవను నిశ్చయము గలిగి
యుండుము. మహత్తరమైన యట్టి కృపను బడ
సియు దానిని గుర్తింపకుండునట్టి వాఁడు కేవల
నిర్భాగ్యుఁడు. పరమానందమును గోల్పోకుము.
భగవానుని శాశ్వతానుచరుడవై యుండుము.

యుగావతారమూర్తియగు శ్రీరామకష్టాలు
నిష్కపటచిత్తుడఁగు ప్రతిసాధకునకును జేయూత
నొసఁగుచున్నారు. నీ నిమిత్తమాయన వేచి
యున్నారు. కొంచెము ప్రయత్నించి శ్రద్ధా
భక్తులనెడి నీ తెఱ చావలను నిండా ర విష్ణు
కొనుము. ఈ దివ్యమారుతము నిన్ను దరిజేర్చ
గలదు. వెనుకకుఁ జూడకుము. పురోగమింపుము.
ఆయన దివ్యదర్శనమున నీజీవితము ధన్యమై
వెలయుఁగాక!

ఆత్మసమర్పణము బ్రహ్మనందనాయకము

స్వామి : త్రికరణశుద్ధిగా భగవానునకు ఆత్మ సమర్పణ మొనర్చుకొనవలయునని నే నిట్లు నొక్కి చెప్పుచుండుటకు కారణమేమో తెలియునా? మేము సేవయస్సున నుండగా శ్రీ గురుదేవులు (శ్రీ రామకృష్ణులు) మా సాధనలను జాగ్రత్తగాఁ గనిపట్టి చూచుచుండువారు. బాల్యమున, లేదా, యౌవనమున మనస్సు బంకమట్టివలె మృదువై ఏయాకృతినిఁ బొందించుటకై నను దగియుండును. లౌకిక చింతాన్ని తత్తముగాక (యువకులగు) మీమన స్పింకను కోమలము, నిష్కళంకమునై యున్నది. కావున దానిని సులభముగ భగవంతునివైపునకు మరల్పవచ్చును. దృఢ ప్రయత్నముచే మనస్సునకు భగవత్ప్రేమ త్తి కల్పించినచో, మీ పరమోద్దేశము సిద్ధించును; అంతట చిత్తవిక్షేపములచే బాధితులు గాకుండురు.

మనస్సు ఆవాలపొట్లము వంటిది. ఆవాలు చెదరిపోయెనా, వానిని ప్రోపుచేయుట చాల

కష్టము, వయస్సు నచ్చినకొలఁదియు, మన శ్చక్తి సామర్థ్యములు లౌకికచింతలలోఁ జెదరి పోయినకొలఁదియు, వానిని దిరిగి ప్రోవుచేసి— ఏకాగ్ర మొనర్చి — భగవంతునివై పునకు మరల్చుట కష్టసాధ్యము.

భగవంతునితోడిచే నీ సర్వస్వమని భావించి వానినే నీ జీవితపరమప్రాప్త్యముగా నొనర్చు కొనుము. భగవత్సాక్షాత్కారమునకై మనః పూర్వకముగాఁ బూనుకొనుము; సమస్తతాపత్రయమునుండియు విముక్తుఁడవు కాఁగలవు; శాశ్వతానందమును — బ్రహ్మానందమును — జూఱకొందువు.

మానవుఁడు సంసారమున సుఖము నందఁ గోరును, కాని యది వానికిఁ జేచిక్కునా? సదా సుఖాశచే బుద్బుద ప్రాయములగు ననేక విషయములవెంటఁ బరువులిడుచు మానవుఁ డెంతయో ఆరాటపడుచుండును. ఇట్లు వాని జీవితమంతయు వ్యర్థమైపోవుచున్నది. మృత్యువు వానిని గబళించుచున్నది. నిజమైన సౌఖ్యము

నొందుటకై తుచ్ఛము, క్షణికమునగు లౌకిక
సుఖములను విడనాడుము. మనఃపూర్వకముగా
భగవదన్వేషణచేయుము. భగవంతున కాత్మ
ర్పణ మొనర్చుకొంటివా, బ్రహ్మనందము
నొందఁగలవు. అట్లుగాక సంసారమునకును,
సాంసారిక సుఖములకును దానుఁడవైతివా,
నీ దుఃఖ మనంతము.

మీరు పిన్నవారు. మీ మనస్సింకను విషయ
వ్యామోహితము కాలేదు, ప్రాపంచిక సంస్కార
ముద్రితము కాలేదు: ఇప్పటినుండియు తీవ్ర
ప్రయత్నము నొనర్పఁగలిగితిరేని, జీవిత శోక
సంతాపములను దప్పించుకొఁగలరు.

మానవజీవితపరమాదర్శము నెన్నఁడును మఱి
వకుము. పశుప్రాయులమై ఆహారనిద్రాదులతో
వ్యయించుటకై ప్రాప్తించినట్టిది కాదు మనకీ
మానవజన్మము. దుర్లభమగు మానవజన్మము
నెత్తియున్నావు గావున విషయసుఖములను
తృణీకరించి భగవత్సాక్షాత్కారమునొందుటకై
బ్రహ్మనందమును బడయుటకై —దృఢదీక్షను

బూనుము. భగవద్దర్శనప్రయత్నమున మృత్యువు నెదుర్కొనవలసివచ్చినను జలింపకుము. భక్తిజ్ఞానపారవశ్యము నొంది శాశ్వతానందసామ్రాజ్యమునఁ బ్రవేశింపుము.

భగవత్కృప నొందుటయే ఆధ్యాత్మికజీవితమునందలి ముఖ్యోద్దేశము. భగవత్కృపామారుతము సదా వీచుచు నే యున్నది. నీ జీవననౌకయొక్క తెఱచాఁపలను నిఁడారవిప్పుకొనుము. తాకికభోగములను విడనాడి పూర్తిగా వాని కాల్యార్పణ మొనర్చుకొనుము. రాముని యందును కామునియందును నీ వేకకాలమున ననురక్తుఁడవు కాఁజాలవు. నీకు భగవంతుఁడూ కావలసినచో, ఐహికసుఖములను త్రోసిరాజనుము. నీ కేమి కావలయునో యిప్పుడే నిర్ణయించుకొనుము. “బుద్ధుడప్రాయము, తుచ్ఛమునగు సుఖములతోఁ గూడిన సంసారమా, లేక శాశ్వతబ్రహ్మనందమయమోక్షమా? నా కేది కావలయును?” అని నిన్ను నీవు ప్రశ్నించుకొనుము.

భగవంతుడు తన యాత్నుడని సంభావించి
గుమ స్తతాకికవాంఛలను వాని ప్రాప్తినిమిత్తమై
పరిత్యజించువానికి భగవంతుడు డత్త్యంతసన్ని
హితుడు. అట్టి మానవుడు మాధవుని తన
ప్రేమపాశములచే బంధించును.

భగవంతుడు నీవాడని భావింపుము. బిడ్డ
తల్లితోఁ బలుకునట్లు ఆప్యాయముగా, “ప్రభూ!
నాకు దర్శనమిమ్ము” అని వేడుకొనుము.
భక్తుడు పరితపించినచో, భగవంతుడు కరు
ణింపకుండ నుండజాలడు. పరువున వానికి డకు
వెడలి వానిని దన యంకమునఁ జేర్చుకొని
లాలించును. ఆహా! అదియెట్టి యనిర్వాచ్య
నందము! ఎంతటి యఖండనందము! ఆ పర
మానుభవము నొందినవానికి యది ఎట్టిదో
తెలియఁగలదు. దానితోఁ బోల్చిచూచినచో
లోకులకత్యంతప్రీతికరమగు సాంసారికసుఖములు
కేవలనిస్సారముగా, నిరర్థకముగాఁ దోచును.

శ్రీ గురుదేవులు ఇట్లు వచించువారు: “భగవ
త్ప్రీతి నిమిత్తము విషయసుఖములను విడ

నాడినవాఁ డీవఱకే తన యాత్రలో మూఁడు వంతులు ముగించియున్నాఁడు.” తృప్తిను విడ నాడుట అంత సులభమా? పూర్వజన్మములలో తీవ్రనియమనిష్ఠల నవలంబించి భగవత్కృపా పాత్రుఁడై యున్నప్పుడే యీజన్మమున విషయ పరిత్యాగము నొనర్ప మనోబలము కలిగియుం డును. లౌకికవాంఛయే తలయెత్తకుండునట్లు నీ మనస్సును నిర్మలమొనర్చుకొనుము.

సర్వము పరిత్యజించి నీవు నీ జీవితమును భగ వానునకు అర్పించుకొంటివి. కాని నిష్కళంక జీవితమును గడపుట బహుకష్టసాధ్యమని గుర్తిం పుము. అది యువకులగు మీ రనుకొనునంతటి సులభసాధ్యము కాదు. అది యెట్టిదో తెలి యునా? ఒకఁడీసిన కత్తియంచుపై నడచుట వంటిది.*

అఖండబ్రహ్మచర్యమే ఆధ్యాత్మిక జీవన విజయనియమము. అఖండబ్రహ్మచర్యావలంబ

* “జీరన్యధారా నిశితా దురత్యయా దుర్గం పథం తత్కవయో వదన్తి”. —కరోపనిషత్తు.

నమో, భగవంతునియందు శ్రద్ధాభక్తులు లేనిదే కష్టసాధ్యము—కాదు, అసాధ్యము. కామాదులతో, విషయసుఖములతోఁ గూడుకొనియున్న సంసారమున నీవు మనవలయును. నూటికిఁ దొంబది తొమ్మిండుగురు వ్యామోహితులై విషయసుఖములవెంటఁ బరుగులిడుచుండుట ప్రతిదినము నీవు కన్నులారఁ గాంచుచుండువు. నీ మనస్సు కలుషితమగుటకు ఎంతేని యవకాశము గలదు. కావున సదా సచ్చింతయందును సద్బ్రంధపతనమునను ఆత్మోద్ధారకమగు తత్త్వవిచారమునను మనస్సును నియమింపవలయును. భగవదారాధనమునను, సాధుసంసేవనమునను, ధ్యానమునను కాలమును వినియోగింపవలయును. ఇదియే శీలమును డక్క-బజ్జచుకొను మార్గము.

అన్నిటికంటెను ముందు బ్రహ్మచర్యవ్రతనిష్ఠుఁడవై యుండుము. ఉంటివా, సర్వము నిన్ననుసరించును. భగవన్నిష్ఠుఁడవు గానిదే బ్రహ్మచర్యజీవనము నెఱవఁజాలవు; బ్రహ్మచర్యము లేనిదే

అత్మనమర్పణము బ్రహ్మనందదాయకము

భగవత్సాక్షాత్కార మసాధ్యము. భగవత్సాక్షాత్కారముతోడిదే యథార్థసౌఖ్యము, యథార్థసౌఖ్యము వినా, మానవజీవితము నిరర్థకము. నాయనలారా! కొంచెము కృషి చేయుఁడని మీకు నా ప్రార్థన. చేసితిరా, త్వరితగతినీ శ్రద్ధాభక్తులు మీయం దుద్దీప్తము కాఁగలవు. భగవద్దర్శనమహాభాగ్యము నొందుదురు; శాశ్వతానందము చూఱకొందురు.

పూజాధ్యానము లనగా నెట్టివి ?

శిష్యుడు: స్వామి! పూజ, ధ్యానము, బ్రహ్మచర్యము, స్వాధ్యాయము నను సాధన లనుగూర్చి మీరు మాకుఁ దెలిపియుంటిరికదా? పూజ యనగా నేమి?

స్వామి: పూజ యనగా బాహ్యోపచారము లతోఁ గూడిన ఆరాధనయు మానసికారాధనయుఁగూడనని భావము. పూజయందుఁ గొన్ని బాహ్యోపచారములు ఆవశ్యకము. వానిని యధావిధిగా, సకాలమున సమకూర్చుకొనుట కష్టము. మానసికారాధన నీకు విశేషానుకూలము. పూజలో నర్పింపబడు మాల్యధూప దీపాదులతో ఇష్టదేవతను మానసికముగా ఆరాధించినపిమ్మట, ధ్యానమును మానసికజపమును జేయుచుండుము. కేవలమానసిక జపమునఁ బెద వలనుపై తము గదల్చుకుండ మంత్రమును జపింపవలయును, కాని సామాన్యజపమున (ఉపాంశు జపమున) మంత్రమును బైకి వినఁబడకుండ నుచ్చ

రింపవలసియుండును గాన, అందుఁ బెదవుల కదలిక యుండును.

ధ్యానమున నీ ఇష్టదేవత ప్రకాశవంతమై యున్నట్లును, తత్ప్రకాశము సర్వము భాసమాన మొనర్చుచున్నట్లును భావింపవలయును. ఇష్టదేవత సజీవమై యున్నట్లును, ఎఱుకగల్గి యున్నట్లును దలఁపవలయును. తద్రూపమును గూర్చి యిట్లు ధ్యానించుచురాఁగా, క్రమముగా రూపము అరూపమున, అఖండమున, లయించును. అంతట పరమాత్మ సాన్నిధ్యము విస్పష్టముగాఁ దోచును. తదకు జ్ఞాననేత్రము వికసింప, పరమాత్మ సాక్షాత్కారము గల్గును. ఆహా! అది మఱియొక లోకము, లోకాతీతము! ఈ ప్రపంచము దానిముందు తృణప్రాయముగాఁ గాన్పించును. అపుడు మనస్సు లయమగును. అంతట సవికల్పసమాధిస్థితిని బొందుదువు. పిమ్మటఁ గల్గునది నిర్వికల్పసమాధ్యనుభవము — అఖండై క్యానుభవము. ఈ యనుభవము వర్ణనాతీతము, భావనాతీతము. చూడఁబడున

దేమియులేదు, వినబడున దేమియులేదు !
అఖండము, అనంతము, అప్రమేయము, అద్వితీ
యము ! ఇదియే అపరోక్షానుభూతి.

ఈ స్థితిని బొందినవాడు మిథ్యగాఁ దోచు
దృశ్య ప్రపంచమునకు విశేషప్రయత్నపూర్వక
ముగాఁగాని మనస్సును గైకొనిరాఁజాలడు. ఇది
ద్వైతాద్వైతములకు రెంటికిని అతీతము.
ఈ స్థితిని బడసిన కొందఱు శరీరమును నిరంతరా
త్మానుభూతికి ఆటంకముగాఁ బరిగణించి, సమాధి
స్థితియందు త్యజించివైతురు. కుండ పగులఁ
గొట్టుటనంటిదిది.

పరమాత్మానుభూతి యెట్టిదో తెలుపుటకై
శ్రీ గురుదేవులు (శ్రీ రామకృష్ణులు) మనోహర
మగు నొక సాదృశ్యమును దెలుపుచుండువారు.
కొన్ని నీటికడవలు కలవనుకొనుము; వానిలో
ప్రతిదానియంగును సూర్యుడు ప్రతిబింబించు
చున్నాఁ డనుకొనుము. తుద కొక్కటే మిగులు
వఱకును నీ వా కడవలను బగులఁగొట్టుదువు;
మిగిలినదానిలో సూర్యుడు ప్రతిబింబించు

చుండును. తుద కీ తుదిఘటము కూడఁ బగులఁ గొట్టఁబడును. అపు డీఁక మిగులున దేమి? స్వయముగా సూర్యుడేగదా? ఇట్లే స్వయం జ్యోతియగు బ్రహ్మము మనోబుద్ధ్యాదులనెడి ఘటములలో ప్రతిఫలించుచున్నది. ఒకదాని వెంబడి నొకటిగా ఈ ఘటములను బగులఁ గొట్టుము. అనగా, బహిఃప్రజ్ఞను సూక్ష్మశరీరమును కారణ శరీరమును దాటిపొమ్ము. అంతట సవికల్పసమాధి నొందుదువు; అపుడు భగవంతునిఁ గనుఁగొందువు. కాని యిచటను ద్వైతభావముండును—అహమనునది యుండును. ఈ యహంకారమనెడి ఘటమునుగూడఁ బగులఁ గొట్టుము, అపుడీఁక మిగులున దేమి? బ్రహ్మమొక్కటియే. అపు డీఁక జూచువా రెవరు? చూడఁబడున దేమి? వర్ణింపఁబడున దేమి?

శిష్యుడు : స్వామి, కొందఱు ఇష్ట దేవతను సర్వాంతర్యామి, లేక సర్వవ్యాప్తముగా భావింతురు. ఇదియు నొక ధ్యానవిధానమేనా?

స్వామి : ఔను, నిశ్చయముగా, ప్రతి వ్యక్తియు ఈ ధ్యానము నవలంబింపవలయును,

కాని మొదట నేగాదు—ఆధ్యాత్మికజీవనమునఁ గొంత వికాసము నొందినపిమ్మటనే. భగవత్సాన్నిధ్యము—భగవదస్తిత్వము — సర్వము నను అనుభూతము కావలయును. సగుణ సాకారమగు బ్రహ్మమే నిర్గుణనిరాకారముగఁ గూడ నున్నది. పరమేశ్వరుఁడు సర్వాంతర్యామి, సర్వభూతాంతరాత్మ. నేలను, నీటిని, కొండలను, కనుమలను, ఆకాశమును, నక్షత్రములను —సర్వమును ఆవరించియున్నాఁడు.

శిష్యుఁడు : స్వామి, గురుశుశ్రూష ఆత్మానుభూతికి ముఖ్యసాధనముగా శాస్త్రములు చెప్పుచున్నవిగదా? ఇది యెంతవఱకు నిజము?

స్వామి: ప్రారంభదశలో నిది యావశ్యకము. కాని తరువాత సాధకుని మనస్సే గురువుగా వర్తించును. గురుని మానవమాత్రునిగా భావింపరాదు. *

* శ్లో. "ఆచార్యం మాం విజానీయా న్నావమన్యేత

కర్హి చిత్,

నమర్త్యబుద్ధ్యా సూయేత వర్వదేవమయో గురుః"

—భాగవతము, 11-17-27.

గురుశరీరము ఈశ్వరావాసమగు నాలయము. ఈ మనోభావమున గురు నర్పించితిమేని, ఆతని యెడ దృఢభక్తి గలుగును, పిమ్మట నది తీవ్ర భగవద్భక్తిగా మారును.

సహస్రారమున గురుని ధ్యానించుచు, గురు స్వరూపమును ఇష్టదేవతాస్వరూపమున లయింపుము. శ్రీ గురుదేవులు (శ్రీ రామకృష్ణులు) ఇట్లు విస్పష్టముగాఁ జెప్పుచుండువారు: “దివ్య దర్శనమున గురువు శిష్యునకు ప్రత్యక్షమై ఇష్టదేవతను సూచించి యిట్లు పలుకును: ‘అదిగో చూడు, నీ యిష్టదేవత!’ అంత నాతఁ డిష్టదేవతాస్వరూపమున లయమొందును.” గురువు నకును భగవంతునకును నిజముగా భేదము లేనేలేదు.*

అనేకదివ్యతత్త్వములును భగవదనుభూతులునుగలవు. వాని విషయమంతయు నీకు నేనెట్లు

* 10. “గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణో గురుర్దేవో
మహేశ్వరః,

గురు స్సాక్షాత్పరం బ్రహ్మ తస్మై

శ్రీ గురవే నమః.”

చెప్పగలను? నిజమైన పూనికతో మోక్ష మార్గము నవలంబింపుము. ధర్మసాధనలవలన మనస్సు నిర్మలమైనంతనే అనేకతత్త్వములను గ్రహింతువు. అవి యపరిమితములని మదినుంచు కొనుము. భగవంతునియందు లీనమగుము. హృదయదేవాలయమున ధ్యానింపఁ బ్రయత్నింపుము. ఈ యాలయ మెట్టివో సాధనచేసిన కొలదియు నీకు అవగతమగును.

శిష్యుడు : ధ్యానమునఁ గొంచెము రుచి— ఆనందానుభూతి—కలిగినచో, సాధకుడు బ్రహ్మ మార్గమున బురోగమింప నుత్సాహమునొందును, కాదా అండి ?

స్వామి : నిజమే. కాని, ఉన్నతాధ్యాత్మిక స్థితిలో సంతోషముగాని, విచారముగాని, సుఖముగాని, దుఃఖముగాని, అస్తిత్వముగాని, నాస్తిత్వముగాని తోఁచదు. నీవు చెప్పనట్టి సంతోషము సాధనదశలో కేవలము సాహాయ్యకరముగా నుండును. గమ్యస్థానము చేరువఱకును పడవకు అనుకూలవాయువు కావలయును. గమ్యమును

జేరినంతనే, ఇంక వాయువు అనుకూలముగా నున్నను, ప్రతికూలముగా నున్నను ఒక్కటియే. సంతోషము అనుకూలవాయువువలె సాధకునకుఁ బురోగమనమార్గమునఁ దోడ్పడును.

జ్ఞాతృజ్ఞానజ్ఞేయములు మూఁడును బ్రహ్మమున లయించును; శాస్త్రములు మనకుఁజెప్పఁగలిగిన దింతమాత్రమే. అటుపిమ్మట నేమి జరుగునో ఎవ్వరును వర్ణింపఁజాలరు. ధ్యానము నవలంబించువానికి మాత్రమే యిది ప్రత్యక్షమగు భవము. భగవంతుఁడు కేవలము స్వసంపేద్యుఁడు. అఖండబ్రహ్మమును దెలిసికొనఁగోరెదవేని, స్వయముగా భగవంతుఁడవు గమ్ము. ఆ యఖండజ్ఞానావస్థయం దేకొఱతయు, భయము నుండదు. అట్టి జ్ఞానభావనయే ఆత్మోద్ధారకమై యొప్పును.

భగవన్నిష్ఠులమై జీవించుట యెంతటి మహోల్లాసకరము! ఆనందదాయకము! జ్ఞానులగు కొందఱ తా యఖండసత్త ననుభూతమొనర్చుకొందురు. విశ్వమునఁ బైకిఁ గాన్పించు నానా

త్వము భగవానుని దివ్యలీలార్థము అవతార
మూర్తియై యావిర్భవించునని వా రెఱుంగు
దురు. శ్రీకృష్ణుఁ డొకప్పుడు భావపారవశ్యమున
నృత్యమొనర్చుచుండ నొక గోపిక తనచెలి
కత్తెతో, “వేదాంతతత్త్వము నృత్యమొనర్చు
చున్నది, చూడు”మనియెను. శ్రీకృష్ణుఁడే పర
బ్రహ్మము. అఖండనిర్వికారపరమాత్మయగు
నాతఁడే మానవుఁడై క్రీడించుచున్నాఁడు. దీని
కంటెను అతీతము, అగాధమునగు నాధ్యాత్మిక
కానుభూతి కలదు.

ప్రారంభావస్థలో ధ్యానము మనస్సుతోఁ
బోరుసల్పుట వంటిది

శిష్యుడు: స్వామి! నే నంతప్రయత్నించి
నను నా మనస్సింకను జంచలించుచు నేయున్నది.
దానిని నిగ్రహించుటెట్లు?

స్వామి: క్రమము తప్పక జపధ్యానములను
జేయుచుండుము; ఒక్కనాడై నను మానకుము.
మనస్సు దుండగపుబిడ్డవంటిది—నిమిషమైనను
నూరకుండదు. ఇష్టదైవముపై నిలుపుచు దానిని
నిశ్చలమొనర్పఁ బడేపడే ప్రయత్నించుచుం
డుము. తుట్టతుదకు భగవద్ధ్యానమున నిమ
గ్నుడవగుదువు. రెండుమూఁడేండ్ల పాటు సాధన
సాగించితివా, అనిర్వచనీయానందము ననుభవింప
సాగుదువు; మనస్సు నిశ్చలమగును. ప్రారంభ
మున జపధ్యానములు నీరసముగఁ దోచునుఁ
ఇది చేదుమందు పుచ్చుకొనుటవంటిది బలా
త్కారముగ భగవచ్చింతయును ద్రావకమును
నీ మనస్సునఁ బోసికొనవలయును. దీక్షతో
సాధన సాగించినకొలదియు నానందవిమగ్నతఁ

జెందుదువు. పరీక్షలో ను తీర్చుడగుటకై విద్యార్థి యెన్ని పాటులుపడునో! ఎంత చిత్తతో భ పడునో! భ గవంతునిఁ దెలిసికొనుట యంతకంటెను సులభ మని నీకుఁ దెలియదుకాఁబోలును! ప్రశాంత హృదయముతో మనఃపూర్వకముగ భ గవంతుని ప్రార్థింపుము.

శిష్యుడు: స్వామి! మీ వాక్కులు మా కుత్సాహమును గల్గించుచున్నవి. కాని నే నెంత ప్రయత్నించినను నేమియు వికాసమునొందని యట్లు నా కొక్కొక్కప్పుడు తోచుచుండును. అంతయు మిథ్యగఁ గాన్పించును. నిరాశ నన్నలము. కొనును.

స్వామి: కాదు, కాదు, అట్లనఁబోకుము. నిరాశకుఁ దావులేదు. ధ్యానఫలిత మనివార్యము. భక్తితో, లేదా, భక్తి లేకున్ననుగూడ నీవు జపము సాగించినచో ఫలము నొందితీరెదవు. ఏలన భక్తి క్రమముగాఁ గలిగితీరును. క్రమము తప్పక నీ సాధనను మఱికొంతసేపు సాగించు చుండుము. శాంతి నొందుదువు. ధ్యానమొనర్చినచో, ఆరోగ్యముగూడ బాగుపడును.

.ప్రారంభావస్థలో ధ్యానము మనస్సుతోఁ—బోరువంటిది 101

ప్రారంభావస్థలో ధ్యానము మనస్సుతోఁ
బోరుసల్పుటవంటిది. ప్రయత్నపూర్వకముగ
చపలచిత్తమును నిగ్రహించి భగవత్పాదపద్మ
సన్నిధి నుంపవలయును. కాని ప్రారంభదశలో
ధ్యానసమయమున మెదటికి లేనిపోని యొత్తిడి
కలిగింపకుండుపట్ల జాగరూకత కలిగియుండుము.
నెమ్మదిగఁ బురోగమింపుము. క్రమముగా నీ
ప్రయత్నము తీవ్రమొనర్చుము. క్రమసాధనచే
మనస్సు నిలుకడచెంద ధ్యానము సుకరమగును.
ధ్యానమున ఘంటలకొలది గూర్చుండినను
నీ కేమియు శ్రమ యనిపించదు.

గాఢనిద్ర పట్టినతరువాత సేదదీట మనశ్శరీర
ములకు హాయి తోఁచురీతినే ధ్యానానంతరము
నీకు హాయిగా నుండుటయేకాక, గాఢానందాను
భూతి కలుగును.

మనశ్శరీరము లొండింటితో సన్నిహితసంబం
ధముగల్గవై యున్నవి. శరీరమునకు బాధ గలిగి
నప్పుడు మనస్సును బాధితమగును. కావున
శరీరారోగ్యమును గాపాడుటకై యాహార
విషయమున ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహింపవలయును.

సాధకుఁ డెన్నఁడును గడుపునిండ మెక్కఁక
నగపాలు మాత్రమే భుజింపవలయును.

ధ్యాన మంత తేలికయైనదనుకొనఁబోకుము.
మితిమీఱి తినినపిమ్మల మనస్సు అవశ్యమై
చలించుచుండును. మఱియు కామక్రోధాదులను
నిగ్రహింపనిచే మనస్సు నిలుకడనందదు. పరిపరి
విషయములమీఁదికిఁ బరువులిడుచుండు మన
స్సుతో ధ్యానించు తెట్లు?

సీవు తీవ్రనియమనిష్ఠుల నవలంబింపవల
యును. నియమ నిష్ఠులనఁగా ఉగ్రశారీర తప
శ్చర్యలుగాని, శారీరహింసగాని కాదునుమీ !
వానినవలంబించుట సులభమే. కామ క్రోధా
దులను నిగ్రహించుటయే నిజమైన తపస్సు
(23-వ ప్రకరణము చూడుఁడు) ప్రబలమగు
నెట్టి కామమును—ఉద్వేగమును—తలయెత్త
నీయకుము. ధర్మము—పరమార్థము—నపుంస
కునకుఁగాని కామాదినివారణకై శరీరజనన త్య
ముల నుడిగించుకొనువానికిఁగాని యుద్దేశింపఁ
బడినదికాదని సదా మదినుంచుకొనుము.

ధ్యానము చేయనిచే మనస్సును నిగ్రహింపఁ జాలవు. మనస్సు నిగ్రహితముకానిచే ధ్యానింపఁ జాలవు. కాని నీవు, “మొదట మనస్సును నిగ్రహింపనిండు; తరువాత ధ్యానింతు” నను కొన్నచో, పారమార్థిక జీవన మెన్నఁటికిని ప్రారంభింప నే ప్రారంభింపవు. రెంటిని ఏకకాల మున నే యొనర్పవలయును—మనస్సును కుదుట పఱచుకొని ధ్యానింపుము.

ధ్యానమునకుఁ గూర్చుండునెడ, మనస్సు మొక్క ఊబలాటములను కోర్కెలను కేవల స్వప్నప్రాయముగాఁ దలపోయుము. వానినన్నిఁ టిని మిథ్యాభూతముగాఁ గనుము. అవి యింక మనస్సుతో నెన్నఁడును సంగమునొందఁజాలవు. నిర్మలుండనని భావింపుము. క్రమముగా నీ మనస్సు వినిర్మలమై యొప్పును.

ధ్యానము సాగించుచుండ నీవు దివ్యజ్యోతినిఁ గనుఁగొనవచ్చును, లేదా, ప్రణవనాదమును వినవచ్చును. ఇట్టి దివ్యానుభూతు లనేకముగాఁ గలుగవచ్చును. కాని వానిని లక్షింపరాదు. అవి

నీవు సక్రమమార్గగామివని తెలుపుటకే కాని
యశ్యథా నిష్ప్రయోజనములు.

భగవత్సాక్షాత్కారము నొందఁగోరెద వేని
యోరిమితోడను బూనికతోడను సాధన సాగిం
పుము. సకాలమున సాక్షాత్కారము నొందు
దువు; సకాలమున భగవానుఁడు ని న్నను
గ్రహించును. “కాలపరిపాకమునఁగాని తల్లిపిట్ట
పొదిగి గ్రుడ్డును జిట్లఁగొట్టదు” అని శ్రీ గురు
దేవులు వచించువాడు. తాలిమి వహింపుము.
తొందరపడుటవలన నేమియు లాభము లేదు.
కృషియొనర్చి వేచియుండుము. ఈనిరీక్షణకాలము
దుస్సహమనుటకు సందియము లేదు. ఒక ఊణ
మున నీ కంతయు ఆశాజనకముగఁ గాన్పించును.
మరుక్షణముననే నిరాశగాఁ దోచవచ్చును;
దుఃఖ మానందమును వెన్నాడుచునే యుండును.
ఇటు లీ సురంభము దినములకొలఁది—ఏండ్ల
కొలఁది—సాగఁ దుట్టతుదకు భగవానుఁడు
ప్రత్యక్షమగును.

నీవు కొంచెము సాధనచేసినచో, భగవంతుడే
నీకుఁ జేయూత నొసంగును

స్వామి : నీ సాధనలు బాగుగా సాగు
చున్నవా?

శిష్యుడు: స్వామీ, అంత బాగుగా సాగుట
లేదు. వానియం దింకను నాకు రుచి కలుగలేదు.
నాలో నేదియో అంతరాయ మున్నట్లు కనబడు
చున్నది. నా కేమియుఁ దోచుటలేదు. చాల
వ్యాకులముగా నున్నది. నేను దుష్టసంస్కారము
లతోఁ బుట్టి యుండవలయును, అవి నా
యాధ్యాత్మికవికాసమున కడ్డు తగులుచున్నవి.

స్వామి: నాయనా! నీ వట్లు తలఁపరాదు.
అర్థరాత్రమున జపముచేయుము. అపుడు
సాధ్యముకానిచో, వేకువజామునఁ జేయుము.
మంత్రపురశ్చరణచేయుము. అమూల్యమగు
నీకాలము నిక నెంతమాత్రము వ్యర్థము చేయ
కుము. ధ్యానప్రార్థనలలో నిమగ్నుడవుకమ్ము.
ధృత్యుత్సాహములతో సాధనచేసిన నీ కాని
పరమార్థద్వార మెట్లు తెలుచుకొనును?

సాధకుడు సూర్యాస్తమయానంతరము ఎక్కువగా భుజింపరాదు. సాధారణముగా నీవు తిను నాహారమున మూడువంతులు తిన మొదలిడుము. తరువాత దానిని సగమువఱకును తగ్గిపుము. మొదటఁ గొంత శారీరదౌర్బల్యముతోఁచవచ్చును. కాని కొంతకాలమైన వెనుక శరీరము దాని కలవడి చుఱుకుదనము కలిగి యుండుటగాక, పరిపూర్ణారోగ్యస్థితిలో నుండును.

(అనంతరము స్వామి తనసోదరశిష్యుల సాంగత్యమునఁ దాను జపతపముల నొనరించిన తినములనుగూర్చి ప్రసంగించుచు నిట్లు నుడివెను: “ఇరువదినాలుగు ఘంటలలోను మే మప్పుడు ఒక్కసారియే భుజించువారము.”)

స్వామి: సాధకుడు ఆధ్యాత్మికమార్గమును గూర్చి యొక మహాత్మునియొద్ద మొదట నేర్చుకొని, పిమ్మట దానిని సక్రమముగా అనుసరింపవలయును. ఏదో తనకుఁ దోచినట్లు చేసినచో, విశేషాభివృద్ధి నొందఁజాలఁడు. తిరిగి దానిని విడ

నాడినచో, వాంఛితార్థమును బొందుటకు ద్విగుణీకృత ప్రయత్నము చేయవలసివచ్చును. కాని, ప్రయత్న మేమియు వ్యర్థముకాదనుట నిజము. ఆధ్యాత్మికసాధన చేయువానిని కామ క్రోధలోభములు క్రమముగ విడిచివేయును.

నీ మన స్సిపుడు రజస్తమస్సులచే నావరింపఁబడి యున్నది. అది శుద్ధము, సూక్ష్మము నొనర్పఁబడి, సాత్త్వికస్థితి నొందునట్లుద్ధరింపఁబడవలయును. అంతట నీవు జపతపములలో ఆనందమును గనుఁగొని వానికి విశేషకాలము వినియోగింపఁగోరుచుందువు. అనంతరము మనస్సు పరిపూర్ణసత్త్వము నొందినంతనే సదాధ్యానించుటకేకాని యితర కార్యముల నొనర్ప బుద్ధి పుట్టకుండును. ప్రస్తుతము మనస్సు స్థూలమై యుండుటచే స్థూలవిషయములవెంటఁ బరుగిడుచుండును. కాని శుద్ధము, సూక్ష్మము నైనంతనే శుద్ధబోధ స్వరూపమగు భగవానునివైపు మరలును. మనస్సు (లేదా, బుద్ధి) సూక్ష్మమైనంతనే తచ్చక్తి యభివృద్ధి నొంద సాధకుఁడు సూక్ష్మ భగవత్తత్త్వమును వెంటనే గ్రహింపఁగలుగును.

నీవు ధ్యానమునకుఁ గూర్చుండునపుడు మొదట నొకానొక దివ్యానంద 'దేవతా' రూపమునుగూర్చి చింతింపుము. అది నీ నాడుల కుపశాంతివాయకమై యొప్పును. అటులొనర్ప నిచో ధ్యానము శుష్కమై విసుపు పుట్టించును. నీ యిట్లు దేవతా స్వరూపమునుగూర్చి మందహాస భాసురము, ఆనంద ప్రపూర్ణమునై యున్నట్లు చింతింపుము.

కాలము నెంతమాత్రము నిక వ్యర్థము చేయకుము. నీ యింద్రియము లిపుడు బలీయ ములై యున్నవి; వానిని నిగ్రహింపవలయును. ఇది కష్టసాధ్యమనుటకు సందియము లేదు. కాని ధ్యానమును ఏదెనిమిదేండ్ల పాటు నిరంతరము అభ్యసించితివా, నీ సాధనఫలితమును, శాంత్యానందములనుఁ బొందెదవు. ఒక్క-గుంవత్సరము పాటు సాధన నొనర్చినను గొంత ఫలితము కానఁబడును. శిష్యురాండ్రగు స్త్రీల నేకులు త్వరితగతిని వికాసము నొందుచున్నారు. నీవును ప్రయత్నింపవలదా? కాని స్త్రీలకు పురుషుల కంటె విశేషశ్రద్ధాభక్తు లుండును. అందుచేత నే

వారంతకొలదికాలముననే విజయము నొందుచుందురు.

నమ్ముము నా మాట, భగవంతుడు సదా నీకు ప్రాప్తై యున్నాడు. నీవు కొంచెము సాధన చేసినచో, భగవంతుడే నీకు జేయూత నొనగ్రును. బాధలనుండియు విపత్తుల నుండియు భగవంతుడే మనలను గాపాడుచున్నాడు. వాని కృప యెంత అపారము! నీకు దానినిగూర్చి నే నేమని చెప్పుదును?

ఈ తత్త్వవిషయములనుగూర్చి నీవు కేవలము విని యున్నావు. ఇప్పుడు వాని ననుభూత మొనర్చుకొనుము. కావలసినంత చదివి వివేచన చేసియున్నావు. ఇప్పు డేదియో యొకసాధన నవలంబింపుము. నీకు బాగుగా నచ్చునట్టి భగవద్భావమును మొట్టమొదటఁ గైకొనుము. భగవానుని యనంతరూపములో—కళలలో—ఒకదానియందు—నీ యిష్టదేవతయందు—నీకు భక్తియు దృఢానురక్తియుఁ బొందుచున్నట్లు నీకు దోచెనా, వాని సమస్తరూపములందును,

కళలందును భగవంతుని భజించుట ఆనంద దాయకమై యొప్పగలదు.

జపము చేయునపుడు ఇష్టదేవతాస్వరూపమును ధ్యానింపవలయును. లేనిచో జపము ప్రయోజనకారి కాదు. ఇష్టదేవతాస్వరూపమును సమగ్రముగాఁ జింతింపఁజాలనిచో, ఒక భాగమునుగూర్చిమాత్రమే చింతింపుము. ఇష్టదేవతా పాదారవిందములపై నీ ధ్యానము నారంభింపుము. విజయము నొందకున్నను ప్రయత్నమును విడనాడకుము. విజయము నొందనిదే ఎందుకు మానవలయును? విజయము నిశ్చయము. సాధనచే సర్వము సులభము కాఁగలదు.

ధ్యానము అంత సులభమైనపని యనుకొనుచుంటివా? అది సమాధికిమాత్రమే క్రిందిమెట్టని మడినుంచుకొనుము. సర్వము భగదిచ్ఛకు విడువఁ బ్రయత్నింపుము. సంపూర్ణముగా వానికి ఆత్మార్పణగావించుకొనుము. ధ్యానము సాగించినకొలదియు భక్తి, ఆత్మార్పణము, ఇతర సుగుణములును అంతరంగమునుండి వికాసము నొందును. (16-వ ప్రకరణము చూడుడు)

ధ్యానించుటెట్లు ?

శిష్యుడు: స్వామి! నే నెట్లు ధ్యానింప వలయునో సెలవిండు.

స్వామి: నీ యిష్టదైవపాదపద్మములయందు నీ మనస్సును సుస్థిరముగా నిలుపుము.

శిష్యుడు: హృదయ కేంద్రముననా, సహస్రారముననా!—ఏ కేంద్రమున ఇష్టదైవమును ధ్యానింపఁదగును?

స్వామి: ధ్యానమును ఈరెండు కేంద్రములయందును అవలంబింపవచ్చును. ఏమయినను మొట్టమొదట నీ హృదయముననే ధ్యానించుట నీకు శ్రేయస్కరము.

శిష్యుడు: స్వామి! ధ్యానవిధానమును సెలవిండు.

స్వామి: హృదయకమల కేంద్రమున నీయిష్టమూర్తిని ధ్యానింపుము. (స్వామి యంతట శిష్యునకు ధ్యానమును గూర్చి సవివరముగా

బోధించెను. ఈ వివరములు స్వయముగా గురువు నొద్దనుండిమాత్రమే నేర్చుకొనఁదగినవి.)

శిష్యుడు: కాని, స్వామి! హృదయము రక్తమాంసమయముగదా! అందు భగవంతునిఁ గూర్చి చింతించుటెట్లు?

స్వామి: శరీరశాస్త్రసంబంధమయిన హృదయమని కాదు నా యభిప్రాయము. హృదయముదాపుననుండు నాధ్యాత్మిక కేంద్రమును—విశుద్ధచక్రమును—చింతింపుము. ప్రారంభమున, శరీరమున ఇష్టదైవమునుగూర్చి చింతింతువు. కాని శీఘ్రకాలముననే నీవు శరీరవిస్మృతి నొంద పరమానందమయమగు నీ యిష్టదైవ స్వరూపముమాత్రమే యందు విరాజిల్లుచుండును.

శిష్యుడు: సరిగా పటములందును విగ్రహములందును గాన్పించురీతినే యిష్టదైవచింతనము చేయవచ్చునా?

స్వామి: పటముగాని, విగ్రహముగాని నీ యిష్టదైవ సజీవ చైతన్యమయ దేదీప్యమాన

స్వరూపమును నీ మనస్సున స్ఫురింపజేయుటకు కేవలము సహకారియై యుండఁదగును.

శిష్యుడు : స్వామి! మంత్రార్థమును ధ్యానించుటనఁగా సరియైన యభిప్రాయమేమి?

స్వామి: మంత్రార్థమేమి? అది భగవన్నామము. నీకొక పేరు గలదు. నిన్ను నేను బిలుచుచో, నీ రూపముగూడ నా మనస్సునకు గోచరించును. ఇదే రీతిని భగవంతునిగూర్చి చింతింపుము. మంత్రోచ్ఛారణతో, బాటు ఇష్టమైన స్వరూపమును ధ్యానింపుము.

శిష్యుడు: మానసికముగా నుచ్చరించుచునా, లేక పైకి వినఁబడునట్లుచ్చరించుచునా, జపము చేయు తెట్లు?

స్వామి: ఒంటరిగా నున్నప్పుడు పైకి వినఁబడునట్లుచ్చరింపవచ్చును; లేనిచో, మానసికముగఁ జేయుము.

శిష్యుడు: స్వామి! ఇటీవలఁ గొలఁదిదినములు ధ్యానసమయమున, తేజోమయాక్షర

కేవలయంత్రప్రాయముగ — అనాలోచితముగ — సాధనచేసినను ఎంతయో ప్రయోజనకరము. ప్రతి దినము జపమునకుఁగాను రెండుగంటలైనను వినియోగింపుము. ప్రకృతి రమ్యప్రదేశమగు నేకాంతస్థలమున నూరక కూర్చుండియున్నను, ఒక్కొక్కప్పుడు లాభకరమగును.

శిష్యుడు: ఇష్టదైవధ్యానముచేయుచుండ నితర దేవతాస్వరూపములు గోచరించుచో నే నేమి చేయవలయును?

స్వామి: అది యొక శుభలక్షణమని గుర్తింపుము. నీ యిష్టదైవమే వివిధరూపముల గోచరించుచున్నదని గ్రహింపుము. ఏకము, అనేకముఁ గూడ నాతఁడే. నీ యిష్టదైవమును ధ్యానించునపుడు మఱియొక రూపము గోచరించినచో, తద్దివ్యదర్శనానందము ననుభవింపుము. క్రమముగా సమస్త రూపములును కళలును ఇష్టదైవస్వరూపమున లయించుచున్నట్లు కనుగొందువు.

అమావాస్య, పూర్ణిమ, అష్టమి, ఇతర పర్వదినములు—ఇవి సాధన కనుకూలములగు.

శుభదినములు. ఈ దినములలో జపధ్యానములకై మఱితకాలమును వినియోగించుచుండుము.

శిష్యుడు: స్వామి! భగవద్ధ్యానమునకు ముందు గురుపూజ చేయవలయునని శాస్త్రములు వక్కాణించుచున్నవిగదా! గురుపూజ నొనర్చు తెట్లు?

స్వామి: గురువును దైవమును ఒక్కరేయని గ్రహించి మొదట హృదయమున గురువును ధ్యానింపుము. పిమ్మట గురుస్వరూపము ఇష్ట దైవస్వరూపమున లీనము గావించి జపధ్యానములను సాగింపుము. (15-వ ప్రకరణమున తుదినాలుగు పరిచ్ఛేదములను జూడుడు.)

శిష్యుడు స్వామి! నేను పితృసేవ చేయవలయునని సదా మీరు నొక్కి వక్కాణించుచుందురు. సన్న్యాసిని మిమ్ముల సేవించుట యంతకంటె శ్రేయస్కరముగదా?

స్వామి: నిజమే. కాని కేవల కాషాయవస్త్రధారణము నిన్ను సన్న్యాసి నొనర్పగలదా?

వ్యాధిగ్రస్తుడగు నీ తండ్రిని సేవించి నీ కర్త
వ్యము నెఱవేర్చవలసియున్నది. నాయనా, ఈ
కార్యమునొనర్చుచుఁ దోడ్పడనే క్రమాను
గతమగు నీ సాధనలను సాగింపవలయునని చెప్పు
చున్నాను. పితృసేవ నీ యాధ్యాత్మికవికాసమున
నీకుఁ దోడ్పడఁగలదు.

భగవన్నిష్ఠుడవై యుండుము

స్వామి : నీవు ధ్యానముగాని, ప్రార్థనగాని చేయుచుందువా ?

భక్తుడు : లేదండి, స్వామీ.

స్వామి : భగవద్విషయమై ప్రతిదినము కొంచెము సేపు వినియోగించుచుండుట మంచిది. భగవన్నామసంకీర్తనము, ధ్యానము—యనో నిగ్రహమునకును మనశ్శాంతికిని ఇంతకంటె ఉపాయాంతరములేదు.

భక్తుడు : ధ్యానించుటెట్లో దయతో సెలవిండు.

స్వామి : నీ హృదయగుహాలయమున భగవంతుని ధ్యానింపుము, లేదా, వాని చిన్మయరూపము నీకట్టెదుట నున్నట్లు భావించి ధ్యానింపుము. మానసికముగా వానిని బూజింపుము. అర్చకుడు ఆలయమున దేవతకు పుష్పధూపదీపాదుల నెట్లు సమర్పించునో, అట్లే పూజా

ద్రవ్యముల నన్నిటిని నీ హృదయాలయమున
సంస్థితమై యున్న చిన్మయమూర్తికి మానసిక
ముగా సమర్పింపుము. కాలము నిత నెంత
మాత్రము వ్యర్థముచేయకుము.

నేడే ప్రారంభింపుము. ఉదయ సాయం
కాలములందు జపధ్యానములను జేయుచుం
డుము. కనీసము రెండేండ్ల పాటయినను సాధన
చేయుము. మహానందమును బొందుదువు భావ
పారవశ్య ముదయించును; అపూర్వదృష్టి
కలుగును. రెండేండ్లలోఁ గొంతఫలితము తప్పక
పొందెదవు. కొందఱొక్కసంవత్సరముననే
సఫలత నొందుదురు. సాధనను విడువకుము.
కొంతకాలమైనంతనే యింక ధ్యానమును విడువ
బుద్ధిపుట్టకుండునంతటి యానందము నొందెదవు.
ఒక క్రొత్తయాసనమును సంపాదించి దానిని
నీ జపధ్యానార్థముమాత్రమే వినియోగించు
చుండుము. నిబ్బరముగఁ గూర్చుండి అఱచేతులు
వెలికిలగ నుండునట్లేడమచేతిపైఁ గుడిచేతి

నుంచుకొనుము. శరీరమధ్యభాగమునకుఁ జేరువగ
హృదయతలమునఁ జేతులను నిలుపుకొనుము.

పవిత్రగ్రంథములను బఠింపుము ధ్యానము
నకుఁ గూరుచుండునెడ వెంటనే సాధన నారం
భింపకుము. మొదటఁ గొలఁదినిముసములపాటు
అన్యభావముల నన్నిఁటినిఁచొలఁగఁద్రోసి మన
స్సును భావరహితముగ నొనర్చుము. అపుడు
ధ్యానమారంభింపుము. మొదటిరెండు సంవత్సర
ముల వఱకును విశేషప్రయాసగ నుండును,
తరువాత సుః భతరమగును.

ఎంతయో పనిచేయవలసియున్ననాఁడు ఒక్క-
మారే నీవు న్యానింపవచ్చును, లేదా, పది
పదునేను నిముసములలో ముగింపవచ్చును. పని
యొత్తిడి వివేషముగ నున్నచో, క్షణము భగ
వంతునిపై మనసు నిలిపి, ప్రణమిల్లి ధ్యాన
మును ముగింపుము. ప్రత్యేకసందర్భములలో
నీ విట్లు చేయవచ్చును; కాని సర్వదాకాదు.

ధ్యానాత్ పూర్వము చేతులను మొగమును
గడుగుకొనుము. సత్యమునే పలుకుచుండుము,
సమస్త స్త్రీలను జగన్మాతృస్వరూపిణులుగ
భావింపుము. — ఈ రెండు నియమములను
జాగ్రత్తగఁ బరిపాలింపుము. ఇటు లొనిర్చితివేని
యితరధర్మముల నన్నిటిని సులభముగ నవలం
బింపవచ్చును.

భగవన్నిష్ఠుడవై యుండుము. భగవంతుఁడు
కలఁడు. దేవునియునికినిగూర్చి సంశయింపకుము.
నాయనా! చెప్పచున్నాను విను; దేవుఁడు కలఁడు.
నిజముగాఁ గలఁడని గ్రహింపుము.

మనస్సు భగవంతునిపై నిలుపుము

మనస్సు సదా భగవదనుసంధానమున నిలుపుము. అంతట దుర్వృత్తులన్నియు అంత రించును. నిత్యపూజార్థ మొకగది నేర్పఱచు కొనుము; ఉదయసాయంకాలములందు దానిని వినియోగింపుము. క్రమము తప్పక సాధ్యమయినంతకాలము ప్రతిదినము జపధ్యాన ప్రార్థనల నొనర్చుము. భగవచ్ఛింతయందు నీ వెంత విశేషకాలము వినియోగింపఁగలుగుదువో నీ జీవిత మంతటిఫలప్రదమై యొప్పును; నిస్సార సంసారవిషయములయెడ బద్ధుడవైన కొలఁదియు నీ మనశ్శాంతి సన్నగిల్లుచుండును. తన యనంతకృపాకటాక్షమున నిన్ను సన్నార్థమున నడుపుఁగాక యని సర్వేశ్వరునిఁ బ్రార్థించుచున్నాను.

ఇది గ్రహింపుము : భగవదారాధన నొనర్చుచు నీ కెన్నఁటికిని మనశ్శాంతి కలుగఁజాలదు.

కావున భగవదారాధనమున, జపధ్యానసంకీర్తనములలో, ప్రతిదినము కొంతకాలము వినియోగింపుము. నిజమయిన శ్రద్ధాభక్తులును జ్ఞానమును దీర్ఘకాలము దీక్షతో సాధనలను సాగించుటవలనఁ గలుగు ఫలములు. మందవైరాగ్యముతో సాధనల నొనర్చి తత్ఫలితముగ భగవంతునిఁ గనఁజాలనిచో, లేదా, బ్రహ్మనందమును బడయఁజాలనిచో, అనేకులు భగవద్విషయమున సంశయాత్ములగుచుందురు. కారణము సువిదితము. వీరు భగవంతునియందు నిజమయిన యనురక్తులుగారు. కావున సాధనమార్గమున వీరు దీక్ష వహించుట దుర్లభము. నియమనిష్ఠలు ఇట్టివారికి దుర్భరములై తోచును.

దివ్య ప్రేమానురాగములు కలుగనిచో మనస్సు శుష్కమై శాంతిరహితమగును. భగవత్ప్రీతి నిమిత్తమై యెంతగాఁ బరితపింతువో తుదకంతటి శాంతి నొందుదువు. “ఉల్లాసముతో నీ ప్రయత్నమున దీక్ష వహించితివా, ఏ యాటంకములు వచ్చినను విజయము నంది

తీరుదువు” అని శ్రీ రామకృష్ణభగవానులు వచించియున్నారు. కావున సాధనలయందు నిమగ్నుడవై వానిని దీక్షతో సాగింపుము. ప్రాణాపాయమునకై నను వెఱవకుము.

త్యాగిగిని రగుల్కొననిదే హృదయమున భగవద్బింబము బురికొల్పుట నిజముగా దుర్లభము. ఈ త్యాగిగిని—వైరాగ్యిగిని—హృదయమున నెంతగా రగుల్కొనునో మానవుఁడంతటి శాంతి నందునని నా నిశ్చయము. గురుదేవుఁడంతటి వివేకవైరాగ్యమూర్తియో మేము కన్నులారఁ గాంచియున్నాము. కాలము గడచినకొలఁదియు మన కాయసతత్త్వము విశేషముగా బోధపడఁగలదు. వివేకవైరాగ్యములను గూర్చి శాస్త్రములలో మనము పఠింతుము, కాని యాయనయం దవి మూర్తీభవించుటను గాంచియున్నాము.

సీ సాధనలను గుప్తముగా నుంచవలయును గాని ప్రతివానికిని వెల్లడింపరాదు.

లేచువాడనుగాను” అని ప్రతిజ్ఞఁబూని కడసారి
ధ్యానస్థితుడయ్యెను.* జ్ఞానోదయమయ్యెను.

• శ్లో. “ఇహాసనే శుష్యతు మే శరీరం,
త్వగస్థిమాంసం విరియం చ యాతు,
అప్రాప్యబోధిం బహుజన్మదుర్లభం,
నైవాననాత్ కాయ మతశ్చలిష్యతే ”

(“ఈ నా శరీర మిచటనే యెండిపోవుఁగాక, ఇందలి
యెముకలు, మాంసమును శిథిలమైపోవుఁగాక, ఏ యనంత
జ్యోతిర్దర్శన మతితష్టసాధ్యమో, యా యనంతజ్యోతిర్దర్శ
నము లభింపనిదే యుగనహస్రము లయినను ఈ శరీర
మీ యాసనమునుండి చలింపరాదు.”)

భగవచ్చింతానిమగ్నుడవు కమ్ము

శిష్యుడు: స్వామి! గురుదేవులగు శ్రీరామ కృష్ణులింకను ఉన్నారనియా మీ యభిప్రాయము?

స్వామి: మతి పోయినదా నీకు? ఆయన ప్రత్యక్షమూర్తియై యుండనిచో, మేమండఱము నిల్లు, వాకిలి విడిచిపెట్టి యీ సన్నా్యసజీవనము చేయుచుండనేల? ఆయనున్నారు. హృదయ పూర్వకముగ ఆయనను ప్రార్థింపుము. ఆయనను గాంచను, దెలిసికొనను వేడికొనుము. సీ సకల సంశయములను నివారించి నిజస్వరూపమును నీకుఁ జూపుదురు.

శిష్యుడు: స్వామి! తమ కాయన ప్రత్యక్షమా?

స్వామి: ఔను. ఆయన కృపవలన ప్రత్యక్షమే. ఆయన కృపఁజూచినచో నెవ్వరైనను ఆయనను దర్శింపవచ్చును. కాని యెందఱోయ

నను బ్రేమింతుడు? ఎంద తాయనను జూడఁబరిత
పింతుడు?

భగవత్సత్త్వార్థము నొందుటనిన,
మాటలుగాదు. శారీరమానసికాధ్యాత్మికశక్తు
లన్యోన్యసామరస్యమున వికాసము నొందనిచో
ధర్మమనునది—పారమార్థిక జీవనమనునది—
యసంభవము. శ్రద్ధ, అఖండశ్రద్ధ! శ్రద్ధా
వంతుఁడు భగవంతునిఁ జూచినవాఁడే.

శ్రద్ధయున్నచో గవ్వయైనను అమూల్యమై
యొప్పును. శ్రద్ధ లేనిచో బంగారమయినను
నిరర్థకమైపోవును. భగవంతునియందు నమ్మిక
లేనివాఁడన్నిటిని సంశయించుచునే యుండును.
నమ్మికగలవాఁడో, సమస్తసంశయములను త్రోసి
రాజునును.

సంసారమునెడ వైరాగ్యము కలుగనిచే
శ్రద్ధాభక్తులు వికాసము నొందఁజాలవు.
వైరాగ్యము నొందవలయును. భగవన్నిష్ఠులమై
యహంకారమును విడనాడుటయే వైరాగ్యము.

శిష్యుఁడు: స్వామీ, నేను ధ్యానమునకుఁ గూర్చుండునపుడు నామనస్సు పరిభ్రమించుచు ననంతవిషయములఁ గూర్చి చింతించుచుండును. ఈ చాంచల్యమును నిరోధించు టెట్లు?

స్వామి: ప్రారంభమున సర్వదా ఇట్లు జరుగుచునే యుండును. గంగానదికిఁ బోటుపాటులున్నట్లే ప్రారంభదశలో సాధకుని పారమార్థిక మనోభావములకును బోటుపాటు లుండును. కాని సాధన సాగించుచురాఁగా, కాలక్రమమున నిట్టి యొడువొడుకుల నొందకుండ మనస్సు భగవంతునివైపు సంతతధారగాఁ బ్రవహింపసాగును. కాని నీ మనస్సుయొక్క విపరీతబహిఃప్రవృత్తి సరికట్టుటకై నీవు శ్రద్ధతోఁ బ్రయత్నింపవలయును. దానిని జయప్రదముగ నెఱవేర్చు విధానమిది. కూర్చున్నంతనే యెన్నఁడును ధ్యాన మారంభింపఁ బోకుము. బహిఃప్రవృత్తులనుండి వివేకమువలన మనస్సు మరల్చి, యిష్టదేవతాపావనచరణోపాంతమున, అంతరంగమునబంధించి యుంతట జపధ్యానముల నొనర్చుము. కొంత

కాలమువఱి పద్ధతి నవలంబించినచో సహజముగ మనస్సు పరిభ్రమించుట మానును.

జపమార్గ మత్యంతసులభగమ్యము. నిరంతర జప సాధనవలన మనస్సు సులభముగ ప్రశాంతమును నిశ్చలమును నొనర్పఁబడఁ దుదకు భగవచ్చింతయందు లయించును. కావున సక్రమముగను దఱచుగను జపము చేయుమనియఁ దోడ్తోడనే యిష్టదైవధ్యానము చేయుచుండుమనియు నీకు నేను హితముచెప్పుచున్నాను. ఈ సమ్మేళనము విశేషశీఘ్రముగ విజయము నొనఁగూర్చును.

సదా అచంచలదీక్షతో నీ సాధనల నవలంబించు చుండుము. సాధనచేయకుండ నొక్కదినమయినను గడపకుము. ఇష్టమున్నను, లేకున్నను, నియమిత కాలమున ప్రతిదినము నందులకై కూర్చుండుము. ఏమరుచు టెఱుంగని యిట్టి క్రమమున మూఁడేండ్ల పాటు నీ సాధనలను నీవు సాగింపఁగలిగితివా, భగవద్భక్తి నీయందు వికసించుననియు వివేచముగ భగవత్సన్నిధ్య

మొందుచున్నట్లు నీకు అనుభూత మగుననియు
నొక్క వక్కాణింపఁగలను. వానినే లక్షింపుమని
—ప్రార్థింపుమని—నీ యంతరంగ మంతట
ప్రేరేచును. మఱి యే యితరవిషయమువంకకును
నీ మనస్సును మరల్పఁ జాలకుండువు. ఈస్థితి
యందే సాధకుఁడు తనహృదయమున ఆధ్యాత్మిక
జీవనానందమును గాంచును.

భగవద్భక్తి లేనిచే, ఏకాంతవాస మొనర్చు
చున్నను గూడ, ఆధ్యాత్మికసాధనల నవలం
బించుట దుష్కరము. ఒంటరిగా నున్నప్పుడు
సదా భ్రమప్రమాదములు గలుగుట కాస్పద
మేర్పడుచుండును. కావున నేకరీతియు, ఏకమనో
భావమును గల వా రిరువురు కలిసి మనుచుండ
వలయును, అట్టిచో నెన్నఁదైనను నుభయులలో
నెవ్వరికైనను పతనభయము సంభవించునెడల,
పరస్పర సాహాయ్యమును హితోపదేశమును
బొందవచ్చును. కాని యిందులకు భిన్నముగ
నిరువురకంటె నెక్కువమంది యున్నయెడల,
గందరగోళము బయలుదేరవచ్చును. వాడు

లోకాభిరామాయణమునకు దిగవచ్చును. అట్టి వ్యర్థప్రసంగము లుత్తమప్రవృత్తులను ఉన్న తాశయములను బోగొట్టుటయేకాక, భగవంతుని విస్మరింపజేయును.

తీవ్రసాధన నవలంబించునపుడు నీ యాహారము నత్యల్పపరిమాణమునకుఁ దగ్గింపవలయును. కడుపార భుజించినపిమ్మట జపధ్యానములు సాధ్యము కావు. ఏలన నీ శక్తిసామర్థ్యములలో విశేషభాగ మాహారజీర్ణక్రియయందే వ్యయమగుటయు మనస్సు కలత నందుటయు సంభవించును. ఇందువలననే యుక్తాహారవిహారాదులంతగా భగవద్గీతయందు నొక్కిచెప్పబడియున్నవి.

భగవానుఁ డిట్లు పలుకుచున్నాఁడు: “మిత్రమిత్రీ భుజించువానికిఁగాని, యమితముగా నుపవసించువానికిఁగాని, యోగము లభింపదు. మిత్రమిత్రీ నిద్రించువానికిఁగాని, యూరక జాగరణము

చేయుచుండువానికిఁగాని యోగము సాధ్యము
కాదు ”*

పావనమైన యీ మఠమున సాధన కెన్ని
మహాత్మరమైన సదుపాయములు గల్పింపఁబడి
యున్నవో! అన్నవస్త్రాదులనుగూర్చి మీరెంత
మాత్రము తాపత్రయ పడనక్కఱ లేదుగదా!
సర్వము సంసిద్ధమై యున్నది. ఇచట నివసిం
చుచు, జపధ్యానవరాయణమగు జీవనమును
మనఃపూర్వకముగా నవలంబింపుము. నాయనా!
మూరక త్రిమూరివై జీవించుటవలన నేమియు
లాభము కలుగఁజోదు.

అందందుఁ బరిభ్రమించుటచే ఋషివో,
మహాత్ముఁడవో యగుదువని తలంచుచుంటివా,
పొరపడుచున్నావని చెప్పవలసియున్నది. ఆవిధ

* శ్లో. “నా త్యక్నతస్తు యోగోఽస్తి న

చైకాంత మవశ్నతః,

న చాతి వ్యవ్నశీంస్య తాగ్రతో

నైవచార్జున.” — గీత, 6-16.

ముగ నీ వెన్నెటికిని ఋషివి కాజాలవు. సంతత
సాధన లేనిదే పారమార్థికానుభూతి కలుగఁ
జాలదు; కేవల కవటోపాయముచే దానిని బొందఁ
జాలవు. నిజముగా నీకు భగవత్పరితాపము గలిగి
నచో, ధ్యానపరాయణుడవై భగవచ్ఛింతా
నిమగ్నుడవు కావలయును. (39-వ ప్రకరణ
మును జూడుడు.)

సదా నామ స్మరణ చేయుచుండుము

స్వామి : ఇంద్రియములకు మనస్సు పరిపాలనకర్త. కావున మొట్టమొదట మనస్సును నిగ్రహింపవలయును. పిమ్మట మనోబుద్ధులు ఆత్మయందు లయమొనర్పబడవలయును. సాధుసాంగిత్యమున నున్నప్పుడు కామక్రోధాదులు నిర్మూలనమైనట్లు తోచవచ్చును; కాని యవి నూష్ణరూపమున నిలిచియుండును. సమాధిస్థితిని బొందిన పిమ్మట మాత్రమే యవి నిర్మూలనమగును. అంతఃకరణాతీతుడవగు సంతవఱకు సదా మెలఁకువగలిగి వర్తించుచుండుము.

దేవుఁడు కలఁడు. బ్రహ్మవిద్య—పరమార్థము—మిథ్యాభూతము కాదు; యథార్థము. కేవలము జనులను, నీతివర్తనులను జేయుటకుఁ గాని, సమాజమునఁ గట్టుపాటు నెలకొల్పుటకుఁ గాని యీ తత్త్వములు బోధింపఁ బడినవి కావు. నిక్కముగా దేవుఁడు కలఁడు; దేవుఁడు పరమ

సత్య స్వరూపుడు. వానిని మనము సాక్షాత్కరించుకొనవచ్చును. మనస్సంయమ సంపన్నుడవై, ప్రళాంతుడవై, నుఖదుఃఖ సముదృష్టవై, యుండుము. వేగుజామునను, మధ్యాహ్నమునను, సాయంసమయమునను, అర్ధరాత్రమునను— ఇట్లు దినమునకు నాలుగుసార్లు క్రమము తప్పక ధ్యానించుచుండుము, ఇవియే ధ్యానమునకు ఉత్తమ సమయములు. నీ యాదర్శమున సుస్థిరుడవై సర్వావస్థలయందును నిష్ఠతో నీ సాధనలను సాగించుచుండుము. ప్రతిదినము గీత యందొక యధ్యాయము పారాయణ మొనర్చుచుండుము. వ్యర్థ చింతలతోడను తాపత్రయముతోడను మనస్సాందోళన చెందుచున్నప్పుడు గీతాపఠనము వలన దానిని నిర్మల మొనర్పవగును. ఇది నా కనుభవ సిద్ధము.

ఆత్మవిచారమునఁ బ్రతిదినము కొంతకాలము వినియోగించుచుండుము. నిన్ను నీవిట్లు ప్రశ్నించుకొనుము: “ఈ లోకమునకు నే నేల వచ్చియున్నాను? నా కాలము నెట్లు గడుపుచున్నాను?

భగవంతుఁడు నిజముగా నాకుఁ గావలయునా?
 వానిని గనుఁగొనుటకై నిజముగా నేను ప్రయ
 త్నించు చున్నానా?'' మనస్సు మానవుని వంచింపఁ
 బూనుచుండును. మనస్సునకు మానవుఁడధీనుఁడు
 గారాదు. దానిని నిగ్రహించి దాని కధీశుఁడై
 యుండవలయును. సత్యనిష్ఠుని వీడకుము.
 నిర్మల 'హృదయుఁడవై యుండుము. నిర్మ
 లుఁడవైన కొలఁదియు నీ మానస్సు.
 భగవంతునియందు లయము గాంచు
 చుండును. అతి సూక్ష్మముగా నీ మనస్సు నిన్ను
 వంచించి యెట్లు లోబజచుకొనుచుండునో నీకు
 గోచరమగును. దాని పన్నాగముల నిర్మూలింపఁ
 గలుగుదువు. నీ శత్రువు లేవరు! నీ యింద్రియ
 ములే. కాని నీవు వానిని నిగ్రహించితివా, యవి
 నీకు నెచ్చెలు లగును. మనస్సే నీ శత్రువు,
 మనస్సే నీ మిత్రుడు.* ఆత్మవిచారము చేయు
 వాఁడు మనస్సుయొక్క పన్నుగడలను గనిపట్టి

* శ్లో. "ఉద్ధరేదాత్మ నాత్మానం నాత్మాన మవసాదయేత్,
 ఆత్మైవ హ్యత్మనో బంధురాత్మైవ రిపురాత్మనః."'

వానిని నిర్మూలింపఁగలుగును. అంతట బ్రహ్మ
పథమున త్వరితముగఁ బురోగమింపఁగలుగును.

శ్లో. “బిందురాత్మాత్మవ స్తస్య యేనాత్మై వాత్మనా
జికః,

అనాత్మవస్తు శత్రుత్వే వర్తే తాత్మైవ శత్రువత్.”

—గీత, 6-5, 6.

మానవుఁడు తన మనస్సుచేఁ దన్నుద్ధరించుకో
వలయును. తన్ను అధోగతి నొందించుకొనరాదు. తనకు
మనస్సే బిందువు, మనస్సే శత్రువు.

ఎవఁడు తన మనస్సుచే బేహేంద్రియాదినమూహమును
జయించు చున్నాఁడో వానికిఁ దన మనస్సు ఉపకారి
యగును. ఇంద్రియజయము లేనివానికి, మనస్సు
శత్రువుగా నుండును.

ఉ. “లోకము లన్నియున్ గడియలోన జయించినవాఁడ
వింద్రియా

పీకముఁ జిత్తమున్ గెలువనేరవు నిన్ను నిబద్ధుఁ
జేయు పి

భీకరశత్రు లార్వరఁ బ్రతిష్ఠులఁ జేసినఁ
బ్రాణికోటిలో

పికు విరోధి లేఁదొకఁడు నేర్పునఁ జూడుము
దానవేశ్వరా!”

—శ్రీమదాంధ్రభాగవతము, ప్రహ్లాదపరిత్ర, 7-267.

జపధ్యానసాధనయందు నిమగ్నుడవగుము. మనస్సు స్థూలమై యుండుటచే స్థూలవిషయములఁ బట్టుకొని ప్రాచులాడుచుండును. కాని జపధ్యానము లాచరించుచున్న కొలఁదియు మనస్సు సూక్ష్మమై సూక్ష్మత త్వములను గ్రహింప నేర్చును.

సాధన, సాధన, సాధన, “కలఁడు కలఁడనెడి వాఁడు కలఁచో లేఁచో” నీయంతట నీవే కనుఁగొనుము. కొంచెము శారీరతప స్సాఁగొక్కప్పుడు మేలుచేయుచుండును.

అమావాస్యనాఁడును ఏకాదశి యందును ఒక్కపూటనే భుజించుచుండుము. ఉబుసుపోని కబుర్లతో వ్యర్థకాలక్షేపము చేయకుము. సదా భగవంతుని మదినుంచుకొనుము. నీవు భుజించునపుడు, కూర్చుండునపుడు, పండుకొనునప్పుడు, వేయేల, ఏ పని చేయుచున్నను వానిని స్మరించుచుండుము. ఈ విధముగా సాధన చేసితివేని, ధ్యానమునకుఁ గూర్చుండు నపుడు భగవత్స్మరణ సులభము కాఁగా, మనస్సు సహజ.

ముగా భగవంతునియందు లయమొందును. మనస్సు ధ్యాన నిమగ్నమైనంత నే యానంద నిర్లురి నీ యంత రంగమునుండి వెలువడును.

వ్యర్థప్రసంగములందుఁగాని, లేనిపోని తాపత్రయమునగాఁగాని కాలమును వ్యయింపకుము. ఉబుసుపోని సుద్దులు శక్తిసామర్థ్యములను దుర్వినియోగ మొనర్చును. “నిరర్థక ప్రసంగములను విడనాడుము” * అని యుపనిషత్తులలో మనము పఠింతుము.

ఆత్మధ్యానముననే నీ కాలమును వినియోగింపుము. “మనస్సును నా కర్పింపుము, నా భక్తుడవు కమ్ము, నన్నుఁ బూజింపుము, నాకు నమస్కరింపుము” ** అని భగవద్గీత యందుఁ జెప్పఁబడియున్నది. “నీ మనశ్శక్తి నెన్నఁడును దుర్వినియోగము చేయకుము” అని శ్రీ గురు

* “ఆత్మాన మన్యో వాచో విముంచథ.”—ముండకోపనిషత్తు.

** “మన్మవా భవ మద్భక్తోమద్యాజీ మాం నమస్కరు.”

—గీత, 9-34.

దేవులు వచించువారు. అనగా భగవానుని సీవు
 నుదా స్మరించుచుండ వలయునన్నమాట. లౌకి
 కుడు తన ధనము నూరక వ్యయింపకుండునట్లు
 బహుజాగ్రూకుడై యుండును. కాని తన మనస్సు
 నెట్లు దుర్వినియోగ మొనర్చుచున్నాఁడో
 గ్రహింపడు. నిరంతరభగవత్స్మరణకంటె నులభ
 తరమును మహత్తరమును నగు సాక్షాత్కార
 సాధన వేటొందు లేదు. అట్టి సాధన కుండలిసి
 శక్తిని మేలుకొలుపును. ఒకదానివెంబడి నొకటిగా
 మాయావరణములు తొలగును. నూతనదృష్టి
 కలుగును. నీయం దెట్టి యద్భుతనిధి నిహితమై
 యున్నదో నీ కపుడు గోచరించును. నీ దివ్యత్వము
 వికసితమై యొప్పును.

శ్రీ రామకృష్ణ దేవుని బ్రార్థింపుము. ఆయన
 ఇంకను ఉన్నాడునుమీ! మనఃపూర్వకముగా
 బ్రార్థించితివా, ఆయన దారిఁ జూపుదుడు.
 “నేను నీవాఁడను; నీవు నావాఁడవు.” ఆయన
 యొకటి లో లీనమగుము.

సర్వసాధారణముగా మనస్సు నదివలె నిమ్న
 గామిని యగుచుండును, అధోగతి నొందు

చుండును—కామినీకాంచనముల దెసకు, పేరు ప్రతిష్ఠలవైపునకు, బరుగిడుచుండును. మనోగమనమును మరలింపుము, దాని సూర్ధ్వముఖముగ—భగవదున్ముఖముగ, బ్రవహింపఁజేయుము. శ్రీ రామకృష్ణ దేవుని మనస్సు సదా అతీంద్రియభూమికయందు నిలిచి వెలయుచుండెడిది. విశేష ప్రయత్నమున మాత్రమే యాయన తన మనస్సును సామాన్యబహిఃప్రజ్ఞకును లోకిక విషయముల వంకకును మరల్చువారు.

జపము, జపము, జపము! పనిచేయుచున్నప్పుడును జపము నాచరించుచుండుము. సమస్త కార్యములనడుమను భగవన్నామచక్రమును దిరుగనిమ్ము. దీనిని సాధింపుము. సమస్తతాపత్రయమును జల్లారిపోవును. భగవన్నామము నాశ్రయించుటచే నెందఱు పాపులు పునీతులై, విముక్తులై, దివ్యులై వెలసియున్నారో నీ వెఱుఁగవా? భగవానునియందును వాని నామమునందును దృఢవిశ్వాసము, బూనుము భగ.

వంతుడును వానినామమును నొక్కటియే యని గ్రహింపుము. భగవంతుడు భక్తహృదయమున నెలకొని యుండును.

మనఃపూర్వకముగా భగవంతుని వేడుకొనుము; “నన్ను కృప జూడుము, నాకు శ్రద్ధా భక్తుల ననుగ్రహింపుము” అని ప్రార్థింపుము. మనఃపూర్వకముగా, బ్రార్థింపుము. నీ మనోవాక్కులను ఏకము చేయుము.

సర్వము భగవన్నయముగా, జూడుము. సర్వ భూతములయందును భగవంతుని గనుము. ఎల్లెడలను భగవంతుని గన నేర్చినంత నే, “తృణాదపి సుసీచేన” యనునట్లు గడ్డిపోచ కంటెను చిసీతుడవై యుండువు. భగవంతుని గూర్చియే వినుము, వానినిగూర్చియే ఘోషింపజూడుము. భగవన్నామము చచ్చిరింపబడని తావును శ్మశానమువలె విడనాడుము.

భగవన్నామము నుచ్చరించుచు భక్తవాసుని బ్రార్థింపుము. అతఁ డెల్లరకును ఆవుడు.

అత్యంతాత్మండు. అతఁ డెందులకు నీకు దర్శనమియ్యకుండును? నీ హృదయమును విప్పి వానిని వేడికొనుము. భగవానుఁడు నిన్ను సక్రమమార్గమున నడపును. భగవన్నామముకంటెను వానిని గూర్చిన ధ్యానముకంటెను మనలను పునీతులను జేయు నుపాయము వేతొండు లేదు. భగవంతుఁడు మనవాఁడు. నులభముగా మనకు సాక్షాత్కరించును.

ఒకటి భక్తిమార్గము, రెండవది జ్ఞానమార్గము—రెండును సాక్షాత్కారసాధనములే. భక్తుఁడు భగవద్రూపముఁ జూడ నభిలషించును. అతఁడు వానినిఁ బ్రార్థించును, స్తుతించును, నామకీర్తన మొనర్చును, వాని దివ్య స్వరూపమును దర్శించును. ఒక్కొక్కప్పుడు నవ్వును. *

○ పీ. “నై కుంత చింతావివర్జితచేష్టురై,

యొక్కఁడు నేడుచు నొక్కచోట,

○ ○ ○

విష్ణుఁ డింతియకాని వేతొకండు లేదని,

యొత్తిలి నగుచుండు నొక్కచోట.....

—భగవతము, ప్రజ్ఞాదపరిత్ర, 7-124.

ఫదా నామస్మరణ చేయుచుండుము

జ్ఞానమార్గావలంబు లాత్మజ్యోతి నన్వేషిం
తురు. వారాత్మసాక్షాత్కారము నొందుదురు.
ఎటులయినను తుదకు భక్తుఁడును జ్ఞానియు నేక
మగుదురు. ఏకగమ్యమును బ్రాపింతురు. జ్ఞాన
మార్గావలంబనమునను భక్తిమార్గావలంబనము
నను గూడ నజ్ఞాననాశనము అగును. జ్ఞానజ్యోతి
— పరంజ్యోతి — యొక్కటియే వెల్గొందు
చున్నది. జ్ఞాన తేజమున కవ్వల నున్న దేమి?
ద్వంద్వాతీతునకే యెఱుక. అది యెట్టిదో
యెవ్వరును ఇదమిత్యముగాఁ దెలుపజాలరు.

మంత్రోపదేశము నొందుట ఆవశ్యకమా?

శిష్యుడు: స్వామి, మంత్రోపదేశము నొందుట నిజముగా ఆవశ్యకమా?

స్వామి: ఔను! మంత్రోపదేశము—మంత్ర దీక్ష—బహుముఖ్యము. మంత్రసాహాయ్యమున మనస్సును ఇష్టదైవముపై న ఏకాగ్రముచేయుఁ బూనుట సులభతరము. మంత్రము లేనిదే మనస్సు ఒక భగవద్భావమునుండి మఱియొక భావమునకుఁ బరుగులిడుచు, దేనియందును ఏకాగ్రము కానేరకుండును. పరిపూర్ణమగు చిత్తైకాగ్రత పట్టువడనిదే అధ్యాత్మికజీవితమున నేమియు సాధింపఁ జాలము. కాఁబట్టి గురు సాహాయ్యము అత్యవశ్యకము. తన మనస్తత్వము ననుసరించి యిష్టదైవము నెన్నుకొనుటకై శిష్యునకు గురువు దోడ్పడి యా యిష్టదైవముపైఁ జిత్తైకాగ్రత నొందుటకు

మంత్రోపదేశము నొందుట అవశ్యకమా?

అత్యంతానుకూలమగు మంత్రము నుప
దేశించును.

గురువాక్యములందు అచంచల విశ్వాస
ముతో శిష్యుడు ప్రతిదినము నియమానుసార
ముగ మంత్రజపము చేయుచు, మంత్రార్థమును
ధ్యానించుచుండవలయును. ఈ విధముగా నాతడు
చిత్తశాంతి నందును.

బ్రహ్మమార్గము దుర్గమము. నరుఁ డెంతటి
ధీమంతుఁడైనను, చతురుఁడైనను బ్రహ్మజ్ఞాని
యగు గురుని చేయూత లభింపనిదే మార్గచ్యు
తుఁడు గాక తప్పదు.

జపధ్యానాదులకై యొక నిర్ణీతక్రమము నేర్పఱచుకొనుము

ఆధ్యాత్మిక జీవనారంభదశయందు జపధ్యానాదులకై ఒక నిర్ణీతక్రమము నేర్పఱచుకొనుటెంతయో శ్రేయస్కరము. జపధ్యానపారాయణములకై ప్రతిదినము కొంతకాలము వినియోగింపఁబడుచుండవలయును. మనస్సు పురస్కరించినను, పురస్కరింపక పోయినను గూడ నీ నిర్ణీతక్రమమును యథావిధిగా అవలంబించుచుండుము. ఇటు అవలంబించుటచే క్రమముగా అది సుస్థిరాభ్యాసము కాఁగలదు. బహుశః ధ్యానము ఇపుడు నీకు రుచింపక పోవచ్చును, అనందదాయకముగ నుండక పోవచ్చును, కాని నీకు అది అభ్యస్తమై యున్నపుడు, ధ్యానింపనిచో నేమియుఁ దోచకుండ, అదేదో బాధగా నుండునట్టి స్థితికి రాఁగలవు. ఈస్థితికి వచ్చినంతనే ఆధ్యాత్మికమార్గమున పురోగమించితివని నీకుఁ జెలియఁగలదు.

అఁకలిగా నున్నను, రాత్రి నిద్రపట్టకున్నను, ఎవనికై నను వ్యాకులముగను బాధగను నుండును గదా? భగవంతునిఁ గాంచనైతిని గదా యని నీ విట్టి వ్యాకులత—పరితాపము—నొందఁ గలిగితివా, భగవత్ప్రీతి నీ కత్యంత సన్నిహిత మని గ్రహింపుము.

అమృతస్వరూపునిఁ బ్రాపించి యమృతత్వము నొందుము. అంత నీ విఁక నెచట నున్నను, ఏమి చేయుచున్నను సరియే, బాధ లేదు. పరుస వేది తాఁకున నినుమును బంగారముగా మార్చి వేసితివా, దానిని నీ విఁక భూమిలోఁ బాతిపెట్టి నను, చక్కని పెట్టెలోఁ బెట్టినను సరియే, చెక్కు-చెదరకుండును. అది యిఁక సదా బంగారముగ నే యుండును.

“అద్వైతజ్ఞానమును నీ కొంగున ముడిపెట్టు కొని నీ యిచ్చవచ్చిన రీతిని చరింపుము” అని శ్రీరామకృష్ణులు వచించువాడు. అనఁగా, మొదట భక్తిజ్ఞానములను బడసి బ్రహ్మసాక్షాత్కారము నంది యటుపిమ్మట నీ పెట్లు జీవించి

నను, ఏమి చేసినను సరియేయని గురుదేవుని యభిప్రాయము. ఈ స్థితినిఁ బ్రాపించినవాఁ డెన్నఁటికిని తప్పుటడుగు వేయఁజాలఁడు.

పారమార్థిక జీవితమునకు అడ్డంకు లనేక ములు. కావున నీ యడ్డంకులను దొలఁగింపుమని మనఃపూర్వకముగా భగవంతునిఁ బ్రార్థించుట ఆవశ్యకము. వాని కటాక్షమునకై పరితపింపుము.

నీ మనసున నీవఱకే యెన్నో యైహిక సంస్కారములు—జన్మాంతర సంస్కారములు—ప్రొగుపడియుండ, ఈ జన్మమునను ఎన్నో సంస్కారము లేర్పడియున్నవి. వానిని నీ వెదు రొకనుచున్న కొలఁదియు నవి మఱింత బలీయ మైనట్లు తోచుచుండును; కాబట్టి పరమాదర్శ మును మఱవక సదా ప్రయత్నమును—సాధ నను—సాగించుచుండునట్టివాఁడే వానిని నిర్జింపఁ గలుగును.

మనలోఁ బ్రతివానియందును రెండువాహి నులు ప్రవహించుచున్నవి. ఒకటి మనలను భగవ దున్ముఖులను జేయుచుండ, రెండవది సంసారో

స్మృతులను జేయుచుండును. ఒక వాహిని నిన్ను
త్యాగవైరాగ్యపథమున భగవత్సన్నిధికిఁ గొని
పోవుచుండ, రెండవది ప్రాపంచిక భోగముల
దెసకు లాగఁ బ్రయత్నించుచుండును ఈ రెంటిలో
మన కేది వాంఛనీయమో యెన్నుకొనవలసి
యున్నది. మనము దేవతల మగుటయో పశు
ప్రాయుల మగుటయో, ఈ యెన్నిక మీఁదనే
ఆధారపడియున్నది.

మోహజనకమగు సాంసారికవిషయములు
నిగనిగ లాడుచు, కలకలలాడుచు, దమ
మాయాకాంతులతో నరుని కట్టెమట గోచరించు
చుండ, నింతకంటె యోగ్యతరమైనదియు మహా
త్తరమైనదియు నేమైనను గలదాయను చింతయో
చింతింపవలసిన యక్కడయే వానికిఁ గలుగ
కుండును. ఉత్తమపురుషార్థమును గూర్చి యాతఁడు
వినవచ్చును; ఐన నేమి, భగవద్దర్శనముగాని,
విషయోపభోగానందమును మించిన యానంద
మునుగాని పొందఁగలమును 'హామీ' యేమున్న
దని తనలోఁ దాను రాద్ధాంతము చేసి వేసికొనును.

నేటి సుఖములను రేపటియాశలకు బలిపెట్టు
 టాతనికి హేతురహితముగను యుక్తిహీనముగను
 గానిపించును. ఇట్లు తలపోయుచు నాతఁడు
 మతీంతగా సంసారదావానలములోనికి దూకి,
 తాపత్రయసంతప్తుడై, జవనత్తువ లుడుగఁ,
 బడుచుతనపుబింకము చల్లార, నిరాశాహతుడై
 తన తెలివితక్కువతనమునుగూర్చి వగచును.
 అంత నాతఁడు చిత్తశాంతికి పరితపించును;
 కాని యీపరితాపము తఱచుగా నంతయుఁ దుద
 ముట్టిన తరువాత, ఇఁకఁ దానేమియుఁ జేయుఁ
 జాలని స్థితికి లోనగుచుండును. తన మనసు
 విషయచింతలకు బానిసయై యుండుటచే నీక
 నాతఁడు మనఃపూర్వకముగాఁ దన రీతిసీతులను,
 భోరణిని మార్చుకొనఁగోరినను, ఈ జన్మమున
 నట్లు చేయఁజాలకుండును.

తపస్సనగా నెట్టిది :

శిష్యుడు: స్వామి! తపస్సనగా నెట్టిది?

స్వామి: తప స్సనేకవిధములుగా నున్నది. పండ్రెండేండ్ల పర్యంతము కూర్చుండ ననియు, జరుండననియు వ్రతము, దాల్చినవాని నొకప్పుడు చూచితిని, నే నాతని గలిసికొని నప్పటి కౌతఁ డించుమించు తన వ్రతకాలమును బూర్తి చేసి యుండెను. నాఁగుఁడె నెలలుమాత్రమే మిగిలి యుండెను. వరుసగా నన్నియేండ్ల పాటు నిలుచుండి యుండుటచే వాని కాళ్లు బోదకాళ్లవలె వాచి యుండెను. నిదురించునపుడు త్రాఁటితో, దన్ను, బైకి, వేలాడఁగట్టుకొనియుండువాఁడు. శీతకాల మున రాత్రియంతయు, గుత్తుకబంటిసీటిలో నిలిచి జవము చేయుచుండునట్టి తపమును గొందఱు పూనియుందురు. వేసవికాలమున ప్రచండా తపమున, అగ్నిచతుష్టయ మధ్యమునఁ గూర్చుండియుండు తపము మఱియొకటి.

శిష్యుడు: స్వామి! తపస్సనగా నిదియేనా?

స్వామి: రామ రామ! అది కాదు. ఉత్తర జన్మమునఁ దాము భాగ్యవంతులై విశేషభోగముల ననుభవింప వలయునను కోర్కెతో, ఆశతో, లోకులు తఱచుగా నిట్టి యుగ్రత పశ్చర్యల నవలంబించుచుండురు.

శిష్యుడు: వారి కోర్కెలు సిద్ధించునా?

స్వామి: భగవంతుని కెఱుక!

శిష్యుడు: అగుచో నిజమైన తపస్సనగా నెట్టిది?

స్వామి: ఇంతకుముందుఁ జెప్పినవి నిజమైన తపోనిష్ఠలుగావు. ఎవరై నను వాని నవలంబింప వచ్చును. శరీరమును సులభముగా నిగ్రహింప వచ్చునుకాని మనోనిగ్రహముసంగతి వేఱు. కామకాంచనములను త్యజించుటయుఁ బేరు ప్రతిష్ఠలందలి వ్యామోహమును విడనాడుటయు బహుకష్టసాధ్యము.

నిజమైన తపస్సు ఈ మూఁడు నియమముల మీఁదను ఆధారపడియున్నది: సత్యశ్రయము, లేదా, సత్యనిష్ఠ మొదటిది. ఏపని చేయుచున్నను నీవు సత్యమనెడి మూలస్తంభమును బట్టుకొని యుండవలయును. రెండవది బ్రహ్మచర్యనిష్ఠ, లేదా, కామజయము. మూడవది విషయ వాంఛాపరిత్యాగము. అనఁగా, ఉబలాటముల నన్నిటిని త్యజింపుము. ఈ మూఁడు నియమములను పరిపాలింపుము. ఇదియే నిజమైన తపస్సు. (14-వ ప్రకరణము చూడుడు) వీనిలో కామ జయము ముఖ్యము. పండ్లెండేండ్లు బ్రహ్మచర్య నిష్ఠుడై యుండువాఁడు సులభముగా భగవత్ప్రీతి నొందునని మన వేదశాస్త్రములు దెలుపుచున్నవి. ఇది బహుశష్టసాధ్యమైన పని. బ్రహ్మచర్య మవలంబించిననే కాని ధ్యాన మనునది సాధ్యముకాదని స్వానుభవపూర్వకముగ జెప్పఁగలను. విషయసుఖపేక్ష బహుసూక్ష్మము. దానిని నిగ్రహించు టతికష్టము. కావుననే సాధకుఁడు స్త్రీలతో వ్యవహరించు పట్ల సదా జాగరూకుడై మెలఁగవలయును.

బ్రహ్మచర్యమూలమున మహత్తరమైన యొకా
నొక శక్తి మేదన్సున సంగ్రహింపబడును. సాధ
కుఁడు బ్రహ్మచర్యప్రతిష్ఠితఁడైనచో, ఎల్లెడ
లను భగవత్స్వరూపమును గాంచగల్గును.

కాని జపద్యాననిష్ఠను బూసనిచే బ్రహ్మ
చర్యావలంబన మసాధ్యమని గదా మది నుంచు
కొనుము.

మౌనవ్రతము అవలంబింపవలయునా?

శిష్యుడు: స్వామీ, ధ్యానాయ త్తజీవనము గడపువాడు పూజాపఠసభ్యానములందు దినమున కెన్నిగంటలు గడపవలయును?

స్వామి: వీలైనంతకాలము వినియోగింపుము. కేవల ధ్యానాయ త్తజీవనమొనర్చువాడు జప ధ్యానములందు దినమున కథమపక్షము పదునాఱుగంటలైనను గడపవలయును. సాధనచేసిన కొలదియు ఈ కాలపరిమితిని హెచ్చింపనగును. మనస్సు అంతర్మఖమై ఆత్మనిమగ్నమైనకొలదియు ధ్యానానందము వృద్ధికొందును; సాధనలందు దుచి కలిగినచో వానిని సాగింపవలయుననెడి యిచ్ఛయు బెంపొందును. అపుడు నీ వెంతసేపు ధ్యానింపవలయునని యడుగవలసిన పనియే యుండదు; నీమనస్సే నీకు దెలుపును.

ఈ స్థితి ప్రాపించుటకుముందు దినమునకు మూడింట రెండుపాళ్లు జపధ్యానములందు విని

యోగింపఁబూనవలయును. మిగిలిన కాలమును గ్రంథపారాయణమునను ఆత్మవిచారమునను గడపుము. గాఢముగ ఆత్మవిచారము చేసిన కొలఁదియు నీ మనఃస్థితిని మఱింత బాగుగా గ్రహించి సూక్ష్మవిషయవాంఛలను త్రోసి రాజనఁగలుగుదువు. వేళ్లు పారియున్న సూక్ష్మ వాంఛలను నీవు తొలఁగించుకొనఁగల్గినంత నే, మనస్సు ప్రశాంతమైనంత నే, యథార్థధ్యాన నిమగ్నుఁడవు కాఁగలుగుదువు. జపధ్యాన సాధన వలన ఈ స్థితి లభించును. మనస్సును నిర్మలము, శాంతము నొనర్చుటకే నియమనిష్ఠ లుద్దేశింపఁ బడియున్నవి. జపధ్యానముల నాచరించుచున్నను, మనస్సు ప్రశాంతము గానిచో, భగవదానంద మును జవిచూడనిచో, నీవు సరియైనవిధానమున సాధనచేయుట లేదని గ్రహింపవగును.

శిష్యుడు: మనస్సుకొక్క-క్కప్పుడు ధ్యానింప నొల్లకుండును. అప్పుడు నే నేమి చేయవలయును? గ్రంథపారాయణ చేయవలయునా? లేక, 'ధ్యానము చేసిన నేకాని వల్లఁగా'దని మొండి పట్టుదలతో ధ్యానింపవలయునా?

స్వామి : మనస్సు శ్రమపడనొల్లక యెదురు
తిరుగుచుండును, ఎల్లప్పుడును హాయిని, ఉప
శాంతిని గోరుచుండును. కాని నీ వేదైనను
సాధింపవలయునన్నచో, వలయు ప్రయత్న
మొనర్ప మనస్సును నిర్బంధింపవలయును. మన
సునకు నిలుకడ కలిగించుట కిదియే మార్గము.
దీర్ఘ కాలము ఘంటలకొలది ధ్యానించుట కష్టము
గాఁదోచినయెడల, పడకపైఁ బరుండి జపము
చేయుము. నిద్రవచ్చినయెడల నడచుచు జపిం
పుము. మనస్సును స్థిరమొనర్చి ధ్యానమును
నీయపరస్వభావముగాఁ జేయుట కిదియే విధా
నము. మనస్సు ఇచ్చగించుట లేదని ధ్యానము
మానుటయా! అట్లు ప్రవర్తించిన నీ వెన్నటికిని
ధ్యానము నలవఱచుకొనఁజాలవు. మనసును
దీక్షాని నిజముగా అనవరతయుద్ధము సాగింపవల
యును. నీ చెప్పుచేతలలో నుండునట్లు మన
స్సును నిర్బంధించుటయే ఆధ్యాత్మిక శిక్షణా
దర్శము.

శిష్యుడు : ఈ విధమైన ధ్యానసాధన దశ
యందు మౌనవ్రత మవలంబింపవలయునా?

స్వామి: బలాత్కారముతో; గూడిన మానమును, ఊరక వాఁగుచుండుటయు రెండును కూడ హానికరములే. మానమవలంబించిన మాత్రమున నేమి ప్రయోజనము? చిత్త భ్రమణమును అతి కట్టుకొనుము—వలయున దిది. వ్యర్థ ప్రసంగములను వీడి మాన స్వరూపమగు పరమాత్మయందు మనస్సును లగ్న మొనర్చుము. ఇదియే నిజమైన మాన వ్రతము. బలాత్కారముగాఁ దెచ్చి పెట్టుకొనిన మానము హానికరము.

శిష్యుడు: స్వామీ! స్వయముగా నే నేమియు సాధింపజాలను. మీ యందును భగవంతునియందును శ్రద్ధాభక్తులు గలిగియుండునట్లు నన్నాశీర్వాదింపుడు. మీ యనుగ్రహమును గ్రహించి సదా దానిని నిలుపుకొనఁగలుగునట్లు నన్నాశీర్వాదింపుడు.

స్వామి: ఎన్నఁడును ఆత్మవిశ్వాసము వీడకుము. సమస్తము భగవంతుఁడు నీకు సమకూర్చును. వానిని నమ్మి యుండుము. భగవన్నామమును స్మరింపుము, జపింపుము. భగ

మౌనప్రకము అవలంబింపవలయునా?

వంతుడు నీకు పరమార్థమును దెలుపును. ఆందో
ళన పడకుము. ఓరిమితో, పూనికతో సాధన
చేయుచుండుము. తప్పక పరమాత్మను బ్రాపిం
తువు. అమూల్యమైన నీ కాలమును నిరర్థక
చింతలతోడను మెట్టవేదాంత కల్పనలతోడను
వ్యర్థముచేసికొనకుము. విషయవాంఛలు నీ మన
స్సునదల ఎత్తకుండుటకై భగవంతుని బ్రార్థిం
పుము. భగవత్కృప ఎల్లరయందును బ్రకా
శించుచునే యున్నది. కొంచెము ప్రయత్నిం
చితివా, భగవత్కృపను గాంచగలవు.

కుండలిని ప్రబోధము నొందు పెట్టు?

శిష్యుడు: స్వామి, కుండలిని ప్రబోధము నొందుపెట్టు? *

స్వామి : కొందఱి యభిప్రాయ ప్రకారము అందులకు ప్రత్యేక సాధనలు గలవు. కాని జప ధ్యానముల మూలమున కుండలిని ప్రబోధము నొందు టుత్తమమని నా నమ్మకము. జపసాధన ముఖ్యముగా మన ప్రస్తుత యుగమునకుఁ దగి యున్నది. ఇంతకంటె సులభతరమైన ఆధ్యాత్మిక సాధన లేనేలేదు. కాని ధ్యానమునుమంత్ర జపముతోఁబాటుగ నొనర్పవలయును.

* గురస్థానమందలి మూలాధార చక్రమున కుండలి పీఠ క్రియణిగి మణిగియుండును. 'కుండలిని' యనఁగాఁ జాట్టుకొని యున్నదని యర్థము. కుండలినిఁగ్రహించి ప్రాణాయామాది సాధనలచే మేల్కొల్పి, ప్రాణవంత మొనర్చి, ప్రజ్ఞాన్వితమై యూర్ధ్వముఖముగాఁ జరించునట్లు చేసిన యెడల, కుదకిది, మేదస్సునందలి సహస్రారచక్రమును జేరినంతనే బ్రహ్మసాక్షాత్కారము లభించును.

శిష్యుడు: ధ్యాన మనగా దేవతాయావ
చింతనయా?

స్వామి: భగవత్తత్త్వమును సాకారముగ
గాని, నిరాకారముగగాని చింతించుటయే
ధ్యానము.

శిష్యుడు: స్వామీ, సాధకుడు భగవంతుని
గూర్చి సాకారుడుగ నున్నట్లు భావించి
ధ్యానింపవలయునో, నిరాకారుడుగ నున్నట్లు
ధ్యానింపవలయునో నిర్ణయించునది గురువేనా?

స్వామి: ఔను, కాని కాలక్రమమున మనస్సే
స్వయముగా గురువగును. కొన్ని సమయము
లందు మనస్సు భగవద్రూపమునుగూర్చి చింతిం
పబ్రవర్తించును. మఱి కొన్ని సమయములందు
నిరాకారభావన మనస్సునకు రుచించును. మానవ
గురువు సదా లభ్యుడు గాఁజాలడు. సాధనచేసిన
కొలదియు సాధకుని గ్రహణశక్తి యభివృద్ధి
నొందును. అప్పుడు వాని మనస్సు వానికి మార్గ
దర్శినిగా నుండగలదు.

శరీరము నెడ, ఇంద్రియములయెడ, విషయ

ములయెడ, మనస్సు సక్తమై, బద్ధమైయుండునని యోగవాళిష్ఠ రామాయణము చెప్పుచున్నది. ఇట్లు నానా మార్గములను మనశ్శక్తి సామర్థ్యములు వ్యర్థమగుచుండును. సమస్త బంధములను విచ్ఛిన్నము చేయుము! నలువైపులను జెదరినమనశ్శక్తులను ' కేంద్రీకరించి, యేక తత్త్వమువైపునకుఁ బ్రవహింపఁ జేయుము. ఇదియే సాధన, ఇదియే తపస్సు.

మనస్సునంతయు కేంద్రీకరించి భగవత్సాక్షాత్కారమగువఱకును, భగవంతుని వైపునకు మరల్చుచు, భగవంతునిపై లగ్నము చేయుచుండుము. సాధన చేయుము, తీవ్ర సాధన చేయుము. నీ విపుడు యువకుఁడవు, సాధన చేయుట కిదియే తరుణము. వయస్సు హెచ్చిన కొలఁదియు శక్తి సామర్థ్యములు నన్నగిల్లుచుండును.

కావున లెమ్ము, నియమనిష్ఠలను బూనుము! ఈ క్షణముననే మనఃపూర్వకముగ నీ పారమార్థిక జీవనమును బ్రారంభింపుము. మనశ్శక్తి

సామర్థ్యముల నన్నిటిని కేంద్రీకరించి భగవంతునివై పుంబుజపినచో, భగవంతుడు ప్రత్యక్షమగును. జపధ్యాన విచారములలో దేని మూలమున నైనను సరియే, దీనిని సాధింపుము. ఇవన్నియు సమానముగనే కార్యకారులని గ్రహింపుము, వీనిలో ఏదోయొకదానిని గైకొని బ్రహ్మనందసాగరమున నిమగ్నుడవుకమ్ము. ఊరకయింక బ్రశ్నింపకుము. మొదట నేదో కొంత సాధన చేయుము. అటుతరువాతి సంగతి ప్రశ్నలును, శంకలును.

శిష్యుడు: స్వామి, గురుకృపచే కుండలిని ప్రబోధము కలుగునా?

స్వామి: గురుకృపచే సర్వము సిద్ధించును, బ్రహ్మజ్ఞానము పైతము లభించును,—కుండలిని ప్రబోధముమాట యింక జెప్పెడిదేమి! కాని యీ కృప సులభ సాధ్యముగాదు. నీవు కష్టపడి కృషి చేయవలయును.

ఏదియో యొక సాధనచేయుము. నియమనిష్ఠ లవలంబింపుము. ఇపుడే ప్రారంభింపుము. తదేకదీక్ష పూనుము. మఱి యే యితర విషయమును దలపెట్టకుము. అంతరాత్మ సాగరమున నిమగ్నుడవు గమ్ము. జపధ్యానములకై నిర్దిష్టమైన యొక ప్రణాళిక నేర్పజుచుకొని, మనస్సు పురస్కరించినను పురస్కరింపకపోయినను సరియే, అకుంతితదీక్షతో నిత్యకృత్యముగా ఆవలంబించుచుండుట శ్రేయస్కరము.

ఆహార విషయమున ఏ నియమములను బాలింపవలయును?

శిష్యుడు: స్వామి! ఆహారవిషయమున ఏ
నియమములను బాలింపవలయును?

స్వామి: ఈ ప్రశ్నకు సరియైన సమాధి నము
చెప్పట శక్తియు, మానవులు శరీర ప్రకృతి
యందు విశేషముగా పరస్పర భేదములు గల
వారై యుండుటచే, ఆహార విషయమున జవ
దాటరాని ఏ ప్రత్యేక నియమములను విధించు
టకు వలనుపడదు. ఒక విధమైన యాహారము
నీ శరీర ప్రకృతికి సరిపడవచ్చును, నాకు బాధ
కలిగింపవచ్చును. అందుచేతనే శాస్త్రములు
ఏ ప్రత్యేకాహారమును మంచిదని చెప్పక, విశేష
మైన క్రొవ్వు, మాంసకృత్తులు మొదలగు ధాతు
వులు గల బలాహారములను గూర్చి మాత్రమే
హెచ్చరించుచున్నవి.

శిష్యుడు: జీవహింసతో, గూడుకొని యున్నది కావున మేము మాంసాహారము విడువవలయునా?

స్వామి : అది అర్థరహితమైన మాట. బౌద్ధులు, “అహింసయే పరమధర్మ” మందురు. కాని, దాని యభిప్రాయమేమి? నీవు సమాధిస్థితిని బొందినప్పుడు, జ్ఞానివై సర్వభూతములందును భగవంతుని దర్శించినప్పుడు, దాని తత్త్వము నీకు బోధపడును అంతవఱకెన్ని చెప్పినను దాని వలన మనకు లాభము లేదు. ఎంతమాత్రమును భేదదృష్టి యనునది లేకుండ చీమయందును నీ యందునుగూడ ఏక పరమాత్మను నీవు గాంచగలిగినప్పుడే ఈ ధర్మమును అనుష్ఠింపగలుగుదువు. జీవహింసనుగూర్చియు జీవవధను గూర్చియు నీవు ప్రసంగింపవచ్చును, కాని, హింసచేయకుండ, వధింపకుండ, నీ వుండగలవా? నీ వేమి తిందువు? ‘బంగాళాదుంపలా?’ ఆ దుంపను భూమిలో, బాతిపెట్టుము, అది తేలేత మొలకల నెత్తును. ఆ దుంపకు ప్రాణము లేదా? అట్లని, అన్నము తిందువా? వరిగింజను నేలలో, బాతి

పెట్టుము. అది వరిమొక్కయై పెరుగును. నీరు త్రాగఁదలఁచెడవా? సూక్ష్మదర్శనిమూలమున ఒక నీటిబొట్టును బరీక్షింపుము, అం దెన్నిలక్షల జీవు లున్నవో నీకుఁ గనఁబడును. జీవించుటకు నీవు ఊపిరిపీల్చుకొనవలసియున్నదికదా? కాని ప్రతిశ్వాసతోడను లక్షలకొలఁది జీవులను జంపుచున్నావు. అం దేమైనను హింస నీకు గోచరించుచున్నదా? కాని తప్పక హింసించుచునే యున్నావు, చంపుచు నేయున్నావు. కొలఁదిగాఁ జేఁపలను దిన్నంతనే ధర్మభ్రష్టుఁడనై పోదునని నీయూహ. మాంసాహారమునుగూర్చి యిట్టి యుక్తులు వివేక హీనములు.* ప్రాచీనహిందువు

* సర్వసామాన్యదృష్టితో శ్రీశ్రీహృదయందస్వామి యిట్లు తెలిపినను, మాంసాహారమునుగూర్చి శ్రీ వివేకానందస్వామి భావముల నివృట్టున గమనింపఁదగును. ‘అహస్థాన వేదాంతము’న (Practical Vedanta) అతఁడీట్లు తెలిపి యున్నాఁడు:

“జంతువులు వరులకంటె భిన్నములనికాని, నరుని కాహారముగానుండ భగవంతునిచే సృజింపఁబడెననికాని—

లిట్టి భావముల నెన్నఁడును అవలంబించియుండలేదు. ఇవి కాలాంతరమున బౌద్ధుల మూలమున, వైష్ణవులమూలమున, వెలువడిన ప్రక్షిప్త భావములు.

యిట్టి నీవభావములను — వేదాంత మెంతమాత్రము ప్రతిపాదించదు, అంగీకరించదు.

* * *

“నేను నరియైన శాకాహారిని గాకపోవచ్చును, కాని యీ విషయమున ఆదర్శ మెట్టిదో నాకు అవగతమై యున్నది. మాంసము తినుచో, అది తప్పని నాకుఁ దెలియును; కొన్ని పరిస్థితులలోఁ దినుట తప్పనినరియైనమా అది క్రూరమని నాకుఁ దెలియును....నర్వజంతువునను నా సోదరులే కావున, మాంసమును దివికుండుటయే, ఏ జీవిని హింసించకుండుటయే, ఆదర్శము, ధర్మము.”

—రచయిత.

సాధనవిషయమున నెల్లరకును ఒకే నియమములు వర్తింపవు

సాధన విషయమున నెల్లరకును ఒకే రీతి బోధనలు వర్తింపవు. శిష్యుని మనోభావములను బోకడలను బరిశీలించి గురువు తదనుగుణముగ బోధించును.

ఏ వ్యక్తికిని పరుని సమక్షమునఁ గొన్ని సామాన్య నియమములు తినా, అతఁడవలంబింపవలసిన ప్రత్యేక మార్గమేమో యుపదేశింపరాదు. శ్రీ రామకృష్ణదేవుని విషయమునఁ ప్రతి శిష్యుని ఆయన యెట్లేకాంతమునకుఁ దీసికొనిపోయి వానికి వలయు ప్రత్యేకోపదేశముల (రహస్యముగ) నొసరించువారో కనుఁగొని యున్నాను. నీ సాధనల విషయమై నీ గురుని నీ వేదేని యడుగవలసియున్నయెడల, ఏకాంతముగ నీవా కార్యము నొనరింపవలయును.

ఏమైనను ఎల్లరును అనుసరింపఁదగిన కొన్ని యుపదేశములను నీకుఁ దెలిపెదను. ప్రథమ

నియమ మిది : భగవంతుడు కలఁడని ప్రహింపుము. వానియందు నమ్మిక గలిగియుండుము. భగవత్సాక్షాత్కారమే పరమపురుషార్థమను దృఢ నిశ్చయము కలిగియుండుము. బ్రహ్మజ్ఞానమువలననే యమరత్వమును అఖండానందమును బొందనగును. సమస్త సంశయములును దొలఁగిపోవును.

తరువాతి ముఖ్యనియమము బ్రహ్మచర్యవలంబనము. పరిపూర్ణబ్రహ్మచర్య మనునది లేనిదే యెవ్వరును పరమపురుషార్థసిద్ధికై వలయు నియమములను బరిపాలింపఁజాలరు. మనశ్శరీరమస్తిష్ఠిపోషణమునకును తత్పరిపూర్ణ వికాసమునకును బ్రహ్మచర్య మత్యావశ్యకము. బ్రహ్మచారియందు ప్రత్యేకమగు నొకానొక యాద్యాత్మికనాడి పెంపొందును. తన్మూలమున వాని ధారణాశక్తియు, ఆద్యాత్మికవిషయగ్రహణ శక్తియు, భగవద్విశ్వాసమును అభివృద్ధి నొందును, ఇంద్రియాతీతమగు నాద్యాత్మిక తత్త్వము నాతఁ డనుభూతము నొనర్చు కొనఁ

గలుగును. బ్రహ్మచర్యాదర్శమునుగూర్చి మతాచార్యులంతగా నొక్కనక్కాణించు చుండుట కిదియే హేతువు.

మూడవ ప్రధాననియమము ఆహారనియమము. సులభముగా జీర్ణమగునట్టియు, శరీరపోషకమగునట్టియు నాహారమును గ్రహింపుము. ప్రాలుమాలికను బురికొల్పునట్టి, లేదా, పుట్టించునట్టి యాహారమునువీడుము. సూర్యాస్తమయానంతరము బహులఘువుగ భుజింపుము. ధ్యానింపననువుపడుటకుఁగాను, మెదటిని ప్రశాంతముగ నుంచుకొనవలయును. శరీరారోగ్యకరమగునట్లు భుజింపుము. “శరీరమాద్యం ఖలు ధర్మసాధనమ్” అనునట్లు సాధనవిషయమున ఆరోగ్యము ప్రధానము.

నీ సాధనలనుగూర్చి యార్భటము చేయఁబోకుము. ధ్యానించుచో, రహస్యముగా ధ్యానింపుము.

ప్రాతస్నాయంసంధ్యలును, అర్ధరాత్రమును ధ్యానప్రార్థనలకు అత్యంతానుకూల సమయములు.

ములు. పగలనేక చిత్తవిక్షేపములు గలుగుచుండును. రాత్రి ప్రకృతి ప్రశాంతముగ నుండుటచే రాత్రికాలము ధ్యానసాధన కత్యంతానుకూలమై యొప్పును. అత్యల్పప్రయత్నముతోడనే యర్ధరాత్రసమయమున మనస్సు భగవంతుని యందు లయమగును.

శ్రీరామకృష్ణ దేవు లెన్నడును రాత్రి నిద్రతోఁ గడపువారు కారు. తమ బాలశిష్యుల నైనను జాలనేపు నిద్రపోనిచ్చువారు కారు. ఇతరులు నిద్రింపఁబోయినపుడు—ప్రశాంతమైన యా సమయమున—ఆయన తన శిష్యులను మేలుకొలిపి, ప్రత్యేకోపదేశముల నొనర్చి, ధ్యానార్థము పంచవటికిఁగాని, కాళీ దేవ్యాలయమునకుఁగాని, శివాలయమునకుఁగాని, పంపువారు. గురూపదేశానుసారము వారు రాత్రి యంతయు ప్రార్థనాదులతోఁ గడపి పగటికాలమున విశ్రాంతి నొందువారు. ఈ రీతిగనే శ్రీ రామకృష్ణ దేవులు వారలచే ననేకసాధనలఁ జేయించి యుత్తీర్ణులను గావించువారు.

సాధనవిషయమున-ఒకే నియమములు వర్తింపవు

“ముత్తైఱగులవారు—యోగులు, భోగులు,
రోగులు—రాత్రి మేలుకొనియుండురు. మీ రందఱును
యోగులు. రాత్రి మీరు నిద్రతోఁ గడిపి
వేయరాదు” అని తటచుగా వచించువారు.

మీరు యువకులు. బ్రహ్మానందమును జవి
చూచుటకై తీవ్ర ప్రయత్నము నొనర్చుడు.
ఒక్కపరి దాని ననుభవించితిరా, భగవదితర
విషయముల నెట్లు లక్షింపఁగలుగుదురు?

సాధనయందలి యంతరాయములను దొలగించుకొను బెట్లు?

శిష్యుడు: స్వామి, కొందఱు హృదయ
గుహాలయమున ధ్యానింతురు; మఱి కొందఱు
మస్తిష్కమునందలి సహస్రారకమలమున
ధ్యానింతురు. కాని బాహ్యముగ ధ్యానించుట
నా కిష్టము. నేను మిమ్ముఁ జూచుచున్న రీతినే
నాయిత్యదైవమును దర్శింపఁగోరెదను. ఏది సరి
యైన విధానము?

స్వామి: ధ్యానమనునది సాధకుని వ్యక్తిగత
మనోభావమునుబట్టి యుండును. సర్వసాధారణ
ముగా హృదయాలయమున ధ్యానించుటయే
సర్వోత్తమము. శరీరమే దేవమందిరమనియు
దేవుఁ డందుఁ బ్రతిష్ఠితుఁడై యున్నాడనియు
భావింపుము. ఎటులయినను ధ్యానమూలమున
మనస్సు నిలుకడనొందియున్నపుడు సాధకుఁడు
భగవాను నెచ్చటనైనను జింతింపవచ్చును.

సాధనయంవలె యంతరాయ-దోలఁగించుకొను పెట్టు? 179

అప్పుడు భగవంతుఁడు తన ప్రక్కనఁగాని, వెనుకఁగాని, హృదయమునఁగాని, మఱి యెచ్చోటఁగాని యున్నట్లు భావించి ధ్యానింపవచ్చును. మనస్సు ధ్యాననిమగ్నమై యున్నపుడు మొట్టమొదట దివ్యజ్యోతిర్దర్శనము కలుగును. ఈ దివ్యదర్శనముతోఁగూడు ఒకానొక విలక్షణానందము అనుభూతమై మనస్సు దానిని విడిచి పురోగమింపనొల్లకుండును. కాని సాధకుఁడు తన సాధనపథమున ముందంజవేయుచో, తేజోదర్శనము ఇష్టదైవరూపమున లయమగును. అంతట మనస్సు తత్స్వరూపజ్ఞానమున లయించును.

ఒక్కొక్కప్పుడు సాధకుఁడు దీర్ఘప్రణవనాదానుభూతి నొందవచ్చును. అంతట మనస్సు దానియందు లయించును దివ్యదర్శనములును దివ్యానుభూతులును అనంతములు. పురోవృద్ధి నొందినకొలఁదియు ఈ దివ్యానుభవములు అసంఖ్యాకములనియు, అనంతములనియుఁ గనుఁగొనఁగలవు.

దివ్య తేజమునుగాంచినంత నే కొందఱు భగవత్పాత్రి నొందితిమనుకొనుచుందురు. ఈ రీతిని భ్రమపడఁజోకుము. సమస్తద్వంద్వాతీతమగు నిర్వికల్ప సమాధిస్థితి నొందవలయును. కొందఱు నిర్వికల్పసమాధిస్థితి యాత్మానుభూతికి పరమావధి యనుచుందురుగాని నే నది ప్రారంభమని నమ్మెదను.

శిష్యుడు: సాధారణముగాఁ గొంత వికాసము నొందిన పిమ్మట మనస్సిక్త పురోగమింపఁ జాలకుండుట సంభవించుచుండును. స్వామి, ఇందులకు హేతువేమి?

స్వామి: అది మనోదౌర్బల్య లక్షణము. మనశ్శక్తి స్వయముగా పరిమితము. ఎల్లరును నొకే పరిమితమగు మనశ్శక్తి గలిగియుండరు, కాని దానిని బెంపొందించుకొన వచ్చును. బ్రహ్మచర్యావలంబనమున మనశ్శక్తి వికాసము నొందునని శ్రీ గురుదేవులు వచించువారు. అట్టి మనస్సు కామక్రోధముల కధీనము కాదు. అంతట కామక్రోధాదులు తృణప్రాయముగఁ గాన్పించును.

సాధనయందలి యంతరాయ-దొలగించుకొను తెలు? 181

ఆత్మవికాసమార్గమున ననేకమైన యంతరాయములు గలుగవచ్చును. దుష్టశక్తులు నీ వికాసమును నిరోధింప వచ్చును. ఇందువలననే ముద్ర, భూతశుద్ధి మొదలగు విధులు పూజా కలాపమునఁ జెప్పఁబడియున్నవి.

శిష్యుడు: స్వామి! మాలో ప్రతివ్యక్తిని బిలిచి తాముమాయాత్మవికాసమునుగూర్చియు, మా చిక్కులను గూర్చియుఁ గనుఁగొనుచు, మాకు నూతనధైర్యోత్సాహములను గలిగించుచుండురు.

స్వామి : కాని, చూచితివా, నా మనోభావ మెప్పుడును ఒక్క విధముగా నుండదు. సాధనలను సాగింపుడని మిమ్మలను బతిమాలుదమనియు వేడుకొందమనియు నొక్కొక్కప్పుడు తోచుచుండును. భగవంతుడే కార్యము, కారణము, కర్త, ఉపకరణము, సర్వమునని మఱి కొన్ని వేళల నాకు అనుభూతమగుచుండును. సర్వము, ప్రతివిషయమును భగవంతుడే. నానా రూపములను భగవంతుడు క్రీడించుచున్నాడని నా యనుభవము. అట్టిచో నెవరికి బోధింతును?

బోధించుటకు నే నెవడను? జనులు నామాటల నేల వినవలయును? కాని నాయనా! నీకు దెలియునా? భగవత్ప్రేరణపొందునపుడు జనులు వాని సంగీకరించి యనువర్తించుచుందురు.

శిష్యుడు: స్వామి! అనుగ్రహమున కేమైనను హేతువనునది కలదా?

స్వామి : భగవదనుగ్రహమనెడి వాయు వెప్పుడును వీచుచునే యున్నదనియు, నీవు కేవలము నీ తెజశావలను నిండా రవిప్వకొనవలయుననియు శ్రీ రామకృష్ణదేవులు వచించువారు. మఱియు శ్రీ గురుదేవుడిట్లు పలుకును: “ఉక్కపెట్టుచున్నపుడు విననకట్ట కావలయును. కాని మలయమారుతము వీవనారంభించెనా, విననకట్ట నావలఁ బెట్టుదువు.”

శిష్యుడు: సాధకుడు తన యనుభవములు దివ్యానుభూతులో, మనోవిభ్రాంతులో తెలిసికొనుటెట్లు?

సాధనయందలి యంతరాయ-దోలఁగించుకొను పెట్టు? 183

స్వామి: నిజమైన దివ్యదర్శనము సుస్థిరా నంద దాయకము, అట్టి దివ్యదర్శనయాధార్థ్యము మనసున కెఱుకపడును.

శిష్యుడు : స్వామీ! పూజాకలాపమున ముద్రాది క్రియలవలని నిజమైన ప్రయోజన మేమి ?

స్వామి: పారమార్థిక జీవనారంభ స్థితియందలి విశేష సహకారులు. సాధకుని పురోగమనమును నిరోధించు దుష్ట బాహ్యశక్తుల నవితొలఁగింపఁదోడ్పడును. ధ్యానింపఁ బోవునపుడు నీ మనస్సు ప్రశాంతముగ నున్నట్లు ని కొక్కొక్కప్పుడు అనుభూతమై యుండవచ్చును. కాని కొన్ని నిమిషములలోనే దుశ్చింతలచే మనస్సు తబ్బిబ్బయిపోవును. నే నొకప్పుడిట్టి బాధకు గుఱియైతిని. శ్రీ గురుదేవులు కొంత మారము నుండి నన్ను గనుగొని నా మనఃస్థితిని గ్రహించిరి. తోడనే నన్ను సమీపించి యిట్లు పలికిరి “నిన్నేదో కలవర పెట్టుచున్నట్లు గోచరించుచున్నది.” ఇట్లని నా నాలుకపై నేమియోవ్రాసి,

వినబడియు వినబడనట్లు కొన్ని శబ్దముల నుచ్చరించిరి. తోడనే తద్బాధావిముక్తుడనైతిని. ఏమైనను, సాధకుడు పురోభివృద్ధి నొందియున్నచో, ఈ దుష్టశక్తులును దుష్ప్రభావములును వాని నేమియుఁ జేయఁజాలవు.

శిష్యుడు: ధ్యానపరాయణ జీవనము గడపుట కష్టసాధ్యము కదా?

స్వామి: కష్టముగాఁ దోచినంతమాత్రమున విడనాడకుము. పడేపడే ప్రయత్నింపుము. సాధనచే సర్వము సుసాధ్యమగును.

ప్రాణాయామసాధనలు స్వయముగా
ప్రాణాపాయకరములు కాఁగలవు

భక్తుడు: స్వామి, మేము విశ్వకళాశాలా
విద్యార్థులము. తమ దివ్యహితోపదేశార్థము
సన్నిధికి వచ్చియున్నాము.

స్వామి: సదా సత్యము చెప్ప నేర్చుకొనుచు,
బ్రహ్మచర్యము అవలంబించుచుండుఁడు.

భక్తుడు: మేము ప్రాణాయామము సభ్య
సింఱుచున్నాము. ప్రాణాయామ సాధనలను
సాగింపవచ్చునా?

స్వామి: వద్దు! ప్రాణాయామ సాధనలు
స్వయముగా ప్రాణాపాయకరము కాఁగలవు.
మీరు భగవన్నామము స్మరించుచుండినఁ
జాలును. ప్రాణాయామ మూలమున సులభముగా
సంభవింపజాలెడి ప్రమాదములకు లోనుగా
కుండ, (చిత్తైకాగ్రతకు ఆవశ్యకమగు) కుంభక
స్థితిని జపధ్యానసాధనవలన మీరు పొంద
వచ్చును. జపము చేయుచుండుటచే క్రమముగా
మీ శ్వాసము అత్యంతసూక్ష్మస్థితి నొంద, ప్రాణ
శక్తి సహజమార్గమున మీకు వశమగును.

మనస్సును నిగ్రహించు తెట్లు?

శిష్యుడు: 'స్వామి! మనస్సును నిగ్రహించు తెట్లు?

స్వామి: క్రమసాధనవలన మనస్సును భగవంతునియందు లగ్నము చేయవలయును. తలఁపరాని తలఁపులును, భగవదితరచింతలును, వ్యాకులమును మనస్సునఁ బ్రవేశింప నీయకుండుటకుఁ గాను సదా జాగ్రూకుఁడవై యుండుము, అవి మనస్సునఁ జొరఁబడఁ బ్రయత్నించునపుడెల్ల మనస్సును భగవదున్ముఖమొనర్చి భగవంతునిఁ బ్రార్థించుచుండుము. ఇట్టి సాధనవలన మనస్సు నిగ్రహితమై నిర్మలమగును.

నీవు నిస్సహాయుఁడవనియు, ఏకాకివనియు, భగవంతుఁ డొక్కఁడే నీకు శరణమనియు, గత్యంతరము లేననియు, ననుభవపూర్వకముగఁ దెలిసికొనునపుడే భగవద్భక్తినియం దుదయించును.

ఎడతెగక జపముచేయుము. ప్రతిశ్వాసతోడను జపము నవలంబింపుము. సాధనవలన

జపము నీ కపరస్వభావ మగును. అట్టియెడ నిద్రించుటకుముందు నీవు అప్రయత్నముగ భగవన్నామము నుచ్చరించుటయు, మేల్కొను నపుడును నల్లై యొసరించుటయు జరుగును.

భగవత్ప్రాప్తి సాధ్యమని — వాని దివ్యరూప సాక్షాత్కారమును వానితోడి సంభాషణమును—సాధ్యమని— నిశ్చయముగ గ్రహింపుము.

ఈ సాధనల నవలంబింపుము. వీని నవలంబించుచుండునెడ, అపూర్వ దివ్య దర్శనములు గలుగును. అద్భుత మనోహరదృశ్యములను గాంచగలుగుదువు. భగవంతుని నానా కళలను నానావిధ దివ్యరూపములను నీవు గనుఁగొనవచ్చును. లేదా, తేజస్సాగరమునుగాని, నిశ్చల జ్యోతిసిగాని దర్శింపవచ్చును. భగవద్దివ్యరూపానుభూతికి, అఖండసచ్చిదానంద బ్రహ్మనుపూతికి— అంతు లేదు. వికాసము! వికాసము! అధికాధికతర వికాసము! ఈ సాధనలలో నిమగ్నుడవు కమ్ము. తీవ్రమనోనిశ్చయముతో నామస్మ

రణ చేయుచు, భగవచ్చింతా నిమగ్నుడవు కమ్ము.

ఎల్లరియెడలను ప్రేమసానుభూతులను బడయ నేర్చుకొనుము. పరులదోషములను లక్షింపకుము. దుర్మార్గుని సన్మార్గునిగాఁ జేయఁదోడ్పడఁజాల నిచో, నీ యాధ్యాత్మిక జీవన మేమి ప్రయోజనము?

తాలిమి వహింప నేర్చుకొనుము. కోపమును తాలిమిచే నిర్జింపనగును. శాంతిక్షమావినయ శీలుడవై యుండుము. శీలనిర్మాణమున వినయము గొప్ప సహకారి. “సహనశీలుఁడే విజయోపేతుఁడు. సహనము లేనివాఁడో, భ్రష్టుఁడు” అని శ్రీ గురుదేవులు వచించువారు. మఱియు నిట్లు పలుకుచుండెడివారు: “పల్లవు నేలయందు నీరు నిలుచును. మెరక నేలనుండి సహజముగాఁ గ్రిందికిఁ బ్రవహించి పోవును.” మానవుఁడు వినఁముఁడై యున్నచో, మృదుల స్వభావమును, ఇతర సుగుణములును సహజవికాసము నొందును.

భగవంతుని నిరంతరము—నీవు పనిచేయు చున్నప్పుడు కూడ—స్మరింపఁ బ్రయత్నింపుము. ప్రారంభమున నిది కొంత కష్టమనిపించినను సాధనవలన సులభమగును. ప్రయత్నము వీడకుము. సాధనకై లేనిపోని నియమ బాహుళ్యము నేర్పఱచుకొనుటవలన లాభము లేదు. నిష్కాపట్యము, దృఢశిశ్చయముననునవియే ముఖ్య విషయములు. ఇవి నీ ప్రార్థనయందున్నచో, భగవంతుఁడు తప్పక దాని నాలకించును. భగవంతుఁడు మానవహృదయము నరయు వాఁడు గాని మాటలను, లక్షించువాఁడు గాఁడు; వానిచే మోసపోవువాఁడును గాఁడు.

లోకులు ప్రపంచసౌఖ్యానుభవమునుగూర్చి పలుకుచుందురు, కాని దాని ననుభవించు టెట్లో, పాపము, వారికేమి తెలియును? మొదట దేవతవై పిమ్మట భోగము ననుభవింపుము. అంతకు ముందు నీ భోగము లన్నియు పశుభోగ ప్రాయములు.

నిర్మల మనస్కుడవై నిర్మల భావములను
గలిగియున్నచో, నిన్నేదోషమును అంటఁ
జాలదు.

శిష్యుడు : స్వామి! “చక్కెరనే తినఁదలఁ
తును గానీ, చక్కెరనేఁ గాఁగోరనురా” యను
పాట గలదుగదా? సాధకుని మనోభావమిట్టిదై
యుండవలయునా?

స్వామి : నాయనా! ఆ పాట భగవత్సు
ధయనెడి చక్కెర నింకను రుచి చూడని వాని
విషయమై చెప్పఁబడిన మాట. భగవన్నాథు
ర్యమును జవిచూడ నారంభించిన భక్తుడు భగ
వదైక్యము నొందఁగోరును.

శిష్యుడు: జ్ఞానులను, అవతార మూర్తులను
గూర్చి కాంచునట్టి కలలు యథార్థములా?

స్వామి: ఔను, అవి యథార్థములే. జ్ఞాను
లను, దేవతలను, అవతార మూర్తులను గుఱిం

మనస్సును నిగ్రహించు తెలుగు?

చిన కలలు వాస్తవానుభవములు. అవి యథార్థ
దర్శనములు. స్వప్నములలో అనేకాధ్యాత్మిక
తత్త్వములు సుప్రకాశితమగుచుండును. అట్టి
స్వప్నములవలన ఫలితమును సంస్కారమును
సుస్థిరముగ విలుచును. కాని వానినిఁగూర్చి పరు
లతో నెవ్వరితోడను జెప్పురాదు.

విర్మల మానసుడవై ఆత్మప్రశాంతి నందుము

స్వామి: సప్తద్వారములు గల అంతఃపురమున రాజు నివసించుచున్నాడు. రాజు సందర్శనము నకై ఒక పేదవాడు మంత్రిని బ్రార్థింపగా ఆతడు అంగీకరించును. మంత్రి వాని నాయాద్వారములగుండ రాజు సమక్షమునకు దోడ్కొనిపోవును. విలువగల దుస్తులనుచాల్చిన రాజోద్యోగియొక్కడు ప్రతిద్వారముకడను నిలిచియుండును. “ఈయనేనా రాజుగారు?” అని పేదవాడడుగుచుండును; “కా”దని మంత్రి సమాధానించుచుండును. ఎట్లయినను, ఏడవ ద్వారమును దాటి వారు మహా వైభవముతోడను, సౌందర్యముతోడను ఒప్పు రాజును గాంచి నప్పుడు, పేదవాడు, “ఈయనేనా రాజుగారు?” అని యడుగనక్కఱయే లేకుండును.

గురుని విషయముకూడ నిట్టిదే. మంత్రివలె గురువు శిష్యుని వివిధ స్థితిగతులనుండి తోడ్కొని

హాయి తుట్టతుదకు రాజరాజేశ్వరుని సన్నిధిని
విడుచును.

కాని స్వయముగా నీ మనస్సును మించిన
గురువులేడు. ప్రార్థనవలనను, ధ్యానమువలనను
మనను నిర్మలమైనంత నే, లోనుండి యది నిన్ను
నడుపసాగును. నీ నిత్యకృత్యములలో పైతము
ఈ యంతర్గురువు నీ మార్గదర్శియగును. పరమా
వధిని బొందువరకును ఈ విధముగా మనస్సు
నీకుఁ దోడ్పడుచునే యుండును. విషయవాంఛల
శరికట్టుకొని, యేకాంతవాసము చేయుచు, జప
ధ్యానముల నవలంబించుటయే మనస్తైర్యమును,
మనోనైర్మల్యమును బొందు మార్గము. నీ
మనస్సు పవిత్రభావముల నాశ్రయించుచున్న
కొలఁదియు నీ యాత్మవికాసము సుగమమగు
చుండును. చక్కఁగా మేపినచో, ఆవు పుష్క-
లముగాఁ బాలిచ్చునట్లు, ఆధ్యాత్మికాహారము
నిడినచో, మనస్సు విశేషశాంతి నొనఁ
గూర్చును. భగవచ్చింత, ప్రార్థన, జపధ్యాన
ములు—ఇవియే ఆధ్యాత్మికాహారము.

మనస్థయిర్యము నొందుటకు మఱియొక
 మార్గమేమన, మనస్సును పరిభ్రమింపనిచ్చి,
 మనోవృత్తులను మాత్రము పరిశీలించుచుండట.
 కొంత సేవటికి మనస్సు విసుగుచెంది, భగవంతుని
 యందు శాంతిగనుటకై మరలును. మనస్సును
 నీవు జాగ్రూకతతోఁ బరిశీలించుచున్నచో,
 మనస్సు మరల నిన్నుఁ బరిశీలించుచుండును.

పెందలకడనే (నిద్ర)లెమ్ము. రాత్రి పగటి
 యందును, పగలు రాత్రియందును సంక్రమించు
 ఘడియలే ధ్యానమునకు ఉత్తమ సమయము.
 సుషున్నానాడి యపుడు పనిచేయసాగును.
 మానవుఁ డంతట రెండు నాసాపుటములనుండియు
 శ్వాసించుచుండును. ఏ సమయమందైనను, సర్వ
 సాధారణముగా ఒక్క-ముక్క-పుటమునుండియే
 మన మూపిరి వీల్చుకొనుచుండుము. ఇదియే
 చిత్తవిక్షేపమునకు కారణము. రెండు నాసా
 పుటములనుండియు శ్వాసించుచుండు సమయ
 మును ఆధ్యాత్మిక సాధకులు గమనింపవల
 యును. అట్టి క్షణములే ధ్యానమున కెక్కు-

వగాఁ దోడ్పడునవి, వానివలన లభినొందుము. మమకారమును వీకి విషయవాంఛలను నీ మనస్సునుండి తొలగఁజ్రదోయుము. సాధన నవలంబింపుము, అవలంబించితివా, నీ మనస్సు నిర్మలమై శాంతినొందును, భగవంతుఁడంతట సాక్షాత్కరించును ప్రయత్నము—తీవ్ర ప్రయత్నము, —సాధన—తీవ్ర సాధన,—చేయుము. భగవద్దర్శనమునకై ప్రయత్నింపనివాఁడు అజ్ఞానాంధకారమునఁ గూలఁబడియుండును, ధైర్య సాహసములతో ఈ ప్రయత్నమును—ఈ నిష్టలను అవలంబింపుము. 'రండు, నన్నా వేళింపుఁడు' అని వానిని ఆహ్వానింపుము. వాని మూలముననే శాంతి నందఁగలవు.

నిరంతర స్మరణమే సాక్షాత్కారమునకు అత్యంత సులభోపాయము. భగవంతుఁడు నీ వాఁడని— నీయాత్మఁడని—తెలిసికొనుము. మానవుఁడు తన మిత్రు నాహ్వానించి, అన్నపానీయములతోడను, సంభాషణలతోడను అలరించునట్లు, నీ భావముల మూలమున భగవంతు నలరించి,

మాల్య నైవేద్యముల నొసఁగి, స్వేచ్ఛగా వానితో సంభాషింపుము. భగవంతుఁడు అపుడు నీకు శాంతిసంధాతయై భాసించును.

భగవత్తత్త్వమును గ్రహింప నెవరితరము? వానిమాయయెట్టిదో అరయఁగలవాఁ డెవ్వఁడు? భగవంతుఁడు అనంతుఁడు, నిరాకారుఁడు. కాని, సాకారుఁడుగూడ నాతఁడే. భగవంతుఁడేమానవ రూపమున అవతరించుచున్నాఁడు. భగవానుఁ డెన్నెన్ని విధముల మానవునిఁ దన్నుఁబ్రాపింపఁ జేసికొనుచున్నాఁడో గ్రహించుట మానవ శక్త్య తీతము. మార్గ మొక్కొక్కప్పుడు నిరపాయమై రాజమార్గమై యుండును, పెక్కెడల ముండ్లతోఁ గూడుకొని యుండును, లేదా, దాటరాని కొండలతో నిండియున్నట్లు తోఁచవచ్చును.

ఐనను, భగవంతుని శరణుచొచ్చినచో, నిరపాయముగా మనల నాతఁడు తన్నుఁ బ్రాపింపఁ జేయును.

మాయయే మనస్సును, ఇంద్రియములను భగవత్సాక్షాత్కారమున కెడము చేయు.

చున్నది. కాని సాక్షాత్కారము నొందినవాడు
మాయాకర్షణల కన్నిటికిని అతీతుఁ డగు
చున్నాఁడు. మాయాతీతునకే మాయ తన
గుట్టును వెల్లడించును.

సామాన్యమానవులు మాయాబద్ధులై మను
చుందురు. జననమరణరూప సంసారచక్రమున
పరిభ్రమించుచు, తామెంత బాధపడుచున్నారో,
వాడు గుర్తింపనే గుర్తింపరు. మాయాశక్తి
యింతటి గహనము, అనంతము. అనుదినము
శరీరము శిథిలమగుచున్నది. తా నెందులకు
జన్మించెనో, అట్టి పరమపవిత్రకార్యమును మఱచి
మానవుఁడు మాయలోఁబడి నిద్రపోవుచున్నాఁడు.
మానవజన్మముననే భగవత్సాక్షాత్కారము
నందనగును. ఇదియే మానవ జన్మమువలని అద్వై
తీయ ప్రయోజనము, మహోత్తమలాభము.
శరీరమును, శరీరనుఖములను మఱచిపోమ్ము.
జననమరణ శ్రాంతిని విడనాడుము. తుచ్ఛమగు
మాయాశాంతిని విడనాడి, యథార్థము, శాశ్వత
మునగు ఆత్మప్రశాంతి నందుము.

మనస్సునకు అధిపతివి గమ్ము

స్వామి: త్రికరణశుద్ధిగా భగవంతునకు ఆత్మార్పణ మొనర్చుకొనుట, సంపూర్ణముగా వానినే నమ్మియుండుట, అంత తేలికయైన పనిగాదు. “నేను భగవంతుని గ్రహింపను లేదు, చూడను లేదు. ఇట్టి నేను వానినిఁ బ్రేమించుటెట్లు? వాని కాత్మార్పణ మొనర్చుకొనుటెట్లు?” ఈ విధమైన సంశయములు మనస్సున వెలువడుచుండును.

భగవంతుని ధ్యానింప బుద్ధిపుట్టుట లేదని శ్రీ గురుదేవునితో నొకప్పు డొకఁడు మొఱపెట్టెను. “కానిమ్ము, లోకమున నీ కేవలమీఁద, లేదా, దేనిమీఁద విశేషమైన ప్రేమ?” యని శ్రీ రామకృష్ణదేవు లడుగఁగా నాతఁడు తా నొక మేఁతపిల్లను బెంచుకొనుచుంటిననియు దాని మీఁదనే తనకు గారాబమనియుఁ జెప్పెను. అంతట గురుదేవు లిట్లుపదేశించిరి: “మంచిది, నీ మేఁతపిల్లను నీవు మేవుచుండునపుడెల్ల, దానిని

నీవు లాలించుచుండునపుడెల్ల, లేదా, దానికి నీ వేవిధమైన సంరక్షణచేయుచున్నను, భగవంతుని సేవించుచున్నానని భావింపుము. మనః పూర్వకముగా నీ విట్లు చేయఁగలిగితివా, యరమ పురుషార్థము నొందుదువు!”

సద్గురుకటాక్షము నొందువారు ధన్యాత్ములు. గురువు సంసారతరణోపాయమును జూపుచు సమస్తవిఘ్నములను దొలఁగించును. గురునచ నములందు గాఢవిశ్వాసమును బూని శ్రద్ధా భక్తులతో వాని యుపదేశముల నవలంబింపుము. మనోమాలిన్యము తొలితమై జ్ఞాన తేజ ముదయించును. గురునియందు శ్రద్ధాభక్తులు గలవానికి శీఘ్రముగా జ్ఞానోదయమగును. కాని గురుని భగవత్స్వరూపునిగాఁ గననేర్వవలయును. గురు నెన్నఁడును మానవమాత్రునిఁగాఁ దలఁపరాదు.*

* శ్లో. “అచార్యం మాం విజానీయా న్నానమన్యేతకర్త్తచిత్,
న మర్త్యబుద్ధ్యా మాయేత వర్వదేవమయో గురుః.”

—భాగవతము, 11-17-27.

శ్లో. “గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణో గురుర్దేవో మహేశ్వరః;
గురు స్సాక్షాత్పరం బ్రహ్మ తస్మై శ్రీగురవేనమః.”

ఆతనిని భగవద్భావముతోఁ బూజించుచు సేవించుచుండినచో, మనశ్శరీరములు పవిత్రమగును. గురుని తోడ్పాటున మొదట భగవద్దర్శనము కలుగును, అంతట గురువును భగవంతుఁడును ఏకమగుదురు. అంతఃకరణము పరిశుద్ధము కానిదే భగవద్దర్శనము లభింపజాలగు.

‘ఎవరికైనను సాక్షాత్కారము నొందిన సద్గురువు లభించెనా, శ్రీమ్రముగా అట్టివాఁడు అహంకారవిముక్తుడై; స్వయముగా సాక్షాత్కారము నొందును’ అని శ్రీ రామకృష్ణ దేవులు వచించు వారు. కాని జ్ఞానహీనుఁడగు గురు ననుసరించువాఁ డెన్నఁటికిని బంధవిముక్తుఁడు కానేరఁడు. అట్టియెడ గురుశిష్యులిరువురకును గూడ యాతనయే. తానే అజ్ఞానియగువాఁడు ఒరులకు జ్ఞానదాన మొనర్చు తెట్లు! స్వయముగా భగవత్సాక్షాత్కారము నొంది భగవదాదేశము నొందియుండనివాఁడు, దైవబలమువలన బలోపేతుఁడై యుండనివాఁడు, ఒరునకు బలమును, సాహాయ్యమును ఒనఁగూర్చు తెట్లు! గ్రుడ్డివాఁడు గ్రుడ్డివానికి దారిఁ జూపుతెట్లు!

ముక్తుడగు మహానీయుడే మఱియొకనికి ముక్తి
నొనఁగూర్చఁగల్గును.*

* ఈ సందర్భమున శ్రీ వివేకానందస్వామి వాక్కులు
శ్మరణీయములు. భక్తి యోగోపన్యాసములలో స్వామి
యిట్లు చాటియున్నాడు: “తత్త్వోపదేశ మొనర్చు గురుని
విషయమై యంతకంటె గొప్ప ప్రమాదములు కలవు.
స్వయముగా అజ్ఞానపంకనిమగ్నులయ్యు, గర్వాతిరేకముచే
వర్వజ్జలమని విట్టవీఁగుచు, అంతటితో నాగక, వరులను
దరింపఁజేయుటకై తమ భుజము లొడ్డుటకు వెనుదీయక,
కాననివారు కాననివారికి మార్గదర్శకులై తుదకు వారును
వీరును గలిపి గోతిలోఁ బడుచుందురు. ‘అవిద్యాయా
మంతరే వర్తమానాః స్వయందీరాః పండితం మన్య
మానాః జంఘన్యమానాః పరిమాంతి మూఢా అంధేనైవ
నీయమా నా యథాంధాః’ (ముండకోపనిషత్తు: 1-2-8.)
‘మూఢులు అజ్ఞానంధకారమున గోరాదుచు, మాకంటె
ధీరులు లేరని విట్టవీఁగుచు, పండితంమమ్మలై, గ్రుడ్డి
వారిచే వేడువఁబడు గ్రుడ్డివారివలెఁ దొట్రుపాటు నొందుచుఁ
జరిభ్రమించు చుందురు.’ లోక మిట్టి పండితంమమ్మలతో
నిండియున్నది. ప్రతి వ్యక్తికిని దాను ఆచార్యుడను
గవలయుననియే తహతహ! ప్రతి యాచకునకును దాను
బదిలక్షలు దానముచేయవలయుననియే ఆవేదన! ఈ యాచ
కులవలెనే ఈ యాచార్యులును నిజముగా హాస్యాస్పదులు.”

భగవత్ప్రతితాపము నొందినచో, మనఃపూర్వకముగ సాధన నవలంబింపఁ బూనినచో, సద్గురువు తప్పక లభించును. గురుకృప నొందినవాఁడు మార్గమును దెలిసికొనును. శ్రద్ధగా దాని నవలంబించుటయే వలయునది.

నాయనలారా! మీకు గుర్వనుగ్రహము కలదు, ముముక్షుత్వమును గలదు. మంత్రదీక్ష నొందుటచే మీకు భగవదనుగ్రహమును లభించియున్నది. మఱి మీకు సాధుసాంగత్యమును జేకూరియున్నది. ఇప్పుడు మీరు మనోనుగ్రహము సంపాదింపఁ బ్రయత్నింపవలసియున్నది. మనస్సును వశీకరించుకొనుటచే, మనస్సుయొక్క అనుగ్రహము వలన — చిత్తప్రసన్నతవలన — గురుప్రసన్నతయు భగవత్ప్రసన్నతయుఁ గూడ మీకు లభింపఁగలవు.

“గుర్వనుగ్రహము నొందియుండుఁ గాక. భగవదను గ్రహమును, భక్తానుగ్రహమును బొందియుండుఁగాక, మనోనుగ్రహము నొందనిదే మానవుఁడు చెడిపోవును” అని యొక చక్కని పైష్ణవనూక్తి కలదు.

అధోముఖమై విషయచింతాన క్తమగుచుండు టయే సీచమనఃప్రవృత్తి, ఎటులై నను ఈయధోగ మన ప్రవృత్తి నరికట్టవలసియున్నది. కశ్యేము గట్టిగాఁ బట్టుకొనుము. నిపుణుడగు రాత్రు గుట్టుమును వశపడుచుకొనుచందమున, నిపుణుడగు మావటి యేనుఁగును స్వాధీనమొనర్చు కొని దానికిఁ దరిబియ్యతు నిచ్చురీతిని సీవు సీ మన స్సును వశీకరించుకొన, దానికిఁ దరిబియ్య తునీయ నేర్చుకొనవలయును. మనస్సునకు అధిపతివిగావలయు నేకాని అధీనుడవు గారాదు. తుచ్చశారీరభోగవాంఛల నన్నిటిని విసర్జింప సీ మనస్సునకు బోధింపుము. విషయలాలసనుండి విముక్తమైనంతనే మనస్సు సీ దాసురా లగును. ఇందువలననే త్యాగవైరాగ్యము లంతగా భగవద్గీతాశాస్త్రములలోఁ గొనియాడబడి యున్నవి.

రాముఁ డేలు హృదయమున కాముఁ డుండఁ జాలఁడు. భోగవాంఛలును భగవచ్చింతయు నొక్కచోఁ గలిసియుండఁ జాలవు. ఇందేది కావలసినను సీవు రెండవ దానిని విడనాడవలసి యుండువు. కాని దివ్యానందమును—ఉత్కృష్ట

మగు భగవదానందమును—నీవు దుచి చూచి ననే కాని, అల్పసుఖములను—నీచ విషయసుఖములను—పూర్తిగా విడనాడజాలవు, నీవు పిన్న వయసున నుండఁగా, ఇప్పుడే పూర్తిగా నీ హృదయమును భగవదర్పితము చేయుమని యిందు చేతనే నే నింతగా నొక్కి చెప్పుచుండుట, భగవంతుని నీవాని నొనరించుకొనుము. “భగవంతుఁడు నా వాఁడు, నా ఆత్మఁడు, నా సర్వస్వము” — ఈ తత్త్వము నీ మనఃఫలకముపై ముద్రితము కావలయును. అయ్యెనా, మార్గము సుగమమగును. భగవదానందమును నీ వొక్కపరి దుచిచూచితివా, ఇతర సుఖము లన్నియు రసహీనముగా. తుచ్ఛముగా గాన్పించును. నీ జీవితమును భగవదంకిత మొనర్చుము. భగవంతునే శరణుపొందుము. “నీట ముంచినా, పాల ముంచినా, నీ పదములే గతి” యని నమ్మి యుండుము.

సాక్షీభూతుడవై నీ చిత్తవృత్తులను గమనించుచుండుము

జీవునకు స్వతంత్రేచ్ఛ కలదు. ఈ యిచ్ఛా
స్వాతంత్ర్యము నిజముగా అంతరాత్మకు, పర
మాత్మకు సంబంధించునట్టిది. “నీ యంతరాత్మ
శక్తిని మేల్కొల్పుము” అని శ్రీరామకృష్ణ
దేవులు వచించువారు. తుద కీ సాధన లన్నిటి
యొక్కయు, నియమనిష్ఠ లన్నిటియొక్కయు
ఉద్దేశ్య మేమి? పరమప్రయోజన మేమి? ఈ
యిచ్ఛను—ఈ జన్మముననే భగవల్లాభమును
జొందవలయుననెడి యిచ్ఛను—బలీయ మొన
ర్చుటయే. మనసు శుద్ధమైనకొలదియు ఇచ్ఛ
బలీయమగుచుండును. ఇట్టి యిచ్ఛను—సంకల్ప
మును—సడలించి, భవిష్యత్తున నెన్నఁచో భగ
వంతుని దర్శింతు ననుకొనుచుండుట వట్టి సోమరి
తనముగాని మతియొకటి కాదు. బుద్ధునిగూర్చి
చింతింపుము. ఆతని దెట్టి దృఢసంకల్పమో!
“ఇప్పుడే బ్రహ్మసాక్షాత్కారము పొందనైనను

బొందవలయును, లేదా, యీ ప్రయత్నమున ప్రాణములనైనను విడువవలయును” అని యాతడనేక సంవత్సరముల పర్యంతమగు నన్వేషణమునకుఁ బిమ్మటఁ దుట్టతుద కొక చెట్టుక్రింద వజ్రసంకల్పుడై కూర్చుండెను.*

వలయున దిట్ట వజ్రసంకల్పము. నీ కొక రహస్యము చెప్పెదను. ఇప్పుడు పూర్తిగా నీ కిది యవగాహన కాకపోవచ్చును, కాని కాలక్రమమున నీ కిందలి సత్యము బోధపడును. ప్రతివాని సంకల్పమును, మనస్సును క్రమవికాసమార్గమున వానిని గొనిపోవుచు, పరమశ్రేయస్సు నొందించు ననునదియే యీ రహస్యము. కొందఱు పూల బాటల వెంబడి మఱికొందఱు ముండ్ల బాటల వెంబడిని నడువఁబడుచుందురు. కాని యెల్లరును ఒకే గమ్యమును బ్రాప్తింతురు. ఈ పరమ సత్యమును గ్రహించియే కొందఱు గురువరేణ్యులు

* ‘మనస్సు భగవంతునిపై నిబిడు’ అను 18-వ ప్రకరణమున ఈ వ్యత్యాసమునకు నందించిన పాద దీపికను జూడవగును.

ఈ క్రింది శిక్షణ విధానమును బోధించుచుండురు:
మనస్సును, సంకల్పమును బట్టఁ బగ్గములు
లేకుండఁ బోవుచున్నను, పోనిమ్ము. కాని నీవు
వాని పోకడను సదా జాగరూకతతో గమనించు
చుండుము సాక్షిభూతుడవై యుండుము ఈ
విధముగా సాధకుఁడు నిజమునకు మనస్సును
యధేచ్ఛగా నెరుగనిచ్చు చుండినను, దానిపై
సదా కన్ను వేసియుండెనా, మనస్సు కొంత
కాలముపాటు తుచ్ఛవిషయములపై కెగఁబడు
చుండినను, సకాలమున, క్రమోన్నతమార్గమున
పరమశ్రేయోన్ముఖముగాక తప్పదు.

ఆహా! అనంతతుడగు భగవంతుని యనంత
లీలావిలాసముల నెవరు నిరూపింపఁగలరు? మన
మనోవాక్కుల మూలమున మనము భగవత్త్వ
మును గ్రహింప, సరూపింపఁ బూనినపుడెల్ల,
అనంతము, అప్రమేయము నగు దానిని
సాంతము, ప్రమేయము నగు దానినిగాఁ
జేయఁబూనుచున్నా వన్నమాట — మహాగుము
ద్రమును గిద్దతోఁ గొలువఁ బోవుచున్నా వన్న
మాట!

విశుద్ధహృదయుడవై యుండుము

శిష్యుడు: స్వామి ఇంద్రియ నిగ్రహార్థ మనేక విధములఁ బ్రయత్నించితినికాని కృత కృత్యుడను గాఁజాల కున్నాను. ఇంద్రియనిగ్రహము నొందు లెట్లు?

స్వామి: “నేను కామమును జయింతును, క్రోధ లోభములను జయింతును” — ఈ ధోరణి నవలంబించినచో నీ వెన్నఁటికిని వానిని జయింపఁ జాలవు, కాని నీ మనస్సును భగవంతునిపై నిలుపఁగలిగితివా, కామక్రోధాదులువానియంతట నవియే సమసిపోవును. “తూర్పునకుఁ బోసాగిన కొలఁదియుఁ బడమటికి దూరస్థుడవగుదువు” అని శ్రీ గురుదేవులు వచించువాడు. భగవంతుని ప్రార్థింపుము, శరణు పొందుము. విషయసుఖములు నిన్నిఁక నెంతమాత్రము నాకర్షింపఁ జాలవు.

నీ జపధ్యాన విధానము ‘ఆషామోషీగా’ నున్నది. ఏదో తలవని తలంపుగా, దినమునకొకటి.

రెండు గంటలసేపు మాత్రము సాధనచేయు చున్నయెడల భగవంతునిఁ గనుఁగొనఁజాలవు. అహర్నిశము భగవచ్చింతనమున, భగవద్గుణాను కీర్తనమున, నిమగ్నుడవగుము. అపుడే వాని దర్శనభాగ్యము నొందగలవు. నాయనా, లోతు నకుఁ బొమ్ము, తత్త్వరత్నాకరమున మునిగి వెదకుము. వ్యర్థ కాలక్షేపము చేయకుము.

ప్రారంభదశయందు సాధకుఁడు తనధ్యాన కాలమును నెమ్మదిగా, అయ్యును, బూనికతో సుక్రమమార్గమున హెచ్చించుచు రావలయును. తాత్కాలికోత్సాహమున అకస్మాత్తుగ ధ్యాన కాలము హెచ్చించినచో, తన్మూలమున మన శ్చరీరములందుఁ గలుగు పరిణామమును భరింపఁ జాలక పోవుదువు, నిరుత్సాహమే తత్ఫలితము. వేయేల, ధ్యానశక్తిని గోల్పోవుదువు. నిరుత్సాహము చెందిన మనస్సు నుద్ధరించి యాధ్యాత్మిక సాధనలకు మరల్చుట బహుకష్టసాధ్యము సుమీ!

అన్నింటికంటెను భగవత్కృప ముఖ్యమని గ్రహింపుము. అది లేనిదే యేమియు సాధింపఁ

జాలము, భగవత్కృపకై నిరంతరము ప్రార్థింపుము, ప్రార్థన యెన్నటికిని నిరర్థకము కానేరదు, భగవంతుడు నీ ప్రార్థనలను వాత్సల్యముతో నాలకించును.

కొంచెముసేపు ఓరిమి గలిగియుండుము, పట్టు వీడకుము. విషయవాంఛలకు అధీనుడవుగాకుము. ప్రతి విషయమునందును ఎంతయో ఆత్మనిగ్రహము నవలంబింపవలయును. విషయవాంఛలా! అవి నిన్ను బానిసలవలె వెంబడించును, అయ్యను, భగవత్కృపవలన నీకు విషయ నుఖాపేక్షయే లేకుండును—అనాసక్తుడవై యుండువు.

సమస్తము పరిత్యజించి నీవు సన్న్యాసము స్వీకరించి యున్నావు. ఇతరులపై నధికారము నెరపుట నీకుఁ దగదు. అది మహాబంధ కారణము. నీ వేమి చేయుచున్నను భగవత్కార్యమొనర్చుచున్నావని గ్రహింపుము. ప్రతికార్యము శ్రీరామకృష్ణదేవుని కార్యమని, ప్రతి వ్యక్తియు శ్రీరామకృష్ణభగవానునకుఁ జెందిన వ్యక్తియని

భావింపుము. “అహంకార మోహితుఁడై మానవుఁడు తాను కర్త ననుకొనుచుండును.”*

అసత్యమాడుట మహాపాపము. త్రాఁగుబోతును, వ్యభిచారిని సైతము నమ్మవచ్చును గాని యసత్యవాదిని నమ్మరాదు! అది మహాపాతకము.

ఒరుల తప్పుల నెన్నబోకుము, ఒరుల చర్యలను ఖండింపకుము. అట్టి యలవాటు సీకే హానికరము. పరుల దోషములను గూర్చి నిరంతరము చింతించుచుండుటచే దోషమే నీ మనస్సున నాటుకొనఁగా నీయందలి యోగ్యత పలాయనమగును.

భగవానునితో క్రీడింపుము. వాని వైభవమును కీర్తింపుము. ఈ మహావిశ్వలీలను గాంచి యానందింపుము! ఒరుల చర్యలను సీవేల ఖండింపవలయును? అరమరిక యనునదిలేకుండ నొరులతోఁ గలిసిమెలిసి వర్తింపుము. వారితోఁ గలిసి యానందింపుము. ఉబుసుపోని నుద్దులతో కాలము

* “అహంకారవిమూఢాత్మాకర్తృహమితి మన్యతే.”

పుచ్చకుము. దుర్మార్గులగువారే పనికిట్టుకొని యెరులతప్పల నెన్నుచుందురు.

విశుద్ధహృదయుడవై నీ యాదర్శము నవలంబించుచుఁ జీవయాత్రయందు ముందడుగు వేయుచుండుము.

ఒరులందలి మంచినిఁగాంచ నేర్చుకొనుము. పరుల సద్గుణలవములను గొండంతలుచేసి మెచ్చుచు వానిని నీ మనస్సున హత్తించు కొనుము. ఎల్లరను శౌరవింపుము. ఎల్లరను గొనియాడుము.

నీ విటు లొనర్చుచుందువేని, నీ యెడఁదయం దితరులయెడ సానుభూతి పెంపొందును. ఎల్లరను శౌరవించువాడు స్వయముగా శౌరవము నొందును. తోడిమానవు నెన్నఁడును అణఁగఁ ద్రొక్కకుము, నిరసింపకుము. అదేమిచిత్రమో, కాని ప్రతివ్యక్తియు నొరుల నెరసులనే వెదకు చుండును. పరునిఁ బ్రేమించి, వానిని నీవానిగా నొనర్చుకొని, దౌర్బల్యము నతిక్రమింప వానికిఁ గోడఁడుము. పతి మానవునియందును మంచి

చెడుగు లుండును. ఇతరులయందలి దోషమును గనుగొనుట సులభము; కాని యొరుల దుర్గుణములఁ బాటింపక వారు నిర్మలులు, పావనులు నగుటకై తోడ్పడువాఁడే సాధుసత్తముఁడు.

నాయనలారా! మీరు సాధువులని, యతులని గుర్తింపుఁడు. సదా మీరు శాంతులు, దాంతులు, వినములు, మృదువాకారములునై యుండవలయును. నీ వుచ్చరించు ప్రతిపదమునను, చేయు ప్రతికార్యమునను, గమన ప్రవర్తనము లన్నిటియందును సౌజన్యనైర్మల్యములు వెల్లి విరియుచుండవలయును.

నాయనలారా! మీ సాంగత్య మొనర్చువాఁడెవ్వఁడైనను సరియే, చిత్తశాంతి నొందుఁగాక యని యాశీర్వదించుచున్నాను. నిద్రాణమై యున్న బ్రహ్మశక్తి వానియందు మేల్కొంచును.

పవిత్రత యనగా నేమి? బ్రహ్మచర్య మనగా నేమి? సదా సత్యసంధుడవై యుండుము. ఇంద్రియనిగ్రహము పూనుము. ఆచిరూచి, తూచిరూచి మఱి పలుకు

చుండుము. ఎవ్వరిని ద్వేషింపకుము. ఎవ్వరిని గర్హింపకుము. ఎవ్వరియెడలను అనూయ నొందకుము. పండ్రెండేండ్లైవ్వఁడు బ్రహ్మచర్య వ్రతము పరిపాలించునో యట్టివాఁడు పరమో త్కృష్టస్థితి నొందును. నీవు బ్రహ్మచర్యమును బరిపాలింపవలయును.

అవకాశము ననుసరించి యష్టాడష్టాదు పుణ్యక్షేత్రములకు వెడలి యచటఁ గొంత కాలము నివసించుచుండుట మంచిది. అచటి పవిత్రవాతావరణమును, సూతన ప్రకృతి రమ్యదృశ్యములును మనస్సస్వస్థతకును, శరీరా రోగ్యమునకును దోడ్పడఁగలవు. పుణ్యక్షేత్ర ములు ధ్యానమునకుఁగూడ ననుకూలించును.

హృదయమును నిర్మల మొనర్చుకొనవల యును. లోకము భ్రమ ప్రమాదభూయిష్ఠము. ఆత్మవికాసము నొందఁగోరెదవేని సాధన నీ మూలమంత్రమై యుండవలయును. మనస్సున నుదయించు ప్రతివాంఛను బరిశీలించి నిగ్రహింప వలయును. ఇచ్చను బలపఱచితివా, మిగిలిన వన్నియు సరళమగును.

శిష్యుడు : స్వామీ ! ధ్యానమునకుఁ గూరుచుండు నెడఁ గొన్ని దినములందు మనస్సు సహజముగ ప్రశాంతముగా నుండును. మఱిగొన్ని దినములందు నే నెంత ప్రయత్నించినను శాంతి నొందక తీవ్రాందోళన నొందుచుండును.

స్వామి : అది గుణముల లీల. మనస్సు త్రిగుణములకును వశమైయుండును. సాధన మూలమున సత్త్వగుణము స్థిరపడినంతనే మనస్సింక నెప్పుడును ప్రశాంతముగ నుండును. గంగానదికిఁ బోటుపాటులుండునని నీవు గమనించి యుండవచ్చును. సర్వవిషయములకును నిష్టే యొడుదొడుకు లేర్పడుచుండును. ధ్యానము నందును బోటుపాటు లుండును. ఏమైనను ఇది కేవలప్రారంభస్థితి. దీనినిగూర్చి కలఁత నొందకుము. నీ సాధనలను విడువకుము. కొంత కాలముపాటు క్రమముతప్పక సాధనచేసితివా, మనస్సున కింకఁ బోటుపాటులనునవి కలుగవు. అంతట మనస్సున నొడుదొడుకులు లేని భావవాహిని భగవంతునిదెస ప్రవహింపసాగును.

సత్త్వగుణము ప్రబలమై మనస్సు సహజముగ ప్రశాంతమైయున్నప్పుడెల్ల! సమస్త కర్మములను విడనాడి జపధ్యానసాధనఁ బూనుచుండుము.

ప్రతిపుణ్యక్షేత్రము నందును నొకానొక ప్రత్యేక సమయమున ఆధ్యాత్మికవాహిని ప్రవహించుచుండును. అట్టి సమయమున సాధకుఁడు ధ్యానించుచో, మనస్సు సులభముగ ధ్యేయమున లీనమై ధ్యానానందము వృద్ధి నొందును.

శిష్యుఁడు : అగుచో, స్వామీ! అట్టి సమయమును దెలిసికొనుటెట్లు?

స్వామి : అది యంత కష్టముకాదు. ధ్యానసాధకుఁడు దాని నెంతయు సులభముగా గుర్తింపఁగలుగును. కాశి ! ఈ పరమపుణ్యక్షేత్రము ప్రపంచాతిరిక్తమై యున్నట్లు తోచును. అఖండమైన తత్త్వజ్ఞాననిలయమీ పుణ్యక్షేత్రము. అచట నివసించి సాధనల

విశుద్ధహృదయఁడవై యుండుము

నవలంబించుచో, ఎవ్వఁడైనను త్వరితముగా
ఫలితమును గాంచును. బీజభూతమగు మంత్ర
మిచట సాధకుని స్వల్పప్రయత్నము తోడనే
వికాసము గాంచును. పాపాత్మునకుఁగాని,
శ్రీమంతునకుఁగాని, నిఱువేదకుఁగాని, ఘనునకుఁ
గాని, యల్పునకుఁగాని—ఎవ్వరికైనను సరియే
విశ్వనాథుఁ డచట ముక్తి నొసఁగును.

మహనీయజీవితముల ననుకరింపుము

శిష్యుడు : స్వామీ ! భగవద్భక్తి యెట్లు పెంపొందును ?

స్వామి : సాధుసాంగత్యమువలన. వారి బోధల నాలించి వారి జీవనవిధానమునుబట్టి నీ జీవితమును నియమించుకొనుము—దిద్దుకొనుము. కాని, ధ్యానమును బ్రహ్మచర్యమును అవలంబింపనిచే, తత్త్వజ్ఞానులగు మహనీయుల భావములనుగాని, వేదశాస్త్రసారమునుగాని నీవు గ్రహింపజాలవు. శ్రీ రామకృష్ణవచనామృతమును పఠించుచు తదుపదేశములను మననము చేయుచుండుము. భగవంతుని నీ వెంతగా ధ్యానింతువో సద్గుణములు నీ కంతగా అవగాహన కాగలవు. శాస్త్రజన్యజ్ఞానము వేఱు, భగవన్నిష్ఠ వేఱు. ఇక సాక్షాదనుభవజన్యజ్ఞానమీ రెంటికిని భిన్నము—అతీతము.

పేరుప్రతిష్ఠలయందుఁగాని, విషయభోగముల
యందుఁగాని, నీ కేమాత్రము వాంఛయున్నను
భగవంతునిఁ బ్రాపింపఁజాలవు. “అది లంగరు
వేసియున్న నావను నడపఁబూనుటవంటి” దని
నాగమహాశయులు వచించువాడు మఱియు
నిట్లు పలుకువారు : “పేరుప్రతిష్ఠలను సంపా
దించుట సులభము. కాని వానిని త్యజింపఁ
గలుగువాఁడు ధన్యుఁడు.”

జ్ఞానియగు మహానీయుని సాంగత్యభాగ్యము
నొందువాఁడు ధన్యుఁడు.

శిష్యుఁడు : స్వామి! సాధుసాంగత్యమే
చాలుననియు, సంతకంఠే నేమియుఁ జేయ
నక్కఱలేదనియుఁ గొందఱి విశ్వాసము.

స్వామి : అది కాదు! కేవల సాంగత్యము
చాలదు. మనసు విప్పి నీ సంశయముల దీర్చు
మని వారి నడుగుము. వారి జీవితములను జూగ
రూకతతోఁ బరిశీలించి తద్విధానము నను
కరింపుము. సాధుసాంగత్యము మాత్రమే చాలు

నిలువుకొనవలయును. వానిని వెలువరించితివా,
ప్రకటించితివా, యవి నిస్సారములై హరించి
పోవును. అంతట ఆధ్యాత్మిక జీవనముననే
యరుచి కలుగవచ్చును.

నిజమైన భక్తుడు తాలిమి విడువకయే భగ
వత్పరితాపము నొందును. ఒకవేళ వికాసము
నొందకున్నను, ఆతఁడు భక్తిప్రపత్తులను విడు
వఁడు. వర్తకులవలె లాభము నాశించుచు భక్తి
నవలంబించువారు మాత్రమే తమ ప్రార్థనలు
వెనువెంటనే సఫలీకృతముకానిచో సాధనలను
విడనాడుదురు.

సత్సంగత్యము చేయుము

స్వామి : భగవద్ధ్యానమున నిమగ్నుడవై నంతనే యఖండానందము ననుభవింతువు. ప్రజ్ఞానానందమున రేయింబవల్లు నిముసములై గడచిపోవును.

నీ యాధ్యాత్మిక మనస్థితులను, అనుభూతులను గూర్చి ప్రతివారికిని జెప్పబోతున్నాము. తాకికుల కసలే చెప్పరాదు. అది నీ వికాసమునకు నిరోధకరముగావచ్చును. కాని సమమనస్కునకు, నీ మనఃప్రవృత్తితో సమన్వయించు మనఃప్రవృత్తిగలవానితో, నీ యనుభూతులను గూర్చి ముచ్చటించవచ్చును. అట్టి మీరిరువురును ఒండొరుల యనుభూతులను గూర్చి ముచ్చటించుకొనిన యెడల, అయ్యది ఆత్మవికాసమునకు దోహదము కావచ్చును. మీరిరువురును ఏకమార్గమునఁ జరించు యాత్రికులు. నీ సహచారి యీ మార్గగామియై యందలి

భ్రమప్రమాదములను గనుఁగొనియుండవచ్చును. వాని యనుభవములవలన లాభమునొంది యా ప్రమాదములను, కష్టములను నీవు తొలఁగించుకొన సమర్థుడవు గావచ్చును.

సాధుసాంగత్య మెందుల కరయవలయునో నీకుఁ దెలియునా? వారి యనుభూతియే సాధకునకు జీవగట్ట. నీ వొక నూతనస్థలముఁ జూడఁబోవునపుడు మంచి మార్గదర్శి యొకఁ డున్నచో, వాని తోడ్పాటున నత్యల్పకాలముననే యచటఁ జూడఁదగినదాని సంతయుఁ జూడఁగలుగుటయే కాక, నూతన వ్యక్తులు తఱచు గుఱియగుచుండు భ్రమ ప్రమాదములను దప్పించుకొనఁగలుగుదువుగదా? ఇటులే విశేషాధ్యాత్మిక వికాసము గాంచినవారల సాంగత్యమువలన నమూల్యమగు సనేక కీలకములను దెలిసికొందువు, వానిచే నీ సాధన సులభము కాఁగలదు.

ఏక్షణముననైనను ఈ జీవిత మంతము కావచ్చును, ఎప్పుడో యెవరికినిఁ దెలియదు.

ఆధ్యాత్మికనిక్షేప సంపన్నుడవై యీ యాత్రకు సంసిద్ధుడవు గమ్ము. అజ్ఞాత స్థలమునకు రిక్త హస్తములతోఁ బోవుట విశేషకష్టముల కాక రమై యుండును. పుట్టిన జీవి గిట్టక తప్పదు. మరణ మనఁగా అజ్ఞాతస్థలమునకుఁ బోవుట. కావున నీవు యాత్రకు సంసిద్ధుడవు కావలయును. సదా మృత్యుదేవత పిలుపునకు సంసిద్ధుడవై యుండుము.

ఇచట నీ యాత్మవికాసమునకు సమస్త సదుపాయములును గలవు. ఇపుడే పరమార్థమును బడయఁ బ్రయత్నింపుము. మూలవిరాట్టు సౌఖ్య యింపుము. అఖండాత్మ విశ్వాసమును గలిగి యుండుము. “నేను భగవంతునిఁ దెలిసికొనఁ గలను” — ఇట్టి విశ్వాసముతోఁ బురోగమించుచో వానిని బ్రాపింతువు. అంతట జన్మము ధన్యమగును. ఓయీ జననమరణ చక్రము నుండి విడివడుము. భగవానుని శాశ్వతానుచరుడవు గమ్ము !

భగవదౌర్బల్యములను ద్రోసిరాజనుము. మునుపు చేసిన తప్పిదములఁగూర్చి తలపోయుచు మనస్సును దుర్బల మొనర్చుకొనకుము. పాపమా ? మానవదృష్టికే పాపము పొడ కట్టును. భగవద్దృష్టిలో నట్టిదేమియులేదు. వాని కృపాకటాక్ష మొక్కటి ప్రసరించినఁ జాలును. అనేక జన్మానుగత పాపములన్నియుఁ బటావంచలై పోవును.

సీవు శ్రీ రామకృష్ణదేవుని సన్నిధికి వచ్చి యున్నావు. ఆతని విడనాడకుము. నీకే తాపత్రయము నుండదు. సాధనలకు నీకుఁ గట్టుదిట్టమయిన నిత్యక్రమముండవలయును. భ్యాస పారాయణములకై సీవు కొన్ని నియమిత సమయములను — ముహూర్తములను — నేర్పజుచు కొనవలయును. సర్వకాల సర్వావస్థలయందును శ్రద్ధాభక్తులతో క్రమము ననుసరింపుము. స్థైర్యమత్యావశ్యకము; స్థైర్యము తోడిదే విజయము.

సాధనయందలి స్థైర్యము మూలముననే మనస్సు భగవంతునియందు నిమగ్నతఁ జెందును.

నిమగ్నత సాధింపబడనిచే సంసారవ్యామోహము సమసిపోదు. కామక్రోధ లోభములనునవి ప్రబల శత్రువులు. భగవద్భలమున బలీయుడవై మాయాజాలమును దొలగించుకొనుము.

నీ క్రమము ననుసరింపుము. ప్రారంభమున నీ మనస్సదుపాష్టలకు లోబడకుండ నెదురుతిరుగ వచ్చును. బానిసవలె దానికి వశవర్తివి గాకుము. క్రమముగా నీ మనస్సునకు నీ వధివతి వగుదువు. ఆత్మనిగ్రహము, లేక ఆత్మసంయమము లభింప, మనస్సు సహజముగ భగవన్నిమగ్నమైనంతనే, నీవికఁ నే నియమక్రమములను అవలంబింప నక్కఱ లేకుండును.

జీవితము నదివలె బ్రవహించి పోవుచున్నది. పోయిన దినము తిరిగిరాదు. నీ సమయము సద్వినియోగ మొనర్చుకొనుము. అవసానసమయమున, “అయ్యో! అయ్యో!” యని కుయ్యిడుటవలన నేమియు లాభము ఉండదు.

సహనశీలఁడవై యుండుము

శిష్యుఁడు : స్వామీ, మే మందఱము ఇంటిని, వాకిలిని, బంధుజాలమును విడిచిపెట్టి యేకా దర్శముతోడను, ఏకప్రయోజన కాంక్షతోడను ఇచటికి, ఈ మఠమునకు, వచ్చియున్నను, ఒండొరులతోఁ బొత్తు కలిగి మెలఁగఁజాల కుండుటకు హేతు వేమి ?

స్వామి : నాయనా ! మీరందఱును ఒండొరులయెడ సహనబుద్ధితో మెలఁగ నేర్చుకొన వలయును. “సహనము గలవాఁడే నిలువఁ ద్రొక్కుకొని యుండఁగలుగును” అని శ్రీ రామ కృష్ణ దేవులు వచించువారు. సంసారులగువారు సైత మెన్నో విషయములను సహింపవలసి యుండును. ఎల్లరతోడను బొత్తు కలిగి మనలు చుండుటయే శీలసాభాగ్యము, సౌశీల్యమహా బలము. ఒకరికి హానిచేసినవాఁడు, లేదా, ఒకరి మనసు నొప్పించినవాఁ డెన్నటికిని చిత్తశాంతిఁ గలిగియుండఁ జాలఁడు. ఒకరి మనస్సు నొప్పించెడి యొక్క మూఁటెనను ఎన్నఁడును ఆడకుము.

సత్యము చెప్పుము, కాని యెన్నఁడును అప్రియ
సత్యము చెప్పుకుము.*

నాయొద్దకు వచ్చు రకరకముల మనుష్యుల
నందఱను జూచుచుందువు గదా? వారిలోఁ
గొందఱు యోగ్యులు, కొందఱు అయోగ్యులు;
ఐనను నేను వారి నందఱను సమానముగ నే
ప్రేమింతున. దుర్బలులను, పతితులను నేను
దఱిమివేసినయెడల, వారి కాశ్రయ మొసఁగువా
రెవ్వరు? మహానీయులతో, బాత్తు కలిగి
మెలఁగుట సులభము. కాని యెల్లరితోడను,
సర్వభూతములతోడను సామరస్యమున మెలఁ
గుటయందే నిజమైన బల మిమిడియున్నది.

* శ్లో “సత్యం బ్రాయాత్ ప్రియం బ్రాయాత్
చ బ్రాయాత్ సత్య మప్రియమ్,
ప్రియం చ వాన్యతం బ్రాయాత్
ఏష ధర్మ స్సనాతనః.”

—మమధర్మశాస్త్రము.

(సత్యము చెప్పవలయును, నీవు చెప్పుచున్నది ప్రీతి
కరముగఁ జెప్పవలయును, అప్రియసత్యము చెప్పరాదు;
మఱియు ప్రీయమని యసత్యము చెప్పరాదు. ఇదియే

కర్మము, జపధ్యానాదులును ఒండొంటికిఁ
దోడునీడలై సాగుచుండవలయును

స్వామి : నీ సాధనలు బాగుగా సాగు
చున్నవి కదా!

శిష్యుడు : స్వామీ, అంత బాగుగా సాగుట
లేదు. నా కందులకుఁ దగినంత సమయము
కాన్పించుటలేదు. నే నెంతో పనిచేయవలసి
యున్నది.

స్వామి : సమయము లేకుండుటచే ధ్యానము
సాగింపఁ జాలనని తలఁచుట పొరపాటు. నీ చిత్త
విక్షేపమే దానికి నిజమైన హేతువు.

కర్మము, జపధ్యానాదులును ఒండొంటికిఁ
దోడునీడలై సాగుచుండవలయును. కాలము
నంతయు జపధ్యానాదులందే వినియోగింపఁ
గలుగునెడల బహుశ్రేయస్కరము; కాని యట్లు
చేయఁగలుగు వా రెందఱు? పనిచేయకుండ,
ఉపరక కూడునీడలుండఁగల సమయము

తెఱఁగులుగా నున్నారు. కార్యపరుడై యుండఁ జాలని మందుడై — వట్టి యవివేకియై — యుండువాఁ డొకఁడు, సమస్త కర్మాతీతుడై యుండు ఋషి యొకఁడు. గీత చాటునటల, “కర్మము చేయకయే కర్మరాహిత్యము నెవ్వఁ డును బొందఁజాలఁడు,”* ధ్యానస్థితి నొందుటకు కర్మము సాధనము. కర్మత్యాగ మొనర్చి సన్న్యాసులై జీవించువారుకూడ జీవనమున కావశ్యకమగు నాహారపానీయాదులకై కొంత కాలము వ్యయింపవలసియుందురు.

స్వార్థమై కర్మమొనర్చుటకు బదులు భగవ దర్థమై కర్మమొనర్చుము. నీ కర్మమూలమున భగవదారాధన మొనర్చుచున్నావని తెలిసి

* శ్లో. ‘న కర్మణా మనారంభా

నై శ్చక్కర్మం పురుషోఽశ్నుతే,

న చ సన్న్యసనాదేవ

వీధ్ధిం పశుధిగవృత్తిః.”

—గీత, 3-4.

కర్మములను ఆచరింపకపోవుటవలన మానవుఁడు నిష్క్రియమగు నాత్మస్వరూపావస్థితినిఁ బొందఁడు. కర్మ

కొనుము. ఈ భావముతో కర్మ మొనర్పఁగలిగితివేని కర్మము నిన్ను బంధింపదు సరికదా, శారీరకముగను, మానసికముగను, నైతికముగను, ఆధ్యాత్మికముగను — సర్వవిధములను నీ కది శ్రేయస్కరమగును. నీ మనశ్శరీరములను భగవత్పాదారవిందములకు సమర్పించుకొనుము. సంపూర్ణాత్మార్పణ మొనర్చుకొని, ఈశ్వర సేవకుఁడవై యిట్లు విన్నవించుకొనుము: “నా మనశ్శరీరములను, నా సర్వస్వమును నీకు సమర్పించుకొనుచున్నాను. ప్రభూ! నేను నీ సేవకుఁడను, నా శక్తికొలఁదియు నీసేవ చేయ సంసిద్ధుఁడను; నన్ను నీ యిచ్ఛానుసారము వినియోగించుకొనుము.” నీ విట్లు చేయఁగలిగితివేని, నీ యిహపరశ్రేయోబాధ్యత వారిమీఁద నుండును. దానివిషయమై నీవీఁక నెంతమాత్రము తాపత్రయపడనక్కఱలేదు. కాని సరియగు భావమున, సంపూర్ణవిశ్వాసమున, నీ విటు లాత్మార్పణ మొనర్చుకొనవలయును. కాని సంశయాత్ముఁడవై, “నదిని దాటుటకై భగవన్నామము నుచ్చరించుచు దోడ్కోడనే బంటు

తడవకుండ వారి నెత్తిపట్టుకొనకుండునట్లు మాత్రము” చేయకుము *

* ఇది శ్రీరామకృష్ణుని వీతికథలలో గొల్లకను, బ్రాహ్మణ పూజారిని గూర్చిన కథను సూచించుచున్నది.

ఒక గొల్లకడుచు ఎటికావలియొద్దను నుండు నొక బ్రాహ్మణునకు వాడుకగా పాలు తీసికొనిపోయి యమ్ముచుండెడిది. నావ రాకపోకలు సరిగలేని కారణమున ఆమె ప్రతిదినము సకాలమునకు పా లందీయలేకుండెను. ఒకనాఁడా బ్రాహ్మణుఁడు చీవాట్లుపెట్టఁగా, ఆ దీమరాలు ఇట్లు పలికెను: “నే నేమి చేయుదును, బాబూ! ఇంటికడనుండి పెందలకడనే బయలుదేలుదును. ఏటియొద్దను వల్లెవాని కోసము, ఏలుదాఁటువా రందఱు వచ్చి చేరుటకోసము, కనిపెట్టుకొనియుండవలసివచ్చుచున్నది.” అంత నా యర్చకుఁ డిట్లనియె: “పెట్టిదానా! భగవన్నామోచ్చారణము చేసి సంసారమునే దాటవచ్చునే, నీ నీ చిన్నయేటిని దాటలేవా?” అమాయకురాలు ఆ గొల్లక యేటిని దాట నీ సులభోపాయమునుగూర్చి విని చాలా ఆనందించెను. మఱు న్నాటినుండియు ఉదయముననే ఆమె బ్రాహ్మణునకు పాలం దించుచుండెను ఒకనాఁడాతఁడామె నిట్లడిగెను: “నీ నీ మధ్య చాలా పెందలకడనే వచ్చుచున్నావు, ఎట్లు?” ఆమె

గురుదేవుడు నిర్యాణము నొందినపిమ్మట మేము విదారుసంవత్సరములు పరివ్రాజక జీవన మొనర్చి, పిమ్మట నుద్యమమునకుఁ బూనుకొంటిమి. స్వామీజీ (వివేకానందస్వామి) ఒక నాఁడు సన్నేకాంతముగాఁ బిలిచి యిట్లనిరి: “ఈ పరిభ్రమణములో నేమియు లేదు, శ్రీ రామకృష్ణ దేవునిపేరు తలఁచుకొనుచు, ఏమి దాఁటి వచ్చుచున్నాను. ఇక నాకు నావ ఆనందములేకున్నది.”

బ్రాహ్మణుఁ డా పలుకులు నమ్మఁజాలక, “సరియేకాని నీవు ఏ తెట్లు దాఁడెదవో నాకుఁ జూపెదవా?” యనియెను. ఆమె, “చూపెద” నని బ్రాహ్మణునిఁ దనతోఁగూడఁ దీసికొనిపోయి నీటిపీఠముండి నడచిపోసాగెను కొంతసేపటికి వెనుకకుఁ దిరిగి చూచి యామె బ్రాహ్మణుని దురవస్థను గమఁగొని యిట్లనియెను: “అదేమి, బాబూ! నోటితో దేవునిపేరు పలుకుచు, చేతితో బట్ట పైకెత్తి పట్టుకొనుచున్నావు? నీవు పూర్తిగా దేవుని నమ్మనట్లు కనఁబడుచున్నది!”

భగవంతునకు సంపూర్ణమైన ఆత్మార్పణము, నీమందు సిద్ధమైన నమ్మిక—ఇవియే అద్భుతకార్యములన్నిటికిని మూలము.

దేవార్థము కర్మ మొనర్చుము.” * ఆ దినము లలో తీవ్రకృషి చేసితిమి. అది మాకేమియు హానికరము గాలేదు, సరికదా, విశేషశ్రేయస్కురమైనది. స్వామిజీ వాక్కులందు మాకు గొప్ప నమ్మకము. స్వామిజీ, శ్రీ రామకృష్ణులు నను నీ యిరువురి మహానీయులందును నీ వఖండ విశ్వాసముఁ బూని వారినిమిత్రము కార్యముల నొనర్చుము.

కర్మమును, జపధ్యానాదులను ఒండొంటితో సమన్వయించి సాగింపవలయును. కాని వానిని సమన్వయించుట మొదట కష్టముగఁ దోచవచ్చును. జయము నందువలకును విడువక ప్రయత్నించుచుండవలయును. శ్రీ గురుదేవులు ఇట్లు వచించువారు: “అప్పుడు పుట్టిన దూడ నిల్చుండఁ బ్రయత్నించును. కాని పెక్కు సార్లు

* శ్రీ బ్రహ్మానంద వివేకానందస్వామి లొండొరులను, ‘వీవు, వీ’ వని నంబోధించుకొనువారు; కాని యితరులతో సంభాషించునపు డొండొరులమగూర్చి గౌరవపూర్వకముగ

తడఁబడును, పడును. అయినను అది యూర
కుండక మఱలఁ బ్రయత్నించును. తుదకది నిల్చుం
డుటయేకాక. పరుగెత్తనేర్చును.” సారమార్థిక
జీవన ప్రారంభమున నేదియో యొక నియమిత
కర్మమును క్రమముగ నొనర్పఁబూనినచో మన
స్సునకు సుశిక్షణ మలవడును. అట్టి సుశిక్షితమైన
మనస్సును ధ్యానాదిసాధనలందు నియోగింప
వచ్చును. ఒకప్పుడు మనస్సును నలువైపులను
జెదరనిచ్చినచో, ధ్యానసమయమునను జెదరి
పోవుచుండును.

ఆధ్యాత్మికవికాసము నొందినవానికి ధ్యాన
ప్రార్థనలందే కాలము గడుపఁగోరు నొకానొక
సమయము వచ్చును. అట్టి సమయమున కర్మము
వానియందుండి తనంత నదే తరలిపోవును మనస్సు
ఆధ్యాత్మిక ప్రబోధము నొందినప్పు డిది సంభ
వించును. ఇట్టి ప్రబోధము నొందక, కేవల బలా
త్కారమైన సంకల్పముచే ఆధ్యాత్మిక సాధన
యందే కాలము గడుపఁ బూనినచో, కొలఁది
రోజులు మాత్రమే అట్లు చేయుఁగలుగును: ॥౧౫॥

వినుగు పుట్టును. కాదు, కూడదని మొండి పట్టు పట్టినచో నొక్కొక్కప్పుడు మతికూడఁ జెడును. కొందఱు 'ఆపామోషీగా' ఆధ్యాత్మిక మార్గమును అవలంబించుచు, దోడ్తోడనే లోకికవిషయములను గూర్చి యదేపనిగాఁ జింతించుచుందురు. అది మంచిది కాదు.

బ్రహ్మచర్యావలంబనమున మహాశక్తి సంపాదించవచ్చును. నిజమైన బ్రహ్మచారి యిరువది యైదుగురు చేయుపనిని దానొక్కడే చేయఁగల్గును. బ్రహ్మచర్యముతోఁ బాటు జపధ్యానములను జేయుచు సాధుసాంగత్యము చేయుచుండుము.

అనేకులకుఁ దమ కేది శ్రేయస్కరమో తెలియదు; అందుచేతనే వారు సత్సాంగత్యము చేయవలయును. ఏకాంతముగాఁ గాని, సాధుసాంగత్యమునఁగాని కొంతకాలము గడపనిదే యెవ్వనికిని దన మనస్తత్వము తెలియదు. గందరగోళమునను, అల్లకల్లోలమునను మగులుచు, ఆధ్యాత్మిక వికాసము నొందుట దుస్సాధ్యము.

నే నెల్లరకును స్వాతంత్ర్యము సంగీకరింతును.
 స్వీయమార్గానుసారమే ప్రతివ్యక్తియు ఆత్మ
 వికాసము నొందవలయునని నా యభిప్రాయము.
 ఒకానొక సాధకుఁ డటులఁ జేయఁజాలని యపుడు
 నేను వానికిఁ దోడ్పడెదను.

జీవితము—శాశ్వతజీవితము—నీ యధీనమై
 యున్నది! భగవత్సేవకై కొన్ని జన్మములను
 వినియోగించినచో — అవి నిరర్థకమే యను
 కొందువుగాక—లో టేమి? కాని యది యట్లు
 కాఁజాలదని వక్కాణించుచున్నాను. శ్రీ రామ
 కృష్ణానుగ్రహమున నీ వెట్టి యున్న తాద్యాత్మిక
 స్థితుల నందఁ గలవో నీయంతట నీవే కనుగొన
 గలవు.

ఆహార నిద్రాదికములతో సంతుష్టుఁడవై
 యింక నెంతమాత్రము కాలయాపన చేయుకుము,
 పాలుమాలికతనము వీడుము, లేనిచో నీ వెట్టి
 పారమార్థిక సాధనలను సరిగాఁ జేయఁజాలవు.
 నీ వే పని చేయుచున్నను సరియే. దానిని మనః
 పూర్వకముగాఁ జేయుము. స్వామిజీ (శ్రీ

వి వే కా నం ద స్వా మి) వచించుచుండునటుల,
ఇదియే కర్మ రహస్యము.

భగవదర్థము కర్మ మొనర్పఁబూనుము; కర్మ
మారంభించుటకు ముందు భగవంతుని స్మరించి
వానికి వందనము లర్పింపుము. పనిచేయుచుండఁగా
మధ్యమధ్యను, అంతముననుకూడ నిటు లొన
ర్చుము, గురుదేవుని (శ్రీ రామకృష్ణుని) జీవితో
పదేశములనుగూర్చి చింతించుచు కాలమంతయు
గడపుచుండుము. నీవు చేయు సమస్త కర్మము
లును ఆయన నిమిత్తమేయని నీ హృదయాంత
రమున గ్రహించియుండుము.

చిత్తప్రశాంతి నొందఁ బ్రయత్నింపుము.
తమస్సునకును. మాంద్యమునకును వశ్యుడవు
గాక మనఃప్రసాదము నందఁ బ్రయత్నింపుము.
మనస్సును పరిభ్రమింపనిచ్చుచు, నొక దారియు
తెన్నును లేకుండ జీవయాత్ర చేయసాగినిచో
చెడుగులు సంభవించును. కామక్రోధదులు
నిన్ను వశపఱచుకొనును. జపధ్యానముల మూల
మున నిందియములు తమంతఁ దామే సాధిస

మగును. కాని ప్రారంభమున నీవు వాని నదు
పాజ్ఞలలో నుంచఁ బ్రయత్నింపవలయును.

సాధనను బూని జపధ్యానములను జేయు
చుండుము. నిరంతరముగ సాధన చేయసాగినచో,
క్రమముగ భగవచ్చింతానిమగ్నుడవై గంటల
కొలఁది ధ్యాననిష్ఠలోఁగూర్చుండ నానందింతువు.
కాని ప్రారంభకుఁడు దినమునకు నాలుగైదు
సార్లు, ప్రతిపర్యాయము కొలఁది కాలము
మాత్రమే, ధ్యానమునఁ గూర్చుండుట శ్రేయ
స్కరము. నీ కిష్టమున్నను, లేకున్నను జపసాధన
చేయుము. దీక్షతో నిట్లు చేయుచు రాఁగా
మనస్సు ధ్యాననిమగ్న మగుట నిశ్చయము.
ప్రశాంతి నొందుటకై, నీ చిత్తవృత్తులకుఁ బ్రతి
కూలముగ నైనను సరియే, క్రమసాధన సాగింప
వలయును. ఆత్మప్రబోధము కలిగితీరును. అది
సిద్ధింప నపుడు, నీయం దంతవఱకు ఏ కామ
క్రోధాదు లుండుఁగాక, అవన్నియు విస్మరింపఁ
బడును.

ఒక చేతితో భగవత్పాదపద్మములను బిట్టుకొని
రెండవ చేతితో భగవత్కార్యము
నాచరింపుము

స్వామి : తురీయానందస్వామియు నేనును
ఆబు కొండపై నివసించుచుండ, స్వామిజీ (శ్రీ
వివేకానందస్వామి) యమెరికాదేశమునకు వెడ
లుటకుముం దాయన యొద్దనుండి మా కొక
లేఖ వచ్చినది. అందిట్లు వ్రాసిరి : “బహుజన
హితార్థము, బహుజనసుఖార్థము మీ జీవిత
మును వినియోగించుటే ధర్మము—పరమార్థము.
స్వార్థ మేమి చేసినను అది పరమార్థము కానే
రదు.” ఎంత యద్భుత సత్యము! ఆయన
మాటలు నా మనఃఫలకమున ముద్రితమైనవి.

శ్రీ రామకృష్ణ సేవాగుంఘ కార్యములందు
మీరు నిర్వహించువనులు మీ ధ్యానమునకును,
ఆధ్యాత్మికవికాసమునకును నిరోధకరములనియు,
ప్రేమానందస్వామియు, నేనును అట్టి పనుల

నామోదింపమనియు మీలోఁ గొందఱు నమ్ముచున్నట్లు నాకుఁ దెలియవచ్చినది. ఈ మీ నమ్మిక నిరాధారము. మా భావమును మీరు గ్రహింపజైతిరి. మీ మీ విహితకర్మనిర్వహణమున మీ రెంతటి నిమగ్నులై నను క్రమానుగత జపధ్యానములు చేయుచుండవలయునని పదే పదే నేను నొక్కి వక్కాణింతును. కార్యారంభమునను, కార్యము చేయుచున్నప్పుడును, సమాప్తమైన పిమ్మటను - సదా భగవంతుని స్మరించుచుండవలయును.

“కర్మ మొనర్చుము, తోడ్పడనే ధ్యాన ప్రార్థనాదుల నాచరింపుము” అని స్వామిజీ చెప్పుచుండఁ దఱచు వినియున్నాము. ప్రారంభానంతరము దెవరై నను అహర్నిశము ధ్యాననిమగ్నులై యుండఁగలరా? కావున మీ రసంగులై, లోకహితార్థులై కర్మ మొనర్పవలయును. కర్మ మొనర్పనిచో, దుశ్చింతలును, లేనిపోని తాపత్రయమును మనస్సు నాక్రమించును.

నిత్యకృత్యములతోఁ బాటు పూజాధ్యానముల నాచరింపవలయుననెడి యాదర్శమును గీతాది

శాస్త్రములు నొక్కి చెప్పుచున్నవి. స్వానుభవ పూర్వకముగ నేను దీనిని స్థిరపఱచఁగలను. “పూజాధ్యానాదులు, కర్మాచరణము” ననున వియే ఆధ్యాత్మికవికాసమునకు సునిశ్చిత మార్గము.

ఇప్పుడు జరుగుచున్న ఘోర యుద్ధమును * జూచుచుంటివి గదా! నిరర్థక దేశభక్త్యుద్దేశ మున జనులు తమ యాలుబిడ్డలను, సమస్త సుఖము లను విడనాడుచు, కేవల తౌకికప్రయోజనార్థమై తమ ప్రాణముల సర్పించుచుండ, ఉత్తమాదర్శము నిమిత్తమై-భగవత్సాయోత్కార జగత్కల్యాణార్థమై-ఇంటిని, వాకిలిని, సమస్తభోగములను విడిచి పెట్టి, శ్రీ రామకృష్ణ చరణోపాంతమున ఆత్మసమర్పణ మొనర్చుకొనిన మీరు కొలఁది సాటి కార్యాచరణమును దప్పించుకోఁ జూచుటయా! స్వామిజీ మాతో నిట్లనుచుండువారు : “వర హితార్థాచరణమున జీవితము వ్యర్థపుచ్చుచున్నామని మీరు తలఁచుచుంటిరా, వ్యర్థమే కానిండు, నిరర్థకవిషయములకై యెన్ని జన్మము

• మొదటి ప్రసంగసంగ్రహము సూచితము.

లను మీ రింతకు ముందు వ్యర్థపుచ్చియుండలేదు?
లోకహితార్థమొక్క జీవితము నేల వ్యర్థపుచ్చు
రాదు?"

కాని నీ జీవితము వ్యర్థముగాదని నీకు నేను
జెప్పుచున్నాను. కర్మాచరణమూలమున భగ
వత్సాక్షాత్కారము నొందెదవు.

జపధ్యానముల నాచరించుపట్ల వలసినంత
సమయమును, అనుకూలపరిస్థితులును ఆవశ్యకము
లనుటకు సందియము లేదు. కాని జపధ్యాన
ముల నాచరింపఁబూనువా రెట్టి పరిస్థితులందై
నను వాని నాచరింతురు. సమయము లేదనియో,
అనుకూలస్థలము చిక్కలేదనియో, మొఱలిడు
చుండువా రీ జన్మమున నెన్నఁడును పురోభివృద్ధి
నొందరు. ఊరకయుండినను, పనిచేయుచున్నను,
నిరంతర భగవత్స్మరణ నలవఱచుకొనుము.

ఇట్టి నిరంతరభావవాహినియే ధ్యానము. భగ
వత్స్మరణ విషయమున దేశకాలపరిస్థితులను
గమనింప నక్కఱలేదు. సాధనయందు నిమగ్నుఁ
డవు కమ్ము! ఆహా! అది యెంతటి దివ్యానంద

దాయకము! ఆ యానందము నొక్కపరి రుచి చూచినచో, నికు మతేదియు రుచింపదు.

కర్మాచరణమనిన నీ కెందులకు భయము? భగవదర్థము—భగవత్ప్రాప్తి నిమిత్తము—కర్మ మొనర్చుము. కాని స్థిరచిత్తుడవై కర్మ మాచరింపవలయును. మహోద్యమ మయినను, అతి సామాన్యకర్మమైనను, అత్యంత శ్రద్ధా భక్తులతో నొనర్పవలయును. సంసారకృత్యము లందు నిలుకడ గలవా రాధ్యాత్మికసాధనలందును నిలుకడ గలిగియుండురు. తగురీతిని కర్మ మొనర్ప వలయునన్నచో, కర్మము నెడ విశేషపూజ్య భావము నొందియుండుటయేగాక, కర్మఫలముల యెడ నువాసీనభావము కలిగియుండవలయును. భగవదర్పణబుద్ధితో కర్మమొనర్చుచో, కర్మాచరణమనిన నీ కెన్నటికిని అరుచి కలుగజాలదు.

ఈ రహస్యమును మఱచినపుడే చిత్తతోభ కలుగుచుండును. వ్యాఖలచిత్తుడవైనచో, పార మార్థికజీవితమునగాని, వ్యావహారిక కర్మమునగాని విజయము నందజాలవు. పేరుపతిషల నిమి

త్తము సత్కార్యము నాచరించుట నిశ్చయముగా బహు సులభము. అట్టి కార్యములను బట్టి మన మొకని నిక్కమైన యోగ్యతను నిర్ణయింపజాలము.

నిజముగా నొకఁ డెట్టివాఁడో తెలిసికొనవలయుననిన, వాని నిత్యకృత్యములను బరిశీలింపవలయును; ఏలన వాని యథార్థ స్వభావమును దెలుపునవి నిత్యకృత్యములే. నిజమైన కర్మ యోగి యే కార్యమునైనను—అది యత్యంత క్షుద్రకార్యమగుఁగాక — మనఃపూర్వకముగా నొనర్చుచు నందు లీనమగును. జనుల మెప్పు నొందుదమను కోరిక యాతని నెన్నఁటికిని బ్రేరేపింపజాలదు.

కర్మ మాచరించుచుండియు భగవంతుని మఱచినచో, అహంకారము నిన్నావేశించును. కావున నీవు కర్మ మొనర్చుచున్నను, ఊరక కూర్చుండియున్నను సరియే, భగవంతు నెన్నఁడును మఱువకుము. ఈ మనోభావమును నిలుపుకొనవలయుననిన, ఏమి జరిగినను సరియే, నీ సాధనలను నిష్కతో సాగించుచుండవలయును.

ఒక యువశిష్యుడు తపమొనరించుటకై యే యేకాంత ప్రదేశమునకో వెడలిపోవ నిశ్చయించుకొని స్వామి సన్నిధి కేగి యనుష్ఠానము గోరెను. అతని యుద్దేశము విని స్వామి యాందోళితహృదయుడై యిట్లు పలికెను : “శివానంద స్వామి నిటకు రమ్మని చెప్పు.” శివానందస్వామి వచ్చి బ్రహ్మానందస్వామి చెంతఁ గూర్చుండి నంతనే స్వామి యాత్రముతో నిట్లు పలికెను : “చూడు, తారక్ భాయీ! (శివానందస్వామి పూర్వనామము తారకనాథ ఘోషాల్.) తపస్సు చేయుటకై యీ కుట్టవాఁ డిచటినుండి వెడలి పోయెదననుచున్నాఁడు. మన కుట్టల ధోరణి యిటు లెందు కుండవలయునో నాకు అర్థము గాకున్నది. రామకృష్ణానందస్వామి ఆదర్శ జీవితముచే పవిత్రీకృతమైన స్థల మిది. ఈ మఠమున నాతఁడెట్టి యద్భుతాధ్యాత్మిక వాతావరణమును నిర్మించి యున్నాఁడు! ఇట్టి పావన వాతావరణము మఱెచట లభింపఁగలదు? వీరు తపస్సు చేయవలసిన అవసర మే మున్నది? అదంతయు వీరి నిమిత్తము మనము చేసి

యుంటిమికదా! వీరు తమ మనోభావములెట్టివో
గ్రహింపకున్నారు—ఉన్న చిక్కది.”

శిష్యునివైపుఁ దిరిగి స్వామి యిట్లు వచింప
సాగెను : “భగవంతుఁ డక్క డున్నాఁడు” అని
నీ వనుకొనుచున్నంత కాలము నీకు అశాంతియే.
భగవంతుఁ డిక్కడ (తన హృదయమును
సూచించుచు) ఉన్నాఁడని నీవు గ్రహించి యట్టి
యనుభూతి నొందఁగలిగినప్పుడే నీకు శాంతి.

ఊరక త్రిమ్మరివై యొక చోటినుండి మఱి
యొక చోటికిఁ దిరుగుచుండుట వలన నేమి
ప్రయోజనము? అట్టి త్రిమ్మరులగు బైరాగు
లను, సన్న్యాసులను వందల కొలఁది మందిని
నీవు చూచియుండలేదా? వారు సాధించిన దేమి?
నీవును వారివంటివాఁడవే యగుటయా? ఒక మహా
ప్రయోజనార్థము వివేకానందస్వామి యీ మఠ
సంస్థను స్థాపించి యున్నారు. దీనిని బరిగణించి
నీ శీలమును తదనుగుణముగా నిర్మించుకొనఁ
బూనుచు, అట్లు జీవింపఁ బూనుము. ఒక్క
వ్యక్తియొక్క ఆధ్యాత్మిక సాధనలు మఠమును

పవిత్రతతో స్పందింపఁ జేయఁజాలునని గ్రహింపుము. (9-వ ప్రకరణమున తుది రెండు పరిచ్ఛేదములను జూడుఁడు.)

గురుమహాశయులు (శ్రీ) రామకృష్ణుఁడు)నివసించు చుండ, దక్షిణేశ్వరాలయమున నేమి యద్భుతాధ్యాత్మిక వాతావరణము విలసిల్లుచుండెడిది! రేవున, ఆలయ ఘట్టపు మెట్లను మాపడవ తాకినంతనే స్వర్గధామమును—సాక్షాత్పరంధామమును—జేరితిమా యనునట్లు మాకుఁ దోచెడిది! ఇది యిట్లుండ, సోదర శిష్యులమగు మే మెట్టి యద్భుత ప్రేమానురాగ బద్ధులమై యుండెడివారము! అట్టి ప్రేమ బాంధవ్యము మీ నడుమ గోచరించుట లేదు. సాధువైన వాఁడు ప్రేమామృతమయమగు మనస్తత్త్వము గలవాఁడై యుండవలయును; ఎవ్వరితోడను ఎన్నడును పరుషవాక్కు లాడరాదు. ఆహా! బృందావనమున నే నొకప్పుడు కలిసికొనిన సాధువుడుమీని వృత్తాంతము స్మృతికి వచ్చుచున్నది. నేను వెడలు దేవాలయమున కాతఁడు నిర్ణయము వచ్చుచుండెడివాఁడు. ఒకప్పుడు కొన్ని

దినముల వజ్రకును రాకుండుటచే నాతనిఁగాంచ నైతిగదాయని చింతించితిని. మఱల నాతఁడు వచ్చినంతనే, “మీ రిన్నాళ్ళుగా రాకుండుటకు కారణమే” మని యడుగఁగా, నాతఁడు కాలి నొప్పిచే రానైతిని తెలుపుచు, ఆ సంఘటన మును నా కెఱుకపఱిచెను. జనసమ్మర్థమున నొకనాఁడు తన కాలిని ఎవరో యొక భక్తుని కాలు తాఁకి, నడచుటకుఁ దన్ను, దాత్కాలిక ముగా అనమద్ధునిఁ జేసెనట. ఆ సంఘటనమును గూర్చి యా సాధుగత్తముని మాటలను విని ముగ్ధుడనైతిని. ఎవఁడో కన్నుగానని వ్యక్తి తన కాలు త్రొక్కివేసెనని యాతఁడు చెప్పలేదు. ఆతని దృష్టిలో ప్రతిపాదమును భవవత్పాదమే. భగవంతుఁడే తన పాదమును దనపై మోపెనని యాతని భావము!

మీ రందఱును ఇంపితమైన వర్తనమును, హృదయమున ప్రేమయుఁ గలవారై యున్నచో, ఎంతయో సామరస్య మమరును. మీ ప్రేమాను రాగముల కన్నిటికిని భగవంతునే లక్ష్యముగా నొనరించుకొనుఁడు.

వివేకానందస్వామి కార్యమును ఆచరించుటకై మీ కీ మతమున నెన్నియో సదవకాశములమరియున్నవి; మీరు సదా ధ్యానింపజాలరు.

నీ వివుడు యువకుడవు; నియమనిష్ఠుల నవలంబించుటకు ఇదే తరుణము. ముసలితనమున నీ వేమి చేయఁగలవు? హృదయమున ప్రేమను బెంపొందించుకొంటివా, సర్వము సాధింపఁగలుగుదువు. శుష్క-హృదయుడవై యున్నావు! నీ ప్రారంభ కాలపుటుత్సాహ మేమైపోయినది? నీ ప్రస్తుతావస్థలో సంతృప్తుడవై యున్నట్లు కనఁబడుచున్నావు, కాని యిట్లు సంతృప్తుడవై యుండరాదు సుమీ! అసంతృప్తుడవు గమ్ము! నీ యన్వేషణమున సదా ముందంజ వేయఁబూనుము. రత్నాలగని చేచిక్కు వలకును ఆఁగకుము!*

• శ్రీ రామకృష్ణుడు చెప్పచుండెడి నీతికథను స్వామి సూచించుచున్నాడు. కర్తెలుకొట్టువాఁ డొకఁడు వనముమండి తెచ్చిన కర్తెలమోపుల నమ్ముకొనుచు బహుకష్ట జీవియై కాఁము గడుపుచుండెను. ఒకనాఁ డాతఁడు కర్తెలుకొట్టుచుండఁగా నొక నన్నాసి వనమునుండి పోవుచు

సీవు శ్రీ రామకృష్ణ దేవుని శరణుచొచ్చి
యున్నావు. చిన్నవాడవు, నిర్మలుడవు. మహా
న్నతి నొందుటకు అనంతమైన యెట్టి దివ్యావ
కాశములు నీ కేర్పడియున్నవో? మామాట విని
మేము నీకుఁ జెప్పునట్టి కార్యములను ప్రీతి
పూర్వకముగా ఆచరించుటకై యేల తీవ్ర
ప్రయత్న మొనరింపరాదు? నీ హృదయమును

వానిని జూచి, “వనమధ్యమునకు సాగిపోమ్ము, దానివలన
నీకు విశేషలాభము కలుగును” అని హితోపదేశముచేసెను.
మఱునాఁ దాతఁడు సాధువు చెప్పినట్లే వనములోనికి సాగి
పోఁగా నచ్చట నొకమంచి గంధపుఁజెట్టు గాన్పించెను.
అతఁ డమితానందభరితుఁడై తాను మోయఁగలిగినన్ని
గంధపుఁగట్టెలు కొట్టి యంగడితోనికిఁ దీసికొనిపోయి
విక్రయించి విశేషలాభముపొందెను. “నన్ను ముందునకు
సాగిపోమ్మని యా మహానుభావుఁడు చెప్పినాఁడుగదా? కాని
యీ గంధపుఁజెట్టుమాట చెప్పలేదేమి? ఇంకను ముందునకుఁ
జోయి చూచెదను” అని మఱునాఁ దాతఁడు మంచి
గంధపుఁజెట్లను దాటి మఱికొంతదూరము పోయెను.
అంతట వాని కొక రాగిగని గాన్పించినది. ఈ విధముగా
నానాఁడు ముందునకు సాగిపోఁగా, వెండిగనులును, బంగారు

మాటలను ఏక మొనర్ప నేర్చుకొనుము, నీ మనస్సు నిన్ను మోసగింపనీయకుము. “ఆత్మనో మోక్షార్థం జగద్ధితాయ చ” యనునట్లు ఆత్మ మోక్ష జగత్కల్యాణము లనువదియే స్వామిజీ (వివేకానందస్వామి) యాదర్శము! ఒక చేతితో భగవత్పాదారవిందములను బట్టుకొని రెండవ చేతితో వాని కార్యము నాచరింపుము.

గనులును, రత్నాలగనులును లభించుటచే, ఆ కష్టాలమ్ము వారు తుదకు కోటిశ్వరుఁ డయ్యెను.

బ్రహ్మజ్ఞానము పొందగోరువాని విషయముగూడ విట్టిదే. ఏ కొలఁదిపాటి పిద్ధులనో, మహిమలనో, వంపా దింపఁగనే తామ సర్వము సాదించితి నమకొనక, పూనికతో సాధన సాగించునెడల, తుదకు కాశ్వతబ్రహ్మనందలాభము వందితీరును.

సమస్త కర్తవ్య కర్మములను ఏకాగ్ర చిత్తముతో నొనర్చు నేర్చుకొనుము

పేదప్రతిష్ఠలను సంపాదించునట్టి ఘనకార్యములను జేయుట సులభము. కాని చిన్న చిన్న పనులను బట్టియే, నిత్యకృత్యములనుబట్టియే మానవుని శీలమెట్టిదో గ్రహింపవచ్చును. నిజమైన కర్మయోగి పేదప్రతిష్ఠలకోసము పనిచేయఁడు, తాపత్రయపడఁడు. తాఁజేయు కార్య మెంతటి యల్పమైనదైనను, కర్మ మాతనికి భగవదారాధనము కావున నాతఁడు మనఃపూర్వకముగా దాని నాచరించును.

ప్రతివ్యక్తియుఁ దన కత్యంత ప్రിയమైన పనిఁ జేయఁగోరుచుండును కాని కర్మరహస్యము—కీలకము—అది కాదు. నీ వేపని చేయుచున్నను, అది నీకు ప్రിയమైనదైనను, గాకున్నను, భగవత్కార్యమని గ్రహించి తదను గుణముగా ఆచరింపుము. సమస్త కార్యములును భగవదారాధన

బుద్ధితో నొనరింపఁబడవలయునని మది నుంచు
కొనుము. మనస్సున మూఁడుపాళ్ళు భగవం
తునిపై నిలిపి మిగిలినదానిని నీ కర్మాచరణమున
వినియోగింపుము. ఇట్లు చేయఁగలిగితివా, నీ
కార్యము నిజముగా ఆరాధనమై నీ హృదయము
ఆనంద సంధరిత మగును.

ఎట్టి పరిస్థితులలోనైనను, నీ వేమి చేయు
చున్నను, నీ సాధనలను మాత్రము విశువకుము.
జపధ్యానములను విడిచిపెట్టి కేవలము కర్మమున
నిమగ్నుఁడవైతివా, విధిగా అహంకారము తల
యెత్తును, ఇత తన్మూలమున కలహములకును
కలఁతలకును కారణభూతుఁడ వగుచుండువు.

(ఎవరో యొక సీసా పగులఁగొట్టిరి.) స్వామి
యిట్లు బోధింపసాగెను : ఆహా! ఎంత అజా
గ్రత్తగా ఉన్నావు! నీ మనస్సు ఎక్కడ నున్నది?
ఇట్టి అవ్యవస్థితమనస్సుతో నేమియు సాధింపఁ
జాలవు. చిన్న పనులగుఁగాక, పెద్దపనులగుఁ
గాక, సమస్త కర్తవ్య కర్మములను ఏకాగ్ర
చిత్తముతో నొనర్ప నేర్చుకొనుము, కర్మాచరణ

సమయమున మనస్సు నేకాగ్ర మొనర్పఁ
గల్గిననాడు ధ్యానసమయమునను ఏకాగ్ర
మొనర్పగలుగును.

కర్మరహస్యమిది: మొట్టమొదట నీ కార్యము
నెడ ప్రీతివహింప నేర్చుకొనుము, కాని, ఫలము
లను ఆశింపకుము.* ప్రతికర్మమును ఈశ్వరారా
ధనగాఁ జేయగలిగితివా. కర్మాచరణమున ప్రీతి
గలిగినవాడవై కర్మఫలానక్తుడవు గాకుందువు.

కర్మమూలముననే మోక్షము నందవచ్చునని
శ్రీకృష్ణుఁడు గీతలోఁ జెప్పుచున్నాఁడు; * కాని
దీనిని సాధించుటకు తీవ్రవైరాగ్యము ఉండ
వలయును. మఱియు ముక్తావస్థ నొందినపిమ్మట
మాత్రమే యెవ్వఁడైనను నిజమైన కర్మయోగి
కాఁగలఁడని నీవు గ్రహింతువుగాక. శారీర మానసి

* శ్లో. “కర్మణ్యే వాదికార స్తే

మా ఫలేషు కదాచన,

మా కర్మఫలహేతుర్భూ ర్మా తే

సంగోఽస్త్యకర్మణి.”

— గీత, 2-47.

(నీకు కర్మాచరణమందేకాని, తత్ఫలములయందది
కారము లేదు. నీవు కర్మఫలములకుమ కారణము కావలదు.
కర్మముల ననుష్ఠింపకుండుటయందుమ దగిలియుండవలదు.)

వనుస్త కర్మములను...నేర్చుకొనుము

సికాధ్యాత్మిక శక్తులన్నియు ఏకాగ్రమొనర్పఁ
బడవలయును. అపుడే నీవు భగవంతునిఁ
బ్రాపింపఁగల్గుదువు.

కర్మాచరణపరుడవై యుండుము. కాని
తోడ్పాడనే సదా భగవంతుని స్మరించుచుండుము.
శ్రద్ధ! శ్రద్ధ లేనిచే యెవ్వరును భగవంతునిఁ
బ్రాపింపఁజాలరు. నిక్కమైన శ్రద్ధ గలవాఁడు
నిశ్చయముగా భగవంతునిఁ బొందినవాఁడే.
శ్రద్ధ యున్నచో, గవ్వయైనను విలువగలదగును,
శ్రద్ధ లేనిచో, కాసైనను నీకు విలువ లేనిదై;
నిష్ప్రయోజనమై పోవును. భగవంతునియందు
శ్రద్ధాభక్తులు గలవాఁడు, సంశయవిరహితుఁ
డగును. త్యాగవైరాగ్యములు లేనిచే శ్రద్ధా
భక్తులు ఉదయింపజాలవు. వైరాగ్యము అత్యా
వశ్యకము. అది యహంకారమును అంతరింపఁ
జేయును.

భక్తుని హృదయము శాంతినిలయము

శిష్యుడు : స్వామీ, భగవత్పరితాపము కలుగుటెట్లు?

స్వామి : సాధుసాంగత్యమువలన నీమనస్సు నిర్మల మొనర్చుకొని నియమనిష్ఠల నవలంబించుచో, భగవత్పరితాప ముదయించి చెంపొందును.

శిష్యుడు : స్వామీ! శాంతి నొందు టెట్లు?

స్వామి : భక్తుని హృదయము శాంతినిలయము. భగవత్ప్రీతి నొందనిచో నీ జీవితము శుష్కమని గ్రహింపుము. అందులకై పరితపింపుము. అంతట శాంతి లభించును. సంసారమున శాంతి నొందకుండు నపుడు హృదయమున వైరాగ్యము జనించును. అట్టివాడు భగవదున్ముఖుడగును. సంసారము నిస్సారమని గ్రహించినకొలదియు, భగవద్భక్తియు, దానితోఁబాటు శాంతియు బెంపొందును. దప్పిక మిక్కు-

టమైన కొలఁదియు నీడు తీసి యరిసించును గదా!
ఈ విధమైన పిపాస నొందితివా, భగవంతుని
యందు శాంతిఁ గందువు.

శిష్యుడు : ప్రేమ, లేవా, భక్తి కలుగు
టెట్లు?

స్వామి : ధ్యానప్రార్థనాది సాధనల వలనఁ
గలుగును.

శిష్యుడు : లోకమున మనుచు మానవుడు
భగవంతుని దర్శింపగలడా?

స్వామి : ఎవ్వరై నను లోకమునకు వెలువల
నుందురా?

శిష్యుడు : కాదు, స్వామీ! 'సంసారమున
వర్తించుచు' అని నా భావము.

స్వామి : ఔను, అట్టివాఁడును భగవంతుని
దర్శింపగలఁడు. కాని యాతఁడు ప్రబల ప్రయ
త్నము చేయవలయును.

శిష్యుడు : వైరాగ్యము కలిగిన పక్షమున
సంసారము త్యజింపవలయునా?

స్వామి : ఔను, తప్పక త్యజింపవలయును. నిజమైన వైరాగ్యము కలిగినంతనే యది కార్చి చుప్పవలెవ్యాపించును. (శ్రీ) గురుదేవుడు (శ్రీ) రామకృష్ణదేవుడు) వచించురీతిని, “వలనుండి తప్పించుకొనిన చేపవలె సంసారపరిత్యాగియగు విరక్తుడు మఱల బద్ధుడు గానొల్లడు.”

శిష్యుడు : గురువు లేనిచే భగవత్సాక్షాత్కారము నొందుట యసాధ్యమా?

స్వామి : గురువు లేనిచే యంతగా సులభ సాధ్యము కాదు. మంత్రోపదేశ ద్వారమున భగవత్ప్రీతి మార్గమును జూపువాడే గురువు. ఆతడు సాధనకీలకమును చెలుపును. శిష్యుని గనుగొని మార్గభ్రష్టుడుగాకుండ గురువు గాపాడు చుండును. గురువు బ్రహ్మజ్ఞునియై యుండవలయును.

శిష్యుడు : స్వామీ! మనస్సు నేకాగ్రమొనర్చుటెట్లు?

స్వామి : సాధనవలన. క్రమము తప్పక పూజాజపధ్యానప్రార్థనల నొనర్చుము. దినమున

కొకటిరెండు గంటలసేపు ధ్యానించిన మాత్రము నఁ జాలదు. సాధన చేసిన కొలదియు భగవదు స్మృతిమై మనస్సు ఏకాగ్రతఁ జెందుచుండును. నిత్యము క్రమము తప్పక సాధనచేయుచుండుము.

సాధకుఁడు తన యిష్టదైవమును—సగుణ సాకారదైవమును—గూర్చిన మానసికారాధనతోఁ దన సాధన నారంభింపవలయును. అంతట దేదీప్యమానమగు నిష్టదైవస్వరూపమును ధ్యానించి క్రమముగా తత్స్వరూపమును నిరాకారమున లయింపవలయును. భగవంతుఁడు సగుణుఁడు, నిర్గుణుఁడు, మఱియు సగుణనిర్గుణాతీతుఁడు.

శిష్యుఁడు: స్వామి! “బహ్మ సత్యం జగ స్మిథ్యా” యను వేదాంతవాక్యమునకు అర్థమేమి?

స్వామి: దృశ్యప్రపంచమును మిథ్యయని దాని తాత్పర్యము. సమాధిస్థితిలో ప్రపంచ మదృశ్యమగును. తత్త్వదర్శియగువానిని వాని యనుభవముఁ దెలుపుమని యడిగినయెడల, ఆతఁ

డిట్లు చెప్పును: “అచ్చట అంతయు అఖండా
నందము! ‘నేను’, ‘నీవు’ అనునదేమియు లేదు—
సర్వము అఖండసచ్చిదానందబ్రహ్మము! ఆ
యానందానుభూతి వర్ణనాతీతము.”

శిష్యుడు: స్వామి! భగవంతుడు కలడను
టకు నిదర్శన మేమి?

స్వామి: “నేను భగవంతునిఁ గనుఁగొనినాను.
నీవును గనుఁగొనగలవు” అని తత్త్వదర్శి
తెలుపును.

“‘గంజాయి’ యనుమాట నుచ్చరించినంత
మాత్రాన అది మత్తు గొలుపదు; గంజాయి
తెచ్చి దానిని దగిన పదార్థములతోఁ గలిపి
యా పానీయమును దాగితివా, కొంతసేపటికి
నీకు మత్తెక్కును” అని శ్రీ రామకృష్ణదేవులు
వచించువాడు. సాధనల నవలంబింపుము. ఓరిమి
వహించి వేచియుండుము. భగవద్దర్శనభాగ్యము
నొందుదువు.

తక్కుని హృదయము కాంతినిలయము

శిష్యుడు: నేను జపము చేయుచుండ నొక్కొక్కప్పుడు మనస్సు భావశూన్యమై యుండును. స్వామి! అందులకు హేతు వేమి?

స్వామి: ఆత్మవికాసమార్గమున అది యొక యంతరాయము. ధ్యానమును జపముతోఁబాటు సాగింపవలయును. భగవత్పరమైన అవిచ్ఛిన్న భావవాహినియే ధ్యానము. ధ్యానము పరిపక్వమైనంతనే తన్మయత గలుగును. అంతట సమాధి సిద్ధించును. సమాధిస్థితియం దనుభూతమగు నానందము సుస్థిరము.

లోకహితార్థమై జీవింపుము

లోకకల్యాణము నొనఁ గూర్చు వలయు నన్నచో, నీవు పూర్తిగ స్వార్థరహితుఁడవై యుండవలయును. నీవు హితమొనర్చినచో నందులకుఁ బ్రతిగాఁ దలచు నీకు హానిచేయుఁ బ్రయత్నించునట్టివాడు తొక్కిలు. (ఈశ్వర చంద్ర) విద్యాసాగరమహాశయునిఁగూర్చి నీవు వినియుందువు. పరహితార్థముగ నాతఁడు జీవ యాత్రఁ గడపెను, కాని యాతనివలన మేలొందిన వారే యాతనిఁగూర్చి దుష్ప్రలాపము లాడుచు నాతనికిఁ గీడుసేయ బ్రయత్నించిరి. ఎవ్వరయి నను దన్ను నిందించిరని విన్నచో, “నా కాతఁ డీ హానిచేయుటకు నే నాతనికిఁ జేసిన మే లేమున్నది?” అని యాతఁడు పలుకువాఁడు. లోకస్వభావమిట్లుండును. స్వతస్సిద్ధముగ నే సజ్జనుఁ డొరులకు మేలుచేయుచుండుటయు, దుర్జ నుఁడు కీడుచేయుచుండుటయు లోకస్థితి.

ఒకప్పు డొక సాధు వొక నదియొడ్డునఁ గూర్చుండి ధ్యానించుచుండెను. నీటిపైఁ దేలు చుండిన యొక తే లాతని కకస్మాత్తుగ గోచ రించెను. అంత నాతఁడు జాలిఁజేంది తన యజు చేతితో దానిని నీటినుండి తొలఁగించెను. కాని యటు లొనర్చుచుండఁ దే లాతనిఁ గుట్టెను. సాధువు విశేష బాధ నొందెను. కొన్ని క్షణము లైనంతనే తేలు మజల నీటిలోఁబడుట తటస్థిం చెను. సాధువు మజల దానికి నీటినుండి వెలు వడఁ దోడ్పడెను. అంతలోఁ దేలు మజల. గుట్టెను. ఈ సంఘటనమే మూఁడుసార్లు జరిగెనుఁ దీనినంతయు గమనించుచున్న యొకఁడు సాధు వును సంబోధించుచు, “అదేపనిగా మిమ్ముఁ గుట్టు చున్న తేలు కెందుకు తోడ్పడెదరు?” అని యడి గెను. అందులకు సాధు విట్లు సమాధానించెను: “కుట్టుట వృశ్చిక స్వభావము, హితముచేయుట నా స్వభావము. తేలు తన స్వభావమును విడువకుండునపుడు నా స్వభావము నే నెందు లకు విడువవలయును?”

మనస్సునకు రెండు గతులు: ఒకటి యూర్ధ్వ
గతి, రెండవది యధోగతి. అసూయ, స్వార్థ
పరత, భోగేచ్ఛ, సోమరితనము మున్నగు
వానితోఁ గూడుకొనియుండునదే దాని యధో
గతి; శ్రద్ధ, భగవద్భక్తి, ప్రేమ, సానుభూతి
మున్నగువానితోఁ గూడుకొనియుండునదే దాని
యూర్ధ్వగతి.

ము

అనుబంధము

జపము

జపధ్యానప్రార్థనార్థము, తన్మూలమున భగవద్దర్శనార్థము, గురువు శిష్యునకు మంత్రోపదేశమునర్చును. భగవంతుని పవిత్రనామమే మంత్రము. ఇష్టదైవముపై మనసు నిలిపి మంత్రమును బడేపడే స్మరించుటయే జపము.

భగవన్నామము లన్నియు సమానశక్తిమంతములే యని ఆద్యులు విశ్వసించుదురు. అభిన్నుడగు భగవంతున కనేకనామములు గలవనుట వానికి విభిన్నత నాపాదించునట్లు తోచవచ్చును, కాని, వాని నే నామమున, ఏ రూపమున, నుపాసించినను భగవదనుగ్రహమును, భగవత్ప్రీతి బడయనగునని గ్రహింపనగును.

శ్లో. “యే యథా మాం ప్రపద్యంతే
తాం స్తథైవ భజామ్యహం,
మమ వర్తమానువర్తంతే
మనుష్యాః పార్థ సర్వతః.

అట్లునా! ఎవరెవ రేయేరీతుల నన్ను భావించి యుపాసించుచుందురో, వారివారి నాయారీతులు గనే అనుగ్రహించుచుందును. సర్వప్రకారముల చేతను మనుష్యులు నా మార్గమునే యవలంబించుచున్నార” అని శ్రీ కృష్ణభగవానుడు భగవద్గీతయందు వక్కాణించియున్నాడు గదా?

“ఏకం సద్విప్రా బహుధా వదంతి—ఉన్న దొక్కటియే, ఋషు లాపరతత్త్వము ననేక నామములచే బిలుచుచున్నారు” అనునది వేద వచనము. సచ్చిదానందస్వరూపమగు పర తత్త్వము అద్వితీయము. కాని యది యనేక నామరూపముల వ్యక్తమగుచుండును, అనేకకళ లతో భాసించుచుండును. ప్రతికళకును ప్రత్యంశ మునకును ప్రత్యేకసాంకేతికనామ మేర్పడి యున్నది. మంత్రద్రవ్యమును తత్త్వదర్శులును నగు మహానీయుల — ఋషిసరేణ్యుల — దివ్యానుభూతులనుండి యీ నామములును, మంత్రములును వెలువడియున్నవి. అట్టిమంత్రము సద్గురునిచే శిష్యున కుపదేశింపబడునప్పు డయ్యది దివ్యశక్తితో స్పందించుచుండును. ప్రతి

జీవితమును నిపుడు గప్పిన నిప్పువలె నణగి. మణిగియున్న దేవత్వము మంత్ర జపధ్యానాదులచే ప్రదీప్తమై యొప్పును. సాధకుడు ఉపాసించునట్టి ప్రత్యేకభగవద్రూపమే “ఇష్టదైవ” మనఁబడుచున్నది.

(శ్రీ) వివేకానందస్వామి యిట్లు చాటి యున్నాడు: “ప్రతిమతమును, ప్రతిసంప్రదాయమును ప్రత్యేకమగు స్వీయాదర్శమునుమాత్రమే లోకులకుఁ జూపుచుండ, దైవత్వమనెడి గర్భాలయమునఁ బ్రవేశ మొందుటకై సనాతన ధర్మము — వేదాంతమతము — మానవకోటి కనంతద్వారములఁ జూపుచు భగవత్స్వరూప నిరూపకములగు ననంతాదర్శములను బ్రకటించుచున్నది. పూర్వకాలముననే కాక, ప్రస్తుతకాలమునను అమృతపుత్రులు—అవతారమూర్తులు—మానవజీవన తాత్త్వికదుర్గమారణ్యమును ఛేదించి నిర్మించిన రాజమార్గములను వేదాంతము అత్యంతవాత్సల్యముతో ముముక్షువులగు స్త్రీపురుషుల కెల్లరకును జూపుచు, మాయావిముక్తమై జీవాత్మ యెందు శాశ్వతానందస్వాతంత్ర్యమును

త్ర్యాంబుధి నోలలాడునో అట్టి సత్యనిలయము నకు, అట్టి పరంధామమునకు, అట్టి బ్రహ్మనంద సాగరమునకు ఎల్ల రను—భావినంతతిని సైతము—తన దివ్యప్రేమహస్తములను జూచి యాహ్వానించుచున్నది.”

కాని దీనినిబట్టి సాధకుడు నేఁ డొక రూపము నను రేపు మఱియొక రూపమునను భగవంతు నుపాసించుచుండ వచ్చునని భావింపరాదు. సాధకుడు విధాయకముగాఁ దన యిష్టదైవమునెడ నిష్ఠ కలిగియుండవలయును. మొక్క పెరిగి ప్రమానుకట్టు పర్యంతము చుట్టును గంచెవేసి జాగ్రత్తగా సంరక్షించుచుండవలయును. ఆశయములను, ఆదర్శములను మార్చుకొనుటయ నెడి—స్వధర్మత్యాగాదులనెడి—పశువుల బారిఁ బడినచో, పారమార్థికశీల మనెడి మొక్క నశించి పోగలదు. సాధనయం దేకాదర్శనిష్ఠ ప్రారంభమనకు అత్యావశ్యకము

ఇష్టదైవధ్యానము చేయునపుడు తోడ్తోడనే మంత్రజపము చేయఁదగును. ధ్యానసంయుక్తముగానిచో జపము నిస్సారముగను, నిర్జీవముగను

దోచవచ్చును. ఏమైనను జవము సత్ఫలప్రదాయకమనుటకు సందియము లేదు. పూనికతో సాగించినచో అరుచి పోయి భగవత్సాన్నిధ్యమనుభూత మగును. జవమూలమున అంతరానందమును, రసానుభూతియు నుదయింప, భగవదనుసంధాననిష్ఠఁబూనుట కయ్యవి అధికాధికముగాఁ దోడ్పడును.

శ్రీ బ్రహ్మానందస్వామి తన యువదేశములందు జపావశ్యకతనుగూర్చియు, జపప్రయోజనమునుగూర్చియుఁ బదే పదే నొక్కి వక్కాణించియున్నాఁడు. మంత్రదీక్షితులగు శిష్యుల కీ యువదేశము లొనర్పఁబడియున్నవి. ఏ గురునివలననునింకను మంత్రోపదేశము నొందనివారు తమకు నచ్చిన యేపవిత్రభగవన్నామమునైనను జపింపవచ్చును,

నియమానుసారము సంఖ్యను హేచ్చించుచు, తగ్గించుచుఁ బ్రతిదినముఁ గొన్నిసార్లు జపము చేయవలయుననెడి నియమముతోఁ గూడకొని యుండునదే పురశ్చరణము. ఉదాహరణమునకు, సాధకుఁడు శుక్లపక్షపుఁ బాడ్యమినాఁడు

వేయిసార్లు మంత్రజపముతో పురశ్చరణ మారంభింపవచ్చును. మఱునాఁడు రెండువేలసార్లును, ఆ మఱునాఁడు మూడువేలసార్లును—ఇట్లు దినదినము హెచ్చించుచుఁబోయి పౌర్ణమికిఁ బదునైదువేల పర్యాయములు జపించును. మఱు నుఱి పాడ్యమినాఁడు జపము పదునాలుగువేలకుఁ దగ్గింపఁబడును. ఇట్లు క్రమముగాఁ దగ్గించుచు, అమావాస్యనాఁడు వేయిసార్లు జపించును. సాధకుఁడు తన యభీష్టానుసారముగాని, గురూపదేశము ననుసరించికాని యీ సాధన నొకటి రెండు, లేదా, మూడేండ్లపాటు సాగింపవచ్చును. దానయాగాదులకును ప్రాయశ్చిత్తమునకును బదులుగా నొక్కొక్కప్పుడు అధికజపము విధింపఁబడుచుండుట పురశ్చరణయందలి విశేషము. జపసంఖ్యను సులభముగా నెంచు నిమిత్తము హిందువులును బౌద్ధులును క్రైస్తవులలో క్యాథోలిక్ సంప్రదాయస్థులును (Catholics) తఱచు జపమాల నుపయోగించుచుండుదు.

ఓం కత్ నత్

శ్రీ రామకృష్ణార్పణ మస్తు

www.mohanpublications.com

మోహన్ పబ్లికేషన్స్ లో లభించు

పుస్తకముల పట్టిక
(Book List)

ఆధ్యాత్మిక, జ్యోతిష, వాస్తు, ఆయుర్వేద, మంత్రశాస్త్రాది
అనేక విషయాలు తెలుసుకోండి...

ఫేస్బుక్ **మోహన్ పబ్లికేషన్స్** పేజ్ లైక్ చేయండి.

Like us to follow :

MOHAN PUBLICATIONS

Rajamahendravaram

అజంతా హోటల్ ఎదుట, కోటగుమ్మం, రాజమహేంద్రవరం - 533101.

WWW.MOHANPUBLICATIONS.COM

మావద్ద లభించు గ్రంథములు

1. ప్రతకథలు - పూజలు

1. శ్రీ వినాయక వ్రతం	వెల రూ.10-00
2. శ్రీ విఘ్నేశ్వరపూజా-పుణ్యాహవాచనం	30-00
3. శ్రీ విఘ్నేశ్వరపూజ (కాణిపాకక్షేత్రమాహాత్మ్యంతో)	10-00
4. సంకష్టహరచతుర్థి శ్రీమహాగణపతి వ్రతం	30-00
5. వరలక్ష్మీ వ్రతం	10-00
6. కేదారేశ్వర వ్రతం	10-00
7. త్రినాథ వ్రతం(కలర్)	10-00
8. త్రినాథవ్రతం(సాదా)	5-00
9. క్షీరాబ్ధి వ్రతం	12-00
10. మంగళ గౌరీవ్రతం	10-00
11. వైభవలక్ష్మీ వ్రతం ఫోటో యంత్రంతో	25-00
12. శ్రీలక్ష్మీ కుబేర వ్రతం (ఫోటో యంత్రంతో)	25-00
13. కనకమహాలక్ష్మీ వ్రతం (కామేశ్వరీపాటంతో)	25-00
14. సంతోషీమాతా వ్రతం	25-00
15. ఏడు శనివారాల వ్రతం	25-00
16. సత్యనారాయణవ్రతం	25-00
17. శ్రీ సువర్చలాహనుమద్దీక్ష	30-00
18. శివదీక్ష	10-00
19. కాత్యాయనీ వ్రతం	20-00
20. సౌభాగ్య గౌరీవ్రతం	20-00
21. తిరుప్పావై (ధనుర్మాసవ్రతం)	36-00
22. స్త్రీల ప్రతకథలు	36-00
23. స్త్రీలప్రతకథలుస్థూలాక్షరి (నేడునూరిగంగాధరరావుగారి)	54-00
24. పెళ్ళి పాటలు - స్త్రీలపాటలు (కామేశ్వరీపాటంతో)	36-00
25. సర్వదేవతా పూజావిధానం	25-00
26. ఆరువ్రతాలు	30-00
27. రాహుకాలంలోదుర్గాదేవీపూజా	10-00

28. తులసి నిత్యపూజ, తులసీఉపయోగాలు	10-00
29. శ్రీ చక్ర రహస్య విజ్ఞానమ్	36-00
30. శ్రీచక్ర పూజావిధానం(పెద్దది)	36-00
31. లక్ష్మీ - గౌరీ నిత్యపూజ	10-00
32. శ్రీ సరస్వతీ నిత్యపూజ	10-00
33. శ్రీ దుర్గానిత్యపూజ	10-00
34. కాలభైరవ నిత్యపూజ	10-00
35. శివపూజ	10-00
36. వీరభద్ర పూజ	10-00
37. ఆంజనేయ నిత్యపూజ	10-00
38. నాగేంద్ర స్వామి పూజ	10-00
39. సుబ్రహ్మణ్య నిత్యపూజ	10-00
40. రామదేవుని కథ	10-00
41. శివదేవుని కథ	10-00
42. లక్ష్మీనరసింహపూజ	10-00
43. వేంకటేశ్వరపూజ	10-00
44. బ్రహ్మాంగారి నిత్యపూజ	10-00
45. సూర్య నిత్యపూజ	10-00
46. నవగ్రహ నిత్యపూజ	10-00
47. రుక్మిణీ కల్యాణం	25-00
48. ఉమామహేశ్వర వ్రతం	36-00
49. శ్రీ కామేశ్వరీ వ్రతం	36-00
50. 16 సోమవారముల వ్రతము	25-00
51. పార్వతీకల్యాణం	25-00
52. సహస్రకమలవర్తి వ్రతము	25-00
53. పంచముఖ ఆంజనేయ పూజావిధానము	36-00
54. అష్టనాగపూజ	36-00
55. పూజలు ఎందుకుచేయాలి ?	36-00
56. ఏ దేవునికి ఏపుష్పాలతో పూజించాలి?	36-00
57. ఏ దేవునికి ఏప్రసాదం నైవేద్యం పెట్టాలి?	36-00
58. ఏదేవునికి ఏవిధముగాబీపారాధనచెయ్యాలి?	36-00
59. ఏదేవునికి ఎన్ని ప్రదక్షిణలుచేయాలి ?	36-00
60. హనుమద్ వ్రతం	36-00
61. పంచాయతన పూజ	63-00
62. 28 వ్రతములు	120-00

63. కలశపూజలు (92కేసారి)	150-00
64. కలశపూజలు (విడివిడిగా) (ప్రింటులో)
65. ప్రాంకార మహాయజ్ఞం (ప్రింటులో)
66. గోమాత	40-00

2. స్తోత్రాలు-సుప్రభాతములు సహస్రనామములు

1. శ్రీ లలితా విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రాలు పురాణపండ రాధాకృష్ణమూర్తిగారి సంకలనం	45-00
2. లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రములు (హిందీ) ,,	50-00
3. లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రములు (ఇంగ్లీషు) ,,	50-00
4. స్థూలాక్షరీలలితావిష్ణుసహస్రనామస్తోత్రములు(పత్రికసైజ్)	99-00
5. లలితావిష్ణు (కేస్ బైండ్) 1/8 డెమ్మి	63-00
6. స్థూలాక్షరీ లలితావిష్ణు (క్రాస్సైజు)కేస్బైండ్	108-00
7. సర్వదేవతా స్తోత్రమంజరి	120-00
8. సకలదేవతా అష్టోత్తరశతనామావళి: (63)	24-00
9. విష్ణుసహస్రనామస్తోత్రమ్ (క్రాస్)	25-00
10. లలితా సహస్రనామ స్తోత్రమ్ (క్రాస్)	36-00
11. లలితా సహస్రనామములు	24-00
12. లక్ష్మీ సహస్రనామములు	24-00
13. దుర్గా సహస్రనామములు	24-00
14. ఆంజనేయ సహస్రనామములు	24-00
15. శివ సహస్రనామములు	24-00
16. విష్ణు సహస్రనామములు	24-00
17. గణపతి సహస్రనామములు	24-00
18. సుబ్రహ్మణ్య సహస్రనామములు	24-00
19. గాయత్రి సహస్రనామములు	24-00
20. లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రాలు	24-00
21. శ్రీరామా సహస్రనామములు	24-00
22. సరస్వతి సహస్రనామములు	24-00
23. సూర్యసహస్రనామములు & ఆదిత్యహృదయం	24-00
24. శ్రీవేంకటేశ్వరసహస్రనామములు	24-00
25. మణిభీషవపర్ణన (పెద్దది)	24-00
26. సంద్యావందనం	24-00
27. మంత్రపుష్పమ్
28. త్రిభాషా హనుమాన్ చాలీసా	15-00
29. హనుమాన్ చాలీసా	10-00

30. మణిబీష్టపవర్ణన (పాకెట్)	10-00
31. ఆరు చాలీసాలు	10-00
32. శివారాధన (శివస్తోత్రాలు)	10-00
33. వేంకటేశ్వర సుప్రభాతం (పాకెట్)	10-00
34. ఆరుదండకాలు	5-00
35. వేంకటేశ్వర గోవిందనామములు	5-00
36. అష్టలక్ష్మీ స్తోత్రమ్ కనకధారాస్తోత్రమ్	10-00
37. దేవీఖడ్గమాలాస్తోత్రమ్ (మహిషాసురమర్దినీస్తోత్రంతో)	10-00
38. సుందరకాండ (పాకెట్)	10-00
39. భగవద్గీత మూలం	27-00
40. రామరక్షాస్తోత్రమ్	15-00
41. స్తోత్ర రత్నావళి	36-00
42. పురాణపండ లలితా-విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రమ్(మినీ)	10-00
43. పురాణపండ లలితాసహస్రనామస్తోత్రమ్(మినీ)	10-00
44. పురాణపండ విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రమ్	10-00
45. పురాణపండ ఆదిత్య హృదయం	10-00
46. మంత్రపుష్పం (మినీ)	10-00
47. శివానందలహరి-సౌందర్యలహరి	36-00
48. కుజదోషం	10-00
49. కాలసర్ప దోషం	10-00
50. మీ అప్పులు తీరాలా?	10-00
51. దృష్టిదోషాలు నివారణ	10-00
52. పంచసూక్తములు	10-00
53. సంధ్యావందనం	10-00
54. రుద్రనమకమ్-చమకమ్	10-00
55. గాయత్రీమంత్రాలు	10-00
56. హయగ్రీవ స్తోత్రమాల	10-00
57. దక్షిణామూర్తి స్తోత్రమాల	10-00
58. ద్వాదశ జ్యోతిర్లింగాలు - పంచారామాలతో	10-00
59. శ్రీసూక్తం పురుష సూక్తం	10-00
60. నవగ్రహస్తోత్రమాల	36-00
61. మహాన్యాసమ్	36-00
62. సుందరకాండ గానామృతం	36-00
63. గోమాతపూజావిధానము	10-00
64. ఆనందసిద్ధి - 1 శ్రీదేవీ స్తోత్రమాల	108-00

65. ఆనందసిద్ధి - 2 ఏ సమస్యకు ఏ స్తోత్రమ్ పారాయణచేయాలి	108-00
66. ఆనందసిద్ధి-3 మానసదేవీ స్తోత్రమాల	108-00
67. శ్రీ కాలభైరవ రక్షా కవచమ్	63-00
68. అర్చన	40-00
69. నిత్యదేవతార్చన	40-00
70. సర్వదేవతా స్తోత్ర నిధి	99-00
71. శ్రీచక్ర నవవరణార్చన	63-00
72. చండీ సప్తశతి పారాయణ క్రమం	99-00
73. శ్రీదేవి స్తోత్ర రత్నావళి 32 దేవి స్తోత్రాలకు తాత్పర్యంతో	99-00
74. వనదుర్గా మంత్రానుష్ఠాన క్రమమ్	63-00
75. శ్రీ కాలభైరవ వ్రతము	63-00

3. శ్రీ సాయి దత్త గ్రంథములు

1. శ్రీ సాయిబాబా సచ్చరిత్ర	120-00
2. సంపూర్ణ శ్రీ గురు చరిత్ర	120-00
3. శ్రీ సాయిఆరాధన-షిర్డివైభవం	120-00
4. శ్రీ సాయిబాబా జీవిత చరిత్ర (క్రొన్)	63-00
5. శ్రీ గురుచరిత్ర (క్రొన్)	63-00
6. నవనాథ చరిత్ర	99-00
7. శ్రీసాయిచరిత్ర (భైండు) ప్రయాణపుపారాయణగ్రంథం	63-00
8. శ్రీగురుచరిత్ర (భైండు) ప్రయాణపుపారాయణగ్రంథం	63-00
9. సత్యదత్తవ్రతం దత్తాత్రేయపూజాకల్పం,సహస్రంతో	30-00
10. అనఘాదేవీ వ్రతం	30-00
11. భక్తుల ప్రశ్నలకు బాబా జవాబులు	30-00
12. శ్రీ సాయిపూజాకల్పం (సహస్రంతో)	25-00
13. శ్రీ సాయిభజనమాల	20-00
14. శ్రీ సాయి భజన్స్	20-00
15. శ్రీ సాయిభక్తి గీతాలు	20-00
16. శిరిడిహారతులు (భావంతో)	20-00
17. "శ్రీసాయి"కోటి	27-00
18. "శ్రీసాయిరామ్"కోటి	20-00
19. శ్రీ సాయినాథ స్తోత్రమంజరి	10-00
20. శ్రీ సాయివేయినామాలు	8-00
21. శ్రీ సాయి హారతులు (పాకెట్)	15-00
22. శ్రీ సాయి స్తవనమంజరి	10-00
23. హిందీ శ్రీ సాయి హారతులు	15-00

24. శని సింగణాపూర్ క్షేత్రమాహాత్మ్యం	63-00
25. ఇంగ్లీషు శ్రీ సాయిహారతులు	15-00
26. షిరిడి దర్శనం-శ్రీసాయి వైభవం	99-00
27. సాయిసత్యవ్రతం	30-00
28. సాయి అనుగ్రహమ్	120-00
29. నవగురువారాల వ్రతకల్పము	15-00
30. శ్రీదత్తలీలామృతము	99-00
31. హృదయంలో సాయి	15-00
32. శ్రీషిరిడిసాయి లీలామృతం(శ్రీసచ్చరిత్ర)	120-00
33. గజాననమహరాజ్ చరిత్ర	99-00

4. జ్యోతిషాలు

1. 'కాలచక్రం' గంటలపంచాంగం (గార్గేయ)	72-00
2. గ్రహభూమి పంచాంగము (గార్గేయ)	108.00
3. ఆనందసిద్ధి పంచాంగం (వై.వి.శాస్త్రి)	63.00
4. ములుగు వారి రాశిఫలితాలు (12రాశులువారికి)	50.00
5. ములుగు వారి రాశిఫలితాలు విడివిడిగాఓక్కొక్కటి	12.00
6. కాలచక్రంజ్యోతిషక్యాలండర్	25.00
7. గ్రహబలం క్యాలండర్ (శ్రీనివాసగార్గేయ-భక్తిటివి)	25.00
8. శుభమస్తు (పిడపల్లి) క్యాలండర్	25.00
9. సాదా క్యాలండర్	5.00
10. పాకెట్ క్యాలండర్	15.00
11. తాజకనీలకంఠీయమ్	100-00
12. కేరళ జ్యోతిష రహస్యాలు	180-00
13. జ్యోతిష బ్రహ్మ రహస్యాలు	180-00
14. మానసాగరి జాతకపద్ధతి	180-00
15. వరాహమిహిర జాతకపద్ధతి	180-00
16. వధూవర వివాహమైత్రిద్వాదశకూటములు	99-00
17. సింపుల్ రెమిడీస్	180-00
18. శంభు హోరప్రకాశిక	250-00
19. పూర్వ పరాశరి	100-00
20. పరాశర జ్యోతిషవిజ్ఞాన సర్వస్వం	200-00
21. ప్రశ్న సింధు	99-00
22. నక్షత్ర విశేష ఫలితాలు	63-00
23. సూర్యసిద్ధాంతపంచాంగగణితంచేయడంఎలా?	180-00
24. ధృక్సిద్ధాంతపంచాంగగణితం చేయడంఎలా?	180-00

25. ఆయుర్దాయ నిర్ణయం	63-00
26. జాతక గణిత ప్రవేశిక	63-00
27. జ్యోతిషమర్కబోధిని	63-00
28. జ్యోతిష ప్రశ్నోత్తరమాల	63-00
29. ముహూర్తం నిర్ణయించడంఎలా?	63-00
30. జాతక మకరందం	63-00
31. జ్యోతిష సరస్వతి	63-00
32. మీజననకాల విశేషాలు	63-00
33. ముహూర్త విజ్ఞాన భాస్కరం	63-00
34. జ్యోతిష స్వయంబోధిని	63-00
35. శుభముహూర్త శిరోమణి	63-00
36. నక్షత్ర ఫలమంజరి	36-00
37. పంచాంగం చూసే విధానం	36-00
38. సర్వార్థ జ్యోతిషం	36-00
39. ప్రాథమిక జ్యోతిషం	36-00
40. నవరత్నములు శుభయోగములు	36-00
41. శుభశకునాలు	30-00
42. హస్తరేఖాఫలితాలు	36-00
43. సంఖ్యల్లో భవిష్యత్	36-00
44. ముహూర్త దీపిక	99-00
45. పుట్టుమచ్చలు ఫలితాలు	30-00
46. కలలు ఫలితాలు	30-00
47. జాతక చక్రం వేయడం ఎలా?	36-00
48. మానసాగరి (ప్రాచీనజ్యోతిషగ్రంథం) -పుచ్చాశ్రీనివాసరావు	250-00
49. జ్యోతిషశాస్త్ర చిట్కాలు	120-00
50. గుప్తా శతాబ్ది పంచాంగం (1940-2050)	999-00
51. ప్రశ్నచండేశ్వరమ్	63-00
52. ద్వాదశభావ ఫలచంద్రిక	250-00
53. జ్యోతిష శతయోగరత్నావళి (సూర్యయోగాలఫలితాలు)	120-00
54. అంగసాముద్రికం	36-00
55. హస్త సాముద్రికం	63-00
56. లాల్ కితాబ్	99-00
57. శకునశాస్త్రం	63-00
58. ఆధునికప్రశ్నశాస్త్రం	120-00
59. పరాశరజ్యోతిష ప్రశ్నజ్యోతిషం	180-00

60. అష్టకవర్గ (కొండపల్లి)	63-00
61. బృహత్ జాతకం (ప్రాచీనప్రతికిపునర్ముద్రణ)	250-00
62. లగ్నరత్నాకరం	63-00
63. షట్పంచాశిక	120-00
64. 40 రోజుల్లో జ్యోతిషం నేర్చుకొనండి	270-00
65. 40 రోజుల్లో సాముద్రికం నేర్చుకొనండి	180-00
66. 40 రోజుల్లో సంఖ్యాశాస్త్రం	180-00
67. 40 రోజుల్లో నక్షత్ర (నాడీ) ఫలితములు	270-00
68. 40 రోజుల్లో వైద్యజ్యోతిషం నేర్చుకోండి	250-00
69. మీ పుట్టినతేదీ అద్భుతరహస్యాలు (సాయిగణపతిరెడ్డి)	270-00
70. కె.పి.జ్యోతిషం (పరిచయం)	63-00
71. ముహూర్తచింతామణి	99-00
72. సూర్యచంద్ర గ్రహణములు	63-00
73. ప్రసిద్ధవ్యక్తుల జాతకాలు (వేరేకొండప్ప)	180-00
74. అదృష్టరెమెడిస్	144-00
75. గ్రహసంచార ఫలనిర్ణయదీపిక	63-00
76. జ్యోతిష రెమిడిస్	300-00
77. జాతకమార్తాండం పాతప్రతికి యథాతథం (కొండపల్లి)	250-00
78. జ్యోతిషవిద్యాప్రకాశిక పాతప్రతికి యథాతథం (కొండపల్లి)	250-00
79. నాడీజ్యోతిషం	63-00
80. నక్షత్రపారిజాతం (గోరసవీరభద్రాచార్య)	63-00
81. లగ్నపారిజాతం (గోరసవీరభద్రాచార్య)	63-00
82. గౌతమసంహిత	63-00
83. హోరరత్నమాల	63-00
84. జాతకఫల మణిమంజరి	200-00
85. పుష్యర పంచాంగం (2013-14 నుండి 2024-25)	560-00
86. దశాభుక్తిఫల నిర్ణయం	250-00
87. వింత జ్యోష్యములు	63-00
88. షోడశవర్గులు	200-00
89. రవిగ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
90. చంద్ర గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
91. కుజ గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
92. బుధ గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
93. గురు గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
94. శుక్ర గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00

95. శని గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
96. రాహు & కేతు గ్రహముల సమస్త ప్రభావములు	99-00
97. ఆధునిక గ్రహములు-ఉపగ్రహములు సమస్త ప్రభావములు	99-00
98. ముహూర్తమార్తాండం	63-00
99. లఘుజాతకం	63-00
100. జాతకాలంకారము	63-00
101. మేషలగ్న ఫలితములు	99-00
102. వృషభ లగ్న ఫలితములు	99-00
103. మిథున లగ్న ఫలితములు	99-00
104. కర్కాటక లగ్న ఫలితములు	99-00
105. సింహలగ్న ఫలితములు	99-00
106. కన్యలగ్న ఫలితములు	99-00
107. తుల లగ్న ఫలితములు	99-00
108. వృశ్చిక లగ్న ఫలితములు	99-00
109. ధనుస్సు లగ్న ఫలితములు	99-00
110. మకర లగ్న ఫలితములు	99-00
111. కుంభ లగ్న ఫలితములు	99-00
112. మీన లగ్న ఫలితములు	99-00
113. నారద సంహిత	200-00
114. పంచాంగపీఠికలేఖకాగణితం	250-00
115. తారాబలం - చంద్రబలం (వేరే కొండప్ప)	99-00
116. సులభలగ్న సాధన (చిత్రాలగురుమూర్తిగుప్తా)	200-00
117. రాహు కేతువుల యోగము	99-00
118. ఛాయాగ్రహములు	99-00
119. జ్యోతిషవిజ్ఞాన దీపిక	63-00

జి.వి.రామన్ గారి గ్రంథములు

120. జ్యోతిష విద్యారంభం	50-00
121 గ్రహభావ బలములు	50-00
122. కాలచక్రదశ	50-00
123. అనుభవ ప్రశ్నాజ్యోతిషం	50-00
124. జ్యోతిషశాస్త్రంలో వాతావరణ భూకంపాలు	50-00
125. పురోగామి జాతకం	50-00
126. భావార్ధరత్నాకరం	75-00
127. భారతీయజ్యోతిష సర్వస్వం	75-00
128. అష్టకవర్గ పద్ధతి:	75-00

129. జ్యోతిషశాస్త్రంలో సందేహాలు,సమాధానాలు	75-00
130. ప్రశ్నతంత్ర	75-00
131. ముహూర్తం	75-00
132. విశిష్ట జాతకములు	125-00
133. భారతీయఫలితజ్యోతిషం	125-00
134. 300 ముఖ్యమైన యోగములు	125-00
135. జాతకంపరిశీలించడంఎలా ?	300-00

**రాష్ట్రపతి అవార్డుగ్రహీత, మహామహోపాధ్యాయ, వాచస్పతి
శ్రీ మధురకృష్ణమూర్తిగారి గ్రంథములు**

136. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-1	200-00
137. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-2	200-00
138. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-3	200-00
139. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-4	200-00
140. భావార్థరత్నాకరము	100-00
141. ముహూర్త చింతామణి	100-00
142. ముహూర్త చింతామణి-పార్వ2	200-00
143. స్వప్న శాస్త్రము	36-00
144. శతయోగమంజరి	50-00
145. వ్రతనిర్ణయకల్పవల్లి	250-00
146. దైవజ్ఞవల్లభం	75-00
147. వసంతరాజశకునమ్ (బృహత్శకునశాస్త్రం)	250-00
148. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-1	100-00
149. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-2	200-00
150. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-3	100-00
151. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-4	200-00
152. అనుభవసులభవాస్తు - 1	50-00
153. అనుభవసులభవాస్తు - 2	100-00
154. పంచాంగ వివేకము	99-00
155. వశిష్ట సంహిత	360-00
156. పంచపక్షి శాస్త్రం (కేస్బైండి)	200-00

5. వాస్తులు

1. 40 రోజుల్లో “వాస్తువిద్య” నేర్చుకొనండి	180-00
2. వాస్తుశాస్త్ర రహస్యములు	200-00
3. వాస్తునుబట్టి మీ ఇల్లు	63-00
4. మీరూ మీ వాస్తు	63-00

5. గృహవాస్తు చిట్కాలు	63-00
6. వాస్తు పూజ	63-00
7. వాస్తు సూత్రములు	63-00
8. వాస్తుశాస్త్ర రహస్యాలు	63-00
9. గృహవాస్తు వర్ణులు	99-00
10. విశ్వకర్షవాస్తు శాస్త్రరీత్యా మీ ఇంటి ప్లానులు	63-00
11. విశ్వకర్ష వాస్తుశాస్త్రరీత్యా మీఇండ్లఆయములు	99-00
12. విశ్వకర్ష వాస్తు శాస్త్రం(చిత్రాలగురుమూర్తిగుప్తా)	180-00
13. ఆధునిక గృహవాస్తు	99-00
14. శుభవాస్తు	270-00
15. వాస్తుయంత్ర రత్నావళి	120-00
16. వాస్తుశాస్త్రం	120-00
17. హౌస్ ప్లాన్స్	63-00
18. గృహనిర్మాణ వాస్తు	63-00
19. వాస్తు రెమెడీస్	63-00
20. గృహవాస్తు దర్పణం	63-00
21. జ్యోతిష-గృహవాస్తుచంద్రిక	200-00
22. వాస్తురత్నాకరం (క్రిందపల్లి)	63-00
23. వాస్తుశిరోమణి	120-00
24. వాస్తుసంగ్రహమ్	63-00
25. పంచవాస్తు పారిజాతం	120-00
26. వాస్తుడిండిమమ్	63-00
27. వాస్తుదుందిభి	120-00
28. విశ్వకర్షవాస్తుప్రకాశిక (కేన్ బైండి)	250-00
29. కృష్ణవాస్తుశాస్త్రము	63-00
30. జలివాస్తు,శల్యవాస్తు (దంతూరిపండరీనాథ్)	99-00
31. మయవాస్తు (గోరసపీఠభద్రాచార్య)	120-00
32. వాస్తు జ్యోతి	63-00
33. మన ఇల్లు-మనవాస్తు	99-00
34. వాస్తవ వాస్తుపూజావిధానము	108-00
35. వాస్తు దర్పణం	120-00

6. మంత్ర-శాస్త్రాలు

1. మంత్రసాధన	63-00
2. తంత్రజాలం	63-00
3. మంత్రశక్తి	63-00

4. దత్తాత్రేయ తంత్రవిద్య	63-00
5. దత్తాత్రేయ మూలికాతంత్రమ్	63-00
6. తాంత్రిక పంచాంగం	63-00
7. యక్షిణీ తంత్రం	63-00
8. మంత్రానుష్ఠాన చంద్రిక	63-00
9. సర్వదేవతా మంత్రకవచములు	63-00
10. మంత్రాక్షరాలరహస్యం (బీజాక్షరనిఘంటువు)	63-00
11. సర్వదేవతా మంత్రరత్నావళి	63-00
12. సదాచార దీపిక	63-00
13. యోగినీ-వామకేశ్వరతంత్రం	63-00
14. ప్రపంచసారతంత్రం	63-00
15. బదనిక తంత్రమ్	63-00
16. ఉచ్చిష్ట గణపతి తంత్రమ్	63-00
17. గుప్త సాధన తంత్రం	63-00
18. గంధర్వ తంత్రమ్	63-00
19. సౌందర్యలహరి (మంత్రయంత్రరత్నావళి)	63-00
20. యంత్ర మంత్ర తంత్ర	63-00
21. పాశుపత తంత్రం	99-00
22. పంచదశ మహాఘట్ట తంత్రం	99-00
23. రుద్రాష్టాధ్యాయః	99-00
24. మంత్రసిద్ధి	120-00
25. పరశురామతంత్రమ్	108-00
26. శ్రీలలితావిలోమ పంచదశీ	108-00
27. శ్రీ గురు తంత్రం	108-00
28. గాయత్రీ తంత్రమ్	108-00
29. మహాశక్తి మంత్ర తంత్ర రహస్యాలు	150-00
30. శ్రీ దుర్గ తంత్రమ్	200-00
31. మహామృత్యుంజయఅమృతపాశుపతమ్	200-00
32. సర్ప (నాగ)తంత్రం	250-00
33. హవన తంత్రం	250-00
34. షోడశనిత్యతంత్రం	250-00
35. శాక్తీయతంత్రం	250-00
36. రుద్రయామళతంత్రం	250-00
37. లక్ష్మీప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
38. హిరణ్యకూలినీ తంత్రమ్	250-00

39. మాయాప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
40. శ్రీ విశ్వరూప ప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
41. స్వర్ణాకర్షణభైరవతంత్రం	250-00
42. కాశీవిశాలాక్షి తంత్రం	250-00
43. శాంతితంత్రమ్	250-00
44. యంత్రసిద్ధి	360-00
45. శ్రీ లక్ష్మీ తంత్రమ్	360-00
46. మంత్రమహోదధి (స్త్రీదేవతాఙ్కలపమ్)	360-00
47. మంత్రమహోదధి (పురుషదేవతాఙ్కలపమ్)	360-00
48. మంత్రశాస్త్రం (గ్రంథము)	360-00
49. ప్రత్యంగిరాకృత్యాతంత్రం	360-00
50. కామధేనువు తంత్రం	360-00
51. శూలినీదుర్గాతంత్రం	360-00
52. శ్రీవిద్య రహస్యం	290-00
53. కులార్ణవ తంత్రమ్	150-00
54. ఆచార్య సిద్ధ నాగార్జునతంత్రం (ఒరిజనల్)	390-00
55. సిద్ధమూలిక రహస్యం (మంత్ర,యంత్రసహితం)	63-00

7. గ్రంథాలు - ఆరాధనలు

1. భగవద్గీత శ్లోక తాత్పర్య సహితం	54-00
2. భగవద్గీత (వచనం)	99-00
3. భగవద్గీత శ్లోకతాత్పర్యం-కేసుబైండింగ్	72-00
2. గణేశ ఆరాధన 1	99-00
3. గణేశోపాసన 2	99-00
4. నవగ్రహవైభవం	99-00
5. నవగ్రహ రెమెడిస్	99-00
6. నవగ్రహ వేదం	99-00
7. శనిగ్రహారాధన	99-00
8. ఆదిత్యారాధన	99-00
9. సుబ్రహ్మణ్యారాధన	99-00
10. శ్రీ శివ ఆరాధన	99-00
11. లక్ష్మీ ఆరాధన	99-00
12. హనుమదారాధన	99-00
13. లలితారాధన	99-00
14. శ్రీ చక్రారాధన	99-00
15. గాయత్రీ ఆరాధన	99-00

16. వీరభద్రారాధన	99-00
17. కుజగ్రహారాధన	99-00
18. భైరవారాధన	99-00
19. దైవారాధన	99-00
20. గీతారాధన (భగవద్గీత శ్లోకతాత్పర్యసహిత)	99-00
21. శ్రీవేంకటేశ్వరాధన	99-00
22. హయగ్రీవారాధన	99-00
23. లక్ష్మీనరసింహారాధన	99-00
24. శ్రీ బాలాత్రిపురసుందరీ స్తోత్ర కదంబం	99-00
25. దేవీ లీలామృతం	99-00
26. పురాణపండ సుందరకాండ వచనం	99-00
27. పురాణపండ రామాయణం	99-00
28. పురాణపండ భారతం	99-00
29. పురాణపండ భాగవతం	99-00
30. (సూరి) వాల్మీకి రామాయణం	99-00
31. కాలసర్ప యోగం	99-00
32. నిత్య జీవితములో రుద్రాక్షలు	99-00
33. నిత్య జీవితములో నవరత్నాలు	99-00
34. వేదసూక్తములు	99-00
35. వేమన పద్యసారామృతం	99-00
36. పండగలు పర్వదినాలు	99-00
37. సూక్తిరత్నాలు	99-00
38. హనుమచ్ఛ్రిత్ర	99-00
39. నవగ్రహ దర్శనమ్	99-00
40. నిత్యజీవితంలో నవగ్రహాలు	99-00
41. సాలగ్రామములు	99-00
42. గురుశుక్ర ప్రభావము చంద్రకళానాడి	99-00
43. శనిగ్రహరెమిడిస్	99-00
44. జాతకసుధాసారము-జాతకమోక్షప్రదాయిని	99-00
45. వివాహజ్యోతిషమంజరి-మ్యారేజ్మ్యాచింగ్గైడ్ (సాయిగణపతిరెడ్డి)	99-00
46. మీపుట్టినతేదీనిబట్టి మీజీవితరహస్యాలు (న్యూమరాలజీ లైఫ్గైడ్) ..	99-00
47. మీఅదృష్టానికి (పేరు) నేమ్కరక్షన్ ..	99-00
48. న్యూమరాలజీ రెమిడిస్	99-00
49. మూకపంచశతీ	99-00
50. శ్రీరామకర్ణామృతం	99-00

51. రహస్యకుక్కుటశాస్త్రం	300-00
52. ఉపాసన విధానం	99-00
53. పంచమవేదం మహాభారతం	99-00
54. దేవుళ్ళు డాట్ కామ్	99-00
55. గణపతిభాష్యం	99-00
56. యజుర్వేద ఉపనయనవివాహప్రయోగమంజరి	99-00
57. నవయోగులు	99-00
58. ఆంధ్రప్రదేశ్లోనిదర్శించవలసిన ప్రముఖదర్గాలు	99-00
59. సకలదేవతాఅష్టోత్తరాలు(పెద్దది)-(180అష్టోత్తరశతనామావళులతో)	99-00
60. సకలదేవతా అష్టోత్తరశతనామావళులు (కేస్బైండింగ్)	216-00
61. సకలదేవతా సహస్రనామములు	99-00
62. ఆధ్యాత్మిక సూక్తి నిధి	99-00
63. బ్రాహ్మణులు గోత్రాలు,ప్రవరలు	99-00
64. సర్వదేవతాస్వరూపుడు శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు	99-00
65. శ్రీ లక్ష్మీసన్నిధి	99-00
66. శ్రీలక్ష్మీ గణపతి హోమకల్పం	99-00
67. మార్షల్ ఆర్ట్స్ 9 (కరాటే,కుంగ్ పూనేర్చుకోండి)	99-00
68. మ్యాజిక్ గైడ్	99-00
69. చదరంగం	99-00
70. పంచముఖ హనుమత్ వైభవం	63-00
71. గరుడపురాణం	40-00
72. మాఘపురాణం	36-00
73. శివపురాణం	36-00
74. వైశాఖపురాణం	36-00
75. కార్తీక పురాణం	36-00
76. కార్తీక పురాణం (చిన్నది)	25-00
77. సర్వకార్యసిద్ధికి రామాయణపారాయణ	63-00
78. పెద్దబాలశిక్ష	50-00
79. గాయత్రీ మహిమ	36-00
80. వృక్షదేవతలు	63-00
81. యాజుష స్కార్త సంస్కార చంద్రిక	200-00
82. సనాతనవైదిక బ్రాహ్మణస్మార్తాగమకల్పమ్	150-00
83. చతుర్వేదములు	120-00
84. నవగ్రహారాధన	120-00
85. తాళపత్ర సమాహార గోపురం	120-00
86. మనుధర్మ శాస్త్రం (వచనంలో...) (కేస్బైండు)	250-00

87. మానవధర్మములు	120-00
88. వేదమంత్ర సంహిత	120-00
89. సహస్రలింగార్చన	120-00
90. శ్రీ శివగీత	120-00
91. ద్వాదశఉపనిషత్తులు	120-00
92. పురాణపండవారి సౌందర్యలహరి	(కేస్ బైండింగ్) 250-00
(శ్లోకతాత్పర్యసహిత విపులవ్యాఖ్యతో)	సాదా 120-00
93. బృహత్ శివ స్తోత్ర రత్నాకరము	200-00
94. బృహత్ దేవీ స్తోత్రరత్నాకరము	200-00
95. బృహత్ విష్ణు స్తోత్రరత్నాకరము	200-00
96. కేదారనాథ్ బదరీనాథ్ యాత్రాగైడు	63-00
97. దక్షిణావృత శంఖములు	63-00
98. 108 దివ్యదేశాల విష్ణుక్షేత్రదర్శని	36-00
99. ధర్మసింధువు(కేస్ బైండింగ్)	270-00
100. భారతీయ శైవక్షేత్రయాత్రాదర్శిని	99-00
101. చిలుకూరి బాలాజీచరిత్ర	36-00
102. భగవత్ స్తుతి	63-00
103. సూర్యోపాసన	36-00
104. కాశీఖండం	250-00
105. దేవీభాగవతం	360-00
106. శ్రీ ఆంజనేయం	216-00
107. ధర్మసందేహాలు	216-00
108. ఆధ్యాత్మిక దైవిక వస్తువులు	250-00
109. రామాయణం	600-00
110. పోతన భాగవతం	900-00
111. శివమంత్రములు	63-00

8. వైద్య గ్రంథాలు

1. ఆహారం ఆరోగ్యం	36-00
2. మూలికావైద్య చిట్కాలు	36-00
3. ఆయుర్వేద వైద్య చిట్కాలు	30-00
4. గృహవైద్య రహస్యాలు	36-00
5. గృహవైద్యసారం	36-00
6. హోమియోవైద్యం (ద్వాదశలవణచికిత్స)	63-00
7. ప్రకృతివైద్యం	36-00
8. ఆహారం-వైద్యం	99-00

9. సంపూర్ణ ఆయుర్వేద-చిట్కా వైద్యం	99-00
10. ఆయుర్వేదమ్	36-00
11. ఆయుర్వేద మూలికావైద్యబీపిక	99-00
12. దుంపకూరలు, ఆకుకూరలు, కాయగూరలు (వాడకం - ఉపయోగాలు)	99-00
13. ఏకమూలికావైద్యం	99-00
14. అష్టాంగ హృదయం (4భాగాలు)	1200-00
15. రహస్యసిద్ధయోగవైద్యసారమ్	99-00
16. ప్రాథమిక హోమియోవైద్యం	99-00
17. ఒబెసిటీ	99-00
18. హెల్త్గైడ్	99-00
19. ఆయుర్వేదం-జీవనవేదం	99-00
20. ఫుడ్థెరపి	63-00
21. న్యూచురల్థెరపి	99-00
22. సంపూర్ణఆరోగ్యానికి 20ని॥	63-00
23. కీళ్ళనొప్పులు మీ సమస్యలైతే...	99-00
24. యోగామంత్ర	63-00
25. యోగా మండే టు సండే	63-00
26. హెర్బల్ మెడిసిన్-హెల్త్టుడే	99-00
27. హెల్త్ఫైల్	108-00
28. వస్తుగుణపాఠం	250-00
29. రసాయన వాజీకరణ తంత్రం	150-00
30. వస్తుగుణ మకరందం	400-00
31. నాటువైద్యం -(కేస్బైండ్)	360-00
32. నాటువైద్యం (చిన్నది)	99-00
33. ప్రాణాయామము-యోగ	63-00

9. అయ్యుష్ష - భవానీ రకాలు

1. శ్రీ అయ్యుష్ష లీలామృతం	30-00
2. శ్రీ అయ్యుష్ష భజనపాటలు	63-00
3. శ్రీ అయ్యుష్ష పూజాకల్పం	20-00
4. శ్రీ అయ్యుష్ష భక్తి గీతాలు	20-00
5. హారతిగైకొనుమా	40-00
6. శ్రీ అయ్యుష్ష దీక్ష F	10-00
7. శ్రీ అయ్యుష్ష భజనమాల F	10-00
8. శ్రీ అయ్యుష్ష నిత్యపూజ P	10-00

9. శ్రీ అయ్యప్ప నిత్యనియమావళి P	10-00
10. భవానీదీక్ష (శ్రీ భవానీ లీలామృతం)	36-00
11. దేవీలీలామృతం	99-00
12. శ్రీ దేవీ పూజాకల్పం	20-00
13. దేవీ భక్తిగీతాలు	20-00
14. భవానీదీక్ష P	10-00
15. దేవీ భక్తిమాల F	10-00
16. శ్రీ అయ్యప్ప భజనావళి	120-00
17. అయ్యప్పపూజావిధి (జేసుదాసుసాంగ్స్‌తో)	24-00

10. భజనలు - కీర్తనలు

1. అన్నమయ్య కీర్తనలు	20-00
2. శ్రీరామదాసు కీర్తనలు	20-00
3. సర్వదేవతా మంగళహారతులు	20-00
4. వసుంధర మంగళ హారతులు	25-00
5. సాభాగ్య దేవతా మంగళహారతులు	36-00
6. సర్వదేవతా భజనలు	36-00
7. చిట్టి పొట్టి పాటలు	10-00
8. జాతీయ గీతాలు	10-00
9. దేశభక్తి గీతాలు	36-00
10. పండుగలు-పుణ్యక్షేత్రాలు భక్తిగీతాలు	36-00
11. గొజ్జిళ్ళపాటలు,లాలిపాటలు,కోలాటపాటలు	36-00
12. అన్నమయ్య సంకీర్తనలు	99-00
13. పెళ్ళిపాటలు-స్త్రీలపాటలు	36-00
14. భక్తానంద భజనకీర్తనలు(ఓల్డ్‌సినిస్టేల్)	36-00
15. సర్వదేవతాభక్తిమణిమాల	36-00
16. బతుకమ్మ ఉయ్యాల పాటలు	36-00
17. అన్నమయ్య సంకీర్తనావిధి(1000కీర్తనలు)	270-00

11. హిట్స్ సాంగ్స్

1. ఘంటసాల భక్తిగీతాలు-భగవద్గీత	36-00
2. ఎస్.పి.బాలు భక్తిగీతాలు	36-00
3. ఘంటసాల సుమధురగీతాలు	99-00
4. పి. సుశీల సుమధురగీతాలు	99-00

5. ఎస్.పి. బాలు సుమధురగీతాలు	99-00
6. ఎస్.జానకి సుమధురగీతాలు	99-00
7. వేటూరి సుందరరామమూర్తిహిట్స్	99-00
8. సర్వదేవతా సినీభక్తిగీతాలు	99-00

12. స్త్రీలకు ఉపయుక్త పుస్తకములు

1. శ్రీకాంతామణి వంటలు (వెజ్)	63-00
2. శ్రీకాంతామణి వంటలు (నాన్ వెజ్)	63-00
3. శాకాహార వంటలు	30-00
4. మాంసాహారవంటలు	30-00
5. చిట్టిచిట్కాలు	30-00
6. అందానికి చిట్కాలు	30-00
7. పిల్లల పేర్లు (పెద్దది)	30-00
8. పిల్లల పేర్లు (చిన్నది)	10-00
9. లేటెస్ట్ ఎంబ్రాయిడరీ శాలీబోర్డర్స్	36-00
10. లేటెస్ట్ ఎంబ్రాయిడరీ డిజైన్స్	36-00
11. చిన్నారులకు చిరుతిళ్ళు	30-00
12. పసందైన ఫాస్ట్ ఫుడ్ వంటలు	30-00
13. వలావ్లు, ఫ్లైడ్ రైస్లు, వెరైటీరైస్లు	30-00
14. వేపుళ్ళు-ఇగుర్లు	30-00
15. బ్రేక్ ఫాస్ట్ వంటలు	30-00
16. పండుగలలో చేసుకొనే పిండివంటలు	30-00
17. మైక్రోవేవ్ వంటలు	99-00
18. సర్వదేవతాభక్తిమాల	36-00
19. పిల్లలపేర్లు (బాబు)	36-00
20. పిల్లలపేర్లు (పాప)	36-00
21. మోడ్రన్ మెహంది (గోరింటాకు డిజైన్స్)	36-00
22. మోడ్రన్ పిల్లలపేర్లు	99-00
23. నోరూరించే నాన్ వెజ్ వంటలు	99-00
24. మోడ్రన్ టైలరింగ్ (లేడీస్ & జంట్స్)	99-00

వివిధ రకాలు

ఎందరోమహానుభావులు	270-00
యోగాసనాలు	36-00
సూర్యనమస్కారములు	36-00
పొడుపు కథలు (చిన్నవి)	10-00

హిందీ-తెలుగు-స్వబోధిని	20-00
ఇంగ్లీషు-తెలుగు-స్వబోధిని	20-00
జనరల్ నాలెడ్జ్	20-00
నూరు ఎక్కాలు	10-00
1-100 టేబుల్ బుక్	10-00
1-100 టేబుల్ బుక్ (క్రాస్ సైజు)	4-50
శ్రీరామకోటి	27-00
శ్రీశివకోటి	27-00
మేజిక్	30-00
అంకెలతో గారడీ	30-00
హృదయస్పందన (కవితలు)	30-00
వాత్స్యయన కామసూత్రాలు	36-00
ఎ.పి.టూరిస్ట్ గైడు	36-00
ఇంద్రజాల రహస్యాలు	30-00
మహేంద్రజాల రహస్యాలు	30-00
శరీరభాష (బాడీ లాంగ్వేజ్)	99-00
క్రియాయోగం	36-00
ఆనందంగా జీవిద్దాం	99-00
హరిశ్చంద్ర నాటకం	50-00
వాత్సయనకామసూత్రాలు	99-00
పంచసాయకం	99-00
రతిరహస్యాలు	99-00
అనంగరంగం (కంభంపాటి స్వయంప్రకాష్)	99-00
శృంగారకేళి (కంభంపాటి స్వయంప్రకాష్)	99-00
గాయత్రీవిజ్ఞాన్	99-00
చింతామణి (నాటకం)	50-00
బాలనాగమ్మ	50-00
కాళహస్తి స్త్రీల వ్రతకథలు	36-00
కాళహస్తి రామాంజనేయ యుద్ధం(బదిరెడ్డి)	50-00
కాళహస్తి గోవింద నామాల భగవద్గీత	36-00
కాళహస్తి గృహవాస్తు చింతామణి	99-00
కాళహస్తి గృహవాస్తు మర్కాలు (భైండు)	63-00
రామరాయవాస్తుశాస్త్రం(ముద్దగడరామరావు)	90-00
ఎం.ఎస్.ఆర్.హనుమాన్ చాలీసా	10-00
ఎం.ఎస్.ఆర్.సుందరకాండ	80-00
బ్రహ్మంగారిజీవితచరిత్ర (జవంగుల)	125-00
శ్రీ ఆదిశంకరాచార్య దివ్యచరితామృతం	40-00

కాశీరామేశ్వర మజలీ కథలు	63-00
శ్రీలలితాసహస్రనామము(భాస్కరభాష్యం)	600-00
ప్రకృతిసిద్ధాంతములు-వేదవిజ్ఞానము-ఫలితజాతక సూత్రములు	595-00
ముదుండి విశ్వనాథరాజుగారి గ్రంథములు	
విశ్వకర్మ ప్రకాశము	80-00
ప్రాచీనవాస్తుశాస్త్రాలు-ఆధునికవాస్తుపరిశీలన	250-00
నారద సంహిత	150-00
వాస్తురాజవల్లభము-మూలానువాదము	60-00
మయమతము - వచనము	80-00
బృహత్సంహిత - వచనము	160-00
వాస్తువిజ్ఞానజ్యోతి
పురోహిత దర్శని (గోరసవీరభద్రాచార్య)
విశ్వకర్మవాస్తువిద్యారహస్యములు
వాస్తు విజ్ఞాన చంద్రిక
మహాదశా పారిజాతం
వాస్తు నారాయణీయం	120-00
యోగావళీఖండం	120-00
ముహూర్తసింధువు	150-00
సర్వార్థచంద్రిక (4భాగాలు)	1208-00
మీరే న్యూమరాలజిస్ట్ (డావూడ్)	370-00
నిర్ణయసింధు (2భాగాలు)	590-00
సాయి...	45-00
శ్రీ దుర్గానందలహరి	200-00
ఆరతిసాయిబాబా	11-00
ప్రతిష్ఠకల్పః(సాగి నరసింహమూర్తి)	500-00
తాజుద్దీన్ బాబా సచ్చరిత్ర	100-00

**సుమారు 100 సం॥రాలునాటి ప్రాచీన ప్రతులు తిరిగి
ఈ క్రింది గ్రంథములు ప్రచురించబడినవి.**

శ్రీరామ మంత్రానుష్ఠానము	300-00
శ్రీరామనవరాత్రోత్సవకల్పః	300-00
సీతారామ కథా సుధ అయోధ్యకాండ	200-00
సీతారామ కథా సుధ బాలకాండ	150-00
అరణ్యకాండ	100-00
శ్రాద్ధము ఎందుకు పెట్టాలి ? షోడశ సంస్కారములు	200-00
స్మార్త కాపర్ణి కారికలు	200-00
నవుంసక సంజీవనము, వైద్య శిరోమణి	200-00
విషవైద్య చింతామణి	200-00

హేమాద్రి సూరిణా ప్రాయశ్చిత్తాధ్యాయః	300-00
సర్వమూలికా గుణరత్నాకరం	300-00
ఆపస్తంబీయ ధర్మసూత్రాలు	300-00
సర్వశాంతి దర్పణం - అపర ప్రయోగ దర్పణం	200-00
గణకరంజని	200-00
సంతాన దీపిక	200-00
తిథినిర్ణయ కాణ్డః	250-00
ముహూర్త దర్పణం	200-00
జ్యోతిష శాస్త్ర రత్నము (శ్రీపతిజాతక పద్ధతి)	250-00
లఘుతాచకము	200-00
శ్రీ వైఖనస పైతృమేదిక ప్రయోగః	300-00
స్మృతి రత్నాకరము (ధర్మశాస్త్రం)	400-00
జాతకామృతతసారం	300-00
జాతక బోధిని	300-00
సంగీత విద్యాదర్పణం	300-00
సంగీత సర్వార్థసారసంగ్రహం	300-00
ముహూర్త మార్తాండం(టీకతాత్పర్యం)	450-00
జాతకరహస్యం	200-00
రాజమార్తాండం	200-00
ఆయుర్దాయదీపిక	200-00
వైద్యామృతం	200-00
అనుపానమంజరీ	200-00
నవగ్రహశాంతి విధానం-ఉదకశాంతి విధిః	200-00
చికిత్సరత్నము	200-00
స్వరచింతామణి	200-00
ద్వాదశలోహ భస్మవిధానం	200-00
దైవజ్ఞయశో విభూషణం	200-00
అనుపాన రత్నకరము	200-00
కాలామృతము	250-00
దైవజ్ఞకర్ణామృతము	300-00
రసేంద్ర చింతామణి	300-00
రసరత్న సముచ్చయం	300-00
వస్తుగుణరత్నాకరము	300-00
హోరానుభవదర్పణము	360-00
విశ్వకర్మ ప్రకాశిక వాస్తుశాస్త్రము	250-00
స్త్రీజన కల్పవల్లి	450-00
సంగీత సర్వార్థ సంగ్రహం	300-00
సంగీత సుధాసంగ్రహము	250-00
అర్క ప్రకాశము	200-00
సంగీత మార్తాండము	200-00
సంగీత ప్రథమబోధిని	200-00

వైద్యకల్పతరువు	200-00
రసప్రదీపిక	250-00
గణకానందము	250-00
శ్రీ లలితాసహస్రనామావళిః-వివరణాత్మక భావంతో	200-00
నవచండీ వేదోక్త శ్రీ దేవీ పూజాకల్పం	200-00
శ్రీ గాయత్రీ అనుష్ఠాన తత్త్వప్రకాశిక	360-00
సంగీతమార్తాండము	250-00
సారావళి	360-00
భేషజకల్పము	200-00
గురుశిష్య ఆయుర్వేద వైద్యచింతామణి	360-00
జాతకమణి	200-00
సర్వశకున ప్రకాశిక	200-00
యాజుష ప్రయోగ చంద్రిక	250-00
శిక్షావల్లీ-ఆనందవల్లీ-భృగువల్లీ	300-00
వసంతరాజ శకునము	250-00
తోట్టి వైద్యం	450-00
జ్యోతిష సిద్ధాంత సంగ్రహము (పంచాంగ గణితం)	300-00
సహస్ర యోగప్రకాశిక	300-00
శ్రీవిద్యారహస్యం	290-00
మహర్షుల చరిత్ర 1,3 300+300	
వేంకట సోమయాజీయం అను ధర్మశాస్త్రకాండము	250-00
శ్రీఆంజనేయం	216-00
రాశితుల్యవత్సర ఫలితం	200-00
నాడి జ్యోతిష విశ్లేషణ	400-00
రహస్యకుక్కుటశస్త్రం	300-00
స్త్రీ ధర్మరత్న బాండాగారము	200-00
శైవోత్సవరత్నాకరం	300-00
యాజుషప్రయోగ చింతామణి	300-00
సుస్వర ఋగ్వేద ప్రయోగదర్శిని	300-00
ఆయుర్వేద వైద్య సంగ్రహం	300-00
వశిష్ట సంహిత	360-00
హోమియోపతి గృహవైద్యం	200-00
వ్రతచూడామణి	300-00
వైశ్యధర్మప్రకాశిక	300-00
ఆలయ నిత్యార్చన పద్ధతి	200-00
స్త్రుతిముక్తాఫలం	300-00
ఆపస్తంబయల్లాజీయమ్	300-00
జ్యోతిషశాస్త్రసంగ్రహము	200-00
కర్మవిపాకాఖ్యయం	360-00
ముహూర్త రత్నావళి	250-00
సుదివిలోచనం	300-00
ఉత్తర కాలామృతం	200-00
సర్వవిషయ సర్వస్వసంగ్రహం	200-00

అరుదైన పాత పంచాంగములు, వ్రతకథలు,
పురాణములు, ఆరాధన గ్రంథములు,
సుప్రభాతములు, మహాత్మ్యములు, సహస్రనామములు,
పూజావిధానములు, స్తోత్రాలు, ప్రామాణిక గ్రంథములు,
కథలు, జ్యోతిష, వాస్తు, వైద్య, మంత్రశాస్త్రాది ఆధ్యాత్మిక
గ్రంథములకు

మోహన్ పబ్లికేషన్స్

ఆధ్యాత్మిక గ్రంథనిలయం

కోటగుమ్మం, అజంతా హోటల్ ఎదుట,
రాజమహేంద్రవరం.

www.mohanpublications.com

From :

☎ : 0883-246 25 65

MOHAN PUBLICATIONS

Fort Gate, Opp : Ajanta Hotel

Rajahmundry-533 101 (a.p.)

mohan
PUBLICATIONS

ఆధ్యాత్మిక గ్రంథనిలయం

ఉచిత Pdf బుక్స్ కై : - www.granthanidhi.blogspot.in

ఆధ్యాత్మిక, జ్యోతిష, వాస్తు, ఆయుర్వేద,
మంత్రశాస్త్రాది అనేక విషయాలు
తెలుసుకొండి... ఫ్రీబుక్స్
MOHAN PUBLICATIONS
పేజ్ లైక్ చేయండి.

granthanidhi
THE TREASURE OF PAGES
FIRST EVER TELUGU FREE E-BOOKS
DOWNLOADING WEB PORTAL
www.granthanidhi.com

Kinige.com

మా ఇ-బుక్స్ కినిగె ద్వారా కానుకగా
చేసుకొనే వచ్చును.

dailyhunt

మా ఇ-బుక్స్ డైలీహంట్ ద్వారా
అత్యధిక డిస్కంట్ ఆఫర్ లతో లభించును.